

312430

వ ర ది న ము వ ర క టి ర వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మే నెల 3-వ తేది శనివారము

MADRAS, SATURDAY 3rd MAY 1930.

శ్రీ ప్రమాదూతనామ సంవత్సర వైశాఖమాస శుద్ధ పంచమి

సంచిక ౨౭
No. 27

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్యును. బాణాపుబొట్టు
జావును. పార్వపునొప్పుల బారబోలును.
బొట్టు బోగొట్టును. బెంటుల భేదించును.
జావుల రూపుమాపును. కగ్గునుతగ్గించును
మరతను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే బెంటు వట్టుట
కలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
అలో గూడ వాడుచున్నాడు.

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే
కలకు కలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది
వలచుకావ. చీటి చూచి కొను
బొనము గలుగదు.
చక్కని దబ్బితో వజా నీసా 1-8 0-10-0
దబ్బ 1-8 రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 రంబు కెట్టివీధి, మద్రాసు
109, ఫ్రేరిరోడ్డు, భాద్ర, బొంబాయి.

కొత్తగా కనిపెట్టిన జర్మనీ గనేరియా క్యాపుయెల్సు

భయంకరమైన పెగ్గరోగములను ప్రపంచములో అంతరింపజేయుటకు నిర్దేశించబడినది. ఎంతకాలమునండి కాపురమున్న రోగముయినను 9 బ్యూబులతో ఆరోగ్యవంతులుగా
జేసి యొక్క-వలమును గలిగించి రక్తమును కుభ్రపరచును. మూత్రవాళమునుండి వెలువడు ప్రాసమును నిలిపివేయును. మంటును తగ్గించును. స్త్రీలకు గర్భము పెడి తెలుపు విస్తారముగా
వడుట, మూత్రసంబంధమును నితర బాధ్యములు బర్మా గనేరియా, అనుభవించలేని పెగ్గరోగములగు రా మాడుమగుచున్నవి. సంజేహించిన వారోగ్యవంతులు కాలేరు. విస్తార-
ముగు పొగడ్త లనవసరము. 30 క్యాపుయెల్సు అమరియుండు రు. 2-9-0, 8 పెట్టెలు రు. 6-12-0. రమించుటకు బలమును మాత్రలు పొగ్గెట్టు 20, రు. 2.
1930-వ సం॥ డిరిక్టారిండు 8 అణాలు.

Dr. A. S. MURTY COY., Chicacole City, Ganjam Dt.

20 ది న ము ల లో

నీ తూకము 5 పౌనులు హెచ్చును. కొత్తకత్తి, నూతన వికా
సము, నరముల పటుత్వము, దేహమనోబలములు పెంపొంద
గలవు. ఏవిధముచే కలిగిన నిస్సత్తువనైన నెదిరింపగల దార్ఢ్య
తను ప్రసాదించెడు

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

జీవామృతము

ను నేడే ప్రారంభింపుడు. ఒక్కసీసాకే గుణమగుపడి తీరును.
ముప్పదివత్సరములుగ అనేకులచే ఉపయోగించబడుచు సంతృప్తి
కరముగ నున్నదని ప్రశంసింపబడుచున్నది. సీసా 1-కి రు 3-4-0.
మీకెమిస్తులవద్దగాని, మీపట్టుమనగల మా ఏజంటువద్దగాని
దొరకును. యోగ్యతాపత్రకట్టితోగూడిన కేటలాగు ఉచితము.

ఆ యు ర్వే దా శ్ర ము ము

151, గోవిందప్పనాయక వీధి, తపాలుపెట్టె 287, మదరాసు.

మెనూరు ఎట్టేటు అందు కూర్చుట సోల్ ఏజంటు:

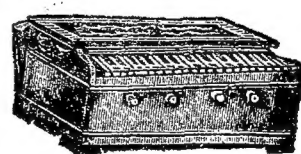
సి. వి. శాస్త్రి అందు కో, అవన్యూరోడ్డు, బెంగళూరు సిటీ.

"బి" నక్ పూట్

చాలకాలమునర్కు మన్నును అనియు, మనోహరమైన
నాధముగలదని ఖ్యాతిచెందిన,

B. HARRY & SONS,
50, Premchand Boral Street, Calcutta.

వారిచే తయారుచేయబడినది.

హార్ మోనియమునకు వల
సిన సామగ్రిలలో పెద్ద యె
త్తములో అమ్మువారలు.

క్రయజాపితాలకు వ్రాయుడు.

తెగుసూరు ఏజెంట్:-

మనమోహన్ హార్మోనియమ్ వర్క్స్,

చిక్-పేట - తెగుసూరు.

అ పూ ర్వ మై న ర క ము

సీమకమలములకు, మణులకు

న్యాయ మై న ధ ర ల చొ వ్వు న

ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు, లేక ఖుబున మీర
దయచేయుడు. 187-8

పురుషోత్తందాసు, హరిలాల్ డి సన్

రంజివిలాసము "పిపత్"

ఫోను ౩౦ 8477

పార్కు-తెను, మద్రాసు.

కృష్ణాపార్థసి-బెజవాడ

ఆంధ్రదేశముందు అతి ప్రసిద్ధములగు మామండులకు
నా పెద్ద కేటాగునకును నేడే వ్రాయుడు.

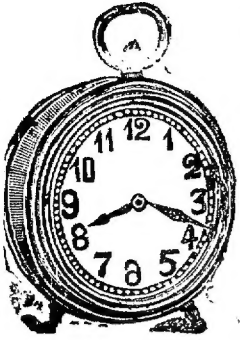
అపూర్వ అవకాశము

ఆంధ్ర పత్రిక చందాదారులకు ప్రత్యేక సౌకర్యము

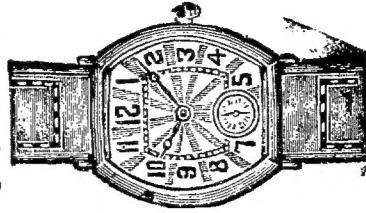
ఒక బంగారుచేతిగడియారము సగము వెలకు మాత్రము.

తగ్గింపు ధర రు 8/-

అసలు ధర 12/-

ఈ కేడియమ్ గడియారము చూడటకు యందము గను, చాలకాలము పనిచేయగలిగి సరియైన గంటలు తెల్పుచుండును. మరియు 86 గంటల కొకపర్యాయము కీ యిచ్చిన చాలును. అన్నిటియందుకంటే దీనియందుండు సుగుణమేమన చీకటి రాత్రిలోయందు దీపపువెలుగురు లేకనే, నక్షత్రములవలె మెరుపు చుండు అంకెలను తెలుసుకొనవలగును.

మరువకుడు

ఒక టైంపీసు గడియారము ఉచితముగ 1980 సం. ఏప్రిల్ 28 వ తేదీవరకు మాత్రము యివ్వబడును. తృప్తికరముగ పనిచేయనియెడల 7 దినములలో సొమ్మును వాపసుయివ్వబడును. కేడియంగడియారమునకును, టైంపీగడియారమునకు ఒక సంవత్సరము పూచీయివ్వబడును. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయవలయును. 147-1
CALCUTTA CLOCK CO., 4, Dwan Lane, P. O. Hatkhola Calcutta.

అభివృద్ధియే ప్రజాభిమానమును నిరూపించునన్న విషయము హిందూదేశపు మిక్కిలి గొప్ప లైఫ్ అన్యూరెన్సు కంపెనీ,

ఓరియంటల్

యొక్క ప్రస్తుతస్థితి వల్ల విస్ఫుటముగ ఉదహరింపబడుచున్నది.

అభివృద్ధి

నూతన వ్యాపారము			ప్రీమియం ఆదాయం		
1925 ...	రు. 296	లక్షలు	1925 ...	రు. 93	లక్షలు
1926 ...	రు. 391	"	1926 ...	రు. 106	"
1927 ...	రు. 468	"	1927 ...	రు. 122	"
1928 ...	రు. 585	"	1928 ...	రు. 140	"

ప్రజాభిమానమే అభివృద్ధికరమైన లాభములను చేకూర్చుచున్నది.

పూర్తి జీవ భీమాపట్టాలపైన బోసనులు ప్రకటించబడును.

1921 ...	1000-కి సంవత్సరమునకు రు. 10		1924 ...	1000-కి సంవత్సరమునకు రు. 22½
			1927 ...	25

గ స క

మీరు మీజీవితములు భీమాచేయుటకై మొదటిదశా లేక మరియొకసారి ప్రయత్నించునపుడు ప్రజా లాభమును బడసినట్టియు, అభివృద్ధిలోనున్న ఈ ఆఫీసునకు వచ్చిన

మీకు లాభకర మగును.

పూర్తి వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు

T. SAMBASIVAN, ACTING BRANCH SECRETARY, ORIENTAL BUILDINGS, Post Box No. 8, MADRAS.

Bangalore Branch: No. 1 South Parade, Bangalore Trivandrum Branch: Trivandrum VIZIGAPATAM SUB-BANCH, VIZAGAPATAM TRICHINOPOLY SUB-BRANCH, TRICHINOPOLY.

నూనె - విండి - బియ్యపు మిల్లులు

ప్రపంచమందు ప్రసిద్ధి చెందినవారివల్ల తయారుచేయబడినది

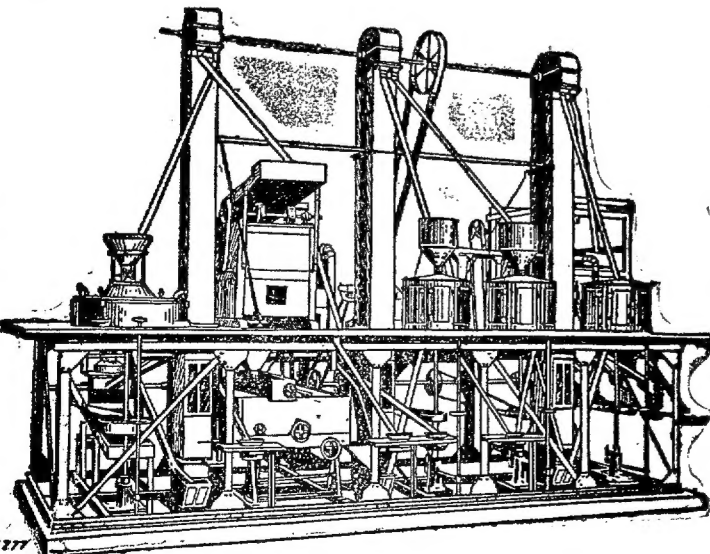
చాల దృఢముగానుండుటకును చాలకాలమువరకు

తక్కువ పెట్టుబడి, తక్కువ సెలవు,

చెడకుండునందుటకును పూచీయివ్వబడును.

ఎక్కువఫలము వగైరాల నిచ్చుటయే యందులో విశేషము.

మియొక్క వైకమునకు మరిచి బహుమానము! క్రయజాబితాలు కోరిన పంపబడును !!

మాయొక్క

ముఖ్యమైన

సామానులు

నూనె తీయు మెషీన్లు, వడిగట్టునట్టి ప్రెస్సులు, కోలరు మిల్లులు, విత్తనములు కుడిచేయు మెషీన్లు, మాగ్నెట్టును, యెలీవేటర్లు, ఆయిలు యింజనులు, బాయిలర్లు.

మాయొక్క

ముఖ్యమైన

సామానులు

సంపూర్ణమైన రైసు

మిల్లు, రైసు హల్లులు,

వడ్డు వేరుచేయు సెప

రేటర్లు కుడిచేయు

మెషీనులును.

లోకములో ప్రసిద్ధిచెందిన, యొక హార్డు యొక్క ఫెల్ల ర్సు, లూథర్నస్విట్ కలిగినదగుటచేత అమడముమొదలైన విత్తనములకు ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయవలయును. హిందూదేశమునకు సోల్ ఏజంట్లు:—

THE HOLLAND BOMBAY TRADING Co. Ltd.,

హాలండ్ బాంబే ప్రెడింగు కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

Calcutta Bombay Karachi
Post Box No. 65 204, Hornby Road, Post Box No. 45

ధరలజాబితా వివరములకు:—THE MADRAS MACHINERY MART,
1/22, Broadway, Madras. దొరకును.

నేషనల్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, కలకత్తా

జీవితము భీమా చేయుటలో, తక్కువ-ప్రెమియము, ధారాళమైన పాలసీయములు, కరుణాతో కూడిన వ్యవహారములు, మేలు అని తలచినచో నేషనల్ అనునది అట్టి ఆఫీసు.

జీవితముల భీమాలు, 1½ కోటికి రెక్వి-ంపబడినది.

ప్రాన్ వెక్స్ నెలు, ఏజన్సీనియములుకు.

ఆర్. జి. దాసు అండ్ కో మానేజర్లు

9. ఓల్డ్ కోర్టు హాన్సరోడ్డు, కలకత్తా,

లేక కే. యస్. గోపాలయ్య, బ్రాంచి కార్యదర్శి,

లోక్ హోల్, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

విజయనగరం

డాక్టర్. జమ్మి వెంకట ప్రసాదయ్య

లీవరు అందు స్పీస్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స నిజ్జు

వైద్యులు. మద్రాసులో భాయముగా నుండురు. ఉత్తర

ప్రత్యుత్తరము లన్నియు క్రింది ఆడ్రసునకు వ్రాయవలెను.

నెం. 27, మాధవపెర:మాల్ కోయల్ వీధి,

మైలాపూరు మద్రాసు

అమెరికాదేశములో తయారుచేయబడిన డి.లెక్స్ ను లేక రహస్యమును కనుగొను పాకెటు సాధనము

దీని యుపయోగము:—ఉన్న చోటనుండి నీయొక్క ప్రియు

రాతినీ ఆకొన చేసెడి పనులను ఆమెకు

తెలియకనే ఈ యంత్రమును గొని

నీవు తెలిసికొనవచ్చును. నీ వెనుకను,

నీక, తెలియకనే జరిగెడు

పనులను నీకు చెలియకుండ నిన్ను

వెంబడివచ్చువారిని నీవు తిరిగిచూడకనే దీనిని గొని తెలిసికొన

వచ్చును. దీనితో కడకటింటి ఫోటో గ్రాఫుపటములు అందమైనవి

నవి రెండు పంపి ఎడును. దీనిధర రు. 1-4-0.

నలేత మొదలియాద్ అందు కో.,

72 లీటు ను బ్రహ్మణ్యమొదలివీధి, సాహుకార్ పేట, మదరాసు

నానావిధములగు రివోల్వర్లు

ఆరు లేక ఐదుతోటాలు యొక్క-నవి.

[స్టాపితము గుం.3 సం.]

నాళము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును.

చిన్నవి కేబుల్ పెట్టుకో గలిగినవికూడ దొరకును.

యన్. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ,

నెం. ౧౨ బ్రాడ్వే మద్రాసు

త్వరపడుడు! కొలది ప్రశులేగలవు!

మతివంచన దీపిక.

ఇకను మోసములకు భయపడ సక్రరలేదు

డెబ్బి 250 పేజీలు, 16 చిత్రపటములు 20 విభాగాలను వివరించుచు నిండియున్నది. రూ. 1-4-0 పోస్టు ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ప్రపంచవంచనల మాయాజాలము తెలుపునట్టి యిట్టి గ్రంథ మిదివర కాండ్రమున వెలువడి యుండలేదు. క్రొత్త క్రొత్త విధముల వంచనలు విస్తరించుచున్నవి. వ్యాపారము, వ్యవసాయము, ఉద్యోగము, న్యాయస్థానము, కేసాలయము, విద్య, వైద్యము, మాంత్రికము, జ్యోతిషము, సోదా, రైలు, స్త్రీమరు, ఇది యది యననీల ఎచ్చట జూచినను మోసచింత ప్రబలి యున్నది. నిర్వంచన తీర్తిమోసములకు లో నై పరితపించుచున్నాడు. ఇట్టివారి మోసముల యొక్క రహస్యములను ఇందు చక్కగ వర్ణింపబడియున్నది. దీని చదువుట వలన నిర్వంచనలు వంచకులకు లోబడక తప్పించుకొనవచ్చును.

చిరునామా:—ఆనందబోధిని ఆఫీసు
6, పెంకటేశమేట్రి వీధి, మద్రాసు.

వ్యాధి వీడితులకు వరప్రసాదమగు శిమందులు

జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు

ప్రాక్స్ ఆంటి మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు

జ్వరములకు నొప్పుల కుసుయోగించును. పెద్దవయసు జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్రాక్స్ త్రయదగ్గు నివారిణి

వెంటనే నివారింప గలదు.

సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్రాక్స్ కక్కువా దగ్గు నివారిణి

కనీ పిల్లలకు విక్కిరి ఉపయోగము. సీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS,

21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

LOANS FROM

Rs. 50 to Rs. 2500

Obtainable by all registered members of the Relief Loan and Provision department of the

Metropolitan Industrial Bank, Ltd.

172, Bowbazar St., Calcutta.

WANTED

Competent organising Inspectors in every District and Taluk on Rs. 100 p. m. plus Rs. 50 as T.A. Apply—with references to—

The Managing Director.

ఆంధ్రుల నాంధ్రులు ప్రోత్సహింపక మరెవరు?

నూతన విద్యుద్బక్తి యంత్రముచే శాస్త్రోక్తపద్ధతిని శ్రేష్ఠమైన ముక్కద్దములు తయారుచేసి ప్రజామోక్షము బడసిన రాధాబ్రదర్సు ఆంధ్రులుగాక మరెవరు? రాధాబ్రదర్సు, 174 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

RADHA BROS, 174, Broadway, Madra.

వెల 2-0-0

శతక రత్నావళి

పోస్టుఖర్చులు వేరు.

ఇందు- భక్తి ముక్తి వైరాగ్యములను బోధించునట్టియు, లోకోత్పలతోడను నీతిబోధకములగు దృష్టాంతములతోడను, హాస్యభావములతోడను నిండియుండునట్టియు, ఉచితముగ శృంగారరసమునం దుంచినట్టియు శతక రాజములు, పద్య రత్నములు మున్నగునవి ముద్రింపబడియున్నవి. ఇయ్యది విషయనూచికవలనఁ దేటపడగలదు. దాదాపు 2500 రత్నములు గలవు. ఇవి సమస్తజనులకును సుబోధకములై జీవితకాలముల్లో అనేక సందర్భములయందు దుపయోగపడునట్టివిగావున ఈశతక రత్నావళిని పండితులు, పామరులు, పట్టణవాస్తవ్యులు, పల్లెలవాసులగుడ ప్రాణమిత్రముగా భావించి యాదరించుట ఆశ్చర్యము కాదు.

మూడవకూర్పు:—ఈ క్రొత్త కూర్పునందు జనరంజకములగు పెక్కుక్రొత్తశతకములను జేర్చుటచేసి, యీ గ్రంథరాజము, 160 పేజీలచే పెరిగియున్నది. యథాప్రకారము భాషాభిమాను లందఱి యాదరణకుఁ బాత్ర మగునని నమ్ముచున్నాము.

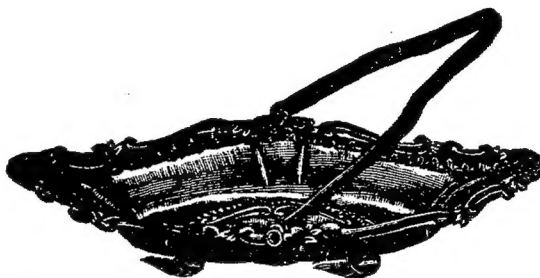
నాల్గవకూర్పు:—అతిశ్రేష్ఠకాలములో నాల్గవ కూర్పున కావ్యశతక కలిగించిన జనాదరణమునకు కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నాము. హిందూ లా 6-0-0 పీసల్ కోడు 2-8-0 అదృష్టదీపిక 0-6-0 పంచభాష 0-10-0

విక్టోరియాడిపో, మైలాపూరు మద్రాసు.

కంతి విలాసము "ఉమ్మిడియార్"

టెలిఫోను నెం. "2802."

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావణ్యము, ఆకర్షణ

వగైరాలు విశిష్టమైన, వెండిసామానులను బంగారు నగలను మాత్రమే ప్రజలు ప్రస్తుతము ఇష్టపడెదరు. గాన మేము వీటిలో నొక్కటియైనను తప్పక అనుసరించుచుండుటవలననే మా వ్యాపారాభివృద్ధికి, కాత దారులు హెచ్చుటకు ముఖ్యకారణము.

ఒకసారి పరీక్షించిన అన్నియు నిపులముగా తెలియును.

ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

తరుణము మించిపోకమునుపే మీ తల వెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఊడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకును వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టర్డు
ను నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధ లన్నింటికి

ది వ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతినిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట దీనిముగానుండుటనుండిరక్షించి పట్టుకుచ్చునలె, ఈ మృద రెక్కలవలె నిగనిగలాడించును.

ఈ సులభపద్ధతిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీ వెండ్రుక తొంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చురుదనమును గలిగించునో గమనింపుడు. కామినియా ఆయిల్ మీ వెండ్రుకలకు నెల్లు అధికము గలుగజేయునో గుర్తించు. ప్రతి పట్టణములోను, పల్లెలోను, దుకాణదారు లందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మువార లందరివద్దను దొరకును. మీయూరి వర్తకులయొద్ద కొనునపుడు కామినియా ఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుడు.

సీసా 1-కి నెల రు 1-0-0, ప్లాస్టీజి 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 8-కి రు 2-10-0, ప్లాస్టీజి ఆ 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టర్డు)
కొనుట ముహురము.

మీదునులమీదుగాని, జేబు రహమమీదుగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆటోదిల్ బహారు చల్లినవెంటనే విక్కిరి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజీపువ్వుల పరిమళములను, వెదజల్లినట్లునర్చును. వెండి సమయములందు బంధువు లందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోదిల్ బహారు తప్ప మరెదియు కానరాదు. నేడే ఒక సీసానుకొని దాని ఆదృతపరిమళము అనుభవించు.

1/2 కొన్ను ఓటోదిల్ బహారు	రు.	2-0-0
1/4 " "	"	1-4-0
1 డ్రాము " "	"	0-12-0

కమూనాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును.

సువాసన కార్డు 1-కి అణా 1.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

90-2

285, జమ్మామసీదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం. 2.

ఈ విధముగ నూతన వస్తు ప్రకాశము జరిగెను.

జాగ్రత్త! ఒక గొప్పధ్వని బయలుదేరనున్నది - ఉజుము లేక అగ్నియొక్క ధ్వని గాక ఒక నూతనమాదిరిగ నుండగలదు, ప్రజలు మున్నెప్పడును దీనిని కనివినియుండరు. ఈ ధ్వనికి మూలకారణము ఒక చిన్న సీసా సుసామ - జగద్విఖ్యాతిగాంచిన తలనూనె; సుగంధద్రవ్యము లన్నిటిలోనికి మార్గదర్శకమైనది.

కాలమాసన్న మైనది!

ఒక లక్ష సుసామ శాంపిల్ బుడ్లు

ఒక సుసామా క్యాలెండరు ప్రతియొక శాంపిల్ వెంటను ఉచితముగ పంచివెట్టబడును!!!

ప్రతియొక సీసాలోను ఒకబొమ్మ సుసామ తలనూనె యుంచబడి నాలుగుదినములకు సరిపోగలదు.

ఎందుకు - ఎవరికి - ఎట్లు?

అనేక తలనూనె లుండుట నిజమే - సరియైన ధరకంటె ఎక్కువఖరీదు యిచ్చినను సమ్మతమైన నూనెను కనుగొనుట కష్టము! ఇట్టి కష్టమును తొలగించుటకొరకే మేము లక్ష మాదిరిబుడ్లను పంచివెట్ట దలచినాము. ఏబది సంవత్సరములనుండి ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నది - ఒక పర్యాయము మా తలనూనె నుపయోగించి దీనియం దుండెడు సువాసన, నాణ్యము, ధర, ఎక్కువ నూనెయుండు నని తెలిసినవారు యీ సుసామ నూనెకును, యితర నూనెలకు గల తారతమ్యములను తెలిసికొనగలరు.

శ్రేష్ఠమైన తలనూనెలను వాడువారు ఒక సుసామ శాంపిల్ బుడ్డిని తెప్పించుటకు ముందుగ, వారు దీనిని ఉపయోగించెద మని వ్రాతపూర్వకముగ వ్రాసి పంపవలయును. కొన్ని కారణాంతరములచే అట్లు చేయలేనివారు మాటచెప్పినంతమాత్రమున విశ్వసించి మాదిరి బుడ్డిని పంపగలము.

ఈ పత్రికలోని క్రింది కొపనుయందు పూర్తి చిరునామా వ్రాసి పంపవలయును.

ఇదివరలో యే తలనూనె నుపయోగించినవారలు యీ సుసామ ఉచిత శాంపిల్ బుడ్డి నుపయోగింపదలచిన పోస్టజికొరకు 2 అణల పోస్టుబిల్లు పంపవలయును.

దుకాణదారు డెండులకు?

25 మంది పెద్ద మనుష్యులవద్దనుండి యిట్టి కాపసులు

వచ్చిన వారి కాలమును వృథాపరచుట కిష్టములేక సదరు 25 శాంపిల్ బుడ్లను ఒకవర్తకునియొద్దకు రిజిస్టరు పార్కిల్ లేక రైల్వే పార్కిల్ ద్వారా పంపదలచితిమి. మీ రందరు వానివద్ద నుండి సులభముగ తీసుకొనవచ్చును. సదరు కాపసు లన్నియు దుకాణదారునియొద్దకు తిరిగి పంపబడును. అప్పుడువానివద్ద తమ హక్కులను తెలుపుకొని సదరు శాంపిల్ ను తీసికొనవలెను. ఇదంతయు సమ్మతముగ జరుపగల వర్తకునిపేరునే మీరు వ్రాసి పంపవలయును. ఇట్టి విషయములో ఏమాత్రము సందేహము కలిగినను మరల పార్కిల్ ను మాకు పంపివేయునటుల ఏర్పాట్లు చేయగలము.

ఈ మా పద్ధతి

సమ్మతముగను నిర్భయముగ నుండదా!

ప్రతియొక దుకాణదారుని పేరును 25 కాపసులలో వ్రాసి పంపిననే యట్లు చేయగలము.

ప్రేషనరీ వర్తకులకు
జనరల్ మర్చంట్లకు

మా సుసామ తలనూనె మాదిరిబుడ్లను కోరువారిచే మీ దుకాణముల నింపివేయుడు. ఇదియంతయు వారికి మీరుమాపు మర్యాదపై నాధారపడి యుండ గలదు. శాంపిల్ బుడ్డిని పంపుచు దానివెంట ఒక పెద్దసీసా సుసామ తలనూనె కూడ ఉచితముగ పంపబడును. మీరు దానియొక్క ఉపయోగములను వాడుటచే తెలిసికొనగలరు!

ఇంక నేమి కావలయును?

మీకు కావలయున్న, ప్రతిసంవత్సరమును మీ కంపెనీ పేరుతో అచ్చువేయబడిన చక్కనిరంగుల క్యాలెండర్లు పంప బడును.

అన్ని కొపనులు మేనేజరు, P. SETT & Co., (Distribution Dept.,) Ultadanga, Calcutta కు పంపవలయును.

“ప్రత్యేకము” గ్రామస్థులకు

పత్రికలలోని కాపసులను తీసి 25 మంది పెద్దను వ్రాసి దానివెంట గ్రామములోని ఒక వర్తకునిపేరు వ్రాసి పంపిన శాంపిల్ బుడ్లు వారి అడ్రసుకు పంపబడును. గ్రామస్థులు వారివద్దనుండి తీసికొన గోరుతాము.

కాపసు

1. పూర్తిపేరు అడ్రసు.	
2. సమ్మతముగ వర్తకుని పూర్తి పేరు, అడ్రసు.	
3. వైవర్తకుడమ్మ దుకాణములోని వస్తువులు!	
ఎ.....	బి.....
సి.....	డి.....
ఇ.....	ఎఫ్.....
జి.....	హెచ్.....
అడ్రసు మేనేజరు, పి. శేట్ల అండ్ కో డిస్ట్రిబ్యూషన్ డిపార్టుమెంటు ఉల్తాదంగా, కలకత్తా.	ముఖ్యగమనింపు ఒక మనిషికి ఒక కాపసు గాను ఒక శాంపిల్.
కాపసునుపంపుటకు ఆఖరుతేది 31 మే 1930.	
నేడే పంపుడు	

శాంపిల్ పంపకము 16-6-1930 తేది ప్రారంభమై 16-7-1930 తేదితో పూర్తికాగలదు.

అపూర్వయవకాశము-సర్వజనులకు-ప్రత్యేకమొగమాటములేదు!

P. SETT & Co.,

ULTADANGA,

CALCUTTA.

ఆంధ్ర సత్యమున

స్వరాజ్య సత్యగ్రహము

అరెస్టులు శిక్షలు

1. శ్రీ మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారు
2. శ్రీ భమిడిపాటి చినయ్యజ్ఞ నారాయణశర్మగారు
3. శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు
4. శ్రీ దిగుమర్తి రామస్వామిగారు
5. శ్రీ కొల్లూరు సూర్యనారాయణగుప్తగారు

వీరు 5 నురుసు 18 వ తేదీ సాయంకాలమున విశాఖపట్టణమున అరెస్టు చేయబడిరి 24 వ తేదీనిని వీరికి 5 నురికిని ఆరేసి నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను.

6. మహర్షి బులుసు సాంబమూర్తిగారు కాకినాడ
7. శ్రీ వెన్నేటి సత్యనారాయణంగారు
8. డాక్టరు బ్రహ్మజోష్యుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు
9. శ్రీ కళా వేంకటరావుగారు.

వీరిని నలుగురిని 19 వ తేదీ ఉదయము కాకినాడ లో అరెస్టు చేసిరి. ఆనాడే విచారణగూడ జరిగినది. ఒక్కొక్కరికి ఒక సంవత్సరము విడితైదు వేయబడెను.

10. శ్రీ స్వామి నారాయణానందజీగారు.

పూర్వాశ్రమమున పింగళి లక్ష్మీనారాయణంగారు, వీరిని బెజవాడలో 19 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు అరెస్టుచేసిరి.

11. శ్రీ చెరుకువాడ వెంకట నరసింహంగారు

20 వ తేదీ ఉదయమున 9 గంటలకు బందరులో అరెస్టు చేయబడిరి, 22 వ తేదీని ఒక సంవత్సరము విడితైదు వేయబడెను.

12. శ్రీ డా||భోగరాజుపట్టాభినీతారామయ్యగారు

13. శ్రీ అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు

21 వ తేదీ ఉదయము 9 గంటలకు వీరినిద్దరిని బందరులో అరెస్టుచేసిరి. పట్టాభి, కాశీశ్వరరావు, స్వామిజీగార్లకు 21 వ తేదీని ఒక్కొక్కరికి ఒక సంవత్సరము విడితైదు వేయబడెను.

14. జేశోధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు

15. శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

16. శ్రీ డాక్టరు పి. ఎస్. భాష్యం శెట్టిగారు

వీరిని ముగ్గురిని 21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు చెన్నపురిలో అరెస్టుచేసి వెంటనే విచారణచేసి ఒక్కొక్కరికి ఆరేసి నెలలు కఠినశిక్ష వేసిరి.

17. శ్రీ నేతి వేంకటాచలపతిగారు

వీరు గంటూరు జిల్లా వాడేశవులో బహుధనవి. వీరికి 22 వ తేదీని చీరాలలో జిల్లా మేజిస్ట్రేటు 6 నెలలు విడితైదు వేసెను.

18. ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరి ప్రకాశంగారు

28 తేదీని సంవత్సరము విడితైదు వేయబడెను. అరెస్టును శిక్షయును 28 తేదీనే జరిగినవి.

19. నర్సార శ్రీ దండు నాకాయణరాజుగారు

20. శ్రీ ఆత్మకూరి గోవిందాచారిగారు

వీరిని యిద్దరిని 28 వ తేదీని ఉదయమున యిట్టూరు లో అరెస్టుచేసిరి. ఆనాడే నరసాపురములో వీరికి ఒక్కొక్కరికి ఒక సంవత్సరము విడితైదు వేయబడెను. వెంటనే రాజులందఱి చెరసాలకు తీసుకొనిపోయిరి.

నిన్న కొత్తగా శిక్షింపబడినవారు

21. శ్రీ నడింపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు, (గుంటూరు-శిక్ష 24-4-80, ఒక సంవత్సరము విడితైదు)

విశాఖపట్టణములో శిక్షింపబడినవారిని 5 నురిని బరంపురం చెరసాలలోను, చెన్నపురిలో శిక్షింపబడిన వారిని నల్లరిని చెన్నపురి చెరసాలలోను తక్కిన 12 నురిని రాజమండ్రి చెరసాలలోను యుంచిరి.

22. శ్రీ మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు

23. శ్రీ వారుపూడి సత్యనారాయణంగారు

24. శ్రీ మొనలిగంటి తిరుమలరావుగారు

కాకినాడ అరెస్టు శిక్ష 25-4-1980 చెరియొక మేదాది కఠినశిక్ష వేయబడెను.

తండ్రియగుటచే గలుగు యానందము పొందగలరు.

సంతానము లేనియెడల మీకు సుఖములేదు. ఇట్లుగుటకు కారణము యౌవనము నిచ్చు జీవకేంద్ర బలహీనముగా నుండుటవలన నను లేక కాలసిక్తుల ననుసరించి మౌచ్చుగ వ్యయమగుటవలనను సంతానము కలుగజాలదు. ఇట్టిదానికి మీరు నిరాశచేంద నవ సరములేదు. శక్తిని, పుంసత్వము గాపాడు బలమునిచ్చు దివ్య వ్యవస్థను "విన్ కార్ నిస్" నపుంసకత్వమును పారదోలి తగిన స్వాభావికమైన జీవకేంద్ర నిచ్చును.

మీరు వీర్యకేంద్ర నిచ్చు గుణములుగల "విన్ కార్ నిస్" ను పుచ్చు కొనినయెడల సుఖమైన తండ్రియగుటకు చక్కని యవకాశము కలదు.

ఈ వ్యవస్థమైన బలమునిచ్చు జీవకేంద్రము తయారు చేయబడునపుడు హస్తములచే నంటబడుటలేదు.

జీవితమునకు ప్రాణాధారమైన లూనిక్ అన్ని ఆంగళ్లలోను, స్ట్రోమలందును దొరకును.

- శ్రీయుత అన్నాపగడ కామేశ్వరరావుగారు

గుంటూరు శిక్ష 28-4-80, 6 నెలలు విడితైదు. రాజమండ్రికి తీసుకొనిపోవుట.

చెరసాలల వివరము

బరంపురం చెరసాల-విశాఖపట్టణమువారు—5 నురు
చెన్నపురి చెరసాల చెన్నపురివారు 4 నురు
బల్లారిచెరసాల గుంటూరు నడింపల్లి నరసింహారావుగారు 1
రాజమండ్రిచెరసాల తక్కినవారు 12 నుంది

26. శ్రీ జేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యసంతులుగారు

(గుంటూరు-అరెస్టు 29-4-1980, శిక్ష 1-5-1980, ఒక సంవత్సరం కఠినశిక్ష.)

27. శ్రీ వడ్డమూడి ముక్తేశ్వర ప్రసాదరావుగారు

28. శ్రీ కవుతా చలపతిరావుగారు

29. శ్రీ జనాబు గౌనుజేగు సామెయ్యగారు

30. శ్రీ ముత్రవాది వేంకటరత్నంగారు

(గుంటూరు-అరెస్టు శిక్ష 27-4-1980, చెరియొక వత్సరము కఠినశిక్ష.)

31. శ్రీ రాజా కోటగిరి వేంకటకృష్ణారావు బహదరుగారు-గుంపులూడెం

32. శ్రీ కాకుమాను లక్ష్మయ్య చౌదరిగారు

(బెజవాడ అరెస్టు) శిక్ష 30-4-1980. రాజాగారికి ఒక సంవత్సరం కఠిన శిక్ష. చౌదరిగారికి ఒక సంవత్సరం విడితైదు.

33. శ్రీ గొల్లపూడి నీతారామశాస్త్రిగారు

(చీరాల-అరెస్టు. 29-4-1980, శిక్ష 1-5-80, ఒక సంవత్సరం కఠినశిక్ష)

34. శ్రీ మతం బొ. సుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు

(బెజవాడ-అరెస్టుశిక్ష. 1-5-1980, ఒక సంవత్సరం విడితైదు)

35. శ్రీ భారా గోపాలశాస్త్రిగారు

36. శ్రీ సూరపరాజుగారు (చీరాల అరెస్టు 30)

37. శ్రీ భట్టిప్రోలు సూర్యప్రకాశరావుగారు

(చీరాల-అరెస్టు. 80-4-1980, రెండువందల కఠినశిక్ష 2-5-1980)

38. శ్రీ శ్రీకాకుళపు పట్టాభిరాములు గుప్తగారు

39. శ్రీ చీరాల రంగయ్యగారు

(చీరాల-అరెస్టు శిక్ష 2-5-80) (శ్రీ పట్టాభిరాములు గుప్తగారికి రెండేండ్లు కఠినశిక్ష—శ్రీ రంగయ్యగారికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష.)

40. శ్రీ వల్లభనేని రామబ్రహ్మం చౌదరిగారు

41. శ్రీ మోటూరి వెంకటాచలపతి చౌదరిగారు

42. శ్రీ వల్లభనేని వెంకటకృష్ణయ్య చౌదరిగారు

43. శ్రీ అరెకపూడి కోటయ్యగారు

44. శ్రీ గాల్లబండి దుర్గా నాగేశ్వరరావుగారు

45. శ్రీ కొమ్ము సత్యనారాయణంగారు

(గుడివాడవద్ద కొమరవోలు 1-5-80, అరెస్టు 2-5-80 చెరి ఆరు నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను.)

ఒక సవరణ

శ్రీయుత భట్టిప్రోలు సూర్యప్రకాశరావుగారికి శిక్ష

నిన్నటి (2 వ తేదీ) ప్రతికలో 14 వ పేజీలో 8 వ కలములో చీరాల నాయకునకు రెండు సంవత్సరములు కఠినశిక్ష అను శిక్ష కక్రింద భ. సూర్యప్రకాశరావుగారికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష అని పొొబాటున పడినది. శ్రీ పట్టాభిరాములు గుప్తగారికిని శ్రీ సూర్యప్రకాశరావుగారికినిగూడ రెండేండ్లు కఠిన శిక్ష విధింపబడెను. శ్రీ చీరాల రంగయ్యగారికి మాత్రమే ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష వేయబడెను.

మో హా ని త్రై ల ము

5 శుక్ల మాసగల నీసా 1-కి య. 0-12-0.

పురుషులు కాదుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనముడిపో బొంబాయి, మదరాసు.

యావద్భారత సత్యగ్రహము

గాంధీమహాత్ముడు వలంటీరులను ఆసాము-వంగరాష్ట్రములకు పంపుట

శ్రీయుతులు నరనాథశర్మగారు ఆసాముకును కృష్ణదేవుగారిని వంగరాష్ట్రముకును వెళ్లుట

జులై 2:— శ్రీయుత నరనాథశర్మగారిని ఆసాములో గౌహతీ మండల కాంగ్రెసు సంఘమువారు శిక్షణ ను బడయుటకు పబర్మతీ ఆశ్రమమునకు పంపిరి. అతడు మొదట కొంతకాలము ఆశ్రమమునందును పిమ్మట గుజరాతు విద్యా పీఠమునందును శిక్షణను బడసెను. పిమ్మట కరాడీ మహాత్ముని శిబిరమునందు రెండుకోజులుండెను. గాంధీగారి దళమువారి తోపాటు సత్యగ్రహ మొనరించెను. నేడు యితడు బొంబాయికి వెళ్లెను. అటునుండి ఆసాముకు వెళ్లి అచట లవణ సత్యగ్రహము విదేశవస్త్రబహిష్కరణము, నల్లమందు వాడుకను రూపుమాపుట మున్నగు యుద్ధముల కొనసాగించును.

మహాత్ముని కార్యదర్శియగు శ్రీయుత కృష్ణదేవుగారు మహాత్ముని అజ్ఞానసారము వంగరాష్ట్రమునకు వెళ్లుచున్నారు. అచట లవణ సత్యగ్రహ మొనరించుచు రికి తోడ్పడెదరు. కృష్ణదేవుగారు నేడిచటికివచ్చి మహాత్ముని సందర్శింపగా మహాత్ముడు అన్ని సంగతులను విధించెను. నేటిరాత్రి పీఠియండి బయలుదేరెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి పౌరులు మహాత్ము నావ్యసించుట

బొంబాయి పౌరులకు మహాత్ముని సందేశము

బొంబాయి, మే 2:—మీరు కోరిన ప్రకారము నేను బొంబాయికి వచ్చుటకును ఉప్పు కొరారులపై దాడిని కరా డీనుండి గాక బొంబాయినుండియే సాగించుటకునుగూడ సమ్మతించెదను గాని అందులకు పౌరుల నిశ్చయములను పూర్తిగా నెరవేర్చవలసి యున్నది.

(1) ఎల్లవారును సంపూర్ణముగ విధేయతను చూపవలెను.

(2) మరణకాలమునరకును మద్యపానమును పూర్తిగా వర్జించెదమని వ్రాసి ప్రమాణపత్రమున సంతకము చేయవలెను.

(3) యావద్భారతమున శుద్ధభిక్షుగనే కట్టెదమని వ్రాసి ప్రమాణపత్రమున సంతకము చేయవలెను. భిక్షుగనే కట్టవలెను. ప్రతిదినమును ఒక గంటనేపు రికిలీమీద నూలు వడుకవలెను.

ఈ నియమములను నెరవేర్చు డు వారు నూరు వేల మంది బొంబాయిలో లభించినచో నేను బొంబాయివచ్చెదను. అని మహాత్ముడు సందేశమును పంపెనని నేడు సాయంకాలము బొంబాయి కాంగ్రెసువారు ప్రకటనమును (బులీటిను) వెలువరించిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసువాదులగు బొంబాయి బ్రాహ్మణేతరులసంఘము

సంఘప్రతినిధులు మహాత్ముని సందర్శించుట

నవసారి, మే 2:—బొంబాయిలో కాంగ్రెసువాదుల ఓ బ్రాహ్మణేతరుల సహచర సభయను పేరట నొకసంఘము నేర్పరచిరి. వారు కొందఱు ప్రతినిధులను బొంబాయినుండి మహాత్మునికిడకు పంపిరి. వారు మహాత్ముని పందర్శించిరి. “దేశ ప్రక్షిగల బ్రాహ్మణేతరులందఱు బొంబాయిలో నేర్పరపబడిన సహచరసభ నాదరింతురు గాక. ఈ సత్యగ్రహ సమరమున దేశమునందున్న కొట్లకొలది ప్రజలకందరికి గూడ సౌఖ్యమును కలుగజేయుటకే ప్రారంభింపబడెనుగాని యేదో యొక తె.గ వారి లాభము కొరకు మాత్ర మే ప్రారంభింపబడలేదు.” అని మహాత్ముడు తెలిపెను. వారు మహాత్ముని ఆశీర్వాదములను బడసి వెడలిపోయిరి. (శ్రీ ప్రె.)

దొరతనమువారి ఉప్పు కొరారులపై దాడి

మహాత్ముడు వివరీతాభిప్రాయములను తొలగించుట

బొంబాయి, మే 2:— “దాడి” (రెయిడు) అను పదము నుపయోగించుటవలన వివరీతాభిప్రాయము లేర్పడినవి. దాడి అను పదమును నే నెన్నడునువాడలేదు. నేను గుజరాతీ భాషలోనే యిపుడు గుజరాతులో అన్ని చోట్లనుండనుగూడ నూటలాడుచున్నాను. ధర్మశేషలోని ధడుపదమునకు ప్రాస కుదురుటకు నేను చమత్కారముగా గుజరాతీ పదమునువాడి తిని. ధరు అనశబ్దమునకు దాడియనునదియే సహజమైన అర్థము అహింసాత్మకము. స్వరాజ్య సమరమునందుగూడ నిట్టి పైనిక పదములను వాడవలసియే వచ్చుచుండును గాని యీ పదమును వాడినందుల కెవరును కలతనొందగూడదు. కాని యీ పదమును దాడియనియే భాషాంతరీకరించినచో యీ ప్రయత్నముయొక్క స్వరూపమే మారి పోవును. నాదాడి ఎంతటి అహింసాత్మకమైన ను గూడ దౌర్జన్య పరులు దాడి సలుపుటవలన కలిగెడు ఫలితముల కంటెను దారుణము లగు ఫలితములే యీ అహింసాత్మకముగ దాడి యెన్నటికైన కొనసాగినచో దీనివలనగూడ సంప్రాప్తించుట అసంభవము కాదు. ఈ సమరము పూర్ణ స్వరాజ్యమును బడయుటకుగాని కేవలము ఉప్పుచట్టము నుల్లంఘించుటకు మాత్రమే కాదు గాన నిబంధనలు గూడ దాని కనుగుణమైనవిగానే యుండవలెను.

ఈదాడియందు పాల్గొనగోరువారు యీవరీక్షకు నిలవ గలిగినవారుగా నుండవలెను. ఈమరతులు అసాధ్యములని బొంబాయి పౌరులు భావింపరనియు నిట్టిమరతులను కోరినందులకు నన్ను పరిహసించరనియు నమ్మెదను. తిరిగిమీద నూలు తీయుట వారికి కష్టముగా కనబడవచ్చును గాని అది మిక్కిలి సులభము. నే నిట్టి మరతులను కోరినందులకు నాపై నెవరును కినుకజేంద బనిలేదు. మీ ననగా నివి యెవరికిని గూడ నిర్బంధములు గావు. ఇష్ట ముండినే మీ కంగీకరింపవచ్చును లేనిచో తిరస్కరించవచ్చును. తిరస్కరించినంతమాత్రమున వారు కాంగ్రెసు వారు కాకపోరు.

నిరంతరదీక్షతో రోజులంతరబడిగా పని చేయుట యిప్పటి వరకును సౌఖ్యముగా ప్రార్థు చున్న బొంబాయి పౌరులను చాల కష్టముగనే తోచవచ్చును గాని యిటుల నుభి భోగలాలను లగువారివలన నిదివర కెన్నడును ఏదేశమునందును స్వాతంత్ర్యసమరమున విజయము లభించియుండ లేదు.” అని మహాత్ముడు తెలిపెనని బొంబాయి కాంగ్రెసు సంఘమువారు ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

మచదులో మహాత్ముడు ఉపన్యసించుట

కల్లుగీత చెట్లను నరికివేసి మామిడిచెట్లు మున్నగు ఫలవృక్షములతోటలను పెంచుడు

నవసారి, మే 2:—నేడు సాయంకాలము మచదు అను గ్రామమున చిగురుజొంపముల తోరణములతో నలంకరింపబడిన ఒకపాలములో బహిరింగధలమున మహాత్ముడు ఉపన్యసించెను.

మీరు త్రాగుడును వర్జింపుడు. కల్లును గీయుటకు పనికి వచ్చెడుచెట్ల నన్నిటిని నరికివేసి మామిడిచెట్లు, ఆరటిచెట్లు మున్నగు ఫలవృక్షములతోటలను పెంచుడు. అందువలన మీకు భూములధరయూను, ఆదాయమునగూడ అధిక మగును. ఈ గ్రామాధికారి యగు మహమ్మదీయుడు రాజీనామా నీయలేదని తెలిపినది. జులై 2వ తేది తాల్కా లో ఇతడు మచదు గురు ను మాత్రమే యింకను రాజీనామా నియ్యలేదు. మనము ఓరిమిని బూనిన చోత్యరలోనే వీరుగూడ రాజీనామా నిచ్చెదరు. ఈ గ్రామమున ప్రభుత్వపాఠశాల యొకటికలదని తెలిసినది. మీరు జాతీయపాఠశాలను యేర్పరపవలెను. ఈసభలో కొందఱు బాలుకు తిలీలపై నూలు పడి కునున్నందులకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను. ఇది అహింసాసమరమునకు మిక్కిలి ఉత్తమమును అత్యంతములభ్యము నగు నాయుధము. ఒక చెదురు పుల్లయును చిన్న మట్టి కుండయును ఉన్నచో దీనిని తయారుచేయవచ్చును. ఇట్టి సాధనముతో ఈ బాలు రిపుడు సమరమును సాగించుచు

న్నారు. మీరుగూడ యీ పద్ధతిని యీ బాలురయొద్దనుండి నేర్చుకొనవలెను.” అని మహాత్ముడు నడిపెను. పిమ్మట తమ చెట్ల నన్నిటిని గూడ నరుకుటకు చాలమంది యజమానులు అనుమతి నొసగిరి. అచట చాలసాలములలోని చెట్లు యిదివరకే నరికి వేయబడియున్నవి. జాతీయపాఠశాల నేర్పరచుట గూర్చి గ్రామములలోని ప్రముఖులతో మహాత్ముడు సంభాషించెను. జాతీయవాదశాల

1921 నుండియు యీ గ్రామమున ఒక జాతీయపాఠశాలకలదు. మచదుకు చేరవనున్న బొదాబీ గ్రామమువారు కొందఱు బ్రాహ్మణులలో నివసించుచున్నారు. వారి పాఠశాలకు ధనసహాయము చేయుచుండిరి. ఇప్పుడీ పాఠశాలను లోకలు బోర్డువారికి విశేషరచుటకు యీ గ్రామమువారు నిశ్చయించి లోకలుబోర్డు వారికి వ్రాసిరి. ఈ ప్రయత్నములు మానిపించుటకు నేడు సాయంకాలము మహాత్ము డిచట ప్రముఖులతో ప్రత్యేకముగా సంభాషించెను. తాను కొంత ధనసహాయము చేసెదనని మహాత్ముడు తెలిపెను. బ్రాహ్మణులు లోనున్నవారు వెనుకటివలెనే ధనసహాయమును చేయుచుండ వలెనని వారికి వ్రాసెదనని చెప్పెను. అంతట పాఠశాలను బోర్డు వారికి విశేషరచుటకు గ్రామచెడ్డలు వాగ్దాన మొనరించిరి.

రెండురోజులలో 5000 చెట్లను నరుకుట

నిసోద్రా గ్రామమునందున్న అనవిలును ఫటిదారులను తమ బానిసలనదగిన దుబలాలు రెండురోజులు చెట్లను నరుకుటకు అనుమతించిచ్చిరి. వారందఱును గొడ్డల్లను పట్టుకొని చెట్లను నరుకుటకు ఊరేగింపుతో బయలుదేరిరి. ఈ రెండురోజులలోను వారు 5000 చెట్లను నరికిరి.

కుచదుగ్రామమున 50000 కల్లుగీత చెట్లున్నవి

మహాత్ముడు 2 వ తేది సాయంకాలమున కిచటికి వచ్చెను. ఇది చాల చిన్న యూరు. ఇచట పల్లెవారును శోలీలును హమ్మగా నున్నారు. ఈ గ్రామమున కల్లుగీతచెట్లు 50000 కలవు. ఈ గ్రామములో చాలమంది సారాను కల్లును త్రాగెదరు. కరాడీలో వడుకబడిననూలుతో బట్టలు నేయించుటకు అచట రెండువర్గములు యేర్పరపబడెను. (శ్రీ ప్రె.)

రాజప్రతినిధికి మహాత్ముని రెండవ లేఖ

అంశములు సమకూరుట

నవసారి, మే 2:—మహాత్ముడు రాజప్రతినిధికి వ్రాయ దలచిన రెండవ లేఖను అంశములన్నియును సమకూరినవని తెలియుచున్నది. సత్యగ్రహఉద్యమమును రూపుమాపుటకు వివిధ రాష్ట్రములలో ప్రభుత్వోద్యోగులు అవలంబించుచున్న పద్ధతులను కఠినముగా విమర్శించుచు మహాత్ముడి లేఖను వ్రాయవని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

స్త్రీల సన్నాహము

గుజరాతు-శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు

కలియవాడిలో పికెటింగు ప్రారంభముగుట

జులై 2:— శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారి దళములోని స్త్రీ వలంటీరులు కొందఱు కలియవాడి వెళ్లి అచట నిన్న సారాదుకాగామువద్ద పికెటింగు ప్రారంభించిరి. అందువలన త్రాగుడు చాల తగ్గిపోయినది. (ఆ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రము - స్త్రీలు 144 నుల్లంఘించుట

ఊరేగింపు జరుపుట

జెస్సరు, మే 2:—నేడు ఉదయమున నిచ్చట్ల స్త్రీలు 144 నెక్లను ఉల్లంఘించి ఊరేగింపు జరిపిరి. భురానాథులుం బముల స్త్రీలు చాలమంది విదేశబట్టల దుకాణములవద్ద కిటింగు ప్రారంభించిరి. అమ్మకము చాల తగ్గిపోయినది. (శ్రీ ప్రె.)

కలకత్తాలో స్త్రీలు ఖద్దరు దీక్షనుబూనుట

కలకత్తా, మే 2:—నేడు స్త్రీలసభలో పండిత మదన మోహన మాలవ్యా గారు ఉపన్యసింపిరి. శ్రీమతులు నీలకంఠి, సుమతీ, ఇందిరా దేవి గోయింకాగార్లును దీపలీ సంఘ సభ్యురాలియు మరి పెక్కుమంది స్త్రీలును మొత్తము 200 మంది సభకువచ్చిరి. “మీరు నూలువదుకుడు, ఖద్దరునే కట్టుడు. కనీసము ఒకవత్సరము నరకైన స్వదేశీదీక్షను బూనుడు” అని మాలవ్యాజీ బోధించెను. మేము యిట్లకాలమును స్వదేశీ బట్టలనే ధరించెదము, యింటింటికిని బోయి విదేశీవస్త్రబహిష్కారముకొరకు పికెటింగు చేసెదము. మేము దీక్ష బూనితిమి అని వారు తెలిపిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

పండిత మోతీలాలుగారు గాంధీమహాత్మునకు

తంతివార్తనంపుట

అలహాబాదు, మే 2:—భా. కాం. కార్యసంఘ సభలో 15 మంది సభ్యులలోను 8 మంది చెరసాలలో నున్నారు. సభ జరుగులోపల మరల అరెస్టు చేయబడెడి వారి స్థానములలోను యిదివరకు కీర్తి చేయబడినవారి స్థానములలోను క్రొత్త వారిని నియమింపవలసి యున్నది. కార్యసంఘసభకు క్రొత్తగా నియమింపబడినవారు రాగలుగుటకు తగినంత వ్యవధి యిం దగానే పండిత మోతీలాలుగారు క్రొత్తసభ్యులను నియమించెదరు. ఈలోగా మోతీలాలుగారిని గూడ అరెస్టు చేయునెడల అధ్యక్షపదవికి గూడ మరియొకరిని నియమించెదరు, “12-5-30 వ తేదీని బొంబాయిలో కార్యసంఘ సభను జరిపినచో మీరు రాగలుగుదురా? లేనిచో మీ కనుకూలమగు మరియొక తేదీని తెలుపుడు” అని మోతీలాలుగారు గాంధీమహాత్మునకు తంతివార్త నంపిరి అని భా. కాం. కార్యసభ ప్రకటించెను. (ఫ్రీ ప్రెస్)

ఉప్పుకొరారులపై దాడి

బొంబాయినుండి 30 మంది బయలుదేరుట

బొంబాయి, మే 2:—బొంబాయికి 20 మైళ్ల దూర మునందున్న ములందులోనున్న సాల్పుడిపాలపై దాడినలుపుటకు నేడు ఉదయమున బొంబాయినుండి 30 మంది నలుంటీరులుబయలుదేరిరి. వారు దిబాలోనికి వెళ్లకపూర్వమే వారినందరిని అరెస్టు చేసిరి. వెంటనే 14 మందిని వదలివేసిరి. 16 మందిని కుర్చా తీసుకొని వెళ్లి మూడుగంటలసేపు వుంచి వారినిగూడ వదలి వేసిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

వి. జే. పటేలుగారు

పాట్నాలో ఘనముగ స్వాగతము

పాట్నా, మే 2:—శ్రీ పటేలుగారు అలహాబాదు నుండి బయలుదేరి నేడు ఉదయమునకు పాట్నా చేరిరి. శ్రీయుతులు బాబు రాజేంద్రప్రసాదు, హనుమయ్యమం అనుగ్రహవారాయణ సింగగార్లు మున్నగు నాయకులును వేలకొలది ప్రజలును రైలుస్టేషనుకు వచ్చి ఘనముగ స్వాగతమొసగి ఊరేగింపుతో యిహంగారి గృహమునకుతోడ్పొనివెల్లిరి. అచటనే బస చేర్చు దపబడెను. నేడు సాయంత్రము యిచట బహిరంగసభలో పటేలుగారు ఉపన్యసింపెదరు. నేడురాత్రియే కలకత్తాకు బయలుదేరెదరు.

పయినీరు పత్రికను బహిష్కరించుట

పయినీరు పత్రిక పటేలుగారిని దూషించుటచే దానిని బహిష్కరింపవలెనని కాన్పురు న్యాయవాది సంఘమువారు తీర్మానించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

బొంబాయి సావర్కరుగారికి శిక్ష

8 నెలలు విడిపైదు

బొంబాయి, మే 2:—సావర్కరుగారికి 8 నెలలు విడిపైదును 800 జుల్మానాయను చెల్లించనిచో మరి రెండునెలలు విడిపైదును 311 కోట్ల 117 అం. 47 సెన్లులొందఁజేయబడెను. బి. క్లాను యియ్యబడెను. (ఫ్రీ ప్రెస్)

శ్రీ పార్థసారధిస్వామి విమానమండప

జిల్లాధ్యక్షుల లాటరీసభ ట్రెజిరీ, మద్రాసు.

ఈ సంఘమువారు మరొక పర్యాటకులు నెత్తుటకు నియమించబడిన కాలమును 31-5-1930 తేదీవరకు వాయిదా వేయవలసి వచ్చినందులకు చింతించుచు, చిట్టనెత్తుటకు చక్కగా జరుపుటకు పనులుపూర్తిగాక పోవుటచేత, ప్రస్తుతంపట్టణ మందుగల ఆకాంతివలన తగిన పోలీసు బందోబస్తు దొరుకుట దుర్లభమగుటవలన ఆపు చేయవలసినవచ్చినది. అడెలరు స్టేటుమెంటు వివరములు తెలియగలందులకై ప్రచురించుచున్నాము.

వి. సుబ్బారావు, వైస్ ప్రెసిడెంటు.

జమా ఖర్చుల పట్టిక. 28 జనవరి 1929 మొదలు 29 ఏప్రిల్ 1930 వరకు

జనులు	రు. అ. పై.	ఖర్చులు	రు. అ. పై.
రావుబహదూర్ వి. రంగనాథచెట్టియార్		ప్రింటింగ్, స్టేషనరీ	1087 8 10
వద్దనుండి ఆహ్వా	592 4 5	రాకపోకలకు	39 9 3
టిక్కెట్ల అమ్మకము	38760 14 6	పోస్టేజీ, టెలిగ్రాములు	1077 5 0
పోస్టేజీ వగైరా, రాబడినది	54 10 0	ఆఫీసు ఉద్యోగలకు	1111 15 5
కరెంటు ఎక్స్ ట్రాంటుపై వడ్డీ	80 14 8	బ్లాకులు, బొమ్మలు	81 5 9
		కూలీ	27 9 3
		ఆఫీసు పెద్దకు వలయు ఇతర సామానులు	40 11 2
		ప్రయాణ ఖర్చులు	489 15 2
		ఆఫీసు సామానులు	94 14 0
		ప్రకటన ఖర్చులు	484 5 0
		నిలువ సొమ్ము	
		తిరువల్లి క్లబ్బి ఇండి	
		యన్ బ్యాంకులో కరెంటు	
		అక్సాంటులోయున్న నిలువ	34812 15 2
		సొమ్మునిలువ రొట్టె	310 9 7
			35128 8 9
మొత్తం రు. 39488 11 7		మొత్తం రు. 39488 11 7	

తనకి చేయగా లెక్కలు సరిగా యున్నవి.

మద్రాసు }
1-5-1920 }

(సం) జి. నరసింహం అండ్ కో,
ఆడిటర్లు.

మాటలాడు చిత్రపటములు!

ఈ చిత్రపటములు జర్మనీ దేశమున నవీనపరిశోధనలవలన గని పెట్టబడినవి అతి నైపుణ్యముతో నెట్లో వీనికి ప్రాణమున్నట్లు తోవజేసిరి. ఈ పటముల నొకభాగమున నదిమి నచో నతిచిత్రముగ ననేక విధములగు మాటలను పలుకును. పిల్లి యలుచునట్లు కుక్క మొలుగునట్లు పెద్దపులి గాండ్రించునట్లు పక్షులు పాడునట్లు బిడ్డ లేచినట్లు మనుష్యులు మాట్లాడినట్లు, నీ విధముగ వర్ణింపదరము గాని పలుకుల నెన్నిటితో పలుకును. ఇదివఱ కెన్నడును కని విని యెఱుంగని యాశ్చర్యము దీనియందు గలదు. వీనిని మీ చొక్కా జేబులలో నుంచుకొని యితరులు దిగ్భ్రమ జెందునట్లు, వారికి దెలియకనే యింద్రజాల మట్లు పలికింపవచ్చును. అందమయిన మాట్లాడు 12 పటమురి నెట్లు రు. 2-8-0.

వి. కె. సామి అందు కంపెనీ,
పార్కుఁ టౌన్, మద్రాసు.

ఒక యోగ్యతా పత్రము

అమలాపురము, బుచ్చెమ్మ అగ్రహారము, సిద్ధ దత్తప్పగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—
అయ్యా, మీరు యిదివరలో పెంపిన, డాక్టరు కే. పి. గారి రింగువరములోవను బుడ్డు రెండు ఆందినవి. దానివల్ల మాకు, పాడ (తామర) ఎంతయో గుణమైనది. యింకను ఆరుబుడ్డు పంపవలయును. మీయొక్క డాక్టరు కే. పి. గారి రింగువరములోవను యొపయోగించుటవల్ల, పాడ, తామర, గజ్జి, మొదలగు వర్మవ్యాధులు 24 ఘంటలలోగ గుణము నిశ్చయముగ కనిపించును. బుడ్డి 1-కి అణాలు 10.

బాలకృష్ణ పార్కసి,
బాంబేకు సోల్ ఏజెంట్లు

ది సీతారాం మెడికల్ సోర్సు,
112, నయినప్ప నాయక్ విధి, మద్రాసు.

హామోరు కుట్రకేసు

స్వేమలు ట్రబ్యునులు

లాహోరు, మే 2:—లాహోరు కుట్రకేసు అడ్మినిస్ట్రేషన్ నకుసరించి హైకోర్టు ప్రధాననాయమాద్రి కోల్డ్వీట్స్ మిస్టర్లు ట్రబ్ ఆగ హైదరు న్యాయమూర్తులను స్వేమలు ట్రబ్యునులుగ నియమించిరి తెలియుచున్నవి. న్యాయమూర్తి కోల్డ్వీట్స్ గారు అగ్యకులుగ నుండెదరు. ఫూచో హవులులో సోనువారమునుండి విచారణజరుగునని తెలియుచున్నది. (ఫ్రీ ప్రెస్)

ఆదవాని

తుంగభద్రా రైల్వేస్టేషన్ నుండి మంచాల

ఆదవాని, ఏప్రిల్ 28:—యాత్రికులయొక్కయు చుట్టుపట్ల గ్రామాల ప్రయాణీకులకును అనుకూలముగానుండుటకు ఏప్రిలునెల 24 తేదీలనుంచి మెస్సర్లు జి. ఆర్. అచార్య స్వేచర్ బస్సు సర్వీసు ఏర్పాటు చేసియున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

వెన్ ఆర్డినెన్సు

కలకత్తాలో 11 పత్రికలు ప్రకటనమాని వేయుట

లాహోరులో పత్రికా ప్రతినిధులు హారతాళము జరుపుట

డాక్టరు ఆనిబెసాంటు ఆర్డినెన్సును ఖండించుట

కలకత్తా, మే 2:—నిన్నటిదినము ప్రతినిధులు సమావేశమై బాతీయ పత్రికన్నియు కొంతకాలము ప్రకటనమాని వేయవలయునని తీర్మానము గావించెను ధరావత్తు చెల్లింపవలసి వచ్చుటచే ప్రకటనను ఆపుదలచేసిన పత్రికలతో ధరావత్తు కోరబడని ఇతర పత్రికలకూడ నేటిదినము ప్రకటింపబడలేదు. కలకత్తా నగరములో 14 దినపత్రికలు ప్రకటింపబడుమనెడను, నేడున్నట్లును వెంగాలి బనుమతి పత్రికలు మాత్రమే వెలువడినది.

లిబ్రి, అడ్వాన్సు, ఆన్యులిబరబాహుపత్రిక, ఆనందబజారు పత్రిక, భారతమిత్ర, విశ్వామిత్ర, స్వతంత్ర, హిందు పంత్, హితవాది, నాయకు, బంగదాజీ మొత్తము 11 పత్రికలు నేటి నుండి ప్రకటన మానివెచ్చినవి. నేటిదినము ఉదయము ఆమృత బజారు పత్రిక వెలువడినదిగాని ఇతరపత్రికలపట్ల సానుభూతి చూపుటకై రేపటినుండి వెలువడదని పత్రికాధిపతులు ప్రకటించుచున్నారు.

ప్రకటింపబడిన పత్రికల దహనము

కలకత్తా, మే 2:—పత్రికా ప్రతినిధుల తీర్మానమునకు విరుద్ధముగ ప్రకటింపబడిన బనుమతి పత్రిక లేజిస్ట్రేషన్ వద్ద అమ్మబడుచుండగ ప్రజలు గంపుగచేరి ఆమ్మబడునూ వారందరూండి పత్రికలను లాగుకొని తగులబెట్టిరి. పోలీసువారు మువ్వురకును అరెస్టుచేసిరి. ఈ మువ్వురను రి దినములు కఠినశిక్ష విధించబడినది.

పత్రికా ప్రతినిధుల సంఘమువారు నేడు తమ తీర్మానమునకు విరుద్ధముగ ప్రకటింపబడిన పత్రికాధిపతులను సందర్శించి ప్రకటనను మానివేయవలయునని కోరెదరు. వారందరులకు అంగీకరింపనిచో ఆ పత్రికలకు ప్రకటనల నివ్వకూడదని భారత వర్తమలకు కోరెదరు. (ప్రీ. వె.)

లాహోరులో హారతాళము

లాహోరు, మే 2:—వెన్ ఆర్డినెన్సును ఖండించుటకై నేటిదినము లాహోరులో గొప్ప హారతాళము జరిగినది. డి. ఎ. వి. క క క క ల వి ద్యా ధృ త వ వ క క క క ల క వె ర్ల లే దు. వె య్యి మ ం ది విద్యార్థులు ఊరేగింపుగ బయలుదేరిరి. నగరమునందు అన్ని అంగణములూ మాయబడినవి. కాని అనర్కలి బజారువద్ద ఒక మహమ్మదీయుడు తన అంగడిని తెరచియుంచెను. విద్యార్థులు అతనితో అంగడిని మూయవలయునని కోరిరి. కాని అతడందులకు అంగీకరించలేదు. గంపు అతనిని హేళనచేయుచు అంగడి ఎదుట అల్లరిచేయ ప్రారంభించిరి. అందుపై అంగడి యజమాని పోలీసువారికి తెలిపాడు చేసెను. వెంటనే పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జెనరలు, సీనియరు సూపరింటెండెంటు మాజి స్ట్రీటు పోలీసుదళముతో అచ్చటికి వచ్చిరి. నలుగురు విద్యార్థులను పోలీసువారు అరెస్టుచేసి గంపును చెదరగొట్టి అంగడి ఎదుట కాపాలాకాశిరి. విద్యార్థులు అవతీనుండి వై. యం. పి. ఎ. భవనమువద్దకు వెళ్లిరి. అచ్చట సాయుధ పోలీసుభటులు వారిని అడ్డగించిరి. పరిస్థితులు తీవ్రముగ పరిణమించి యుండెడిదిగాని పెద్దవారు కొందరువచ్చి విద్యార్థులను మరియొకవైపు నకు తరలించిరి.

సాయంకాలమున వల్ల కెండలతో పత్రికా ప్రతినిధులు గొప్ప ఊరేగింపు జరిపిరి. పిమ్మట పౌరసభ జరిగెను. వెన్ ఆర్డినెన్సుపట్ల ఆసమ్మతి తెలుపుటకై నగరమునందలి దేశభాషా పత్రికలన్నియు శనివారము ఆదివారము ప్రకటన మానివేయ తీర్మానించుకొనినవి.

అఖిలభారత పత్రికా ప్రతినిధుల సంఘమువారి తీర్మానము

బొంబాయి, మే 2:—నేటిదినము అఖిలభారత పత్రికా ప్రతినిధి సంఘపు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు సమావేశమై ఈ క్రింది తీర్మానము గావించిరి.

పత్రికాస్వాతంత్ర్యమునకు నాగరికసాంప్రదాయములకును విరుద్ధముగ గవర్నరు జెనరలు గారిచే సృష్టించబడిన వెన్ ఆర్డినెన్సును పథవారు ఖండించుచున్నారు. బాతీయపత్రికలు ప్రభుత్వవిధానమున తీవ్రముగ ఖండించినపయము లందంతయు పత్రికల ఆభిప్రాయములే ఫరియైనవని తుదకు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపవలసి వచ్చెను. ఇందులకు బాడ్లో రి టి స్కూంటు అందోళన నిదర్శనము. భారతదేశమునందు వ్యాపించి

యున్న అసంతృప్తిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇండియా మంత్రి సమముగ గ్రహింపజాలనందునను స్వపరిపాలనము భారతీయుల కొసగు విషయమై ఆలస్యము జరుగుటచేతను దేశమున అందోళనము అధికమైనది. నూతన సంస్కరణములు దేశమునకు ప్రసాదించబడనున్న పయమున ప్రభుత్వమువారికి భయపడకుండ దేశీయుల ఆభిప్రాయములను ద్వైత్యముగ ప్రకటించుటకు పత్రికలకు అవకాశముండవలెను. ఈ సమయమున ఆర్డినెన్సును సృష్టించుట రాజకీయసంస్కరణములకు అనర్గళము కలుగజేయుటయనియు, పత్రికలయందు ప్రజాభిప్రాయము వెలువడుటను అభ్యంతర పెట్టుట యనియు చేపకతన్నదు. పత్రికాస్వాతంత్ర్యమునకు భంగముకలుగను. ఈ కారణములవల్ల ప్రభుత్వమువారు తక్షణమే ఆర్డినెన్సును రద్దుపరచి ప్రభుత్వమువారి సదుద్దేశమును గురించి ప్రజలకు విశ్వాస మేర్పడునట్లు ప్రవర్తించవలయునని ఈ కార్యసంఘమువారు హితముపగుచున్నారు. (ప్రీ. వె.)

పత్రికా స్వాతంత్ర్యమునకు అడ్డు యుండకూడదు

డాక్టరు ఆనిబెసాంటుగారి ఆభిప్రాయములు
న్యూఇండియా పత్రికయందు డా॥ ఆనిబెసాంటుగారు వెన్ ఆక్టును ఖండించుచు ఇట్లు వ్రాసిరి:—

పత్రికలవద్దనుండి భరావత్తు కోరబడు ప్రభుత్వమువారి నిర్దేశ విధానములలో మిగుల అపాయకరముగ ఫలితములను కలుగజేయును. మనమున్నందున్న అందోళనను వెలిబుచ్చుటకు వీలులేనప్పుడు ప్రజలుగందలి ఆసంతృప్తి విపరీతముగ పరిణమించును. బాధ్యత గు రైదగజాలనివారు విపరీత వదంతులకు ప్రాముఖ్య మొసగుచుండగలరు. యువకులను ఈ ఆర్డినెన్సు నిరోధింపజాలరు. వారిని ఇబ్బంది పెట్టుటకుమాత్రము వీలుండును. అధికారుల ఆగ్రహమునకు వెరచి ఎవరుగాని తమ రాజకీయాభిప్రాయములను మాన్పుకొనజాలరు. ప్రస్తుతము మాజిస్ట్రేటుల వ్యక్తి ఆభిప్రాయముల ననుసరించి శిక్షలు విధింపబడుచుండుట మనము మానుచున్నాము. రాజద్రోహ యోగూడైన ప్రకటనలు సీనలు కోడు ననుసరించి సేరములుగ పరిగణింపబడుచున్నవి. అందుచే మాజిస్ట్రేటు విచారణతోయు సందర్భమున వ్యాయమును త్రోసివెట్టి వ్యక్తి ఆభిప్రాయము ననుసరించి శిక్ష చేసిన అప్పీలు చేసికొనవచ్చును. కాని ఎక్కివ్యక్తిపు ప్రభుత్వమువారి చర్యలపై అప్పీలు చేసికొనుటకు వీలులేదు. కావున పత్రికలవద్దనుండి ధరావత్తుకోరు అధికారమును మిగుల నులభమగు దుర్వినియోగ మొనర్చవచ్చును. బ్రాడ్సాగరు తనపత్రికవద్దనుండి ధరావత్తు కోరేప్పుడు దానిని చెల్లించి కోర్టులో అప్పీలుచేసినట్లెంచెను. ఈ సందర్భమున వారికి న్యాయశాస్త్రమునందు గల గొప్ప అనుభవము ఫలకారిగ నుండెను. అంతటితో పత్రికలవద్దనుండి ధరావత్తు కోరుపద్ధతి అంతమొందెను.

దుష్టమగు ప్రాత పత్రికాకాసనమును ఆర్డినెన్సుసహాయముతో పునరుద్ధరించుట ఫలకార్యముని నాకు తోచుచున్నది. రాజప్రతినిధి ఇట్టికార్యమునకు గడంగియుండగూడదు. మనము దొమినియను హక్కులు పొందినపిమ్మట ఇట్టినిరోధములన్నియు అంత మొందును. భారతదేశమున ప్రేమించువా రెవ్వరు ఈ అధికారము నుపయోగించరని నమ్ముచున్నాను. మన రాజప్రతినిధికి ఈదేశముపై ప్రేమ ఆభిమానము గలదని మనకు తెలియును. దొమినియను హక్కులు త్వరలో మనకు ఇవ్వబడునని కూడ వారు నమ్మున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో మన రాజప్రతినిధి ఆర్డినెన్సుపట్ల ఏర్పడిన అధికారము నుపయోగించెదరని నేను నమ్మెను.

ఆనిబెసాంటు.

వెన్ ఆర్డినెన్సుపట్ల ప్రకటన మానివెచ్చిన పత్రికలు
వెన్ ఆర్డినెన్సు అమలునకు వచ్చిన పిమ్మట ఈ క్రింది దినపత్రికలు ప్రకటన మానివేయవలసి వచ్చెను.

థిల్లి

- 1 హిందుస్తాన్ టైముస్ ఇంగ్లీషు పత్రిక
- 2 అర్జున్ దేశభాషా పత్రిక
- 3 తేజ్ "
- 4 మిలాప్ "
- 5 రిసాయల్ "
- 6 అడ్వాన్సు ఇంగ్లీషుపత్రిక
- 7 లిబర్టీ "

- 8 అమృతబజారు పత్రిక "
- 9 హిందీ పంత్ దేశభాషా పత్రిక
- 10 బంగబాసి "
- 11 స్వతంత్ర "
- 12 ఆనందబజారు పత్రిక "
- 13 భారతమిత్ర "
- 14 విశ్వామిత్ర "
- 15 హితవాది "
- 16 నాయక్ "
- 17 పీర్ "
- 18 భారత్ "
- 19 కర్నూప్ "
- 20 మజ్దూర్ "

కేంద్ర శాసనసభలు

సిన్హాసమావేశము అంతమొందింపబడుట

మరల సభలు సమావేశపరచబడునా?
సిన్హా, మే 2:—భారతశాసనసభ స్టేట్ కాన్సిలు సభా సమావేశములను రద్దుచేయుచు నేటిదినము గజెటు ప్రకటన గావించబడినది. మరల ఈ సభలు సమావేశపరచబడునో లేదో యాధిపత్యమానము ఇంకను తెలియలేదు. ఏదైనను చట్టములను తయారుచేయ శాసనసభాసమావేశము అవసరము తెలుపవలయునని అన్ని డిపార్టుమెంటులవారికి ప్రభుత్వమువారు సర్కులర్లు పంపినట్లు తెలియుచున్నది. శాసనసభ ముగిసిన పిమ్మట సృష్టించబడిన మూడు ఆర్డినెన్సులను చట్టములుగ మార్చుటకై ఒక సమావేశము జరుగవచ్చునని తోచుచున్నది. (హిందూ ఢిల్లీ విలేఖరి.)

శాసనసభా సమావేశాంతము
కాన్సిల్ ఆఫ్ స్టేట్, భారత శాసన సభల సమావేశము ముగిసినదని ప్రభుత్వ ప్రకటన మొండు ప్రకటించుచున్నది.

మట్టిపూడి

బాపట్ల తాలూకా
మట్టిపూడి, మే 1:—నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు మా గ్రామములో ఆంధ్రనాయకులు అరెస్టుకాబడిన సందర్భమున గ్రామస్థులు గాంధీగారి పటమును చేతపూసి, బాతీయగీతములను పాడుచు ఊరేగిరి. బాలురు బాతీయపాఠశాలమును చేతపూసి భజనలు సలుపుచు ఉత్సవము వెంటడి తిరిగిరి. ఊరేగింపు సమయమున వాలంటీరుల పోషకాధిపై దాదాపు ఒక బస్తా బియ్యము నమూలు చేసిరి. ఊరేగింపునందు విదేశవస్త్రములు దహన నిమిత్తమై ప్రాగుచేసిరి. దాదాపు 6-40 గంటలైనది. జనులు సభ తీర్చిరి. గాంధీ మహాత్మాగారి పతమునే అధ్యక్షునిగా నుంచిరి. నాదెళ్ల సుబ్రహ్మణ్యంగారు మన ఆంధ్రనాయకులైన గొల్ల పూడి శివారావు శాస్త్రిగారినిగూర్చియు కొండ వెంకటప్పయ్యగారినిగూర్చియు మాట్లాడిరి. తిర్వాత ప్రాగుచేసిన విలువగల విదేశ వస్త్రములను దహనము చేసిరి. (పురవాసి)

గవర్నరు జెనరల్ కార్యనిర్వాహక సంఘము
పై సంఘమునకు సర్ బార్జి రెయినిగారు ఉపాధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి.

పెషావరు కాల్యుటకై హారతాళము
లాహోరు, మే 2:—పెషావరునందు భారతీయులు కాల్యబడినందులకై యువకుల సంపూర్ణ హారతాళము జరిగెను. కూరకాయలు, పండ్లుపాలు అమ్మకాంగణముకూడ మూయబడినవి. అన్నికళాశాలలోను విద్యార్థులు సమ్మేచేసి పురవిధులందు బాతీయపాఠశాలము నూరేగించుచు, జయజయధ్వనులు చేయుచు విదేశవస్త్రధారలను చూచినపుడెల్ల "సిస్టు సిస్టు" అని కేకలిడుచు దినమును గడపిరి. సాయంత్రముకూడ మరికొన్ని ఊరేగింపులు జరుగును. ఆమృతసరము, మే 2:—"పెషావరు దినము"గా శాంతమైనహారతాళ విచట జయప్రదముగా జరిగెను. పోలీసు సిగిటరీసంరంభము పీఠులలో మిక్కుటముగా నుండెను. పురమదేశమైన ఊరేగింపులు జరిగెను. రైల్వేస్టేషన్ కొద్దటంగా లాను నడువకూడదని బోధించుచున్నందుకై 21 మంది కాంగ్రెసు వలంటీర్లు అరెస్టుచేయబడిరి. (ప్రీ. వె.)

మధ్యరాష్ట్రము

ప్రెస్టు ఆర్టికల్ నుండి కేల్గుచు గాను ఖండిం బ

పూనా మే 2:—నిన్న సాయంత్రము శివాజీ మందిరమున కేల్గుచు గాని అధ్యక్షత వహించి గొప్ప సభ జరిగెను. నిన్న ఉపసభ్యులు ముగ్గురు ఉన్నందున 1 సెల్ల క్లిక్ విధింపబడిన కానిస్టేబులుగారి వర్తనలను చూచు కేల్గుచు గాని వారి కార్యదీక్షను దేశభక్తిని కీర్తించిరి. కానన్ల ఘనమును గూర్చి చెప్పుచు ఇది ఒకరు ప్రచారము చేయునది కాదు. కష్టముల నెక్కువను కల్పించుటలేదు. అడవి మధ్యను ఆనాడును వినియోగించుచు దుర్భరములయినవి. పశువులు నిషేధించబడిన అడవిలోనికి అడుగిడునట్లే ప్రజలు కానన్ల ఘనమును త్రొక్కుచున్నారని అని పత్రిక. తనకు కానన్లను కష్టములు తొలగుట. ఎవరు తొలగించునది యంత ముఖ్యమైన విషయము కాదు.

వార్తాపత్రికల నందలి వైచుట

యొద్దములందు బావులు కొలనులు మొదలైనవానిలో విషముకలిపి మొత్తముగా విరోధివర్గమును చంపుటవలెనని, తమ పోలీసులుగాని, కోర్టులుగాని, జైల్లుగాని కానన్ల ఘనమునకు సంబంధించినవారిని పట్టకాలాని ప్రభుత్వ మండలయం దొప్పుకొన్నది. బావులు మొదలైనవానిలో విషము కలుపుట యొద్దకాలమునకూడ నిషేధించబడినట్లులే పత్రికల నందుట అంతర్జాతీయపరాధము. జె. ఐ. ఎస్. కారండీకర్ గారు కూడ ప్రభుత్వమునా రిటైనరంకుతో ర్యాలను దుర్భరస్థితియందున్న దైతు సుపరీషంప కేసులలోని నిషిధి.

బ్రాహ్మణేతరపక్షమునకు చెందిన కలరావు పిండే గారు కూడ ప్రెస్టు ఆర్టికల్ నుండి ఖండించిరి.

హరిభాయి, తుల్యాయి, శంకర రావు దేవ్ గార్లు కూడ మహారాష్ట్ర నామము పరిశ్రయించు నుతి కక్కునట్లు ఉద్యమమును జయప్రద మొనర్చువలె నని చెప్పిరి. (ఫీ. పే.)

ఆగోలా, ఏప్రిల్ 29:—ఇటు వచ్చే గురి అధ్యక్షత వహించి 2000 మంది జనులు సమావేశమైరి. తీలా ఓకా విమలా మరాఠీ క్రియత వైద్యగార్లు ఉపన్యసింపి, వివిధ లక్షణమును విక్రయించిరి. క్రియత గిరిధరలాల్ గారు మొదటిరెండుపాట్లములను రు రి. కు కొనిరి. (ఫీ. పే.)

సంయుక్త రాష్ట్రము

మర్రిబాపూ, ఏప్రిల్ 30:—తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున ఇటు బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీ యంత దాదా సాహెబ్ మధ్యద్రావాయి కోషిసరిగార్లు ప్రజల ఖద్దరును స్వరాజ్య లక్షణమును వాడునని బోధించిరి.

మరియుక సభలో పండిత వహదేవ శాస్త్రిగారు మరి కొందరును జనులకు విరివిగా స్వరాజ్యలక్షణమును విక్రయించిరి. వలంటీయర్లు కొందరు శ్రాత్రిగా చేరిరి. (ఫీ. పే.)

పంజాబు

లాహోరు, మే 2:—సర్దారు కాద్వాల సింగ్ కమిషనరు గారును, ఘాయి అబ్దుల్ రహీమ్ గారును (అమృతసరము) సత్యాగ్రహ సంఘమునందు, నిర్బంధింపబడిన ఆలం, సత్తపాలు గార్ల సహానే నియమింప బడిరి. (అ. పే.)

కరాచీ, మే 2:—సి. ఐ. డి. పోలీసులు సత్యాగ్రహ నాయకుల నుండి తీసికొని పోయిన వస్తువులను, ఉప్పు చేయు సామగ్రి తప్ప, మిగతవాని నిచ్చివేరిరి

కరాచీ భంగిలందకును సమావేశమై విదేశవస్త్రమును మధ్యమును బహిష్కరించుటకు తీర్మానించిరి. దీని విచారణలో పెట్టుట కొకజట్టు ఏర్పడినది. (ఫీ. పే.)

మీరటు కుట్రకేసు

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ఎస్. సి. ఘోష్ గారిని ప్రభుత్వ న్యాయవాది శుక్రవారమునా డింకను పరీక్షించెను. ఈసారి తన దినచర్యవస్త్రములలోని కొన్ని భాగములను జ్ఞాపకము తెచ్చుకొనుటకై చదివెను. నిందితుల తరపు న్యాయవాదియగు సింహగారు అదినచర్యవస్త్రమును చూడగోరి గాని న్యాయాధిపతి ప్రభుత్వన్యాయవాది యాజేపహతో సంగీకరించి యిట్లు చేయుట కనుజ్ఞానొసంగలేదు. నిందితులు కే. ఎల్. ఘోష్ గారిచే సాక్షి యధ్వపరీక్ష గావించబడెను. (అ. పే.)

లికనీర్ రాకుమారి వివాహము

లికనీర్ మే 1:—లికనీర్ రాజకుమారిని కొలా సంస్థాన యువరాజునకును నేడు కడు వైభవముగా వివాహము జరిగెను. చుట్టు ప్రక్కల సరిహద్దులయొక్క అధిపతులు తలుపులు విప్పినియ్యింపిరి. అనేక వేలదలల అన్ని వ్రాసము గావించబడెను. (అ. పే.)

ఓసభిగుణము గల జాంబక్ వ్రాసిన బాధ, అపాయము తొలగును.

అపాయములు నిత్యము సంభవించుట వలన జాంబక్ నిత్యవనరమై యున్నది.

అన్ని గాయములను, వ్రణములను, మంటలను

అద్భుతముగ మాన్పు యీతైలముతో చికిత్స యొనర్చుడు.

మంటలు, గాయములు, వ్రణములు, కాల్చివలెనట్లు విషపుగుళికాల్గు నరియే యితరవిధములైన గాయములకూడ జాంబక్ ద్వారా నయము కాగలవు. ఈ అద్భుతము ఓషధి తైలమునను మిరక్తమును, విషములనుకీ గాపాడగలదు.

జాంబక్ రక్తస్రావము వాటి, క్రమము తొలగించి వాపును తగ్గించగలను. మాతన దగ్ధమును పెట్టి, గాయముయొక్క మచ్చకూడ కేసుడచేయును.

ఇంద్రజాలములై మాన్పులక్షణగలిగి, చెంటుమందుకొనియుండుటచే "జాంబక్" "రెండు అంగుళముల పెట్టెయందు శస్త్ర చికిత్స" యని విరుగును గాంచియున్నది. జాంబక్ నందు యిట్టి గొప్పకీర్తి యుండుటకు గారణము యశుర్వైమైన మూలికలు చేర్చబడి, స్వగ్రుణముల విషర్ణించబడి యుండుటే.

భయంకరమగు ఎక్కిన, చుటుకు, చాకలిగడ్డి, విష గాయములు, పోకిరునీళ్లు, చెడుకాళ్లు, పాదములపొట్టు, మూలవ్యాధి మొదలైనవాటికి జాంబక్ ఆమోఘమైతి. శస్త్ర చికిత్స తప్పించుకొనుదు.

జంతువులకొప్పు కలియలేదని పూచీ నివ్వబడును

భర డబ్బా 1-4 రూ 1/- కే పెట్టె 1-4 రూ 2-4-0 మందులకు యందరినందల జాంబక్ దొరుకును.

వజ్రెంటు:—

మెసర్స్ దాదా అంతు కో.,

వైరావజూరుగోడ్డు, మద్రాసు.

Advertisement for Zam-Buk, featuring the brand name in large stylized letters and the English name 'Zam-Buk'.

విదేశవస్త్ర బహిష్కారము

కలకత్తా, మే 2:— భారతీయ వాణిజ్యసంఘమువారు ఈదినము మధ్యాహ్నము డి. పి. క్లబ్ గారి అధ్యక్షతను ప్రభుమహాశత్రయ సమావేశమును జరిపిరి క్లబ్ గారు ప్రస్తుతోద్యమమునందుటకై ప్రభుత్వమువారు కావించుచర్యలను ఖండించిరి. గాంధీగారి ఉద్యమములకు సుముఖులుగాని విముఖులుగాని యెవరైనను ప్రభుత్వచర్య నామోదించువాడెవ్వడు నీదేశమునందు తేడు భారతీయవస్త్రములు కొందరు రాండులేచికో సమావేశమునకొక యవకాశవిచ్చియుండవచ్చునని తెలచుకొనెనా కాని గాంధీగారు యుద్యమమును ప్రారంభింపగానే దేశమంతయు వతనికి తోడ్పడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు మాత్రముచట్టపు బాధ్యులమిరి ప్రవర్తించుచున్నారని క్లబ్ గారు చెప్పిరి. క్లబ్ గారు. మార్చాకి వర్తకసంఘము మొదలైనవానిని వైద్యముతో విదేశవస్త్రబహిష్కారమునకు ప్రానికొనినందుల కభినందించిరి. అక్షియే వాన కక్షాఘమైన సాధనమునకూడ నుడిచిరి. (అ. పే.)

మొదయార్దిరును త్రిప్పివేయుట

బ్రాహ్మణేతర సంస్థానిక న్యాయవాదులు కొందరు శ్రీయోగి నుమ్మిడిల గుగ్గారాచయ్యుగాని కేర చెన్నపురి సత్యాగ్రహోద్యమ నిర్వహణమునకు విరాళముగ బంపిన 250 రూపాయల చురీయార్దరును కాంగ్రెసును చెంబయే తహసీల్దార్ గారులు త్రిప్పివేసిరి తెలియుచున్నది. (స్వకీయవిశేషం.)

భారత వైమానికులను గౌరవించుట

కరాచీ, మే 2:— ఎంజనీరు, చాలా గౌరవ స్వాగతపత్రముల నొసంగి, వారల గౌరవించు నిమిత్తమై కరాచీ పురపాలక సంఘమువారు 200 రూపాయలు మంజూరు చేసిరి. (ఫీ. పే.)

సెంటియంసందు 144 నక్షనుక్రింద ఉత్తరవు:-

కెరంబూరు సెంటియంసంకు పబ్ డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటు నక్షను 144 క్రింద ఉత్తరవును జారీచేసెను.

నిరంకుశ పత్రికాశాసనము

ప్రత్యేక జైలులో ప్రచురింపబడిన
సమగ్రమైన చట్టము

సిమ్లాలో ఏప్రిల్ 27 తారీఖున నొక ప్రత్యేక జైలులో ప్రచురింపబడిన నిరంకుశ పత్రికాశాసనము (రాజ ప్రతినిధిచే అనుబంధముగా ప్రచురించబడినది) నేడు చేరినది. ఆ శాసనమును అనుబంధముగా యిదిగవ నోసంగుచున్నాము:—

1930 సం॥ రెండవ ఆర్డినెన్సు

పత్రికా ప్రచురణమును మునుపటికంటె బాగుగా నియంత్రించుట కొరకు: పత్రికా ప్రచురణమును మునుపటి కంటె బాగుగా నియంత్రించుటకు అవసరము కలిగినది గావున ఇండియా గవర్నమెంటు చట్టములోని 72 వ సెక్షన్ ప్రకారము యివ్వబడిన అధికారములను గవర్నరు జనరలు గారు ఈ క్రింది శాసనమును చేసి అనుబంధముగా చేసినాడు.

మేరు వ్యాప్తి

1 (1) ఈ శాసనము 1930 సంవత్సరపు ఏప్రిల్ 27 నెక్కు (నిరంకుశ పత్రికాశాసనము) అని చెప్పవచ్చును.
(2) ఈ శాసనము బ్రిటిష్ పరిపాలిత భారత దేశ మంతటను బ్రిటిష్ ఇంటి చిహ్నము సాంధాల్ పరక జాలు, స్విటీ పరకజాను వర్తించును.

2 నిర్వచనము

ఈ శాసనములో, విషయములో, సందర్భములోను క్లిష్టతక మున్ను తప్ప.

(1) 'పుస్తకము' అనుమాటకు సంపుటము, సంపుటము లో నొక భాగము, ఏ భాగమునైనను ప్రచురింపబడిన కర పత్రము చిన్న పత్రము అనియర్హము. మరియు ప్రత్యేకముగా ముద్రింపబడినట్టిగాని, లిథో చేయబడినట్టిగాని పత్రికా తమ, పటము, బొమ్మ ప్లానులుగూడ దీనిక్రిందికి వచ్చును.

(2) పత్రము (హాన్డెయింట్) అను మాటకు ముద్రింప బడిన విషయమేదైనను, చిత్రపు, చాయాపటములు, లేక మరి యేద్యత్య ప్రదర్శనము.

(3) హైకోర్టు అనగా ఆయా రాష్ట్రములో ఉన్నత సివిల్ న్యాయస్థానము. కూర్చు విషయములో మాత్రము మద్రాసు హైకోర్టు అని యర్హము.

(4) మేజిస్ట్రేటు అనగా జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగాని ఫీల్డ్ ట్రైబ్యూనల్ మేజిస్ట్రేటుగాని.

(5) 'పత్రిక' అనగా వివిధస్థలములయందు జరుగు వర్త మానములను గాని, ఆవర్తమానములపై వ్యాఖ్యలుగాని.

(6) 'ముద్రణము' అనగా ఇంజక్షన్, యంత్రములు బైపులు లిథో చేయుటయం దుపయోగపడు రా ష్ట్ర పనిముట్లు పాత్రలు ముద్రణమునం దుపయోగపడు యితర పనిముట్లు.

ముద్రణాలయాధికారినుండి ధరావతులు

III. 1867 సం॥ టెన్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ బుక్స్ ఆక్టులోని 4 సెక్షన్ ప్రకారము డిక్లరేషన్ యివ్వవలసిన ప్రతి ముద్రణాలయాధికారియు మేజిస్ట్రేటు యొనుట డిక్లరేషన్ యిచ్చు సమయమున 500 నుండి రెండువేల రూపాయలవరకు ధరావతు మేజిస్ట్రేటు యిచ్చు ప్రకారము కట్టవలసియుండును. 5 గదులలో గాని ప్రభుత్వమువారి సెక్యూరిటీలలో గాని వారు కట్టవలెను.

ధరావతు కట్ట నవసరము లేదని మేజిస్ట్రేటు తలచునో తాగణములేవో తెలియబరచి ధరావతు కట్ట నవసరము లేదని ఆయన ఉత్తరువు చేయవచ్చును.

(2) ధరావతు అవసరము లేదను ఉత్తరువును యెప్పుడు బట్టిన నప్పుడు మేజిస్ట్రేటు రద్దుచేసి ఈవో సెక్షన్ క్రిందగాని సబ్ సెక్షన్ 1 క్రిందగాని మేజిస్ట్రేటు ధరావతు కోరవచ్చును.

(3) ఈ శాసనము అమలులోనికి వచ్చుటకు పూర్వము 1867 సంవత్సరపు టెన్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ బుక్స్ ఆక్టు ననుసరించి డిక్లరేషన్ యిచ్చిన పత్రిక యేదైనను 4 సెక్షన్ 1 వ సబ్ సెక్షన్ కు ఉపయోగింపబడుచున్న దని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి కనబడిననో.

(4) స్థానిక ప్రభుత్వమువారు వాత మూలకమైన నోటి సిబ్బి, ఆముద్రణాలము మేజిస్ట్రేటు అధికారము క్రింద నున్ననో ఆ మేజిస్ట్రేటువద్ద 500 నుండి 5 వేల రూపాయల వరకు ధరావతు కట్టవలె నని కోరవచ్చును.

కొన్ని సందర్భములలో ధరావతు లాగుకొనుటకు

అధికారము

(4) మూడవ సెక్షన్ క్రింద అవసరమైన ప్రకారము ధరావతు చెల్లించిన ముద్రణాలయము లేదయినను ప్రత్యేకము గాగాని, పరోక్షముగాగాని, తర్కనిర్ణయములనను, నూచన వలనను, ఉదాహరణలనను, ఉపమానములనను, సంబంధము కలనను, మరియువిధమున వైన ఈక్రింది కార్యముల చేసిననో.

(1) 1908 సంవత్సరపు ఎక్స్ ప్రెస్ అండ్ పబ్లికేషన్ ఆక్టు క్రింద

కునికొని, మరియు నేరమునకుగాని, ప్రేరింపబడినగాని, లేక యేదొడ్డనగునకు ప్రేరింపబడినను.

(2) రాజగారి నేపథ్యముగాని, నావికాదళములోగాని, వైమానికదళములో గాని యే ఉద్యోగియైనను తనధర్మమును నిర్వర్తింపకుండ చేసినను.

(3) బ్రిటిష్ ఇండియాలో న్యాయసమ్యక్తముగా స్థాపిం పబడిన రాజగారిప్రభుత్వము యెడల ద్వేషముగాని అసహ్య ముగాని పురిగొల్పినను, బ్రిటిష్ ఇండియాలో న్యాయపరిపాల నముయెడల ద్వేషము పురిగొల్పినను, రాజగారికి లోబ డి యున్న యేసంస్థానాధిపతియొక్క రాజ్యములోగాని ద్వేషము పురిగొల్పినను, రాజగారియెడల ద్వేషముగాని, సం స్థానాధిపతి ప్రభుత్వముయెడల ద్వేషము పురిగొల్పినను.

(4) ఒకవంసినీ భయపెట్టెను, అతనికి కోపముగల గజేటి ఆర్డర్, యింట్లోనుండి వెళ్ళుటకుగాని యింట్లో నిర్బంధింపబడినను, న్యాయసమ్యక్తముగా నొకరు చేయవలసిన పని చేయుటచేసినను చేయరానిపనిని చేయుటయు ప్రోత్స హించినను.

(5) న్యాయపరిపాలనములో స. బంధము కలిగించుకొన వలెనని ఒకరిని ప్రోత్సహించినను, లా ఆర్డరుయొక్క సిద్ధియం దు జోక్యము కలిగించు కొనుటకు ప్రోత్స హించినను, నేరము చేయ వలెనని ప్రోత్సహించినను భూమినిగూర్చి, పన్నుగాని, కేటుగాని సెన్సుగాని, ప్రభుత్వమువారికి రావలసిన యితరపన్నులను యి వ్వకుండచేసిన గాని, ప్రభుత్వమువారికి ర వలస వాకిని యివ్వ కుండచేసినను.

(6) ప్రభుత్వమువారి ఉద్యోగియనిగాని, స్థానిక ఉద్యోగియనిగాని ఒకపని చేయవలసిన పోత్సహించినను అతి నిగర్హమును అసలే చేయవలసినగాని, తాత్కాలికముగా చేయ వలసినగాని, ప్రోత్సహించినను రాజీనామా నివ్వని ప్రోత్స హించినను.

(7) రాజగారి ప్రజలలో శత్రుభావములను, ద్వేషము ను పోత్సహించినగాని.

(8) రాజగారి నైవ్యములోను, పోలీసుదళములోను, చేరకుండ చేసినగాని, ఈదళముల శిక్షణమునకు, పరిపాలనము నకు భంగము కలిగించినగాని.

ఆయా రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు, ఏయే నూచనముల న, తర్క నిర్ణయములన ఉపమాన, ఉదాహరణములన ఆయా ముద్రణాలయములు నేరము గావించె నో తెలిపి ఆయ ముద్రణాలయమువారి చెల్లించిన ధరావతులనులాగుకొని బ్రిటిష్ ఇండియాలో ఆపత్రికలెచ్చుట నరచడిన నచ్చుట లాగుకొన వచ్చును.

1 వ వివరణము

మూడవక్లాసులో ద్వేషము పురిగొల్పుట అనుమాట లలో రాజభిక్షలేక పోవుట శత్రుభావము లందుట చేరియు న్నువి.

రెండవవివరణము

న్యాయసమ్యక్తములకు విధముల, బ్రిటిష్ ఇండియా లోగాని, సంస్థానములలోగాని ప్రభుత్వముగాని, న్యాయ పరిపాలనముగాని మార్పు విమర్శములు ఈ క్లాసుక్రిందికి రావు.

(2) 1 సబ్ సెక్షన్ క్రింద నోటిను జారీచేసిన 17 రోజుల తరువాత 1867 సంవత్సరపు టెన్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ బుక్స్ ఆక్టు ప్రకారము చేసిన డిక్లరేషన్ రద్దుయినట్లు భావం పబడును.

క్రాంత ధరావతులు

వార్షిక సెక్షన్ క్రింద ఒక ముద్రణాలయము యిచ్చిన ధరావతులాగునొనబడినప్పుడు 1867 సంవత్సరపు టెన్, రిజిస్ట్రే షన్ ఆఫ్ బుక్స్ ఆక్టు క్రింద క్రాంత ధరావతునిచ్చువారు మేజిస్ట్రేటు యిచ్చు ప్రకారము 1000 తగ్గుకుండా, 10,000 పెచ్చుకుండా ధరావతు నివ్వవలెను.

(6) ఈధరావతుకు కట్టిన ముద్రణాలయము లేదయిన ను 4 సెక్షన్ లో వివరింపబడిన మరసులకు వ్యతిరేకముగా నూచనలనలగాని, మాటలనలగాని, పటములనలగాని నేర ముచేసినట్లు ఆయా రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి తోచిననో.

(1) కట్టిన ధరావతును లాగుకొనవచ్చును.

(2) ఆపత్రిక, పుస్తకము, యితరపత్రములను ప్రచురించుటకు ఉపయోగించు ముద్రణయంత్రములను, ఆయా గ్రంథాధిక ములు ముద్రింపబడు స్థల యాగకనబకు ముద్రణాసామగ్రిని ప్ర భుత్వమువారు లాగుకొనవచ్చును.

(3) బ్రిటిష్ ఇండియాలో నెచ్చుట గనుపడిన నచ్చుట ఈ పత్రికలను ప్రభుత్వమువారు జప్తు చేయవచ్చును.

సోదా వారంటుల నిర్బంధ

(7) ఒక ప్రింటింగ్ ప్రెస్సుగాని, పత్రిక, గ్రంథము, రియే పత్రముగాని ప్రభుత్వమువారిచే లాగుకొన బడినప్పుడు.

లాగుకొనబడిన ఆస్తిని పట్టుకొని, ఆపుటకు మేజిస్ట్రేటుచే ప్రభుత్వమువారు, సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు కంటె తక్కువగాని, ఉద్యోగి యొనికి ప్రభుత్వము వారిక వారంటు యిప్పించ నగును. క్రింద నిర్ణయ పబడిన ఆ 1908 లో సోదా వారంటు పాలిం లకు ఆజ్ఞాపింపవచ్చును.

(1) ఇట్టి ఆస్తి ఉన్నస్థలమున గాని, ఉన్నదని అను మానముకల స్థలమునకాని.

(2) ఈపత్రిక గ్రంథము యితర పత్రము అమృతమును చోటు పంచిపెట్టు స్థలము ప్రచురింపబడు స్థలము ప్రదర్శింప బడు స్థలముగాని సోదా చేయవచ్చును.

(3) 1898 సంవత్సరపు ట్రేడింగ్ ప్రాసీజరు కోడ్డు ప్రకారము సోదా వారంటు అమలు చేయునట్లు ఈసోదాలు అమ లు చేయబడవలెను.

పత్రికలను ప్రచురించువారు కట్టవలసిన ధరావతు

(8) 1867 సంవత్సరపు టెన్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ బుక్స్ ఆక్టులోని 5 వ సెక్షన్ ననుసరించి ధరావతు కట్టవల సిన పత్రికా ప్రచురణకర్తలు మేజిస్ట్రేటు యొ డుట డిక్లరేషన్ చేయునప్పుడు 500 రూపాయలకంటె తక్కు వగాకుండ 2000 కంటె పెచ్చుగాకుండ, మేజిస్ట్రేటు యిచ్చ ప్రకారము కట్టవలెను.

ప్రత్యేక కారణములనల మేజిస్ట్రేటు ధరావతు పుచ్చునా నకుండగూడ నుండవచ్చును.

2. ఏసమయమునందుగాని ధరావతు అవసరములేదని మేజిస్ట్రేటుయిచ్చిన ఉత్తరువును ఆయన రద్దుచేసి, ధరావతును కట్టవలెనని ఉత్తరువుచేయుచున్న ఈవో సెక్షన్ క్రిందగాని, సబ్ సెక్షన్ 1, క్రిందగాని ధరావతు కట్టవలసిన మొత్తమును మార్పుచేయును.

3. ఈశాసనమునకు పూర్వము 1867 సం వత్సర పు టెన్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ బుక్స్ ఆక్టు 5 వ సెక్షన్ ననుస రించి ధరావతు కట్టినపత్రిక యేదయినను 4 సెక్షన్ (1) సబ్ సెక్షన్ ననుసరించి ఆక్షేపణముమైన గుర్తులు బొమ్మలు మొద లగువానిచే నేరముచేసినని ఆయా రాష్ట్రీయ కార్యలకు తోచిననో (1) ఆ పత్రిక యే మేజిస్ట్రేటు అధికారముక్రింద నున్ననో ఆ మేజిస్ట్రేటువద్ద 500 లకు తగ్గుకుండ 2000 రూపాయలకు పెచ్చుకుండా ధరావతును కట్టవలెనని ఉత్తరువు చేయవచ్చును కొన్ని సందర్భములలో హామీ మొత్తమును సర్కారులో దాఖలు చేసికొనుటకు అధికారము

9. (1) టెక్స్టిన్ 4 వ సెక్షన్ లోని (1) వ సబు సెక్ష నులో వివరింపబడిన రీతిగా ఏవైనా మాటలు గాని, నూచనలు గాని, నువ్వక్త భావ ప్రకటనముగాని, ఒకవార్తాపత్రికలో ఉన్నట్లుగా స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి తోచినయెడల సదరు వార్తా పత్రికకు 8 సెక్షన్ ప్రకారము పూచీముత్తమేదైనను డిపాజిట్టు చేయబడి యుండిన యెడల, సదరు డిపాజిట్టు మొత్తమును సర్కారులో దాఖలు చేసికొనవచ్చును. సదరు వార్తాపత్రిక తాలాకు ప్రతు లన్నియు బ్రిటిష్ ఇండియాలో నెచ్చుట కున్నను సార్వభౌముని ప్రభుత్వమునకు ఇతరపరచవలెను. ఈరీతిగా సర్కారులో దాఖలు చేయుటకుయందుగా సదరు వార్తా పత్రికలోని మాటలు, నూచనలు, నువ్వక్త భావ ప్రకట నములను గూర్చి సదరు వార్తాపత్రికా ప్రచురణాధికారికి స్థానిక ప్రభుత్వమువారు నోటిను యిచ్చి తెలియవలెను.

2. పత్రికా ప్రచురణకర్తకు టెక్స్టిన్ (1) వ సబు సెక్ష ను ప్రకారము నోటిను జారీచేసిన పదిదినములకు 1867 సం॥రపు పుస్తకముల రిజిస్ట్రేషన్ వార్తాపత్రికల రిజిస్ట్రేషన్ ఆక్టులోని 5 సెక్షన్ ప్రకారము సదరు వార్తాపత్రికా ప్రచురణ కర్తకు గల ప్రచురణాధికారము రద్దుచేయబడినట్లు భావంపవలెను.

ఇం కొకధరావతు మొత్తము డిపాజిట్టు చేయుట

10. ఒక వార్తాపత్రికయొక్క ధరావతు మొత్తము ఒక మారు సర్కారులో దాఖలుచేసికొనిన పిమ్మట ఆదేవార్తాప త్రికగాని, లేదా వెనుకటి వార్తాపత్రికాతత్వమునే సర్వవిధ ముల కలిగియున్న యింకొక వార్తాపత్రికగాని ముద్రించుకొ నుటకు 1867 సం॥రపు పుస్తకప్రచురణ పత్రికాప్రచురణ రిజి స్ట్రేషన్ ఆక్టు 5 సెక్షన్ ప్రకారము ముద్రణాధికారము నెవరై నను కోరెయెడల ఏ మేజిస్ట్రేటునుడుట తాను ముద్రణాధికార మును పొందునో ఆ మేజిస్ట్రేటు ఎదుట వెయ్యరూపాయలకు తక్కువకాకుండా 10 వేల రూపాయలకు పించిన మొత్తమై నను సదరు మేజిస్ట్రేటు అవసర మని విధించిన రీతిగా రొక్క ముగా గాని, ఇండియా గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ బాండుల రూపము గాగాని, ధరావతు మొత్తమును డిపాజిట్టు చేయవలెను. వార్తాపత్రికను సర్కారు వశపరచుకొనుటకు

అధికారము

11 ఇంకొకమారు ధరావతు మొత్తము డిపాజిట్టు చేసి నపిమ్మటగూడ సదరు వార్తాపత్రికలో 4 వ సెక్షన్ 1 వ సబు సెక్ష నులో ఉదాహరించిన రీతిగా మాటలు, నూచనలు, నువ్వక్త భావప్రకటనలు ఉన్నట్లుగా స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి తోచిన యెడల సదరు మాటలు, నూచనలు, నువ్వక్త భావప్రకటనములు

అ.ద.లో ఉన్నవని తీర్మానముగా గానము పత్రికా ప్రముఖాధికారికి సానిక ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిపెట్టెను. (2) 1898 డి. 1 జిల్లా చెయ్యబడిన ధరావతు ప్రాంతమును (3) బ్రిటిష్ యిండియాలో ఉన్నటువంటి సదరు ప్రాంతములకు ప్రభుత్వమును సర్కారులో దాఖలుచేసికోబడినట్లు నిర్ధారణ చేయవచ్చును.

సోదాచేయుటకు వారంట్లు జారీచేయు అధికారము

12. (1) ఏ ఏ.రా.పత్రికయందైనను ఏ ప్రభుత్వమునకు, ఏ కాగితములకును 4 వ సెక్షను 1 వ సబ్ సెక్షన్ లో నుదహరించబడిన పదములు మూడవ అంశము ప్రకటనములు కలవని సానిక ప్రభుత్వమునకు తీర్మానము చేయబడినది. సానిక ప్రభుత్వమువారి తీర్మానములకు కారణములను సానికాధికారుల గెట్టునందు ముద్రగా ప్రకటింపి అట్టి వారి పత్రికయొక్క ప్రతులను అట్టి గ్రంథములకు ప్రభుత్వ అధికారి తమ యొక్క ప్రతులను అప్పటికి సర్కారులో చేయవచ్చును. అట్టి ప్రతులు బ్రిటిష్ ఇండియా లో ఉన్నను ఎచ్చట కలవని అనుమానించిన అట్టి ప్రదేశావరణానికి సబ్ సెక్షన్ లో వాడుకలో ఉన్నవాని కోసం గల ఏ ఏ.రా.పత్రికాధికారియైనను ప్రకటింపి సోదాచేయుటకు మేజిస్ట్రేటు అధికారి మొదలగు పంపవచ్చును.

(2) యీ సెక్షన్ ప్రకారము జారీచేయబడు సోదా అధికారపు టు త్రువులన్నియు సదరు సోదాకు పంపించి సంవత్సరము, 1898 ఫిబ్రవరి 1 నుండి ప్రాసెస్ కోర్టులోని సోదా అధికారపు టు త్రువులను అయిదవది అనుసరించును.

13. 4 సెక్షన్ (1) సబ్ సెక్షన్ లో వివరించబడిన స్వభావముగల వార్తాపత్రికలుగాని, పుస్తకములుగాని, ఇతర కాగితములుగాని గల బంగారముకంటే మెట్టపూర్వముగాని, సముద్రమార్గమునగాని వాయుమార్గమునగాని యీ ప్రాంతములోనికి దిగుమతియైన యెడల ఫీజుకట్టవచ్చు అట్టి సదరు లేదా ఇందు కొరకై సానిక ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించి అధికారి మొదలగు అధికారి సదరు బంగారమును వార్తాపత్రికల యొక్క లేదా పుస్తకములయొక్క లేదా ఇతర కాగితములయొక్క ప్రతులను ఇందుకొరకై సానిక ప్రభుత్వ నియమితుడైన అధికారికి పంపవలెను. సదరు అధికారి సానిక ప్రభుత్వమువారి అభిమానము సదరు ప్రతులకుగూర్చి వ్యవహారము జరుపవచ్చును.

కొన్ని వార్తా పత్రికలకు తపాలా మార్గమును నిషేధించుట

14. 1867 ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీ వార్తా పత్రికా ముద్రాకాసములోని 5 సెక్షన్ ప్రకారము ముద్రాపకము ప్రయత్నము వారికి అధికారమును పొందియుండనియెడలను, యీ ఆర్డినెన్సు ప్రకారము కొరబడినప్పుడు ధరావతు మొత్తమును ప్రభుత్వాధికారికి దివాజిల్లు చేసియుండనియెడలను, బ్రిటిష్ యిండియాలో ముద్రాపక ప్రయత్నమున ఏ వార్తా పత్రికయును తపాలా మార్గమున పంపబడుటకు నీలులేదు.

తపాలా మార్గమున పంపబడు వానిని నిలిపి యుంచుట కధికారము

15. (1) సెక్షన్ 1-వ సబ్ సెక్షన్ లో నుదహరించిన పదములు, నూచలు, ముద్రాకాసము ప్రకటనములు గలవిగల వార్తాపత్రిక, పుస్తకము లేదా ఇతర కాగితముగాని, (2) 1867 ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీ వార్తాపత్రికా పుస్తకము ముద్రాకాసము 5 సెక్షన్ ప్రకారము ముద్రాకాసము పొందియుండక ప్రయత్నించబడిన వార్తాపత్రికలుగాని, లేదా ఈ ఆర్డినెన్సు ప్రకారము కొరబడియుండిన ధరావతు మొత్తము చెల్లించబడినట్లు అట్టి వార్తాపత్రికలుగాని ఉన్నదని అనుమానించబడినప్పుడు పోస్టాఫీసు అధికారియైన యువోగివలసగాని, లేదా ఇందు కొరకై పోస్టు మాస్టరు జనరలుగాని నియమించెడి యొక యువోగి వలసగాని, సదరు వార్తాపత్రిక ఉన్నటువంటి ఏ ఏ.రా.పత్రిక (ఉత్తరము, పార్సీలు మొదలగు) తపాలా మార్గమున పంపించుటకు వచ్చును. అట్టి పుస్తకముల కట్టలను ఇందుకొరకై సానిక ప్రభుత్వ నియమితుడైన అధికారికి పంపవచ్చును. అవి సానిక ప్రభుత్వమువారి సరిపెట్టెలో పంపబడును.

సర్కారు దాఖలు ఉత్తరువు రద్దుకొరకై హైకోర్టుకు దరఖాస్తు

16. సెక్షన్ 4, 6, 9, 11 లేక 12 ప్రకారము సర్కారు దాఖలు చేయబడిన ఆర్డియండు బాక్సులకు కల వారెవరైనను సదరు ఆర్డి సర్కారు దాఖలుచేయుటకు ఉత్తరువు జారీచేయబడిన రెండు మాసము లోగా ఏ ఏ.రా.పత్రికాధికారి ప్రదేశములో యీ ఉత్తరువు జారీచేయబడినో సదరు ప్రదేశమునకు పంపించిన హైకోర్టునకు సదరు ఉత్తరువును రద్దుచేయ గలవలెనై కొరకు దరఖాస్తు మేట్టు కొనిచ్చి ఏ ఏ.రా.పత్రిక బట్టిగాని, లేదా ఏ గ్రంథము బట్టిగాని, లేదా ఏ కాగితము బట్టిగాని సదరు ఉత్తరువు చేయబడినో ఆ వార్తాపత్రిక, లేక గ్రంథము లేక కాగితమునందు

4 సెక్షన్ (1) సబ్ సెక్షన్ లో ఉదాహరించిన పదములు నూచలు ముద్రాకాసము ప్రకటనములు లేవని సహేతుకముగా వివరించవలెను.

ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి వర్గముయందుట విచారణ అట్టి దరఖాస్తు హైకోర్టువారియందు విచారణవచ్చునపుడు హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు ముగ్గురులు అవి విచారించబడవలెను. ముగ్గురు న్యాయమూర్తులు సదరు హైకోర్టులో లేనియెడల సదరు హైకోర్టు న్యాయమూర్తులందరూకలిసి విచారించవలెను.

సర్కారు దాఖలు ఉత్తరువును రద్దుచేయుట హైకోర్టు ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి వర్గ నిర్ణయము

18. (1) ఏ వార్తాపత్రికయందుగాని, ఏ గ్రంథముందుగాని, ఏ కాగితముందుగాని, గల పదములు, నూచలు, ముద్రాకాసము ప్రకటనములను బట్టి హైకోర్టు ఉత్తరువు చేయబడినో సదరు పదములు, నూచలు, ముద్రాకాసము ప్రకటనములు 4 వ సెక్షన్ (1) సబ్ సెక్షన్ లో ఉదాహరించబడిన నూచలొకావు. అవి హైకోర్టు ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి ముడిచారు అభిప్రాయపడి యెడల సదరు సర్కారు దాఖలు ఉత్తరువును రద్దుచేయవచ్చును.

(2) సదరు హైకోర్టు ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి ముడిచారు అభిప్రాయ ఫేదము కలిగిన యెడల, సదరు న్యాయమూర్తి ముడిచారు అత్యధిక సంఖ్యాక న్యాయమూర్తులు (అత్యధిక సంఖ్యాక విధిజనము మొదల) అభిప్రాయపడిన రీతిగా తీర్పు నిర్ధారణ కాగలదు.

3. అట్టి న్యాయమూర్తి ముడిచారు గల అత్యధిక సంఖ్యాక న్యాయమూర్తులు సదరు సర్కారు దాఖలు ఉత్తరువును రద్దుచేయుటకు అనుకూలభిప్రాయము కానియెడల సదరు సర్కారు దాఖలు ఉత్తరువు యధావిధిగా అమలులోనుండును.

వార్తాపత్రికల స్వభావము అభిప్రాయధోరణి నిర్ణయించుటకు ఆధారభూతమైన సాక్ష్యము

19. ఏ వార్తా పత్రికయందలి ఏ పదములు, నూచలు భావ ప్రకటనముల ధోరణి స్వభావమునుబట్టి సర్కారు దాఖలు ఉత్తరువు జారీచేయబడినో ఆ పదములు నూచలు భావ ప్రకటనముల ధోరణిని యుజువుచేయుటకు యీ ఆర్డినెన్సు అమలులోనికి వచ్చిపెట్టుట అట్టిపదములు, నూచలు, భావ ప్రకటనములతో జలవనన సదరు వార్తాపత్రిక ప్రతినిధి కోర్టువారియందు దాఖలు చేయవలెను.

హైకోర్టు విచారణవర్ధి

20. ఇట్టి దరఖాస్తులను విచారణ చేయుటలో ఖచ్చితమైన నిర్ణయములను. సదరు హైకోర్టు అమలు నియమములను, అవలంబించబడిన నిబంధనలను ప్రతి హైకోర్టువారు పిల్లనంత కోర్టులో తయారుచేయవలెను. అట్టి నిబంధనలను తయారుచేయుచును. సదరు హైకోర్టువారు దాఖలు అప్పిల్లుగాక యిర కేసుల వ్యవహారములలో అవలంబించే విచారణ విధులనే యీ దరఖాస్తుల విచారణ నియమములో కూడ ఎంతవరకు సాధ్యమో అంతవరకు అనుసరింపవచ్చును.

విచారణాధికారి పరిమితి

ఈ ఆర్డినెన్సు ననుసరించి సర్కారు దాఖలు నిమిత్తమై ఎవరివిద నైనను జారీచేయబడిన ఉత్తరువు ప్రకారము సదరు సర్కారు దాఖలు వ్యవహారము అయి జోన్ టే నిదర్శనము. ఈ ఆర్డినెన్సు ప్రకారము జరిగిన అమలు వ్యవహారములను ఆక్షేపించుటకు నీలులేదు. హైకోర్టువారి హైకోర్టువారి దరఖాస్తు చేసికొనుటవల్లనే పునర్విమర్శ చేయవచ్చును. ఈ ఆర్డినెన్సు ననుసరించి సదుద్దేశముతో జరిపినట్టియు, జరుపబలించినట్టియు, ఏ ఏ.రా.పత్రిక ఆక్షేపించుటగాను, యీ ఆర్డినెన్సులో నూచించిన రీతిగా తప్ప తీర్పుముగా క్రిమినలు నిలిచి వ్యవహారములను జరుపవలెను.

22. (1) 3 సెక్షన్ నుబట్టిగాని 5 సెక్షన్ నుబట్టిగాని చెల్లించబడిన ధరావతు మొత్తమును చెల్లించుటకు ఎన్నడైనను ప్రభుత్వములేక కాగితములను అచ్చుకేసులుకై యొక ముద్రాకాసమును లేక సాక్షిములలో నుండుకొన్న యెడల, అతడు మేజిస్ట్రేటుగానే నిందార్హుడని నిరూపించబడి, 1867 ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీ గ్రంథములకు వార్తాపత్రిక లిజిస్ట్రేషన్ చట్టము 4 సెక్షన్ ప్రకారముగా పొందవలసిన ముద్రాకాసమును పొందియుండని వానికెట్టి శిక్ష విధించవలెనో అట్టి శిక్షను పాత్రులగును.

2. ధరావతు చెల్లిం పరిమితిగా కొరబడినట్లు 3 సెక్షన్ లో 10 సెక్షన్ ప్రకారముగా ధరావతు చెల్లించబడుటకు వార్తా పత్రిక నెవరైనను ప్రకటించబడిన మేజిస్ట్రేటు చే అతడు నిందార్హుడని నిరూపించబడి 1867 సంవత్సరపు గ్రంథ

పత్రికా లిజిస్ట్రేషన్ కాసములోని 5 సెక్షన్ ప్రకారము ముద్రాకాసము పొందవలసిన ముద్రాకాసముకెట్టి శిక్ష విధించవలసినో అట్టి శిక్షను విధించవచ్చును.

23. (1) 3 సెక్షన్ (1) సబ్ సెక్షన్ ప్రకారముగా గాని 5 సెక్షన్ ప్రకారముగాగాని 5 సెక్షన్ ప్రకారముగాగాని ముద్రాకాసము ధరావతుకంటే కొరబడిన ధరావతు మొత్తమును సదరు ముద్రాకాసము ధారి చెల్లించవలసిన అతడు ముద్రాకాసమును ఉపయోగపరచి వార్తాపత్రికనుగాని ఇతర కాగితమును గాని ముద్రించి ప్రకటించవచ్చును.

2. హైకోర్టు (1) వ సబ్ సెక్షన్ లో ధరావతుగా ముద్రాకాసము మేజిస్ట్రేటు ఉపయోగపరచబడిన యెడల, సదరు ముద్రాకాసము ధారికి లిఖితపూర్వముగా సానిక ప్రభుత్వమువారు ముందుగా తెలియజేసి అట్టి ముద్రాకాసములను అయి ముద్రాకాసము లున్నటువంటి ఆర్డినెన్సు ప్రదేశములో గల, యిర ముద్రాకాసములను సర్కారులో దాఖలు చేయవలెను. 7 సెక్షన్ లోని మరతులే వర్తించును.

కొన్ని సందర్భములలో ధరావతు మొత్తములవాసు

24. ఎవనిచే ఏ ముద్రాకాసముకొరకై ఈ ఆర్డినెన్సు ప్రకారము ధరావతు చెల్లించబడినో, ఆ ముద్రాకాసమును అతడు లేక సాక్షిములలో నుండుకొనుట మానివేసిపెట్టుట నైనను లేదా:—ప్రయత్నముగా నుండినవాడు 1867 ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీ గ్రంథముల లిజిస్ట్రేషన్ చట్టము 8 సెక్షన్ ప్రకారము ప్రయత్నముగా వ్రాసియున్న పిమ్మటనైనను, సదరు ముద్రాకాసము ఏ మేజిస్ట్రేటుగాని అధికారి ప్రదేశములో ఉన్నదో ఆ మేజిస్ట్రేటుగాని దరఖాస్తు చేసికొన్న యెడల సదరు మేజిస్ట్రేటుగానికి తీర్పుకొరకై సబ్ సెక్షన్ లో విధించబడిన యీ ఆర్డినెన్సు వివరించబడిన మరతులకు లోబడి సదరు ధరావతు మొత్తము అతనికి వాపసు చేయబడవచ్చును.

నోటీసులను జారీచేయు పద్ధతి

25. ఈ ఆర్డినెన్సు ప్రకారము జారీచేయబడు ప్రతి నోటీసును జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు ముందుగా అందజేయవలెను. 1898 ఫిబ్రవరి 1 నుండి ప్రాసెస్ కోర్టులో వివరించబడిన సమస్యలు జారీచేయు పద్ధతి అనుసరించి అనోటీసును జిల్లా మేజిస్ట్రేటు అందిజేయించును.

ఇతర శాసనాధికారములకు అడ్డులేదు

ఈ ఆర్డినెన్సు ప్రకారముగా నిరూపించబడిన ధరావతు ధర్మాధికారములను ఇతర శాసనాధికార ప్రయోగముల నల్లగాడ ఎవరైనను ప్రాసెస్ కోర్టు చేయుట కెట్టి అటంకమును లేదు.

27. ఈ ఆర్డినెన్సు అమలులో నున్నంతకాలము 1866 ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీ వార్తాపత్రికా గ్రంథము ముద్రాకాసములోని 4 సెక్షన్, 5 సెక్షన్, 6 సెక్షన్ 8 వ. సెక్షన్ ప్రకారము వ్రాసి యి వ్యవహరించిన ప్రయత్నములను రాజధాని నగరములందు అయిగల ఫీజు (పెన్సి) మేజిస్ట్రేటు ఎదుటను, యిర ప్రాంతములలో అయి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ముందును వ్రాసి యివ్వవలెను.

(సంతకము) ఇర్విన్, వైస్రాయి లుడ్ గవర్నరు జనరలు అని ఉన్నది డి. 1, ఏప్రిల్ 1880 (మ) యల్-గ్రాహం ఇండియా గవర్నరు మెంటు కార్యదర్శి.

22 ఎండ్ల వానిసత్వము

కరాచీ పీర్ విచారణలో జరిగినవచ్చిన హృదయ విచారకములకు సంకతులు

కరాచీ, మే 2:—కరాచీ పీర్ హైకోర్టు ఆయన శాసనముకొరకై గొనిరాబడిన యభియోగములో నుక్కర్లో ప్రతిపదము విచారణ జరుగుచున్నది.

నిన్నటిరోజున పీర్ వద్ద వనిచేయుచున్న సేవకురార్థము ముగ్గురు సాక్షులు మొదలగు, అసంఖ్యాకములను ఆయనములను నేకరించి పీర్ వానిని యొకకోరికలో దాచెననియు దానిపై జాగ్రత్తగా నొక కంబళిని పరిధియించెననియు సాక్షులు నుడివరి.

పీర్ వేటకు జరిగియుండగా 22 సంవత్సరములు యాతని వానిసత్వముండి తానెట్లు బయటపడినదియు మారాన్ యను స్త్రీ వర్ణించెను.

ఇబ్రహీమును పిల్లవాడొకడు సాక్షు మొదలగు చావల కొరకై ఆయనములకు జాగ్రత్త పరచియించబడినది యు పోలీసులు పీర్ యొక్క యింటిపై గాడి పెట్టినపుడు తానెట్లు బోయి తట్టియించినదియు వివరించెను.

తాను చెప్పుకొనవలసిన సంకతులన్నియు నెవనని కోర్టులోనే చెప్పుకొందునని పీర్ నుడివెను. (అ. ప.)

ఆ హ్వా న ము

ప్రస్తుతస్థితిగూర్చి చర్చించుటకు, మద్రాసు గవర్నరుగారు చెన్నపురిలో నర్ కాత్తో, ఏ. రామస్వామి మొదలి, జి. టి. రాజు, డి॥ బి॥ జి. నారాయణస్వామి చెట్టి, జి. ఎ. నటేశను, డి॥ బి॥ టి. రంగాచార్యుగార్లను ఆహ్వానించి రని తెలియుచున్నది. చెన్ననగరమున నిటీవల జరిగిన సంఘటనల గూర్చి, గవర్నరుగారు వీరితో సంప్రదించెదరని యుహింపవచ్చును. సంప్రదింపుకు ఫలమేమగునో చూడవలయును. ఈ సమయమున పాలకులు మిగులదూరదృష్టి చూపవలసిన యవసరము గలదు. ధర్మపద్ధతుల ననుసరించి పోరాడువారిపై బలప్రయోగమును గావింపక, పాలకులుగూడ ధర్మపద్ధతులనే అవలంబించుట యవసరము. అటుగాక, ప్రజల నందరను భయభ్రాంతుల జేయుటకు కఠినచర్యల నవలంబించుటయు, నభలను ఊరేగింపులను నిషేధించి, వాక్స్పృతంత్ర్యము సరికట్టుటయు, పరిస్థితులను చక్కబఱువజాలవు. గవర్నరుగారిచే నాహ్వానింపబడినవారు నిజస్థితిని దెలిపి, సత్యమును దాపకుండ ధైర్యముతో తమ మనోభావములను దెలుపుట యవసరము గాని, ముఖ్యీతికొరకు హితవునొసగి ప్రయోజనము లేదు. మద్రాసు మెయిలుపత్రిక కే కారణముచేతనో, ఆహ్వానింపబడిన వారినామములు రుచించుటలేదు. ఈ విషయమై వ్రాయుచు, మెయిలుపత్రిక ఈ క్రిందిరీతిని వ్యాఖ్యాన మొనర్చెను:

“ప్రస్తుతరాజకీయస్థితిగూర్చి విచారించుటకు ఉదకమండలమున గవర్నరుగారిచే నాహ్వానింపబడిన వారి నామములు ఆశ్చర్యమును పురికొల్పుచున్నవి. ఏలన, యవజనులప్రతినిధి యొకరును గనుపించరు. గవర్నరుగారే మద్రాసులోని యవజనసంఘములు నలిపిన మేలును ప్రశంసించియుండిరి. 1929 సంవత్సరమున స్థాపింపబడిన మద్రాసు యవజనసంఘము వారి సేవ ప్రత్యేకప్రశంసకు పాత్రమయ్యెను అని మా కొక విలేఖకుడు జ్ఞాపకము జేయుచున్నాడు. మద్రాసునాయకుల యభిప్రాయములను కనుగొను నపుడు గవర్నరుగారిచే యవజనులు బహిష్కరింపబడిరి. మా విలేఖకుని విచారమున కింకను సమయము రాలే దని తలంచెదము. రాజభక్తిభరితమగు యవజనసంఘములు చేసిన మంచివనులనుగవర్నరుగారు మఱచెద రని తలంపజాలము. ప్రస్తుతసందర్భ సచయమున, ఇది జరుగుట యసంభవ మని గూడ చెప్పవచ్చును. ఈసంఘము లొనర్చిన మేలు, సముచితరీతిని గౌరవింపబడు ననియు, వారిసేవ వినియోగింపబడు ననియు, నమ్మెదము. అల్లరులను ఎదుర్కొనుటకు చిటికెప్రేల నయినను కదల్చువారికి

ఆహ్వానములను బాపుటకు కారణ ముండియుండును. పోలీసువారిచర్యను అనందిగముగ ఖండించినవారి నాహ్వానింపట కేదియో కారణము లేకపోలేదు. వింతపనున, పోలీసువారికి పూర్తిగ తోడ్పడినవారు అనలే ఆహ్వానింపబడరయిరి. అయినను రాజభక్తితో గూడిన సహకారమును త్వరలో గుర్తించుట యత్యవసరము.”

మద్రాసు మెయిలుపత్రిక తో మొరలిడిన విలేఖకు లెవరో తెలియదు. గవర్నరుగారియాహ్వానమును పొందినవారెవరూ, రాజభక్తిభరితు లని పేరొందినవారే. ఇంకొకపూర్వము మెయిలుపత్రిక యొక్క విశ్వాసమును మార్చగొనినవారే. కార్యరేషనులో గావింపబడిన అసమ్మతితీర్మానమును వీరిలో కొందరు బలపరిచియుండుటచే, మెయిలుపత్రిక తన సహనమును పూర్తిగ కోల్పోయినది. వీరికన్నను రాజభక్తిభరితులగు యవజను లెవ్వరో తెలియదు. చెన్నపురిలో పెక్కు యవజనసంఘములు గలవు. శ్రీమతి ఆచంట రక్తిణమ్మగారి యధ్యక్షత్వ క్రింద సేవ జేయుచున్న యవజనసంఘ మొకటి గలదు. మెయిలుపత్రిక ఈ సంఘమును గూర్చి తలపెట్టి యుండదు. బ్రాహ్మణోపరయువజనసంఘ మింకొకటి గలదు. మెయిలుపత్రికకదృష్టి కిదిగూడ నచ్చియుండదు. 1929 సంవత్సరమున రాజభక్తిపూరిత మగు వేరొక యవజనసంఘము స్థాపింపబడెనని, ఈపత్రిక దెలుపుచున్నది. దీనిలోని సభ్యు లాహ్వానింపబడలేదని, మెయిలుపత్రిక వగచుచున్నది. ఈసంఘము వారు ప్రస్తుతసమయమున నలుపుచున్న మే లెద్దియో తెలియదు. చెన్నపురివాసులకు పలువురకు దీనియునికియే తెలియ దనిన సతితయోక్తిగాదు. ఇట్టి సంఘమునకు ప్రత్యేకప్రాముఖ్య మొసగి, ప్రభుత్వ బిరుదముల బహు రాజభక్తిపరు లని పేర్కొంచినవారిని మెయిలుపత్రిక త్యేకీకరించుట జూడ, ఈ పత్రిక అనుగ్రహము అనుభవము మారుచుండునని యూహింపవచ్చును. మెయిలుపత్రిక యొక్క అనుగ్రహమును కోల్పోయినందులకు, గవర్నరుగారిచే నాహ్వానింపబడిన జస్తిసుపక్షనాయకులు చింతించెదరని తలంపజాలము.

ఆత్మపారిశుధ్యము

గాంధీమహాత్ముని యుద్యమము ప్రధానముగ ఆత్మపారిశుధ్యమును బోధించుచున్నది. త్రాగుదును మాన్పుట, ఆత్మపారిశుధ్యమునకు మిగుల తోడ్పడగలదు. మద్యపాన నిషేధమును కోరువారందరును, మద్యపానమును తొలగించుటకు మహాత్ము డొనగ్గుచున్న అద్భుత సేవను గుర్తింపక మానరు. మాచడ్డ అను గ్రామములో నుపన్యసించుచు, త్రాగుదును మానివేయవలయు ననియు, తాటిచెట్లను నిర్మూలింపవలయు ననియు, మహాత్ముడు ప్రజలను ఎచ్చరించెను. ప్రజలు తమ రాబడిని పెంచెడి మామిడిచెట్లను, ఇతర పండ్లచెట్లను పెంచుట మంచి దని, మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. తాటిచెట్లను పెంచి కల్లగీత కిచ్చుటవలన, వాని యజమానులకు తాత్కాలికలాభము గలిగినను, ప్రజల సభోగతిపాల్పేసినవారగుదురు. దానివలన వచ్చు లాభము కళంకభరితమై, ఆత్మపారిశుధ్యమును నశింపజేయును. అందుచే తాటిచెట్ల నన్ని

టిని కొట్టివేయవలయు నని, మహాత్ముడు గ్రామ ప్రజలను కోరుచున్నాడు. స్త్రీలు వెడలి గ్రామము లలో గావించుచున్న ప్రబోధము ఫలప్రదమగుచున్నది. కల్లంగడులు మూసివేయబడుచున్నవి. త్రాగుదు తగ్గినది. తాటిచెట్లుగూడ నిర్మూలింపబడుచో, దొంగతనముగ త్రాగుటకుగూడ అవకాశ ముండదు. మాచడ్డ గ్రామప్రజలు తమయధి సముక్తిందనున్న తాళ్లను నిర్మూలించుటకు తోడ్పడుచున్నారు. ఈరీతిని రెండురోజులలో అయిదు వేల తాటిచెట్లు నిర్మూలింపబడెను. ఎక్కడ దృఢసంకల్ప ముండునో, విజయమక్కడనే చేకూరును. రివిన్యూ పోవునని భయపడువా రెంత ప్రచారము నలిపినను ప్రయోజనముండదు. నిషేధమునకుగాను, ఫలప్రదమగు చర్య కొంతవరకయినను జరుగవలయును. గాంధీమహాత్ము డీ విషయమున మార్గదర్శకు డగుచున్నాడు. హిందూదేశము నందలి వివిధ ప్రాంతములవారూను, మద్యపాన నిర్మూలనము విషయమై ఈ సమయమున దీక్ష వహించుచో, అద్భుతసంస్కరణము జరిగి, హిందూదేశ మీ విషయమున అమెరికాతో తులనగా గల్గును. అమెరికాలో వలె, ప్రభుత్వప్రార్థనముచే గాక, హిందూదేశప్రజలు బుద్ధిపూర్వముగ మద్యపాన నిషేధమునకు బూని జయము గాంచినను ఖ్యాతిని బడయగల్గుదురు.

సైమనుకమిషనువారి ప్రకటన

సైమనుకమిషను రిపోర్టు ప్రకటనము విషయమున చాల ఆలస్యము జరిగెనను సభిప్రాయము ప్రబలియున్నది. ఈ విషయమై పార్లమెంటుసభలో గూడ ప్రశ్న లడుగబడెను. రిపోర్టును వెంటనే ప్రకటింపవలయునని, తంతివార్త లంపబడెను. సైమను కమిషనువారి రిట్టి ఆరోపణకు జవాబుచెప్పచు ప్రకటనము గావించిరి. రిపోర్టులో చాలభాగము అచ్చునందున్నదని, వీరు అధయ మొనగుచున్నారు. గత సంవత్సరము సెప్టెంబరువరకు రిపోర్టును తయారు చేయుటకు తాము పూనుకొన లేదని, కమిషనువారు తెలుపుచున్నారు. వీరితోనే కలసి విచారించిన సెంట్రలుకమిటీవారు తమ రిపోర్టును చాలకాలముక్రిందటనే ప్రచురించిరి. వారికిసాధ్యమయిననని, సైమనుకమిషనువారి కేల సాధ్యముగా లేదో తెలియదు. ఉభయులును కలసియే విచారణ నలిపియుండిరి. సెంట్రలుకమిటీవారు తమకుదోచిన నిర్ణయమును వెంటనే గావించియుండ, సైమను కమిషనువారు, హిందూదేశమున గలిగెడి పరిణామమును కనిపెట్టుచున్నటుల దోచును. దీనినిబట్టి వీరు తమ రిపోర్టును తయారుజేయుచో వింత యుండదు. రిపోర్టును పూర్తిజేయుట కింకను కొన్నివారములు పట్టుటకు, తమ నెదుర్కొనిన క్లిష్టసమస్యల నన్నిటిని విచారించి నిర్ణయింపవలసినవచ్చుటయే కారణమగునని, సైమను కమిషనువారు ఓదార్పుచున్నారు. కాని, సైమను కమిషనువారి రెవ్వడు తమ రిపోర్టును ప్రచురించెదరని, హిందూదేశ మెదురుజూచుటలేదని, వీరు గ్రహించుట యవసరము. భారతీయులు వీరి నిదివరకే బహిష్కరించిరి. కమిషను రిపోర్టు ఎటులుండునో, దీని నాధారముజేసికొనెడివారెందఁబలు సమావేశమువలన ఎట్టి ఫలముగలుగునో వారిదివరకే గ్రహించియున్నారు.

దుచే, సైమను కమిషను రిపోర్టు ఆధారముగ ప్రచురింపబడినను, త్వరితముగ ప్రచురింపబడినను, ప్రజల కొక్కటే యగును. భారతీయులదృష్టి యంతయు, మహాత్ముని యుద్యమముపై నిలిచియున్నది. నాగరికప్రపంచదృష్టిగూడ దీనిపైనే నిలిచియున్నది అంతయుగాని, సైమను కమిషను రిపోర్టు ఎపుడు ప్రచురింపబడుననిగాని, దాని స్వభావ మెటులుండుననిగాని, ఎవరును ఎదురుజాచుటలేదు.

లాంకుమైరు వస్త్రాభిమానము

లాంకుమైరు వస్త్రములపట్ల ప్రత్యేకాభిమానము జాతీయమునని, బ్రిటీషుప్రముఖులు బ్రిటీషుప్రజల సేవముయందున ఎచ్చరించుట వింతగాదు. ఇంగ్లండులోగూడ లాంకుమైరువస్త్రములను ధరించువారిసంఖ్య తగ్గుచున్నటుల తెలియుచున్నది. లాంకుమైరువస్త్రములపట్ల అభిమానమును పురికొల్పుటకు అయినవ తేదీనుండి ఒకవారమువరకు లాంకుమైరు వారోత్సవము ఇంగ్లండులో జరగబడును. దీని సమిత్తమునుండి గ జరిపినవిందలో, ఇంగ్లండులో ప్రబలుచున్న క్రొత్త ఫేషనులే కారణమయ్యెనని, నూచింపబడెను. లాంకుమైరు వర్తక మంతయు ధోగతియందలివర కెన్నడును లేనని, అభ్యుత్థులగు హిందూకుమారులు నుడివిరి. ప్రభుత్వమువారుగూడ లాంకుమైరు వస్త్ర పునరుద్ధరణకు తోడ్పడెద రని, భావను మంత్రిగారు వాగ్దానముజేసిరి. క్రొత్త ఫేషనుల నవలంబించువారికి లాంకుమైరు వస్త్రసౌందర్యమును గుర్చి బోధింపవలయు నని, లాయడు జార్జి గారు నుడివిరి. ఇప్పటికిని వస్త్రవ్యాపారమునందగ్రస్థానము వహించియున్న లాంకుమైరుకే యింతటి ప్రోత్సాహము గావలసియుండ, వస్త్రపరిశ్రమయందు హిందూ మూలములనున్న హిందూదేశమున కెంతటి ప్రోత్సాహ మవసర మగునో యాహించుట సులభసాధ్యము. ఇంగ్లండులో నన్ని వత్సములవారు లాంకుమైరు వస్త్రముల నెటుల ప్రోత్సహించుచున్నారో కనిపెట్టి, హిందూ దేశమునందన్నివత్సములవారును, కద్దరు వస్త్రముల కట్టి ప్రోత్సాహ మొనగుట యత్యవసర మని గ్రహింపవలయును. కద్దరు ముతుకయనిగాని, ఫేషనుకు తగియుండదనిగాని ఆక్షేపింపక, భారతీయులందరను హిందూదేశమున తయారియిన వడుకునూలు బట్టలను ధరించుటకు ప్రతిజ్ఞ బూని, స్వలాభమును దేశలాభమును గూడ ఈ సమయమున పెంపొందించుట, కనీసధర్మ మగుచున్నది.

డి. పి. ఖయ్యూనుగారి హితవు

ప్రసిద్ధ మార్వారీ వర్తకులును, కోటిశ్వరులు నగు డి. పి. ఖయ్యూనుగారు, రాజకీయనాయకులు గారు. వీరు, హైందవవాణిజ్య సంఘాధ్యక్షులు. ఇట్టివారికి గూడ, ప్రస్తుత పరిపాలన విధానము ఏవనింపు గలిగించుట, వింతగాదు. అధికారుల చర్యలను సమర్థించువారు గాని, మహాత్ముని యుద్యమమును నిరసించువారుగాని, భారతీయులలో గనుపింప రని, వీరు వాణిజ్యసంఘసభలో నుడివిరి. భారతీయ వణిక్కులు కాండుటేవిలు సమావేశముపట్ల మొదట సుముఖులుగ నుండిరి. కాని, పిమ్మట ప్రభుత్వమువారు అవలంబించిన చర్యలవలన, వీరియభిప్రాయము పూర్తిగ మార్పుచెదెను. అధికారులు

"ను సముచితరీతిని నిర్వహింపక తీవ్రనిర్బంధ

ములకు గడంగిరని, ఖయ్యూనుగారు నుడివిరి. కలకత్తాలోని మార్వారీ వాణిజ్యసంఘమువారును, తదితర వణిక్కుసంఘములవారును, విదేశవస్త్రములను తెప్పింప కుండుటకు సమ్మతించినందులకు, ఖయ్యూనుగారు వీరి సభిందొచ్చుచున్నారు. దేశపు టార్గి కాభివృద్ధికిని స్వరాజ్యసిద్ధికిని విదేశవస్త్రబహిష్కార మత్యవసర మని వీరు భావించుచున్నారు. ప్రసిద్ధవణిక్కుంగవుల వైఖరి, ఈ రీతిని మారుటకు, ప్రభుత్వమువారే బాధ్యులగుచున్నారు. ఈసమయమున, హిందూదేశము నందలి వివిధపక్షముల వారును స్వరాజ్య సంపాదనోత్సాహము చూపుచున్నారనుటకు సందియము లేదు. వీరి దృఢసంకల్పము తుదివరకు నిలుచుచో, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధి గూర్చి ఆందోళనము గాంచ సవసరముండదు.

144 శెక్కును ప్రయోగము

సైదాపేట సబ్ డివిజనుల మేజిస్ట్రేటుగారు, సెలవియం యూనియనులో నెక్కడను సభలుగాని, మూరేపింపులుగాని జరుగగూడదని, నిషేధించుటకై క్రిమినలు ప్రొసీజరుకోడ్డు 144 శెక్కును ప్రయోగించిరి. ఇటీవల చెన్నపురిలో పోలీసువారిద్వారా బాధల నొందిన వారిపట్ల సానుభూతిగూడ జూపగూడదని వీరి యుత్తరువు దెలుపుచున్నది. చెన్నపురికి వెలుపలగూడ నెట్టి సభలు జరుగకుండ, నిట్టిచర్య దీసికొనబడుచున్నది. సభలజరుపుట కేమండలములో ప్రయత్నములు జరిగినను, 144 శెక్కును ప్రయోగింపబడుచుండునని, తలంపవచ్చును. కాని, ఇందువలన పరిస్థితులు చక్కబడునని తలచుట వ్యర్థము. చెన్నపురిలో నిట్టి యుత్తరువు పట్ల ప్రబలమగు అసంతృప్తి ప్రబలియున్నది. కొంద రియుత్తరువును ధిక్కరించుచున్నారు. న్యాయవాదు లీ ఉత్తరువు అక్రమమని యభిప్రాయపడి, న్యాయస్థానములో దీనిని పరీక్షింపబూనుకొనినటుల తెలియుచున్నది. ప్రజలలో వ్యాపించిన అసంతృప్తి యింకను బెరుగుటకే, యిట్టి నిర్బంధపు టుత్తరువులు తోడ్పడునని, దెలుపనక్కరలేదు. ఉదకమండలమున జరుగు సమావేశమునందు, ఈ విషయమై గల సాధక బాధకములను తెన్నగ యోచించి, నిర్బంధపు టుత్తరువులను ఉపసంహరించుట మేలగును.

పత్రికాశాసనఫలితము

పత్రికాశాసనమునకు ఫలముగ, ధరావతు గోరబడిన పత్రికలేగాక, ధరావతు గోరబడని పత్రికలుగూడ ప్రకటనమును మానివైచుచున్నవి అమృతబజారు పత్రిక బుద్ధిపూర్వముగనే ప్రకటనమును మానుకొనెను. కొన్ని పత్రికలు సంపాదకీయాభిప్రాయములను తెలుపుట మానుకొనెను. సైమను కమిషను రిపోర్టు ప్రకటింపబడ నున్న సమయమున జాతీయపత్రికలు ప్రకటింపబడకుండుటచే, ఎట్టి విమర్శనములు వెలువడబోవు. విమర్శించెడి నాయకులు పలువురు కారాగృహ నిర్బంధము ననుభవించుచున్నారు. మహమ్మదీయులలో గూడ జఫర్ ఆలీఖాను, డాక్టరు ఆలం బోలు జాతీయనాయకులు నిర్బంధమున నుండుటచే, సైమనుకమిషను రిపోర్టును జ్ఞాపింపచేడివారు మాత్రమే మిగిలి యుందురు. కాని, యిట్టి కృత్రిమప్రయత్నములవలన,

జేశోధారక విశ్వదాత కాశీనాథుని

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

కారాగృహవాసము

నేటికి పదుమూడుదినములు

నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

ప్రజల మనోభావములను అరికట్టుట కెన్నటికిని సాధ్యపడదు. పూర్వస్వరాజ్యాశ్రయము ప్రజలను మరింతగ ప్రోద్బలపరచుచున్నది. జాతీయభావ ప్రవాహము నన్ని ఆటంకముల నయినను దాటి, గమ్యస్థానము చేరిగలుగుననుటకు సందియములేదు

"మదర్ ఇండియా"

మేయమ్మగారి ప్రసిద్ధగ్రంథ మగు "మదర్ ఇండియా"లోని అధ్యాయములను పునర్ముద్రణ గావించుటకు, డెయిలీ మెయిలుపత్రిక మొదట తలపెట్టి, పిమ్మట తన ప్రయత్నమును మానుకొనెను. "నకాడే క్రానికలు" పత్రిక యీగ్రంథమును వరుసగ ముద్రించెదనని, ప్రకటించెను. కాని, యీ పత్రికపంత్ముగూడ నెగ్గునటుల దోషదు. ఇందువలన, హిందూదేశాభిప్రాయము మరింత ఉద్దేకపూరిత మగుననియు, పరిస్థితులు సందిగ్ధమగుననియు, అధికారులే కొంద రిపత్రికకు తెలిపినయు, అందుమీద ఈ పత్రిక గూడ తనప్రయత్నమును విరమించిన దనియు, ప్రీవెన్యూండను వార్తలు దెలుపుచున్నవి. మేయమ్మగ్రంథమును పునర్ముద్రించు ప్రయత్నమున కర్థము లేకపోలేదు. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము లభింపకుండజేయుటయే, నకాడే క్రానికలు పత్రికోద్దేశ్యము. కాని యీక్వార్తమువలన, మొదటికే మోసము వచ్చునని, బ్రిటీషు అధికారులు తలచి, దీనిని మానివేయించిరి.

ద్వివిధశిక్షలు

నూతనపత్రికా శాసనము క్రింద పత్రికా నిర్వాహకులు శిక్షింపబడినను, వారిని ఇతర శాసనములక్రింద గూడ శిక్షింపబడుట వీలగునని, 26 వ క్లాజు దెలుపుచున్నది. దీనిబట్టి పత్రికా నిర్వాహకులు పత్రికలను అచ్చుకూటములను కోల్పోవుటయ గాక, రాజద్రోహాది నేరములక్రింద కారాగృహబాధల గూడ ననుభవించవలసినవచ్చును. ధననష్టమును, శరీరస్వాతంత్ర్య నష్టమును గూడ కలుసుకుండును. హిందూదేశమున పత్రికా నిర్వహణము అమితమగు చిక్కులతో గూడుకొనియున్నది. ఇప్పుడిప్పుడే పత్రికానిర్వహణము ఈదేశమున అభివృద్ధి గాంచుచున్నది. దేశమునకు నూతనసంస్కరణములు ప్రాప్తింతున్న సమయమున, పత్రికల ద్వారా ప్రజాభిప్రాయము వెలువడకుండ జేసి, తన్నిర్వాహకులను ద్వివిధశిక్షలకు లోనుజేయుట, ఎంతవరకు న్యాయమో స్వాతంత్ర్యప్రియులగు బ్రిటీషువారు రూపొంది, తగిన చర్య గైకొనుట యవసరము.

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రవాఙ్మయమున విమర్శనచరిత్రము

వాఙ్మయవిమర్శన

3 వ ఉపనాసము

మధ్యయుగము

1650-1800-మొదటిభాగము 1800-1875-రెండవభాగము

ఈ యుగమున వచనసారస్వతము బహులదేరినది. శే. రెన్నికగాంచిన ప్రబంధములు పెక్కులుగలవు. పలువురు లక్షణ గ్రంథములు వ్రాసిరి. క్రైస్తవ మతగ్రంథములు తెనిగించినవారు గలరు. ఈ షీర్షికప్రబంధమును జర్పించుచు కవిత్వవేది "అజరపుపేరయ లింగము వ్రాసిన పిద మనందిలినామ సత్యము, కళ, నీతియునులేక నిరర్థకములైన బూతులతో నిండిన యిట్టి పుస్తకము కేవలము సాంఘికవృత్తిలో నధమస్థితిని జూపించుచు హేయమగునదియేగాని జేరుకాదు. కంకటి పాపరాజు ను తరరామాయణము ప్రకంపనీయము. అటవటను త్రమగ్రంథములు గలవు. అయినను స్వతంత్రగ్రంథము లింకను బహులు దేరలేదు. అన్నియు పనువాదములు, పురాణములు గల యితివృత్తములే. ఇటు "కళకగేయకవులు పారము ముట్టిరి. వివిధకావ్య స్వరూపము లిప్పటి కేతకవాఙ్మయములో నణగియున్నవని నిరాఘాటముగ జెప్పవచ్చును. కలవాయి, లావణ్యకేతకాదులలోని శృంగారము ముందు ప్రబంధాదులు సరసములై గవ్యట్టును. త్యాగరాజు కృతులు త్రమ కవిత్వమనెడిను. "శవమేమిజేసెనో" అన్న కృతి ధ్యానించునపుడుగాని, విన్నపుడుగాని తలపించు భావప్రపంచము, భక్తిరసము అనుభవించవలసినదేగాని వాఙ్మయన కళితము. "వాఙ్మయపునఘోరికాన, పోతన, త్యాగరాజులు తిమూర్లువలె నిత్యస్ఫురణీయులు" డండకము క్రోధాగ్నిర్యధిష్ఠి ధేకములకు నిలయును. నాటకరచన మూలిన శ్రీనాథుని కాలములోనే వీరభాగవతములు, యక్షగానములు కలవనటకు నాటవెలది తెరమయిననకేని, నన్నభామఖండములోని వాక్యము నివర్తకము. 16 వ శతాబ్దమున ప్రభావతీ ప్రద్యుమ్నములోని నాటకుల యంశము దీనిని బలపఱచుచున్నది. 17, 18 శతాబ్దములలో చాల సరస్వతి మొదలగువారు నాటకములనే వ్రాసిరి. జమిందారులు వాఙ్మయ రంగములైనవి.

ఈయుగ రెండవభాగమున నాంగ్లేయ సారస్వతప్రచయము గల భాషానే ప కుడు కావ్య రంగమునకు వచ్చెను. నేటి కవితయందలి యనగ నిగ్రు వద వి శతాబ్దమున గల వచన రచనలన్నిటికి నీ పది తొమ్మిదవ శతాబ్దమున పునాదు లేర్పడినది. 1800 ల ప్రాంతమున బ్రౌన్, మెకంబేలు, కావలి మెర్రెయ్య యను పండితుని హెచ్చరించి క్రైస్తవులు మొదలగు చరిత్రాంశములను రాబట్టుచు నొనర్చిన ప్రయత్నమే యాంధ్రవాఙ్మయమున నొక క్రొత్త యుగమునకు దారి తీసినది. ఇటు సాగిపోవుటకు ముందు నన్నయ నుండి యంతవలకు సాగినవచ్చిన ప్రధానమాత్రము లొక్కమా రవలోకించితిని.

ఇపుడన్ని నో కావ్యకర్తల దృష్టి జాతియొక్క చారిత్రక, మత, సాంఘిక, రాజకీయ వృత్తులనంతయు కావ్య ప్రపంచమున చిరస్థాయిగ నుంచవలయునను నూతన తలంపు, జాతి వివమునకు శ్రేయస్సునిచ్చు తలంపు, విశాల ప్రపంచమున నితర జాతులలో నాంధ్రజాతికి తలయెత్తుకొనుటకై ధైర్యమున ముందుకు సాగిపో నవికాళము లిచ్చు తలంపు, తలయెత్తినది. ఇదివర కున్నయు త్రమకవుల గౌనందము పారకాళికము నీలి మతభర్తృములయందు దృష్టి 1800 తర్వాత ఆంగ్లముతో సంబంధము హెచ్చినది. ఆంగ్ల మధ్యస్థించి హిందూజీవమునందలి మహోదాహృతి, ఘోర, పాంచాల, బంగాళములయందలి సారస్వత ప్రయత్నములు, సాంఘిక పరివర్తనములు ఆంధ్రుల శ్రోతృభటులు చూడొచ్చినవి. ఇటు నారంభకలో నాంగ్ల సారస్వత మొనరించిన కీడుమేల్ నిట చర్చించితిని. ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్, రాజారామమోహనరాయలు, స్వామి దయానంద సరస్వతి, వివేకానందాగుల చర్యలు, అవగతములయినవి. క్రైస్తుమతాదర్శములు వినవచ్చినవి. మహమ్మదు బోధలు వినుచుండిరి. హృదయ వైకల్యమిచ్చినది. జాతి నుచ్చదళకు లేవతెన్న యభిలాష కలిగినది. సంఘ చరిత్ర ఆంధ్రరాజుల చరిత్ర విస్మృతసాహిత్యమును బహులబట్టవలయునను తీ చేచ్చి, పొడవిడిది. మండపాక పార్వతీశ్వర శాస్త్రి మొదలగువారు అముద్రిత గ్రంథచింతామణియందు చేసినప్రయత్నము వీరేశలింగం పంతులుగారి కవుల చరిత్ర మొదలైనవి, ముగ విమర్శన గ్రంథములు బహులదేరుటకు మార్గము ఏ. పూర్వయుగ పోలికలు శిష్ట శృంగారాది శాస్త్రి, గమక కాలము శ్రీనాథునిటివంటి వాడు; గోపీనాథము ఏ, ఈతని రామాయణ ముత్తము; తరిగొండ వెంకటేశు వెంకటాచల మాహాత్మ్యము; పంచారమున గలదు;

వాచింకొలను నుబ్బారావు మొదలైనవారి కావ్యములు గలవు. ఆంగ్లేయ సారస్వత మొనర్చిన మహాపకారము నిదురించుచున్న వైఖారిక, విరక్త స్వభావములను లేపుటయే. దానిని విపులముగ చెప్పితిని.

భావ కవిత్వము, నూతన కవిత్వము, నేటికాలపు వికత్వము ఇంకను పుట్టలేదు. పద్యరచనయే కవిత్వమును భ్రమలేకన్న పీఠికంగం పంతులుగారి రచనలలో కొంత గలదు. ఆంగ్ల సారస్వతరచనా భేదములన్నియు చవి చూచినాడు. మనస్సులు మారినవి. పూర్వకవులకన్న సౌకర్యములు ఆధికముగ-తగినవి. ప్రభువుల సాయములేదు. చిన్న చిన్న జమిందారులమీద, ప్రజలమీద నాధారపడవలసి వచ్చినది. ఉద్యోగియయి తేతనమునై నాధారపడవలసిన వాడయ్యె. ఇటు కవిని ప్రత్యేకించి విమర్శించుటకు వీలు చాలదు. నిఘంటు నిర్మాణకర్తలు, చరిత్ర పరిశోధకులు, స ఘసంస్కరణ కర్తలు, దేశచరిత్రకారులు ప్రకృతికాస్త్ర కవులు వెలసిరి. వారందఱుకావ్యమును చేపట్టిరి. ప్రత్యేకముగ కావ్య విమర్శనము బహులు దేరినవి. కొనలు సాగ లేదు. కాని నాం దీ ప్రస్తావనలయినవి వీరి యానందము నేమందు? తాళికూ, పారలొకకూ పోతనాదుల యానందము పోతలొకకమంటిది. ప్రబంధకవుల యానందము తాళికమనవలయు. వీరి దీర్ఘనదియేగాదు. లోకహితము న కవకాళములేదు. ఏమందురా వీరిలోక మయిదుఖండములను వ్యాపించినది. ఖండంతర వాసులకు హితము చేయువారెవరు స్వభావముత సాంఘిక రాజకీయాభివృద్ధికై భావను చేపట్టిరి. కీర్తి ధనములు కొరలేదు. ఆయా నిరర్థకము. అవి యిచ్చుచుండున లేదు. లిట్లకున్న నంకియజాలు. ఈతడు ముఖ్యముగ తన జాతియున్నతని గోస యుదారపురషుడు. భూమణ దూమణ లీతని నంటువు. ఈ పుణ్యపురుషులకై కిరము వాలియు. నిత్య జీవిత సమస్యలకాత డంధుడుకాడు. జాతివారికి ప్రబలమగు సందిగ్ధసమస్య లేట్లు పరిష్కరించు కొనవలయునో వాటి విషయములు తనయభిప్రాయము సత్యము, తనకొవృత్తును నిమిచ్చి యిచ్చినాడు. తన సందేహ విచ్చినాడు. లక్ష్యరాయలు పీఠిక లింగం పంతులు జేవము జేంకటరాయ శాస్త్రి ప్రత్యేక స్వత్తులు, ఒకరి పరిశోధనయు నింకొకరి సంస్కరణాభిలాష, మఱియొకరి సముద్రమంటి పొండిత్యము విమర్శనావిజేవనము ననన్యసామాన్యములూ.

4-వ ఉపనాసము

1875 నవ్యకవిత, ఆధునికయుగము

గతయుగ కవికి, భాషా నేపథ్యనికి, ఆంగ్ల వాఙ్మయము లో మాత్రమే పరిచయముగోడు. ఈయుగకవిని ప్రపంచము లోని వాఙ్మయము లన్నియును పట్టి చూచుచున్నది. నేటిఆంగ్ల వాఙ్మయ మొరుఖండములలో గల సారస్వత వాహినులయను భవము, సారముగ్రహించి యనువదింపుకొనుచున్నది. అట్టి ఆంగ్ల వాఙ్మయముతో మనవారికి పరిచయముగలదు విశేషము లన్నియును గ్రహించి ఆంధ్రకావ్యప్రతికల ముఖమున భారతీ త్యాగి మాసప్రతికలద్వారా వివిధకావ్యరచనలు శాస్త్రవిషయములు విరజిమ్ముచున్నాడు. ఈయుగమున కవివిమర్శకుల స్వభావములు స్వరూపములు కనిపట్టుట కష్టము. బాహ్యస్పష్టిచిత్త్రము లనంతముగ గూఢముగ నెట్లున్నవో, మనుజునిపోతిన మనుజుడీ యనంత విశ్వములో నెట్లు లేడో అట్లే యీ యుగ కవి విమర్శకులు పెక్కు-రూపములు దాల్చియు న్నారు. ఈ అమోఘములో, నంధకారములో, విపుల సారస్వత కల్లోలములో, నామాపున కాసిన విషయము చెప్పెదను. రచనావిషయమున వచనసారస్వత మపారమయినది. నాటకములు, విమర్శలు అనంతములు. ఈకవి ప్రపంచము విస్తరించినది. తాత్పర్య, వ్యవహారవేత్తలనయిన జనముమీద కవి యాధారపడవలసినవచ్చినది. పూర్వకవులు సందర్భానుసారముగ వర్ణించుచు వచ్చిన ప్రకృతి నీకవి అన్నిదశలలోను వర్ణించినాడు. కవియొక్క అంతఃప్రకృతిభావోదేకపు ఛాయ లంతటను పడుచున్నవి. ఈతని మొదటిగణము నిష్కాపట్యము. కీర్తికాన్య ధనమునకుగాని కావ్యమును చేపట్టలేదు. అట్లు చే ట్టినవారియొక లడుగంటకతప్పదు. అతడు తన దుఃఖమును, తనకోపమును ప్రేమను, భక్తిని, వెలిబుచ్చుచున్నాడు. ఈనవయుగము యంత్రమయము. చెఱసాలలమితము. ఈబోసులో బంధింపబడి వాడు. ఎవ్వరును లేని దీప్తిపాంతరమునకో, అరణ్యమునకో సంఘము విడచిపోయిన గాని ధ్యానమునకునుకలమైన పరిస్థితులు చిక్క-వు. ఈ నాగరికులమధ్య నుడుటయన వీ యార్థిక మొఱకుతనములో భాగస్వాములగుటయే. ఆయన నీ సంఘమున కవులు పుట్టియున్నాడు: అతనికి తన స్వభావమును వెలిబుచ్చుట కొక్కటే మార్గముగలదు. తనకోపాగ్ని, తనరసాజేగమునకు తానేయింధనమును పోవుచున్నాడు. ఈ అంధకారములో చిరుదీప్య వెల్గుటకష్టమగు నున్నది. విసుగుమిసుగు

మనుచున్నను అందఱిని మార్గ దర్శి యగుటలేదు. అ తీ త మై న యు చ్చ ల న ము, ఉ ద్యే గ ము కలవాడగుటచేత నాతని యూహాప్రసంగములు మాములు భాషా సాంప్రదాయములలో వ్యక్తీకరించుట కవకాళములు తక్కువ. కవి విస్మయముగా నెటమాడలేడో, అపుడాతడు విధిగ సహజ జ్ఞానము చూపినమార్గముననేప్రాయ రూపకాదుల సాయమున సంతరార్థము లిచ్చేటట్లు సంజ్ఞా మాత్రముగ వ్యక్తీకరించును. తప్పనిసరిగ గూఢమతము వాక్రియించును. చిన్నము పిమాదిరి రచనా విధానమున రాజ్యముచేయును. ఇట్టి వ్రాతలను గూర్చి యే విద్యాశేఖరులయొమయమంటున్నాడు. ఇట్టివే వాఙ్మయముననున్న నయోమయమే యందునంటున్నాడు. కాని యిట్టి వ్రాతలయందు సానభూతి జూపుటకు కొంత సంస్కార మవసరము. అట్టి సంస్కారముండియునవియయొమయమున్న సత్య విహితముకాదు.

అయిన కళ యెట్టిదనుచున్నాము. నీత్యజీవితముతో సంబంధముండవలయునంటిది. ఆ జీవిత సత్యముతో నేకీభవించవలయునంటిది. ప్రకృతి విరుద్ధముగ నుండగూడదన్నాము. ఎట్టి భావములు కవిని చలంపజేయును అతని అంతః ప్రకృతి కనుకూ లించిన భావములే. కళభావ వ్యక్తీకరణమునకు ముఖ్యసాధనము. ఆ భావము కవి స్వంతము. స్వయముగ మూచి యనుభవించినది. కవిత చతురతగాదు. నియమములు పొటించుటగాదునవ నిలో గానకళలేదో, ఎవని హృదయ మురలి చిరుగాలికిఁబ్రాగదో (హోయగారి కన్నీయును గదలను) అట్టివాడు లక్షణముల ను కొలతబద్ధతో కొలచునదికాదు. వ్యాకరణ శాస్త్ర మను శ్రానులో తూచిన నాగదు. అది ఉట్టి తలపులు, కల్పనాశక్తి యునుగాదు. యుక్తులకు లొంగదు. తనమట్టునున్న సంఘము పృథ్వును జాగుగ పరిశీలించి నూత్న దృష్టితో ననుదినము కనిపట్టి నిశ్చయముచేసికొన్న విశ్వాసముంచిన, భావములను వెలిబు గ్గుకపోయిన నట్టి దెన్నటికిని కళగాదు. మూలగ్రంథములనే యనువదింపు నాచారమునంది, ప్రబంధ కవితేయల శ్లేష చిత్ర బంధ కవితేయల చమత్కారములలోనుంచి, ఆనుకరణ కవుల యవిశ్వాసములోనుంచి, లాక్షణిక శృంఖలనుండి యీ యుగ కవికవితా కన్నీయును బహులకు తెచ్చినాడు. గుర్తమైన గాలి పీల్చుకొనుచున్నది. కాని యిది తాత్కాలికముగ మాత్రమే. ఆ దుర్మలై న నన్నయ శ్రీకృవాదులు విపుల కావ్యము న పోతన శ్రీనాధాదులు, ప్రబంధములలో వను మనుచరిత్రలు అముక్తాదులు, అపధానములలో లిలపతికవులు, ప్రారంభించిన వారిపోకడలు శ్లాఘ్యములై యనునరించిన వారిలో షీర్షిక నెట్లు వచ్చినవో, బంగాళీ కవిసత్తములగు రవీంద్రునిగీతములు, బంకించంద్రుని వచనము ననుకరించినవారిలో నెట్లు శ్రోతృపోకడలు లేక గతానుగతికములైనవో, యట్లే భావకవి, నూతనకవి, నేటి కాలపు కవిత్వము, ఏమనుడు, మొదట దారిదీసిన నరవాడ అప్పరాయ, రాయప్రాలు నుబ్బారాయాదుల హృదయము గుర్తింపలేని బాలకవులు, యువకవులు, రత్నములు, లిలకములు, బహులుదేరి కళకళలొలకే యుపాసించుచున్నామనేనారా వాక్యసారమును గ్రహించలేనివారు బహులుదేరి విద్యాశేఖరులు నెతము ఈ యుగములో కవిహృదయమును పట్టుకొనలేక అయోమయముగా నున్నది. నూతనత్వం లేదు. చాటువులంటే విచారము లేదనుచు నొక పెద్ద ఖండనగ్రంథము వ్రాసే యధునికీకరి కవితకు దెచ్చినారు. "కళకళలొలకే, యుపాసించున్నామన్న మహామహుల హృదయము కనిపట్టలేక, పద్యము వ్రాయవలయునను వ్యామోహము బాధించుచుండ, అందఱును వ్రాయుచుండ మన మెల వ్రాయగూడదను "అహము" పోద నెట్లుచుండ నేదియో వ్రాయుచున్నాడు. పత్రికల కావారము కావలయును. కవిచాపల్యమున కవి యనుకూరించినది. కాని పత్రికలో సహస్రాంశమున నొకమూల నిమువగలిగి యీ గీతములు రెండు మూడు కాననగును. వచనరచన విజ్ఞానవిషయము లందిచ్చుచున్నాడు. ఈగీతములలో నొక్క సత్యముమాత్రమున్నది. దానిని కాదనలేదు. అందు గానమాధుర్యము కలసియున్నది. పారి కలియుగమున గానప్రియుడు, కవిత యారచనాపరంపరలో షీఠించినను శ్రుతికింపయిన పాట, గీతములు అక్షరాస్యులు ఆనక్షరాస్యులు నగు శ్రీ పురుషులు చదివి యానందించుచున్నాడు. ఇంపు హానిలేదు. అనీరిలేదు. హృదయమున కాఘాతము లేదు. శ్రుతికింపయినపాట కవిత్వము కాకాలదు కాని గానము కవిత్వమునకు హాయి నిచ్చుటకు సహకారి.

అసలు బహులుదేరిన భావకవికి నూతనకవికి యుగకవికి హృదయమును చలంపజేయవలయునన్న తలంపు ప్రధానము. ఇంతవలకు నానందమిచ్చుచు బోధించునది కళయనిరి. ఈయుగకవిహృదయమును చలంపజేయవలయునన్నది చేర్చినాడు. ఉదాత్తరసములైన శృంగార వీర రాద్రాద్భుతములకు ఉదాత్తరసాయకులే కావలయును. హాస్యభయభీత్యకరుణాదుల కవసరములేదు. అనిపి విద్యాశేఖరులు. అయితే యీయుగకవి నేమిచేయమనెదరు? అవకాళములున్న దందురా లేకున్న మానమునుచున్నాడు. వ్రాయగూడదుచున్నాడు. వడ్డన్న మాకడం? భావములు హృదయమున గలవి వైచుచుండ నెట్లు మానగలడు? మానమిరిరి మామ

కొన్నవాడు కవికాశీకాడు. కవిలోకములో నెప్పుడు నొడలై కండ్లనుట్టగ ప్రసక్తిచలయును. పరిశీలన చేసినప్పుడు మహాయంత్రమును క్రమంగా కూడ నుంచుకొని లోకయాత్ర గడపవలయును. భావకవిలో నీపరిగతి వ్యక్తము. ఇది యెట్లు వ్యక్తమో ముత్యాలసరము, కవ్వకమల పువ్వులలో గానమాధురి కృష్ణపక్షము లోలకరి, నుమబాల కృష్ణపక్షము మెదలయిన గ్రంథములలోని విషయములను నాయాకవుల యాదర్శములను చూపి నచ్చెప్పితిని.

ఇక కళను నీతి మతభర్తృత్వాలకు నెట్టిసంబంధ మన్నదో చూడము. లోలిపలుకుగా నీతి మతభర్తృత్వాలను ప్రతిపాదించు మాత్రములే వాదప్రతివాదములకు లోపించును. సంజయ రాయబారము సమయమున భర్తృత్వములు చూచిన భర్తృత్వమును గుర్తించుట యంతకష్టమో తెలియగలదు. నీతియన్న సామాన్యముగా మానవునికుండవలసిన పద్ధతిగా కద. అట్లయిన కళయొంతటి సామాన్యముగానున్నది మాత్రమే యంతటి విశిష్టత యిది. మంచిదనవలయును. నీతిశీలమందము శీలమునకు కలతో సంబంధము లేకుండవలయును. ప్రతికళాకారికిని మానవులు వారి పోలికలులు కనయము కాబట్టి జీవితమునకు శీలము ప్రధానముగా గాన కళకూడ నది యంగమునకలదు. కాని యీమానవరితముకళాకారి చూచినమాత్రము నీతిమయమగును. కళాకారి చూపున కన్న సామాన్య మానసి కళయొక్క గణానుగుణముల స్థిరములు. అతనివ్యభావము, మానసిక స్థితియు శీలము, నానసిక కళలో ప్రతిఫలించును. పోలికలుగల ము లక్ష్యములు గావు. కళామనంగముగ దీనిని బోధించును. ఉన్నతాదర్శములను ప్రతిపాదించిన యొక్కవసాం దర్శమును వెల్లించుచున్న సమంజసమే. కాని కళయొక్క కార్యము నీతిబోధమున వాటిలో మన మేకభవింపజాలము. ఉన్నతాదర్శములు, ఆదర్శప్రాయమైన వృత్తులే కళకు విషయములు. కళకును కార్యములకుగ్రంథములకును గల భేదము లేకుండ చూపుచే. నాని నిత్యజీవితమున పాడగట్టును. నీతిజ్ఞుడు మానవుడు జీవితము నిట్లు నడిపించు నవలయును. కానిచూచు న్నాడు. కళాకారి జీవిత మిట్లు కనబడుచున్న దనచున్నాడు. ఇటు నీతిబోధకములు చూపింది. భావము భావమునకు గల సంబంధములన్నింటిని. అప్రయత్నముగా పొంగి పారలు చున్న భావతరంగములు కావ్యవాహనములగు మన్నని, వదా పెడవాకలట్లు పోనియ్యక కాలవ లెదులకు ప్రవహింపవలయు నన్నవిశ్వాస మెంత సత్వరమైనను బహినునిచేతులలో నది లోపముగా మారుచున్నదని మరచుకొనదు. సాంకేతికములు కవికి ప్రాణము. ఈభావన చేపట్టినవారియందే మృదయము దొరుకక యంధకారములో దారి కనిపించక పోవడము తలపించు చున్నది. కాని విద్యులకు పూర్వస్వాంత్ర్య మబ్బునలయును పరిస్థితులు మారవలయును. అప్పుడు అపూర్వరూపాయాములు ఆదర్శప్రాయములకు నాయితానాయకుల వృత్తులు లెక్కకు విక్రీణి బయలుదేరును. అంతట కాలాత లయాయము గానేయుంటుంది. అట్టిదన యొక భాగమునకే చెల్లును. మత సాంఘిక విషయములు చేపట్టినప్పుడు ఆ సత్య సామాన్య మయిన కత్తితో ను లభ్యతైలిని, పౌర ధయము చేపించిపోవుట ప్రాయశాచిత్యము. అట్టి ప్రాంతలో కన్నుచున్న "అకులలో అకులై, పూవులలో పూవులై, మేఘకన్నలలో సరసమలాడుచు, సమీరకమారులో నెగిరి పోవుచు, జట్టుమెగముదా " అం నేను ఎలుగుగడ్డుపంటే అన్నయ్యలవావా అని చెల్లాయకనుక్కంటే నశ్యకూ తరంగ దోలికలతో నూగుచు యుండునూరుతూలో కట్టుకొనిపోవు చు రూపుదొరకమందా పోవడంతప్పదేమో అంతకృంగరము ను నర్జించినతప్పా అని యొకరన్నట్లు అంతా కోకిలపాటలు పాడుతూ నానాధ నానాధ అంటూ పంచినవచ్చును వాడి పోతే విడువనియ్యకమో అనికూడా భయపడి నన్నే దువరివ్వం దనియొకరును అంతమైనన్న విధికోయరాలు పూర్వపుంబోడి పుటమునెట్లదనని యొకరును అనుటకప్పా. అని హింసాకారములోనికీ దిగిపోయిన జర్మనయ మురళిమోగింపజాలని వారి వ్రాత యెందుములోని కథనుకాకుండ దిగిపోవుచున్నది. కొడిపితులు లోలిపూతులు అందముగానుండి ఆనందమునిచ్చు చున్నది. పామరులు పండితులు సంతోషించిరి. అట్లే యిర టను ప్రభాతవాయువులు హాయిపించి క్రొత్తపాతల తేటనిట్లు నింపినవి. చెతకనుదూరించిన గ్రంథములలోని నిరసము లిచ్చి యీ మాతనవత్వము నిరూపించితిని.

నేటి విమర్శకులు విమర్శించని రచనలేదు. నాటకవిమర్శనములు కవిత్వకత్తివారిచేయును. సవరించుకవములు సవనసారస్వత విమర్శనములు చిన్నకథలు, వ్యాసములు, ప్రకృతికావ్యము, లక్ష్యగ్రంథములు. విమర్శనములు అట్లు లెక్కకు విం చిని విమర్శనములు ప్రాపిచిరుత్వముల కంతయులేదు. ఈ ప్రధాన రచన సమీప దానియైన యప్పిప్రాయము. సాదా సామన్యమున నానందమున తావుచాలవు కాబట్టి ఆద్రంధమానముని ని నెలువడినపుడే సంతరించెద నంటిని. కవి చేపట్టని రచనా విధా

నము లేదు విమర్శకుడు విమర్శించని రచన లేదు అనభవింప చున్న సంగతులెప్పుడును పెరిగిపోవును కాబట్టి కవి విమర్శకుల నిండుకమాచి ముగించును.

కావ్యమున కాది నోక పాటకుడు, అంతమున నోక విమర్శకుడు చదివిన తరువాత చదువరి యెట్లు మారుచున్నాడు. మెచ్చువాడు తీర్చిరి గుణదోష విచారణ మాత్రమే చేయు వాడు తప్పులే వెదకువాడు విమర్శకు. దీన్నిరూపముల కన్నుడు చూస్తాడు. ఇన్నియును పట్టి చూచుచున్నాడు మహాకవి కావ్యమున నతికి మధ్య నోక మార్గ మేర్పడునని వాడు కవి. ముందంజ నేటి పులులు, సింహములు మెదలకు మాత్రుక సత్యము బండునని యెరింగియు సాహసింపినవాడు మంచి చెడ్డలు విచారించుటకై ముఖముగా నగ్రము నెక్కి బహులరైన యింజనీయరుగారు విమర్శకుడు. ఆతడు ఏమి చేయవలయును. కవి మృదయమును పైకెత్తి చూపవలయును. బాటవేయటకు పడిన పాటవగాహనను చేసికొనవలయును. బాటవంటి పోవుచు బాటవేలే లేదనడము న్యాయముకాదు లోపములన్న వీరికిగ రచించిన బాగుండునో మెరుగులిచ్చి చూపవలయును సహృద యడట్లు చెప్పను.

కవిరచనవివాది కనే కావ్య పరిశ్రమం. భావిదత్త

మాంచేమనును ఈయంగమున మహాకవి పుట్టలేదను చున్నాడు. గురజాడ అప్పారాయని మహాకవియందును. క్రమముగ నవకాశములు తక్కువ యనవలె కాని అవకాశము లన్నరే తలోనే నేటిమత సాంఘిక రాజకీయ పరిస్థితులను చిత్రించ వలెనని ప్రయత్నములు చేయుచున్నాడు కావ్యాదర్శ బంధ ములందే తప్పించుకొనుటకు కవికున్న క్షేమిద భావిదత్త ఆధారపడియున్నది. నవ్యత ప్రయత్నములో, చూపులో, భావములో, రచనలో నున్నది. కళాసూత్రములు తెలిసి నంతమాత్రమున మహాకావ్యమెట్లు బయలుదేరజాలదో అట్లే యుదారభావములు మహాకావ్యముకాదు. భావము ప్రధానము చేసికొని అనుమంగిముగా భావలో అందము లేజాడవలయును. భావములేని కావ్యమున్నదా అనియంటున్నారు. అయిన నే భావముచెప్పినను కావ్యముకావలయును. ఉదాత్తనాయకా నాయకులు మనకులెక్కకు విక్రీణిగానున్నారు నిష్కళం కవ్యపులలో, ఆదర్శముకలదుకాని విశ్రమవృత్తమున మనకుసా నుభూతియుండును. కాన తనస్వభావము చిత్రించుచున్నాడు. ఈకలలో కవిరచనాదు, అంగ్రసాహిత్యపు న్యాయములో తుగ పరిశీలించవలయును. అదికావ్యమున విరసాయగనుండేట ట్లు చేయవలయును. సంస్కృతసాహిత్యము పూర్తిగ తెలిసి కొనవలయున యే కావలయునంటున్నారు అంగ్రసాహిత్యము సంస్కృత సారస్వతమునలేదు. కవిదృష్టి తన పూజీతిమున లేకపోయినందు కనబీజము లుండువు. పాండిత్య ప్రకర్షయండి భావము, ఆదర్శముగతాను గతికములను పడి రుచిని ప్రయత్నమునకు చేయూత నిత్తురుగాక, కవులు పండితుల యాశయ ములను మన్నింతురుగాక, కళయన్నను, మాతనత్వము పుష్టముగ గనబ్రుచున్నను, "నిదిచాలువులు, కవిత్వములేదు" అను పండితుల కా మహాకవియొక్క వాక్యమే. "మెచ్చునంటావీపు నీవిక మెచ్చునంటే మించిపాడును. కొయ్యబొమ్మలే మెచ్చుకళ్లకు కొనులుల సారస్సునా" అని యే సమాధానము.

మదరాసు కాంగ్రెసు సంఘము

సోమవారం ఉదయవసంతో జరుగును
మదరాసు జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము సోమ వారం సాయంత్రం 5-80 గంటలకు ఉదయవసంతో (మైలుపూవు) వి. ఎల్. కాన్వెన్యారి అధ్యక్షత ను సమావేశమగును. అతెస్తు చేయవలసిన ఆంధ్రనాయకుల సభినం దించుట. నిర్వహించబడిన కార్యదర్శులు రంగమ్యనాయకు, పి. ఎన్. భావ్యంజెట్టిగార్ల సాదా క్రొత్తవారిని ఎన్నుకొ నుట జరుగును. ఇతరవిషయములు చర్చింపబడును. సభ్యులెల్ల రుచివచ్చు ప్రార్థితులు.

మదరాసు, } జి|| వె|| కిరీటిరావు,
8-5-80. } కార్యదర్శి.

మదరాసు, మే 2-— |వికోపియట్ అసోసి యేషన్ యేదరాసు కాళివారు గత సమావేశమున యిట్లు తీర్మానించిరి. "పోలీసు కమిషనరును పోలీసులందరును చెన్నపురమున దౌర్జన్యము నొనరుటకై చూపిన కార్యదీక్ష, దైర్ఘ్యభాగ్యములు సుఖాపదనవిగాన క్షేమిద సభినందించుచున్నాడు. వారి లు ప్రయోగము అవసరమైత మాత్రమేనని కూడ నిర్ణయించు చున్నాడు". ఈ తీర్మానము మదరాసు ప్రభుత్వ కావ్యదర్శిగారికి పంపింపబడినది. (అ. ప్రె.)

సరిక్రొత్తవార్తలు

చెన్ననగర సత్యాగ్రహము

మదరాసు, మే 2-—కొందరు శ్రీసత్యాగ్రహ ప్రకాశకారి సరి, దుర్గాబాయిమ్మగార్ల నాయకత్వమున సోమ వారమునాడు తియారు జేసెదర. సత్యాగ్రహాలము విక్రయము బాగుగ జరుగుచున్నది ఎన్. దొరయ పి. క. మీనమ్మ ఎన్. సర శింహం టి. గోవిందరెడ్డిగార్లు వీధులలో తిరిగి అమ్మిరి.

* * * * *
ప్రకాశకారి జెయిలు మార్పు
టి. ప్రకాశం పంతులుగారిని చెన్నరాత్రి ట్రి గాండం ఎప్పువెనులో ముఖరాసునుండి తిరుచనాపల్లి చార్జిరి.

కళ్యాణగుండర మొదలియారు, దండపాక్షిల్లెగార్లు నిన్నరాత్రి కేదారామనకు వెడలిరి. (శ్రీ ప్రె.)

పంజాబు కార్యదర్శి అరెస్టు
లాహోరు, మే 2:—డా|| ఖానుచంద దేవుగార, పంజాబురాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు నిన్నరాత్రి 1 గంట కు రాజద్రోహపు నేరమున అరెస్టు చేయబడిరి. దోబాలో జరిగిన రాష్ట్రసభాధ్యక్షోపన్యాసమునందు రాజద్రోహప్రచారము గలదని నేరము మోపిరి. (శ్రీ ప్రె.)

కాంగ్రెసునకు వర్తకులకురాజీ
డిల్లీ, మే 2:—రెండుదినములు చర్చజరిగిన వెనుక, కాంగ్రెసు అధికారులు రాజీతీర్మానము ఒప్పుకొనిరి. వర్తకులందరును సంవత్సరమువరకు విదేశస్థులునొక తెల్వినెలమున ప్రమాదము చేసియుండుటచే, పికిటింగు అపభవము. వర్తకు లు తమదగ్గఅనుండు సరకును ఖాళీచేసి కొనెదరు (అ. ప్రె.)

గాంధీ మహాత్ముని ఉద్ధృతము

ఎరలు రసలుగారి ప్రకటన.

భారత దేశమునం దవట నజీటు దౌర్జన్యములు జరిగినను రాండు లేబిలు సభలో మేము భారత దేశీయులకు న్యాయమునే కలుగజేసెదము (యాటరు)

లండను మే 2:—గాంధీగారు అహింసతో గూడిన ఉద్యమమును ప్రారంభించిననుకూడ యితరచోట్ల యితర ప్రజలు చాల దౌర్జన్యము నొనరింతుట మిక్కిలి వింతగా నే యున్నది. ఈ వార్త విని గాంధీగారు మిక్కిలి వింతించిరి. ఇది తప్పనిసరియగు ఫలితమేయని నుడిచిరి. గాంధీగారి ఉద్యమమున కిట్టి దౌర్జన్యములే తప్పనిసరి యగు ఫలితమున నెడల గాంధీగారి ఉద్యమము నడచివేయుటకు తనచర్యకు జరు పవలసియేయుండును భారతదేశమునందలి అన్ని పక్షములవారిని యేకీభరింపజేయుటకు శ్రమత్వమువారు సానభూతితో సర్వ శక్తులను వినియోగించుచుండిరి. బహిరంగసభలో భారతీయులు తమహక్కులను వెల్లడింపవచ్చును వారికి యిష్టము వచ్చినవరకులను కొరవచ్చును వారిని పరీక్షింపబడ చేయవచ్చును అని దొరతనమువారు సభాసమతో తెలుపుచున్న తరణము నందే ప్రజలలో నిజముగా నేదోయొక యంతనాకు మాత్రమే రాండులేబిలు సభలో మార్పుండి మాటలాడుట కంటే కాసనో ల్లంఘనముకు ప్రారంభించుట దౌర్జన్యమును జరుపుటకూడకు ఉత్తముని భావించుట చాల దురదృష్టకరము. ఇట్టిస్థితిలో గూడ రాజప్రతినిధి అత్యధికమును కాంతిని తుమును సమానుము గూడ చూపి యున్నాడని మీరు గూడ సంగీకరింతురనియే నేను నమ్మెదను. ఈ రీతిగా రాండులేబి లుసభలోని సమన్వయకూర్చి చర్చించుట కంగీకరింపని పక్షము వారివలన కొన్ని దౌర్జన్యములు జరిగిననుకూడ భారతసభాసమ గూర్చి వివేచనముగను సాంగముగను చర్చించు విషయమేన మేము మా ఉద్దేశము సంత మాత్రమున త్యజింపము. "అని సాతాంధ్యములో ఉపన్యసించుచు ఎరలు రసలుగారు నుడిచిరి

విదేశవాసులు

“నైమన్ నివేదికను పాటించుకుడు”

పూర్తిగ ఉపేక్షచేయుడు

“అన్ని పక్షములవారును ఇటులే అనుచున్నారు”

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 17 — (మెయిల్స్) లండన్ భారత కాంగ్రెసు కాఖవారు నైమన్ కమిషన్ నివేదికను పూర్తిగ ఉపేక్షచేయుడని వ్రాయుచున్నారు. భారత జాతీయవాదు లందరూ పీఠో ఏకీభవించని ఇతర భారత రాజకీయ పక్షముల వారును నైమన్ కమిషన్ బహిష్కరణముతో ఏకీభవించుచున్నారు. పూర్తిగ మానమును పాటించుదు. నైమన్ నివేదికను ఆక్షేపించి వ్యాఖ్యలను ప్రకటించిన లాభముండు ననుకొనుట తప్ప. ఈ నివేదికను భారతజాతీయ రాజకీయ పత్రికలన్నియు, రాజకీయ నాయకులను పూర్తిగ నిరసింది. ఉభయపక్షముల ప్రపంచమంతయు తెలిసిపోవును. నిజపరిస్థితులు వెల్లడికాగలవు. పత్రికలలోగాని భారతీయ ప్రజలలోగాని, సభలలోగాని ఈ నివేదికను పూర్తిగ వర్జించి మాట్లాడకున్న ఎంతయో దివ్యముగా నుండును. వార్తలుగ గూడ ఈ నివేదికను ప్రకటింపరా దనుచున్నారు. రూటర్ ఫోకాలది ఈ నివేదికనుగూర్చి పంపినను ఒక్కమాటనుగూడ ప్రకటింపరా దనుచున్నారు.

ఈ విషయమై భారతపత్రికలు భారత రాజకీయవేత్తలెవరును చర్చింపకుండురగాక యని లండన్ కాంగ్రెస్ కాఖవారు గోరుచున్నారు. పూర్తిగా మనము దానిని తలచెట్లక నీచముగజూచి మానమునదాల్చుచో అదే ఎంతయో బ్రతిభ ఇంటిరియలిస్టులకు పరిభవముగ నుండు ననుచున్నారు. వేరొక వ్యాఖ్యలనవసరము. వ్యాఖ్యలకంటె మానమే ఎక్కువ పని చేయును. యూరపు అమెరికాలో మరింత ఎక్కువ లాభముగ నుండును. వెడ్డింగ్ టెక్, మగ్నోనాల్డు నైమన్ గారనుకొనుచున్నటుల నైమన్ కమిషన్ కు పునర్జన్మ నీయరాదు. అంత్యక్రియలను జరుపవలెను.

నైమన్ కమిషన్ ప్రకటనము

(రూటర్)

లండన్, మే 2:— నైమన్ కమిషన్ వారిట్లు ప్రకటించిరి. నైమన్ కమిషన్ నివేదిక ఆలశ్యమగుటకు కారణమున్నది. నివేదికలు చాలభాగము అచ్చుకూర్చు వారిచేతిలో నుండుటయేగాక వెలువడుటకు తయారై సిద్ధముగనున్నది. మిగిలినది కూడ చాలవరకు తయారగుచున్నది. లండన్ లో ఇండియన్ సెంట్రల్ కమిటీ సమావేశమై చర్చించువరకు అనగా నిరంకుశ నైమన్ కమిషన్ నివేదిక నైమన్ కమిషన్ వారిట్లు పీలులేకపోయెను. ముఖ్యముగ విషయముల నెన్నిటిలో ఆలోచించవలసి యుండుటచే ఆలశ్యమైనది. కొద్దిరోజులలో నైమన్ కమిషన్ వారు తమ నివేదికమును పూర్తిచేయ గలిగిరని ఆయన ఆలశ్యమొక ఆలశ్యము అనిపించుకొనెను. పెక్కు రాజ్యాంగసమస్యలను కష్టసమస్యలను భావిభాగ్యదయమునకు సంబంధించిన సమస్యలను ఆలోచించవలసి యుండుటచే ఈ ఆలశ్య మొక ఆలశ్యముకాదు. నివేదిక సంతకమై ప్రకటిత మగుటకు లోపుగ కొంత ఆలశ్యమగును. పార్లమెంటుకును ఇండియాలోను ఈ నివేదిక కక్షలను ఎన్నిటిలో సప్లయ చేయుటకు వ్యవధిపట్టునని ఇండియామంత్రి ఇదివరకే పార్లమెంటుకు తెలిపిరి.

భారత వైమానికుడు కపేనియాకు బయలుదేరెను.

పలనైను పరిస్థితులు

పలస్తయినులో భూమి సమస్యవలన మరింత యభివృద్ధిని గూర్చి పలస్తయిను హైకమిషన్ తో ఆలోచించి తెలుపుటకు పూర్వము సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగిగ నున్న సర్ జాన్ హోఫ్ సింపున్ గారిని నియమించిరి.

పెయిన్ నీసీమా అగ్నిప్రమాదమునకు ఆకంపెన్ మేనేజరును ముద్దాయిగ జేసిరి. కాని నిర్దోషి యని విడుదలచేయబడెను.

సాయం 6-30 బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో రాత్రి 9-30

1930 నంబు మే నెల 4,5,6 తేదీలుందు

హారాలు లాయి డు గారి

(వికటినోదములు, హాస్యకథాకలాపము, నవ్యలకల్లోలము)
ఇందుతో మిస్ జోహరా, మిస్ సుందరిబాయి
గార్లచే నాట్యము సంగీతము ప్రదర్శింపబడును.

నన్ డే క్రానికలు

మదర్ ఇండియా వ్యాసములను ప్రకటించదు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మే 2:— ఇదివరలో డెయిలీ మెయిలు పత్రిక మదర్ ఇండియా వ్యాసములను ఒకసారి ప్రకటించి మానుకొన్నది. పక్షాదే ప్రకటించిన పత్రిక ప్రకటించెదనని జెప్పి ప్రకటించక పక్షాదే ఆ పత్రికను మానుకొన్నది. ప్రభుత్వమువారు వలదని వాదించుట. ఈ ప్రకటనలవలన మరింత వైమనస్యములు ప్రబలిపోవుట తప్ప మరేలాభ ముండదని డెయిలుటచే పక్షాదే క్రానికలు పత్రికగూడ ఆ వ్యాసములను ప్రకటింప దలచుకొన లేదట.

నైమన్ కమిషన్ నివేదిక

ఆలశ్యమగుట

నైమన్ కమిషన్ మిత్రులకుగూడ

కోపముగానే నున్నది

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మే 2:— నైమన్ కమిషన్ నివేదిక ఇంతవరకు వెలువడకుండ ఆలశ్యమగుటచే నైమన్ కమిషన్ మిత్రులకుగూడ కోపముగనున్నది. ఆలశ్యమునకు ఏమేమో కారణములను డెయిలుచున్నారు. వారిది ఆలశ్యము పీఠిది ఆలశ్యమును చూపుచున్నది. ఇట్టికథను ఇటీవలనే పించు బుచ్చుకొన్న సివిలియను ఓడిస్తేలుగారు డెయిలుచున్నారు. బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువు నైమన్ కమిషన్ వారుగూడ కొందరితో తిరుగుచు నివేదికను ఆలశ్యమగునటుల జేయుచున్నారని. ఈ ఆలశ్యమువలన కలిగిన చిక్కులు ఇండియాలో రాచికిరిపిస్తున్నవని మరింత విషమించుచున్నవనుచున్నారు. దీనితోడ ప్రభుత్వ లేఖాపరిశీలన మొకటిపర్చడెదది. దీనివలన అబద్ధములు అతిశయోక్తులు ప్రజలను మోసించును. నిజపరిస్థితులు తెలియవు. డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ బాక్రెస్ ప్రతిక ఈ విషయమునే ఇట్లు డెయిలుచున్నది. నివేదికను ప్రకటించుటలో ఘోరముగ ఆలశ్యమును జేయుచున్నారు. నైమన్ కమిషన్ వారే నిందితులు. కమిషన్ మాటలను జెప్పుటచేత. నైమన్ కమిషన్ వారి పాదములనుండి వార్తలన్నిటిని పరిశీలించి తగ్గించిపంపుటయు నిజపరిస్థితులు ఇండియానుండి తెలియకపోవుటచే అంతయు అగమ్యగోచరముగ నున్నది. దానివలన ఇండియా కార్యాలయమునాకే మి ఆలోచించుచున్నారో ఇండియాకు తెలియదు. ఇండియాలో ఏమిజరుగుచున్నది సామ్రాజ్యమునకు తెలియదు. ఏమి జరుగుచున్నదో తెలియ పోలేదు. లేదా అత్యవసర పరిస్థితు లేర్పడుచో ఏమి చేయుటకు తెలియకున్నది. ఇదివరకే దీనివలన ఆనర్థక మేర్పడినది. నైమన్ కమిషన్ కై భారతీయులు ఎంతయోకాలమునుండి కాచుకొని ఉన్నారు. పటేలు కెల్కార్ ప్రభృతు లీనివేదిక త్వరితముగ వెలువడియున్న రొండుటే బిలు సభలో పాల్గొని యుండెడివారు. కానివారిప్పుడు కోపోద్దీపు లైపోయిరి. ఈ ఆలశ్యమువలన నైమన్ కమిషన్ నునేర్పాటు చేసినవారి శ్రమ ప్రయత్నములు బూడెదలో పోసిన పన్నీరుచంద మగుచున్నది.

నైమన్ కమిషన్ నివేదిక

(వైరెస్)

రగ్జీ, మే 2:— నైమన్ కమిషన్ నివేదికంతయు మాడువారములలో పూర్తియగునని నైమన్ కమిషన్ వారు డెయిలుచున్నారు.

వాతావరణస్థితి

1930 నంబు మే నెల 3-వ తేదీ శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	తాపమానము	వర్షపాతము	వర్షపాతము	వర్షపాతము	వర్షపాతము
	తాపమానము	వర్షపాతము	వర్షపాతము	వర్షపాతము	వర్షపాతము
మద్రాసు	89	79	...	1.8	+
బెంగాల్	93	...	...	0.2	—
కాకినాడ	101	82	...	0	—
హైదరాబాద్	95	82	...	0	—
కర్ణాటక	105	83	...	0	—
కర్ణాటక	108	79	...	0.5	—
అనంతపురం	...	...	...	0.2	—
కడప	107	84	...	0.2	—
నల్గొండ	102	80	...	0	—
మహారాష్ట్ర	94	79	...	0	—
కర్ణాటక	90	79	...	0	—
కర్ణాటక	99	79	...	0	—
కర్ణాటక	100	80	...	0.6	—
కర్ణాటక	94	75	...	1.4	—
కర్ణాటక	102	82	...	0.8	—
కర్ణాటక	90	82	...	0	—
కర్ణాటక	98	81	...	2.7	+
కర్ణాటక	89	82	+	4.5	×
కర్ణాటక	...	...	...	0.6	—
కర్ణాటక	87	80	...	4.9	—
కర్ణాటక	89	82	...	5.0	—
కర్ణాటక	98	81	...	1.8	—
కర్ణాటక	92	82	...	0.9	—
కర్ణాటక	95	78	...	1.9	×
కర్ణాటక	80	64	+	1.5	—
కర్ణాటక	72	58	0.2	2.8	—
కర్ణాటక	76	66	...	5.2	—

సర్కారులు:— కాకినాడలో 101 డిగ్రీల ఎండగా నెను. కడపలో 107 డిగ్రీల ఎండగా నెను.

కర్నాటకము:— మబ్బుగా నున్నది. పగటివేడిమి 2 మొదలు 7 డిగ్రీలు తక్కువ. నల్గొండలో 102 డిగ్రీల ఎండగా నెను.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యర్లు,

హామనాథాచారి కామ్రాడ్లు.

సామ్రాజ్యములో వర్తకము యభివృద్ధి యగుటకు బ్రిటిషు సరకులకే సౌకర్యముల నిచ్చుచు కనడా ప్రభుత్వమువారు నుంకములను విధించిరి.

విదేశములందు శ్రేష్ఠ కమిషనరుల పదవులకు వేయి దరఖాస్తులను సివిల్ సర్వీసు కాఖకు జేందనివారు పెట్టిరి. మొత్తము 8 గురు కమిషనరులను నియమించెదరు.

భారతవైమానికుడు ఇంజనీరు హోంను జేరెను.

వివిధరాష్ట్ర సత్యాగ్రహము

తమిళనాడు

వేదారణ్యం, మే 1:— సత్యాగ్రహ శిబిర ప్రచారణాధికారియిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— శ్రీయుత రాజగోపాలాచార్యుల నిర్బంధములన, శ్రీయుత సంతానముగారు నాయకత్వమువహించి మధ్యాహ్నము నాల్గంటకు సమావేశము జరిగెను. డా॥ టి. యస్. యస్. రాజగోపాలాచారి వలెంటిరు ఈతరుణమున మిరింత ఒద్దిలనలవరమకొనవలెనని చెప్పిరి. తమ శ్రాత్తనాయకునందుకూడ రాజగోపాలాచారియందువలెనే సంపూర్ణవిశ్వాస ముంచలసినదని కోరిరి.

వేదారణ్యమున, తమిళనాడుమును రాజగోపాలాచారి నిర్బంధములను సంచలనము బొందినది. అగస్త్యులలై, వేదారణ్యం ప్రేమనులవద్ద నాయకును దర్శనమునకై జనులపూర్వముగా గుంపులుచేరిరి. సత్యాగ్రహశిబిరము నెరుటను, సంతానముగారి నియమకై జనులు వేలకొలది వచ్చిరి. పట్టణుండితెచ్చిన ఉప్పు సంచిపెట్టబడెను. ఎవరికి తోచినంతవారు కానుకగా సమర్పించిరి. రు 27-8-0 యావిధముగా చేకూరెను. అన్నామలై పిళ్ళే చిదంబరస్వామిగారి గొట్టకూడ ఉపన్యసించిరి. సభాంతమున 'శ్రీఘృపతి రాఘవ రాజారామ్' కీర్తనను జనులందరు పాడిరి. వేదారణ్యమునం దేవయత్తము లేకయే సంపూర్ణపారతాళము జరిగెను.

సంతానము, రిసానే, జి. రామచంద్రగారు శిబిరమునకు కార్యదర్శిగా ప్రవర్తించుచున్నారు.

వేదారణ్యం, మే 1:— బొంబాయినుండి వచ్చిన కనుబ్రహ్మణ్యులగు రెండవదశమును ఉప్పుభూములకు కొంపొందిరి. 15 మంది నలంటిరు ఈదజమున కలరు. కొంత ఉప్పును వీరికొన్న ఉర్వాత వలంటిరు చక్కని ఉప్పునీటిని రెండు గుండలకు నింపిరి. 50 మంది పోలీసులు వీరిని చుట్టుముట్టిరి. నాల్గంటకు ఉప్పునీయలేదు. నిన్నటివలెగాక పోలీసులు తమకీర్తనంత నుపయోగించిరి. ఈసమర్థములో ఉప్పుచాలవఱకు వడ్డుమయ్యెను. పోలీసులు నాల్గంటకు పైవారికి త్రవలలై ఆటలు నే 10 నిమిషములుంంచిరి. వారికొంత ఉప్పును నాల్గంటకు వీరుకొనివచ్చిరి. శిబిరమునకు కొంతఉప్పులే బడెను. పోలీసు లాటికైల నుపయోగింపలేదు. (అ. ప్రె.)

కోయంబత్తూరు, మే 2:— విశ్వోదయా పురస్థానమున బహిరంగసభ జరిగెను. వెంకట్రావయ్యగారు (వకీలు) అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయుత రాజగోపాలాచారిగారి నిర్బంధమునకై ఆభినందించుచు ఒక తీర్మానము గావింపబడెను (అ. ప్రె.)

తిరుచినాపల్లి, మే 2:— నిన్నటి సభలో విదేశీవస్తు దహనము జరిగెను. రాజగోపాలాచారిగారు ఆభినందింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

మంగళూరు, మే 1:— ఉడిపి, కుంభపురము ప్రాంతములనుండి సత్యాగ్రహుల దళము లినటికి వెచ్చుచున్నవి. సత్యాగ్రహనిధికి ధనము వసూలగుచున్నది.

ఇవటి కాంగ్రెసు కమిటీ అధ్యక్షుడు కర్ణడ వనాశిన రావుగారును వారి యనుచరులు ముగ్గురు కాంగారవాసమునకు విధింపబడినందులకై సంపూర్ణ పారతాళము జరుపబడెను. వ్యాపార స్థలములు కృతానములవలె చూపటైను (అ. ప్రె.)

కర్ణాటకము

అంకోలా, మే 2:— సమిష్టికాసనోల్లంఘన మిట్ట జయప్రదముగా కొనసాగెను. అంకోలా, కుమ్మతాలూకా ప్రజలందరూ పాల్గొనిరి. అంకోలాలో 3000 మంది స్త్రీలుపురుషులు కలిసి, సముద్రమునకుపోయి ఉప్పునీళ్లను కుండలతో నెత్తిపై పెట్టుకొని యిండ్లుచేరిరి. సాయంత్రము వీరు చేసిన ఉప్పు విక్రయంపబడెను. సామంత్రము బహిరంగసభ జరిగెను. ఎన్నడూ ఆరెన్నకాలేదు. సత్యాగ్రహ తత్వ విచట బాగుగా వేరుపారివది. వీధులందు రాకపోకలనుగూడ కాంగ్రెసు వలంటిక్లే నిర్వహించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

సంయుక్త ప్రాంతములలో

అంతః కలహము

ప్రభుత్వ ప్రకటన

లక్నో, మే 2:— సంయుక్త ప్రాంత ప్రభుత్వ ప్రకటన యొలిట్లు వెలుపుచున్నది:— ఏప్రిలు నెల 30 తారీఖునాడు అజ్మర్లో జిల్లాలోని చాదే సాగ్రామములో అల్లరి జరిగినది. సిల్వాన్ కాలనీలను గూర్చి వివాదము ఏర్పడెను. సవి రెండుగురు హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును దెబ్బలు తగిలినవి. హిందు వొకనికి కత్తి పోట్లు తగిలినవి. హిందువుల యొక్క డెనిషియన్ సోకు దుగ్గముయ్యిది. ఇప్పుడు పీఠికలు అధికారుల వశమునకు లోబడియే యున్నవి. (అ. ప్రె.)

ప॥ గోదావరి సత్యాగ్రహము

ఆంజనేయులుగారు నాయకులుగ ఎన్నుకొనబడుట సర్వాప్రభు, మే 2:— సత్యాగ్రహ శిబిరం ప్రచారణాధికారి యగు వి. రామకృష్ణరావుగారు మొల్లపర్ర మండి యిట్లు రెండు సంపుచున్నాడు:— జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘము నిన్నరాత్రి సమావేశమయి కొమ్మారెడ్డి ఆంజనేయులుగారిని ఉద్యమనాయకులుగను పరిచుందిని సలహా సంఘముగను ఎన్నుకొనిరి. పర్రాను నారాయణరాజు గోవిందాచారిగార్లు మున్నగు నిర్బంధింపబడిన ఆంగ్రెసాయకులను ఆభినందించుచు, తీర్మానించిరి.

సర్వాప్రభుం పాలకొల్లుమున్నగు చుట్టుపట్ల గ్రామములనే కులు మొల్లపర్రువచ్చి నాల్గంటకు శిబిరమువద్ద విండలకొలది నాల్గంటకు ఉప్పుచేయుచుండగ చూచిరి. 2 గంటలనుండి సాయంకాలము 6 గంటలవరకు జన మధికముగుటచే పెక్కుసభలు జరపవలసినవచ్చెను. పురుషోత్తమకర్క, గోపాలరావు మూరికాస్త్రి గుబ్బరాజు, చాపనీడు ప్రకాశరావులు సదాశివుడుపులుగుర్రకవకమ్మగార్లు వివిధసభలలో నుపన్యసించిరి. నాయకులు ఆంజనేయులుగారు తక్కినవారితో గలసి మళ్లలోనున్న ఉప్పుతీసి పొట్టములుగ తేసి విక్రయించిరి. ప్రజలు ఉత్సాహముతో కొనిరి. వారందరూగూడ సముద్రములోనీరుతెచ్చి ఉప్పుచేయవలెనని సత్యాగ్రహులు హెచ్చరించిరి. పూర్వవృత్తిని తిరిగి తమకు ప్రసాదించినందుకు ప్రజలు మహాత్ముని ప్రశంసించిరి.

తాడేపల్లిగూడెం సభ

డా॥ గురుమూర్తిగారు వచ్చిన సమయముజూచి నిన్నున తాడేపల్లిగూడెంలో కలిసింది గంగరాజుగారు బహిరంగసభ యేర్పాటుచేసిరి. డా॥ గురుమూర్తిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. తాడిమేటి కుటుంబకాస్త్రి వరశివాదేవర సత్యనారాయణభట్టపాటి సత్యనారాయణగారును వీరభద్రరావు కనివారపు గుమ్మరావుగార్లు ప్రస్తుత పరిస్థితులను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. వీరభద్రుడుగారును కనివారపు గుమ్మరావుగారును స్వరాజ్యలవణమును విక్రయించిరి. ప్రజలు చాలదైర్యముగ కొనిరి. (ప్రె. వి.)

సం॥ రా॥ శ్రీయుత హోరీలాలు

సాక్షనాగారు

ఇంటిని పత్రికాలయమును సోదాచేయుట కాన్పూరు, మే 2:— సత్యాగ్రహ సమాచార పత్రికా సంపాదకుడగు హోరీలాలు గారి యింటిని ఆగర్వాలా పత్రికాలయమును పోలీసువారు నేడు సోదాచేసి ఏప్రిలు 12 వ తేదీని ప్రకటించబడిన సత్యాగ్రహ సమాచార పత్రికను తీసుకొని పోయిరి.

బద్దేవుచాళీ, క్యామలాలగుప్త, వైద్యరాధు హుబ్బలు గార్లపైని లేబడిన కేసును జిల్లా మేజిస్ట్రేటు విచారణచేసెను. చాచిలుగారును హుబ్బలుగారును నేరము నొప్పుకొనిరి. తక్కిన వారిద్దరును ఫిర్యాదిల కథనమును ఆడిపించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రము అమరేంద్రనాథ

చెట్టిగారు మున్నగువారికి శిక్ష

నేడు ఉదయమున 11 మందికి శిక్షవేయబడెను కలకత్తా, మే 2:— వంగ రాష్ట్ర కాంతి సమర సంఘాధ్యక్షుడగు అమరేంద్ర నాథ చెట్టిగారివైనను కార్యదర్శియగు షితిశ చంద్రదాసుగూప్తగారివైనను మరి 9 మందివైనను లేబడిన కేసులో కలకత్తాలో ఆడిషనులు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు 11 గురికిని చెరి యొకవత్సరము కఠిన శిక్ష వేసెను. కలకత్తాలో ఉత్తర దక్షిణ మధ్యభాగములు, బారా బజారు యీ నాలుగు కాంగ్రెసు సంఘముల కార్యదర్శులును వంగరాష్ట్ర విద్యార్థిసంఘమునకు వెనుకటి అధ్యక్షుడునుగూడ శిక్షింపబడినవారిలోనున్నారు. పోలీసువారి ఉత్తరవులను ధిక్కరించి సభ చేసినందులకే వీరి కందరికిని శిక్ష వేయబడెను. (అ. ప్రె.)

సనిగోపాలురాయగారికి శిక్ష

ఖుల్నా, కలకత్తా, మే 2:— ఖుల్నాలో కలుబోర్డువై ను డేయిర్మను సని గోపాలరాయగారికి సా॥ య॥ 9, పి. కో. 117 ప్రకారము ఒక వత్సరము కఠినశిక్ష వేయబడెను.

కొన్ని వస్తువులను కాల్చుట

బందరులో విదేశీవస్తువుల వికేటింగు

(స్వకీయవిలేఖరి)

మచిలీపట్నం, మే 2:— పడమటి కృష్ణనాల్గంటిరులు 50 మంది వి. యజ్ఞ నారాయణకాస్త్రి గారి నాయకత్వమున నిన్నను ఇచ్చోటికి వచ్చిరి. తాళ్లపాలెంలో (మంగినపేడి చేరువను) ఎక్కువగ ఉప్పు తయారుజేయుటకు నిశ్చయించిరి.

విదేశీవస్తువుల దుకాణములవద్ద పికేటింగు చాల జయప్రసముగ జరుగుచున్నది. లక్ష్మీపురంనుండి నూకాల కాస్త్రిగారు విదేశీవస్తువులను కొని దుకాణమునుండి దిగివచ్చుచుండగ తమిన నరసింహులుఅను నాల్గంటిరు (బెజవాడ) ఆతని కాళ్లు పట్టుకొని బరిమాలుకొనగ ఆతడు కొంత సందేహించినపిదప ఆ బట్ట నక్కడ తగులబెట్టి వెడలిపోయెను. (తం. రి.)

చీరాలలో హత్రాలు

చీరాలలో సంపూర్ణముగ హత్రాలు జరిగెను. హైస్కూలు విద్యార్థులు అందరూ గలసి సముద్రపు నీరుతెచ్చి స్కూలు ప్రాకారమునందే ఉప్పు తయారుచేసి కాపనధికార్లముగా విించిరి. అమ్మనల్లోలలో జరిగిన సభలో ఒకే నేరమునకు వేరు వేరు శిక్షలు విధించిన మేజిస్ట్రేటు చర్యను ఖండించుచు తీర్మానించబడెను. ఎస్. శివస్వామి, టి. శివరామయ్యగార్లు ఉపన్యసించిరి. పోలీసువారు ప్రజలను గొట్టిసభను బలవంతముగ చెడగొట్టిరి. (ప్రె. ప్రె.)

గుప్తగారి మామగారి ఉత్సాహము

చీరాల, మే 2:— నిన్న సాయంకాలము చీరాలలో జాలగంటి గుమ్మరావుగారి అధ్యక్షతన బహిరంగసభ జరిగెను. మువారు నాలుగువేలమంది జనమువచ్చిరి. బుద్ధరాజు లక్ష్మీనారాయణగారు, జి. వి. పున్నయ్యకాస్త్రి, ఎస్. రామస్వామి చౌవరిగార్లు సభలో నుపన్యసించిరి. చీరాలపుర మొనర్చిన త్యాగమును, చీరాలపౌరుల దేశభిమానమును కొనియాడిరి. ప్రజలు దౌర్జన్యరహితముగ నుండవలెనని హెచ్చరించిరి. దుగ్గిరాజు గోపాల కృష్ణయ్యగారి నాయకత్వమున ఖండాంతరములందు భ్యాతిగాంచిన చీరాలపురముయొక్క కీర్తి నిలువవలెననిరి.

అధ్యక్షులు సభను ముగించుచు లేవ మునకై పట్టాభి రాములు గుప్తగారి భార్య తానను యాఉద్యమములోనికి దింపెననియు స్వరాజ్యము చేకూరువరకు కాంతి పాంసవస్తుననియు నేటినుండి తాను లవణసత్యాగ్రహినియు నాయకుల ఆరెన్టులవలన ప్రజలందరూ ఉప్పు జేయుటకు ప్రోత్సాహము కలుగుచున్న దనియు జెప్పిరి వాడేవులో ఉప్పు తయారగుచున్నది. చీరాలలో మద్యనిషేధము జరుగుచున్నది. (ఒక విలేఖరి)

బెంగాలు ఆర్డినెన్సుక్రింద

అరెస్టులు

శ్రీయుతులు సతీశ చంద్రమోషు విష్ణుపద చటర్జీ అమియకాంత చటర్జీగారిని బెంగాలు ఆర్డినెన్సుక్రింద జర్నాల్ అరెస్టుచేసిరి

బంకురాముండల కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి అమియకాంత చటర్జీగారిని మరి 7 గురిని కుట్రచేసి యిండ్లుతగులబెట్టిన నేరమునకు నేడు మధ్యాహ్నము బంకురాలో అరెస్టుచేసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

కామన్సుసభ

కన్సర్వేటివుల సవరణ ఓడిపోవుట

(వైల్డెన్)

రగ్జీ, మే 2:— కామన్సుసభలో ఆర్థిక పత్రమున ఆదాయపున్నును హెచ్చింపరాదని అనగా పానుకి రి పెన్సీల హెచ్చుచేసిన మొత్తమును తీసివేయవలెనని కన్సర్వేటివులు సవరణ తెచ్చిరి. 289 ప్రతిపాలుయగన, 118 గురు అనుకూలురుగ నుండుటచే సవరణ ఓడిపోయెను. ఆర్థికపత్రమున ప్రవేశపెట్టిరి. పరిపాలనమును సాగించుటకు డబ్బు అవసరము. కాన ఈ పన్ను ఉండవలెను. అందులో ఈపన్ను అంతపెద్దది గాదు. ఋణములలో తగ్గించెదరా, వైనిక వ్యయమును తగ్గించెదరా, సాంఘిక సేవావ్యయమును తగ్గించెదరాయని పార్టీడనుగారడిగిరి. లేనిచో ఈపన్ను ఉండవలెననిరి.

శ్రీ. గణపతి అయ్యగారు నన్ను పోలీసువారిచే పట్టు
బడినప్పుడుండియు, స్వరాష్ట్రపరివారును తెచ్చియిచ్చినచే
గాని తానుభుజింపవని దీక్షపడిందిరి. వేరు నిరళప్రభ మూన
దరని తెలియుచున్నది.

స్వరాజ్యము - ప్రభుత్వవిధానము

ప్రభుత్వము రంగనాయకులుగారు (ఆంధ్రప్రదేశ్)

మన దేశమునకు కార్యదర్శియగు శ్రీ బెమ్మగారు, బ్రిటిషు పార్లమెంటునందు, భారతదేశములో అధినివేశస్వాతంత్ర్యము అనుభవమునందు నున్నదని యొక గంభీర హాస్యాసము గావించిరి. మనదేశపు రాజప్రతినిధియగు లార్డు శ్రీ య్యోసు గారు భారతదేశమునకు, అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించ బడునని, రాజప్రకటనను జేసిరి. ఒకరు స్వరాజ్యము భారతీయుల కివ్వబడెను, అన్నారు. మరొకరు, స్వరాజ్య మిచ్చుట యే, బ్రిటిషు రాజ్యాంగవిధాన మన్నారు. ఇందులో ఏరు సత్యమును పలుకుచున్నారు?

మీ దేశమునకు స్వరాజ్యము నిర్ణయ కాన, మీరు మాతో సహకారమొనర్చ సంసిద్ధులుగండు అనిరి లార్డు య్యోసు గారు. స్వరాజ్యమిచ్చు తలంపుతో, ఉత్సాహముతో, ప్రభుత్వ విధానమును ప్రజానుకూలముగ జేయువలయునని, లిబరలు, జస్టిసు, తదితర పార్టీలవారందరు తమ ప్రజాభివృద్ధి కోరిరి. ప్రభుత్వమువారిచ్చిన సమాధానమేమి? బ్రిటిషు పార్లమెంటునందు శ్రీ బెమ్మగారు, రాజకీయపు సేరములకొరకు కత్తి కటారులతో సేరము లొనరించవలసినవరకు, ఇతరులు కత్తి కటారులతో ప్రభుత్వముతో మాట్లాడవలయునని కోరినంతవరకు ప్రజానాయకులను నిర్బంధించునని వాదాన మొనర్చిరి. కాని కార్యరూపకముగా ప్రభుత్వము, లిబరలు, జస్టిసు పక్షముల కిచ్చిన సమాధానము, అరాజకమగు సుపన్యాసములు చేసెనను వంకపై శ్రీ సుభాషబోసు వగైరా ప్రజాప్రముఖుల జైదీలందు బెట్టుటయే.

శ్రీ తేజబహదూరు సత్రూ, పాత్రో, నెత్తూ, రామ స్వామిఅయ్య రాదిగాగల ప్రభుత్వ స్నేహితు లనేకులు, కాంగ్రెసు విధానములు మాకు రుచింపవు గాని, మా దేశమునకు స్వరాజ్యము ప్రసాదించు ప్రయత్నము చేయ, రాండుపేటలు కాన్సరెన్సును వెంటనే యేర్పరచవలయునని పదేపదే ప్రార్థించిరి. కాని నైపును కమిషనుగారు, వీరిమాటలు వినలేదు. తమ రిపోర్టును, జాను మాసమునరకు ప్రకటించరట. ఇక నెప్పుడో, కాన్సరెన్సు వచ్చునది? మరెప్పుడో, స్వరాజ్యపద్ధతుల విచారించునది?

కాంగ్రెసు, కానిస్టేబులు, అసెంబ్లీల బాయ్కాటు చేయవలయునని కోర, శ్రీ లార్డు య్యోసుగారు, ప్రజాప్రతినిధులట్లు చేయుట తెలివితక్కువమని నూచించిరి. అనగా, కానన పథల ద్వారా, ప్రజాసౌఖ్యమును కల్పించుటకు, సదుపాయముల కల్పించుటను నర్హుగర్హముగా పత్తిరన్నమాట. జరిగినదేమి? ప్రజలపై నధిక సుంకములు, వడ్డన్నకొలది పడవేయుట, ఇంగ్లండు దేశపునస్తువు కారావాలవారి కధికసౌకర్యముల కల్పించుట, బాంబే మిల్లులవారిని దేశద్రోహులుగా జూపెట్టి, వారి మిల్లుల కొంత నీరుపోయుట, జాతీయముహూసరము నిరాకరించిన శ్రీ మాలవ్యా, కెల్కార్లు, ప్రకాశంపంతులు వగైరాలకు కూడ, వినుగు, అసంతృప్తి, ఆకాభంగముల కల్పించుట. ఇది యేమి రాజనీతి?

తమ్ము నమ్మినవారిని వెనుక నెట్టుట? తమ్మునమ్మినవారిని, దుర్బుధులనుట యెట్టిరాజనీతియో, జాగ్రత్తయో, దురూహ్యముగ నున్నది. ఇంతటితోనైన, మన దేశపు రాజ్యాంగము, ఆగినకొంతవరకు మేలుగనుండుదెడిది. ఉప్పు తయారుచేసి, ఉప్పు నమ్మి, కాననధికార్ మొనర్చువారిని, ఉప్పు కాననము ననుసరించి కిషీంచినచో యుక్తముగను, రాజ్యాంగ లక్షణముగను నుండునన జెల్లు. కాని యొక్కడనుండియో, ఇండియను పినుకొడ్లు అను ప్రభుత్వపు టాయుధకాలనుండి 117 సెక్సును పెదకితెచ్చి దాని సనుసరించి కఠినశిక్షలను జేయుట, జేయించుట శుద్ధతెలివితక్కువతనముగాక మరేయేమి?

కాననబద్ధత పద్ధతులద్వారా సక్రమాందోళనముద్వారా ఎటులోయొకటుల స్వరాజ్య నూచనల నైన జూపెట్టుకొత్త రాజ్యాంగ కాననమును దేశమునకై, దేశీయులకై పట్టుకొత్తనుని యాశలనొందు లిబరలు, జస్టిసు, తదితరపక్షములవారి కికనెట్లు కాంతి కల్గుట? ఈ ప్రభుత్వము గూర్చి ప్రజలకు భద్రత, సంతృప్తి కల్పించుట? ప్రభుత్వము తన పద్ధతుల మార్పుకొననిచో, కాననబద్ధముగ ప్రవర్తించనిచో, నాగరికముగ వడవనిచో స్నేహితులకు సదుపాయముల గల్గింపనిచో, అకాశ్రియముగ, కాననధికారముగ వర్తించువారిని తా నెదుర్కొనుటకు నైతికమశబులము తనకేలేకపోవునని మాడరేటు లనువారు తలంచుచున్నారని ఆశ్చర్యమేమి?

దక్షిణ హైద్రాబాదు

ఇండ్లు సోదా జేయుట

ప్రభుత్వమువారి దృక్పథము

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

హైద్రాబాదు క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్లు 426, 480 మరియు 481 సెక్షనుల క్రింద సానిక ప్రముఖులగు శ్రీయుతులు సి. ఎస్. నాయుడు యొక్క నాయకులు మాడపాటి రామచంద్రరావు ఆంధ్రయువజన స్థాయిసంఘ కార్యదర్శి అదకు రామచంద్రరావుకాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి మహమ్మద్ అహ్మద్ హైద్రాబాదు అసోసియేటెడ్ కార్యదర్శి నర్సింగరావు "రయ్యతు" పత్రికసంపాదకులు, సయ్యద్ అసదుల్లా "న్యూజర" పత్రిక సంపాదకులు, రామగోపాల్ సంగీ సబర్బత్రి ఆశ్రమవాసులు మున్నగువారి గృహములు సోదాచేయబడుటయేగాక "మషీర్ డక్కన్" పత్రికా కార్యాలయము నాగరిక పత్రికా కార్యాలయము, "నిజాంవిజయ" పత్రికా కార్యాలయములు కూడ సోదా చేయబడెను.

సానిక ఉర్దూ పత్రికయగు "మషీర్ డక్కన్" పత్రిక ఈసోదాలు ప్రభుత్వమువారి అగోచరమగు దృక్పథమును చాటుచున్నదని సంపాదకీయవ్యాసమును ప్రకటించినది.

శ్రీయుత రాయకీష్ బ్యాంకింగ్ గారు ఈసోదాలు ప్రజలను మరింత ఉత్సాహవంతులుగా జేయుచున్నవని నొక పత్రికా ప్రతినిధిలో తెలిపిరి.

శ్రీయుత సి. ఎస్. నాయుడుగారి గృహమును సోదాచేయుటవలన ప్రభుత్వమువారు ప్రజల నిద్ర నుండి మేలుకొలిపి, వారిని ఉత్సాహవంతులుగా చేసిరని తెలిపిరి.

"High Court" Insolvency of Mothey Venkatesam Chetty

I. P. No. 84/05

Notice is hereby given that a further dividend has been declared and will be paid to those creditors who apply for it to the under-signed.

High Court,
Madras
1st May 1930

Sd/- F. H. Wilson,
Official Assignee.

వేగము - శక్తి గలిగిన దృఢ నిర్మాణము

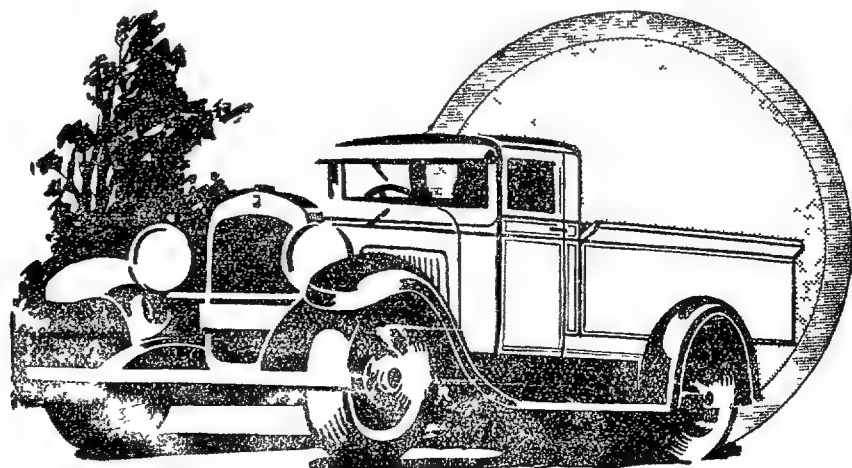
నూతన విల్లిన సిక్సు 1½ టన్ను ట్రక్కు కుతాగ్రబుద్ధిగల ఇంజనీర్లచే ప్రస్తుతకాలపు వ్యాపార తొందరల కుపయోగపడునటుల నిర్మించబడినది. త్వరితము, నమ్మకము, నిర్భయము, మితవ్యయము, చాలకాలము పనిచేయుట మొలైదవి బస్సుగాని లేక ట్రక్కుగాని సరిగా పనిచేయుటకు ముఖ్యవసరములై యున్నవి. విల్లిన సిక్సు ట్రక్కు చాసిస్సు ప్రతియొకదానియందు నవినయంత్రనిర్మాణములు గలిగియుండుటచే దగిన సౌకర్యము నివ్వగలిగియున్నది. ఒకపర్యాయము పరీక్షించి, ప్రయాణము చేసిన ఆనందమును, లాభమును నివ్వగలదు.

ది

నూతన

విల్లిన

1½ టన్ను ట్రక్కు చాసిస్సు

సింప్లెస్ అండ్రెకో, లిమిటెడ్.,

మద్రాసు,

ఉదకమండలం,

తిరుచినాపల్లి.

మైసూరు అగ్రికల్చరల్
డైరీఫారమ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

బసవన్ గుడి, బెంగళూరు
లైవ్ స్టాక్ ఇన్ స్ట్యూరెన్సు

పందెపు గుట్టములు, పోలో పొట్టిగుట్టములు.
వేటగాండ్ర గుట్టములు ఏనుగులు, యితర పశువులు,
వ్యాధి, ప్రయాణము లేక ఆకస్మికపుమరణములను అంగీ
కరించబడును.

వెంటనే వివరములకు వ్రాయుడు.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

బెంగళూరు.

ది గ్రేట్ ఈస్టరన్ లైఫ్
అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

(స్ట్రీయిట్ నెటివ్ మెంబర్సులో (ఇంగ్లాండులో
ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.) రిజిస్టరు చేయబడినది.)

ఇది ఆదర్శ ప్రాయమగు పోలీస్ పోలీస్ నిరర్థ
చేయకూడదు. శాశ్వతముగా పనికి రాకుండు చేయ
కూడదు. అను నిబంధనలు సహజముగ నేయున్నది.

భారత మైన పద్దులపై పనిచేయ ఏజెంట్లు కావలెను.

ఆర్. వెంకటాచారి, ఛీఫ్ ఏజెంట్లు,

రిటర్ డక్ హౌస్, వేచేరి, మద్రాసు

రుక్మాంగదాచార్య, బళ్లారి.

మెనర్స్ బంగేర అండ్ కో,

మిషన్ బీచ్, మంగుళూరు.

సుందరరాజన్ అయ్యంగార్,

ఏజెంట్లు, తెలుగుజిల్లాలకు నెం. 7 గణపతిమొదటిబీచ్,

తిరువల్లి క్లబ్, మద్రాసు.

ముఖ్యమనింపు:—శ్రీ యు త కె. సౌందర్యరాజ
య్యంగారు ఆంధ్రజిల్లాలో సంచార మొనర్చుచున్నారు.
వారికి వుత్తరము ఈదిన విలాసమునకు వ్రాయవలెను. C/o
ల్లా మునిసిఫ్ కాకినాడ.

కుష్టురోగమునకు

చికిత్స ఉచితము

ప్రత్యేక పథ్యమువలన సర్వవిధములైన వ్రణ
ములు శస్త్రచికిత్స లేక ఉచితముగ కుదుర్చబడును.

పుధాగా ధనము వ్యయపరచక, ఒక పర్యాయము వాడి
కరువాతనే కొనుడు.

50,000 ఉచితము

తెల్లకుష్టునకు మాదిరిపాత్రకెట్లు

పండిత కృపారామ్ గారి

అమోఘమైన తెల్లకుష్టు నివారణచేయగలయోగ్యమును
50,000స్కాంపిత్ పాత్రకెట్లు ఉచితముగ పంచిపెట్టునట్లేర్పాటు
చేయబడుటకు గారణము, యీవ్యాధి కుదురుట దుర్లభ
మనెడుభ్రమను తొలగించగలందులే! ఇది ఎప్పుడును అప
జయముగాంచదు. మేము పంపు ఉచితపాత్రకెట్లువలన ఒక
అంగుళము స్థలముండుదుదానికి వాడిన, అద్భుతములు తెలియ
గలగ్గ. పోష్టుఖర్చుల నిమిత్తమై 6 అణాలకు వి. పీ. గా పంపు
మని నేడే వ్రాయుడు.

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయవలెను.

J. Ram c/o Pandit Kriparam

No. 8 Nandibagan Lane,

P. O Salkhia

Howrah Dt.

మాదీఫలరసాయనము

సర్వవైద్యములకు సంచీవి వంటిది. గర్భిణీ
స్త్రీలకు చాల మంచిది. నోట సిరూరుట, వికా
రము, గుండెలలో మంట, తల తిరుగుట, ఇత్యాది
దుర్గుణములను బోగొట్టును. వెల బుడ్డి 1కి 1-8-0

8

ఆర్ధరసాయనశాల,
మక్తూల్, (కృష్ణ)

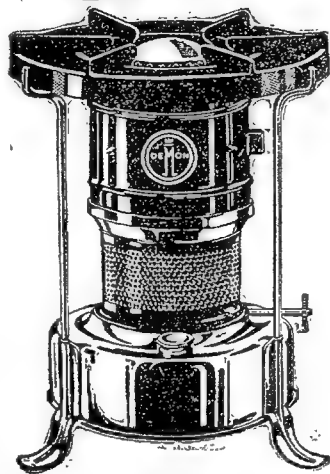
గ వ ర్ న మెం టు హా మీ
రెండు లక్షలు పూర్తియైనది

1929 సంవత్సరములో జారీకాబడిన పట్టాలు 19 లక్షలు.

తత్తణం మీ జీవితములను మా కంపెనీలోనే భీమాచేయండి.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్,

బందరు.

నెం. 48:—గట్టి ఇత్తడిపాత్రగలిగి,
ప్రకాశమైన ఎనామెల్ బాడిగలది.

మొదట్లో: పాప్ ట్ జమాల్ అండ్ బ్రదర్స్, గ్లాస్ వేర్ వర్తకులు, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

డి ట్ మార్కు

డె మన్

అద్భుతమైన వంట కుపయోగపడు "స్టవ్"

సామాన్య కిరణనాయిలు యావిరిగామార, స్వచ్ఛమైన ఊదారంగుల మం
టులు ఎక్కువ వేడితోనుండును. ఈ వెచ్చదనము వృధాబోక, సరిగా పాత్ర
కిందనే యుండగలదు. కొద్దిధరలో శుభ్రమైన, చక్కనిభోజనము. ఒక
పింట్లు మానెతో 6 గంటలకాలము కాచుటలేక వంటచేసుకొనవచ్చును.

కష్టములేదు. పంపుకొట్ట యవసరములేదు. మనీలేదు. పొగలేదు.

సామాన్య ల్యాంపు మాదిరి ఉపయోగించనగును.

సులభముగ తీసికొని వెళ్లదగియున్నది.

క్రిందివారివద్ద దొరక గలదు:—

క్రాంతి:—11, ఈవింగ్ బజారు రోడ్డు.

"డెమన్ పనిచేయునపుడు చూడుడు.

జపా కుసుమ తైలము

మెదడును

మెత్తని

చల్లగా

వెండ్రుకలు

నుంచును

పెరుగును

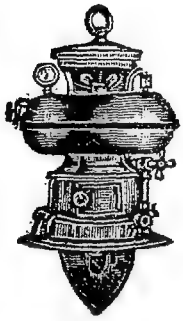
C. K. SEN & CO. LD. CALCUTTA.

ఆనందవాహిని

న చిత్ర మా న పత్రిక

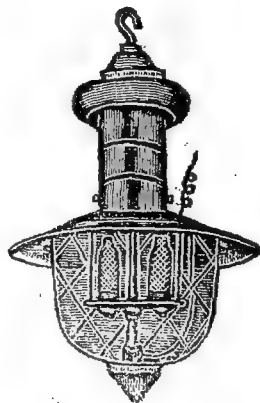
ఇందు ప్రస్తుత కాలమున (1930) ప్రపంచమునసాగు పరిణామములు వింతలు విచిత్రములు అనందములు లుగా తేట తెలుగున తెల్లము చేయుచుండును. ఇందలి వ్రాతల్ని ఆనంద ప్రధానములుగా, హాస్యప్రధానములుగా ఉండును. అరవమున మా "ఆనంద వికటక్" పత్రిక పడునైదువేల చందాదారులతో ప్రఖ్యాతి గాంచియున్నది. ఆంధ్ర దేశమున నీ యానందవాహిని కూడ వట్లే యభివృద్ధి నందగలదని యాశించుచున్నాము. సంవత్సరపు చందా రూ 1-0-0. మలాయ దేశము మున్నగు దేశాంతర వాసులకు సంవత్సరచందా రూ 1-4-0. మాదిరిసంచిక ఉచితముగా పంపెదము. ఆనంద వాహిని ఆఫీసు, 244 టంకళాల్పీధి, మద్రాసు.

మీకు కావలసిన గ్లాసు సామానులు దీపములు వగైరాలకు
మావద్దకు దయ చేయుడు

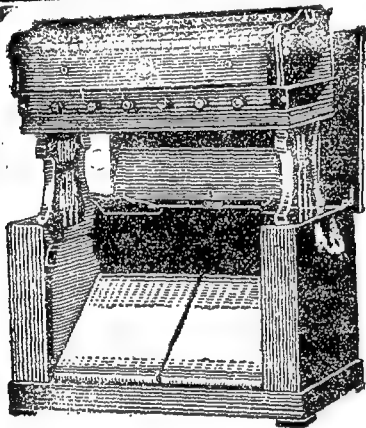
మీకువసరమైనవి తీసుకొనుటకు
మేము సహాయము చేసెదము

మాకు వ్యాపారమునందు ప్రత్యేక అనుభవ
ముండుటచే మీకప్తములను మేము నివర్తిచేయ
గలము, సంవత్సరమునందంతటను మావద్ద గొప్ప
స్టాకు యుండును.

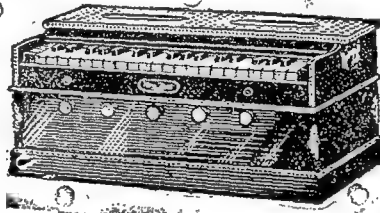
నవరించబడిన మాధరలకు వ్రాయుడు:—

మెసర్స్ అల్లిమహమ్మెద్ జిన్నా అండు కో., రత్నబజారు, మద్రాసు.

భారత దేశమునందు

ముఖ్యమైన
హార్మోనియం
వర్తకశాల

రామచంద్రగారి సుప్రసిద్ధమైన "రామ్ - ప్లాట్" హార్మోనియములు మిక్కిలి మేలైనవి, దీర్ఘ కాలమువరకు మున్నును. మంచి నాదమును గలిగియున్నది.

Manufacturers :
T. S. RAMACHUNDER & BROS.,
KALBADEVI ROAD, BOMBAY.
Telegrams : "MUSICAL"

ఇనాం!

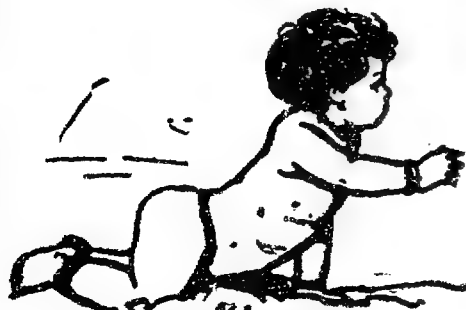
ఇనాం!!

ఇనాం!!!

వసిపిల్లలకు ఇన్ ఫెన్ టోన్

శాంపిల్ ఇనాం అండు దీనికి సంబంధించిన పుస్తకము ఇనాం

- 1 ఇన్ ఫెన్ టోన్ ను ఆవుపాలు, బ్రెడ్ పాలు, మేకపాలు, కన్ డెన్ డ్డ్ పాడరుపాలు మొదలగు వాటితో కలిపిన తల్లిపాలవలె నగును.
- 2 పసిపిల్లలకు గలుగునట్టి మలబద్ధకము, అశీర్ణము, వాయువు, ఈడ్పు, జ్వరము దగ్గు మొదలగు వ్యాధులను అటంకపరచును.
- 3 జ్వరము మైనట్టియు, పేగులకు సంబంధించిన వ్యాధుల నాటంకపరచుటకు పాలు రాగునట్టి బిడ్డలకు ఇన్ ఫెన్ టోన్ నియ్యవలెను.
- 4 దంతములు వచ్చునప్పుడు ఇన్ ఫెన్ టోన్ మిక్కిలి భద్రమైన రక్షణము.

ఏజంట్లు కావలయును
దాదా అండు కో, మద్రాసు.
ఆప్రికన్ షాఫ్, బెజవాడ.

ప్రకటన

నానావిధము లగు గాలితుపాకులు
తుపాకిమందు, కేపులు, తోటాలు
రవలు, గందకం, వగైరాలు

ధరలు సరసముగా దొరుకును.

ఎస్. వెంకటరంగం శెట్టి

నెం. 9, చైనాబజారు, మద్రాసు.

చ్యవన ప్రాశలేహ్యము

తూయ-దగ్గు-ఉబ్బసము-అశీర్ణము-కఫము-పురాణ
జ్వరములు-మొదలగు వ్యాధులను ఖండించి బలమును
కలిగించు శోషధములలో యొత్తమయినది. 6
20 తులము డబ్బి రు 1-4-0 వి. పి. చార్జిత్రత్యేము
పి-శి-వ అండు కంపెనీ,

ఆయుర్వేద సమాజం పెరిదేపి నెల్లూరుజిల్లా.

ఆమండు జేమ్సు పొమేడు

వెంట్రుకలను పట్టు కుచ్చుల
వలె వెంచును. కన్నులకును,
మొదడునకును, మిగుల చలువ
దనమునిచ్చి విశ్రాంతినొసగును
ధర బుడ్డి 1కి అ. 0-5-0.
జేమ్సు పర్ ఫ్యూమరీ కంపెనీ,
283 గోవిందప్ప నాయుని పీఠి,
మద్రాసు.

TRADE **"Bynin"** MARK
Amara

జగద్యౌతిక రీగల

గొప్ప టూనిక్

ఇదిదేహమున కత్యల్పకాలములో
శక్తిని ఉత్సాహము నిచ్చును.
అశీర్ణము ఆకలి లేమి చే బాధ
పడువారలకు ఆకలి గల్గించి శీర్ష
శక్తి పెంపొందించును.

లైసిక్ అమారా ప్రతి గృహము
నందు ఉండవలెనదే. 1

హిందూ దేశమునందలి అన్ని ము
ఖ్యమైన ఉగ్రాణములయందును
మందులమ్మవారికడను దొరకును

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON

Special Representative for India :
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,
CALCUTTA

స్త్రీల ప్రతీకథలు

నోముల కథలు

1-2-3 భాగములు అనుక్రమమున సిద్ధముగా నున్నవి. ఈ మాడు పుస్తకములయందును స్త్రీలు నిత్యమును పట్టు నోములు, వానికథలు, ఉద్బాధనములు 97 కలవు. ఈ నోములు ప్రతి హిందూ స్త్రీకిని ముఖ్యముగా కావలసినవే. ఈ పుస్తకము లున్న పనులు పాడుచేసికొని యిరుగుపొరుగుల నాశ్రయించి తిరుగనక్కర లేకుండోత్తాను స్వయముగ కథ చెప్పుకొని అక్షతలు వేసికొనవచ్చును. చదువు రానివారు నైతము ఎవరిచేసిన చదివించుకొని నోము పట్టవచ్చును. ఇది యింటింట నుండతగిన యిలువేల్పు. దీనివల భాగము 1-కి 0-6-0. 3 భాగములు ఒక్కసారి తెప్పించుకొనువారికి రూ 1-0-0 మాత్రమే.

పాస్తే ప్రత్యేకము.

మొత్తముగా తీయు వర్తకులకు మంచికమీషను ఇయ్యబడును. బాలాంత్రపు వేంకటరావు, గంధకర్త, పితాపురము. N. B:- ఈ పుస్తకములయందుగల నాకుల కాపీరైటు హక్కును తూర్పుగోదావరిజిల్లా కోర్టు ఆఫ్ సెం 2 of 1927 ను డిక్రీమాలముగా స్థిరపర్చుకొన్నాను. కాబట్టి నా అనుమతి లేకుండ ఈ పుస్తకములను వివిధముగను, ఎవ్వరును అచ్చువేయించకూడదు. అట్లు ఆక్రమముగా సంపదించువారు నేచేయు నీవిలు క్రిమినలు చర్యలకు బాధ్యులగుదురు. ఈ పుస్తకములు నావద్దనే దొరకును.

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!!
ఇకను మోసపు పుస్తకములను కొని మోసపోకుడు.

నీతిపతికుతూహల రహస్యములు.

ఇట్టి గ్రంథ విడివర కాంధ్రభాషలో వెలువడియుండ లేదు. ఇందు గృహస్థాశ్రమధర్మము సతీపతులన్యోన్యప్రేమతో వర్ణనల విధులు, ప్రేమతత్వము, స్త్రీ జాతులు, పురుష జాతులు, వాని ప్రవర్తనలు. జాతుల పొంతనములు, వాని యొక్క అభిప్రాయము, కయ్యాగృహరహస్యములు, వాని లక్షణములు, ఎట్టి సతీపతుల కెట్టి సంతానము గలుగునను విషయము, గర్భవతుల యారోగ్యావస్థకల, శిశువక్షణ, అత్రకోడండ్రవైరములకు గల కారణములు, వానిని శమింపజేయు నుపాయములు, చారికుండలసిన నేపథ్యవశ్యకత, మున్నగు 280 విషయములతోను, సందర్భానుసారముగ గల ఆఫ్ టోకా, రైక్ బాకులు 25 తోను గజా 410 పేజీల పైబడిన సీమకాల్కోతోను చక్కని బైండింగ్ విరాజిల్లుచున్నది. ప్రతిగృహస్థుడు తప్పక చదివియే తీరవలెను. కొద్దిప్రతులే గలవు.

పుస్తకము 1-కి రు 2-0-0; తపాల ఖర్చు 7 అణాలు. రెండు పుస్తకము లొకసారికొనువారికి తపాలఖర్చు లేదు. మా చిరునామా:- ఆర్యక్ బుక్ డిపో.

9 తాండవరాయ మొదలి వీధి, తిరువళ్ళీ, మద్రాసు.

చాలకాలమువలకు మన్నునట్టిదియు
కాలమును సరిగా చూపునట్టి ఓరామక్రిష్టల్
అందముగల దళనరియగు అద్దముగల
రిస్టు గడియారము

రిస్టు 10 జూయత్ గల నిక్కల్ కేసు గలది రు. 912
" 10 " " సిల్వర్ కేస్ గలది " 1112
" 10 " " గోల్డ్ కేస్ గలది " 1212
కేసియం డైలకు 8 అణాలు చార్జి అధికము. ఒక్కొక్క గడియారము మంచి అందముగ పెట్టెలో నుంచి 8 సంవత్సరములకు పూచీ యివ్వబడును.
THE INTERNATIONAL WATCH TRADING CO.,
Bhendi Bazaar, Bombay.

వెండి, బంగారు వస్తువులు

కావలసినప్పుడు యితరచోట్లకు పోవుటకు మునుపు, మావద్దకు రాగోరడము. మా ముఖ్యోద్దేశ్యము ప్రజలకు సహాయముచేయుట; తరువాత స్వల్పలాభము పొందుట. ఒకసారి మావద్ద లావాదేవీచేసిన మీకు పూర్తిగా తృప్తిగలుగునని మా దృఢమన్యకము. కానుబంగారుకు, సీమచెండికి పూచీ నిచ్చెదము.

ప్రదర్శన గదులు:-

శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ,
మాన్యుఫ్యాక్చరింగు జ్యాయెలర్సు అండ్
డ్రైమండు మర్చంట్సు, బెజవాడ.

యెన్నేని లక్ష్మీనారాయణ చౌదరి,
(ప్రాప్రైటరు).

అధ్యక్ష మాధుర్ బాబుగారి

శక్తి ఔషధాలయము

హిందూదేశమంతటిలోను మంచిదియు, చౌకధరలకు, నమ్మకమైనవి దొరకగల ఆయుర్వేద ఔషధాలయము. మద్రాసు బ్రాంచి:- 158 బ్రాడ్వే. జి. టి. మద్రాసు.
ఢిల్లీ బ్రాంచి:- చాందినీచౌక్. రంగూన్ బ్రాంచి:- 209, లీవిస్ వీధి.
చ్యవన ప్రాశ:- జలుబు, దగ్గు, తుయ, ఉబ్బసము మొదలైనవాటికి దివ్య ఔషధము ధర 64 తు|| శేరు 1 కి రు 3/-
సిద్ధమకరద్వజ:- నరములకు బలమునిచ్చు ఔషధము తులం 1 కి రు. 20/-
మాయొక్క ఉచిత బాబితాకొరకు ఒక అణా పోస్టుబిల్లు ను పంపుడు.
యం. యం. చక్రవర్తి, బి. వి. ప్లాప్రైటరు అండు రిసీవరు.

స్వాతంత్ర్యయోధుల చిత్రపటములు

(చిత్రకారులు: చావలి నాగేశ్వరరావుగారు)

త్రియంక పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య, నుభావచంద్రజోస్, పట్టాభి శివారామయ్య మొదలగు నుప్రసిద్ధనాయకు లీపటములను గురించి నభినందించియున్నారు. మహాత్మా గాంధీ, లోకమాన్య తిలక్, లాలా లజపతిరాయి, దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, నర్దారు వల్లభాయి, మహర్షి సాంబమూర్తి, పండిత జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, నుభావచంద్రజోస్, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య మున్నగు 25 గురు స్వాతంత్ర్యయోధులపటములు త్రివర్ణములలో బహు రమ్యముగ వివిధసైబలులో చిత్రించబడినవి.
ఖరీదు 0-8-0, 0-6-0, 0-2-0 మాత్రమే.

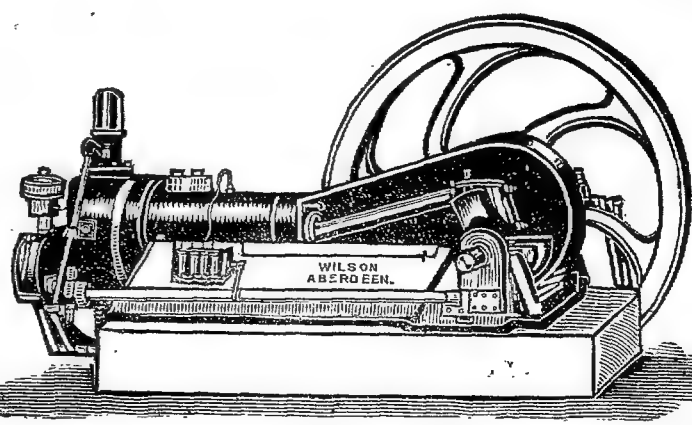
పురమందిరములు, స్థానికసంస్థలు, జాతీయపాఠశాలలు మొదలైనవాటికి అనలు చిత్రములు (Original Paintings) నరసమైన ధరలకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఆంధ్రదేశమునం దన్నిచోట్లను మంచి వలుకుబడి, సమర్థత గల యేజెంట్లు కావలెను. వర్తకులకును, మొత్తముగాకను వారికిని మంచి కమిషను ఇవ్వబడును. వివరములకు:-

THE ANDHRA CHITRASALA,
LAKSHMI BHUVAN,
GUZDER PARK, BOMBAY. 2

కోల్డుస్టారింగు- 'విల్సను' క్రూడాయిలు శెమిడికలు యింజనులు

మెకానిజము అతిసులభము-రెండేనిమిషములలో స్టార్టగును-వేపరైజరు లేదు

క్రూడాయిలు ఖర్చు యితర యింజనుల కన్న చాలా తక్కువని ఆనేక యోగ్యతాపత్రములు పొందినవి. యెంతమట్టి క్రూడాయిలు తొలినైనను ఆ తిత్వపి కరముగా పనిచేయును. ఇంజనులకు వలయు యావత్తు స్పేరు సామానులు సిద్ధముగా నున్నవి.

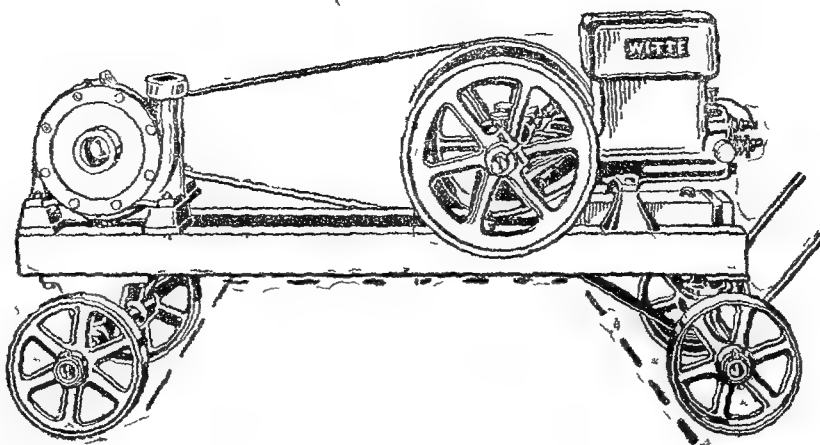
ఇంజనుల యందు అనుభవము లేనివారైనను సులభముగా నడుపగలరు. లోడు లాగుటలో దీని కి మించిన యింజనులు వేరెవ్వియును లేవు. 7 గుర్రములు మొదలు 150 గుర్రముల వరకు యింజనుల రెండు టయిపుల లోనూ స్టార్టరు లోనిద్దముగా నున్నవి.

ధరలు బహు సరసము

సోల్ ఏజెంట్లు:- ది ఎంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308 లింగ్ చెట్టివీధి, మద్రాసు
బ్రాంచి ఆఫీసు:- బెజవాడ యూనైటెడ్ మంజిక్ బిల్డింగ్సు.

విటిల్ పోర్టబుల్ పంపింగ్ సెట్లు

అతి
సులభముగ
పనిచేయ
నగును.

ఎట్టి చాక
ధరల కిరస
నాయిల్ను
కూడ ఉప
యోగించ
వచ్చును.

పై పంపింగ్ సెట్లకు మా జగద్విఖ్యాతిగాంచిన ఇంజనులు, హోర్ బోర్ నర్, పంపులు, సెల్ఫ్ ఆయిలింగ్ బేరింగు లమర్చబడినవి

ధర కి బి. హెచ్. పి. ఇంజను 2½" పంపు యమర్చబడి గంటకు 5400 గాలనుల నీరు తోడును. పూర్తి 30 అడుగులు పంపు కావలసిన పరికరములుగల సెట్ 1-కి రూ 475/-

డిబ్ 4 బి. హెచ్ బి 2½" పంపుగలిగి, గంట 1-కి 8200 గాలనుల నీరును తోడగలిగి 30 అడుగుల పంపు మొదలైన యితర పరికరములతో పూర్తి సెట్ రూ 570/-

ఆంధ్రదేశముందు ఏరై తేష్టపెనుకైనను ఈచితముగ డెలివరీ యివ్వబడును.

సోల్ ఏజెంట్లు:-

బాట్లీ బాయి అండు కో.,

4/153, బ్రాడ్వే. మద్రాసు.

ఆంధ్రదేశమునకు ఏజెంట్లు:- అగ్రికల్చరల్ ఇంజనీరింగు డిపో, బెజవాడ.

దేవీభాగవతము

పండిత దాసు శ్రీరామకవిచే ఆంధ్రమున వ్రాయబడినది.
12 స్కంధములు, 12000 పద్యములు 800 పుటలు వెల రు. 5
వి. సి. ఖర్చులు 0-12-0. 4 ప్రతులకు ఒక ప్రతి ఉచితము.

VADE MECUM వేడి మెకం

ఇంగ్లీషుభాష నేర్చుకొనుటకు ఉపయుక్తమగు గ్రంథము వెల రు 0-8-0

వైరెండు గ్రంథములకును అందమైన అచ్చపనులకు, బైండు, రబ్బరుష్టాంపులు, సీల్స్, ఎన్ గ్రేవింగు పనులకు ఈవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

122

67

వాణిప్రసాదబెజవాడ

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

27 తేదీని 50 మంది వాలంటీరులును చుట్టుపట్ల గ్రామ ప్రజలు, పసిపిల్లలు, ఆడవాండ్లు, పురుషులు సుమారు 2,000 మందితో కలసి, ఉప్పుగనులయందు ఉప్పును తీసికొని బరువులు తలకెత్తుకొని పోవుచుండగా సాల్టువారును, పోలీసు వారును చూచుచుండిరి. ఇపు డిదేశమును శ్రీయుత కృత్రా గోపాలకృష్ణయ్యగారు నడుపుచున్న అరెస్టుచేయబడిన వారి పానే 5 గురు సత్యాగ్రహీల ముఖ్యకార్యసాహము (గుంటూరు) నుండి పంపబడిరి.

గణపవరము కేంద్రము

ది. 26-4-30 న సాల్టు అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు, ఇన్ స్పెక్టరు, సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు, బా పట్ల తహసీల్ దార్, పోలీసు సర్జింట్, సబ్ ఇన్ స్పెక్టరులు పోలీసు దళముతో గణపవర మునకు వెళ్లి అచట ఉప్పు ప్రచారమును నిర్మించిన భగ్గు మొన రించిరి. ఆపాడుచేయబడిన స్థాములను శ్రీ వేంకట రాయణిం గారి దళము బాగుచేసిరి. అంతట ప్రభుత్వోద్యోగులు శివరము నద్దళ్ల వెళ్లి శ్రీయుత గుర్రపల్లి రామకృష్ణయ్య, గొల్ల పూడి సీతారామకృష్ణ, శివరామ రామ స్వామి చౌదరిగార్లతో మాట్లాడిరి. చర్చ ముగిసిన పిదప ప్రభుత్వోద్యోగులు తమరు శివరమును సోదామాడవలయునను తలంపును విరమించుకొని తిరిగి బాపట్లకు వెళ్లిరి.

శ్రీధర్ ప్రచారము

ఈజిల్లా ధర్మసంఘమువారు శ్రీమతి ఉన్నవలక్ష్మి బాయమ్మగారి ఆధిపత్యమున 14గురు మహిళా సత్యాగ్రహీలను మండల ప్రచారమునకై పంపియుండిరి. వెంకటాంబ, కాళింగి శేషమాంబగార్లుమాడ కలరు.

పీరు బాపట్ల, తెనాలి, రేపల్లె తాలూకాలలోగల ప్రజల గ్రామముల నన్నింటిని ప్రచారముచేసి శ్రీలోకము నకు ప్రభుత్వమును కలుగజేసిరి. అనేకమంది శ్రీపురుషులు నిషిద్ధలవణమును కొనిరి. సుమారు రూ. 8000 లను గడించిరి. 5 గురు శ్రీలను శాంతివైనికురాండ్రునవర్చి ది 25 న గణప వరమునందు సముద్రతీరమునగల లవణమును విరివిగ ప్రోగుచేసి అత్యుత్సాహముతో లవణ శాసనోల్లంఘన మొనరించిరి.

పీరు సంచారములో చేబోలు, తెనాలి, కొలకలూరు, నందికెండు, అనంతవరం, కొల్లూరు, అమృతలూరు, కావూరు, మంతేనవారిపాలెం, ఈలేరు, గ్రామపరము మొదలగు గ్రామ ములు ముఖ్యములు. పై సుదూరించిన గ్రామములలో అనంత వరమున శ్రీమతి గడ్డిపాటి సిద్ధమ్మగారును, అమృతలూరులో శ్రీమతి అన్నం రాజమణిమ్మగారును, కావూరులో తుమ్మల చంద్రమ్మగారు, శ్రీమతి కలిసిండి సీతయ్యమ్మగారును, ఈ లేరులో శ్రీమతి కొసరాజు సీతమ్మగారును శాంతివైనికులగు చేరిరి.

ఈదళమువారి నాహ్వనించి రూ. 116 లు సత్యా గ్రహానికి అర్పణ గ్రామనాసిని శ్రీమతి జయలక్ష్మమ్మగారి కొసంగ నాగరామము జేసిరి. మంతేనవారిపాలెంలో శ్రీమతి శ్రీమతి ఘోషాదత్తని త్యజించి వీరితోపాటు నగరసంకీర్తన మొనరించిరి. అప్పట్నుట శ్రీమతి నేమిట తమతమ నగలను సమర్పించిరి.

మద్యపాన నిషేధప్రచారము

క్రొత్తపేట, డాక్టరు సూర్యదేవర వెంకటప్పయ్యగారి నాయకత్వమున నొకదళము పికెటింగు క్రొత్తపేట కల్లుదుకా ణమునద జరిపిరి. ముప్పదికావిళ్ళముగాను ఒక కావిజీమాక్రమే కల్లు అమ్ముడైన. ప్రజలు త్రాగునీటి బిట్టుపెట్టుకొనిరి. వాలంటీరులు ఎండలో మలమలమాడుచు చేయు పికెటింగు చూచి దుకాణసలదాడుడు దుకాణమును ఎత్తివేయుటకు హెచ్చరించిరి. అచట విచారించగా ఎక్సైజు అధికారి ఇన్ స్పెక్టరు గారు దుకాణములో ప్రవేశించి త్రాగుడు అలవాటైన వారిని పిలిచి వారి యిష్టము వచ్చినటుల త్రాగవలసినదిగ కోరిరట. సాఫల్యవద్దకు జనమే రాలేదు.

సంగడిగుంటయందును నగరంపాలెము నందును పికె టింగు శాంతయుతముగ జరుగుచున్నది. ఎక్సైజు అధికారులు సాఫల్యము తనికీచేసిరి. వాలంటీరులతో పనులలో సంబంధము కలిగించుకొనలేదు.

గ్రామమునసబ్ రాజీనామా

సత్యపల్లి తాలూకాలో అధ్యక్షులును, గర్భాపూడి గ్రామమునసబ్ గారును ఆంధ్ర శ్రీయుత చెలుకూరి సీతారామయ్య చౌదరిగారు తమ మునసబ్ నాకరికి రాజీనామా నిచ్చు చున్నానని తహసీల్ దార్లగారికి జాబు పంపిరి. బహిరంగసభ లో రాజీనామావిషయము ప్రచురింపబడెను. పీరు కమ్మయన ను, దేవాభిలాషులు, తాలూకాలో అధికారుల అందఱు ఖద్దరు ధరించవలసినదిగ తాడు పంపెదనని తెలియుచున్నది.

వా. గో. కృష్ణయ్య.

బెజవాడ వైశ్యమహాజనుల

అమితోత్సాహము

అమావాస్య (28-4-1930 తేది) సాయంత్రము 6 గంట లకు శ్రీ భ్రమరాంబా చుల్లేళ్ళ రాంధ్రగ్రంథాలయ సౌధమున బెజవాడ వైశ్యమహాజనులు సమావేశమైరి సభకు పెక్కులు హాజరైరి. మహారాజశ్రీ మనికొండ వెంకటనరసింహంగారు సభాధ్యక్షతను వహించిరి. “ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులలో మన కర్తవ్య మేమి?” అను విషయమును గూర్చి శ్రీయుత తూను గుంట రామస్వామిరై బి. ఏ. డి. యల్. గారు ఉపన్యసిం చిరి. మరియు శ్రీయుతులు అద్దేపల్లి వెంకటగుర్జునరామ శేషయ్యగారు కాకరపర్తి భావనారాయణగారును ప్రసంగిం చిరి. సభ జరుగుచుండగ పోలీసువారు వచ్చి తాము లోనికి రా నెక్కువాయని కబురుచేసిరి. అంతట ఆద్యక్షులు సభవారి యుద్దేశ్యమును కనుగొని పోలీసువారు లోనికి రాగూడదు అని ప్రత్యు తరమునంపిరి. పిమ్మటపోలీసువారు వెడలిపోయిరి. అన్ని ప్రదేశ మలలోను ప్రజల యభిప్రాయములను ఈ ప్రకారము పోలీసు వారు గౌరవించుచో శాంతి కన్నడును భంగము కలుగ నేరదు.

మహాత్మాగాంధీగారు నడుపుచున్న సత్యాగ్రహోద్యమ మునకు త్వరలో విజయము కలుగుటకును మహాత్ముని కాయు రాగోగ్యములు ఆభివృద్ధిచేందుటకును దైవమును ప్రార్థించవలె నని సభవారు తీర్మానము గావించిరి. సత్యాగ్రహోద్యమమునకు వైశ్యులు సర్వవిధముల తోడ్పడవలెననియు తీర్మానింపబడెను. సత్యాగ్రహ వాలంటీరులలో బిడవారి కుచితముగ కద్దరు వస్త్రములను కుటుంబ పోషకార్థము కొందరు సత్యాగ్రహాలకు ధనమును, సహాయము చేయు చున్న ఈ సభాధ్యక్షులు, మనికొండ వెంకట నరసింహంగారి యొక్కయు, సత్యాగ్రహ శివరమునందు వాలంటీరుకు భోజన వసతి సేర్పాటు చేసిన శ్రీ బెజవాడ కన్యకాపరమేశ్వరి అన్న సక్రంకమిటివారియొక్కయు త్యాగమును గర్వించియును కొని యాడుచు, ఆభినందన తీర్మాన మొకటి కావించబడెను. ఇతరు లు కూడ ఈ ప్రకారము సత్యాగ్రహోద్యమమునకు సహాయము చేయుచుండవలెనని కోరిరి. సత్యాగ్రహ యుద్ధమున వాలంటీ రుగా చేరి పనిచేయుచున్న వైశ్య సోదరుల యొక్కయు, ఈ విషయమై శ్రీకృష్ణ జన్మ స్థానమున కేసర వైశ్య సోదరుల యొక్కయు వైర్య స్ఫూర్తియులను ప్రశంసించుచు మరియుక తీర్మానము కావించబడెను.

మహాత్ముని నిర్వాకార్యక్రమము, శిష్యులుగ కొన సాగించుటకై ఒకయుభయపు మేర్పాటుచేయబడెను. ఇయ్యది కద్దరు శాఖయను పేరుతో వ్యవహరించును. రాటుములు ఆములు కడుక్కు ఏములు రాటుపుచెవులు మున్నగు పరికరములను తయారు చేయించి నగరము నందంరకును సరఫరాచేయుట కద్దరు మూలు నుత్తెత్తిచేయించి మగ్గులూరిద గుడ్డ సేయించి విక్ర యించు సేర్పాటు కావించుట. ఈ కద్దరుద్యమమును, శ్రీల లో కూడ వ్యాపింపజేయుటకు తగిన కృషి సలుపుట- కద్దరు ప్రబోధమునకై అవసరమైన గ్రంథములను, కరపత్రములను ప్రచురించుట- ఉత్సవములు ఊరేగింపులు, శాంతిమగ జరిపిం చుట మున్నగు విధులు, కద్దరు శాఖవారికి నియమింపబడెను. ఈకద్దరు శాఖకు

అధ్యక్షులు - తూనుగుంట రామస్వామి గుప్తగారు ఉపాధ్యక్షులు - మండుూరు సీతారామయ్యగారు. కార్యదర్శులు:- మునగాల వెంకటరత్నం 2 చిడెళ్ల నరసింహంగార్లు.

కోశాధిపతి:- అద్దేపల్లి పవిత్రయ్యగారు:- పీరు కార్య నిర్వాహకులుగ నుండునట్లు తీర్మానింపబడెను. సభలో పెక్కు మంది విక్రీలి యుత్సాహముతో విరాళములను వాగ్దాన మొనర్చిరి. పనులు చుటుకుగ జరుగునట్లేర్పాటుచేయుచున్నారు. వారమునకు మాడుదినములు శ్రీలకు రాటుపు గోరీపూజ నగరములో నచ్చటచ్చట జరిగించి ప్రబోధము చేయుటకు ఈ కద్దరు శాఖవారు పూనుకొనియున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

సంతానం పుట్టుకుండా 106-1

‘కాంటా సెప్టెన్’

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయం

16 మోతాదులట్యాబు 1-12-0

ట్యాబులకు ఇతర పాయములకు:-

ది. రామచంద్రరావు, 153, బ్రాడ్వేయదరాసు సోల్ ఏజంటు

ది సోషల్ హెజీన్ సిండికేట్

ఇతర కమిష్టులు అండ్, డ్రగిస్టులవద్ద కూడ దొరుకును

రేపల్లెన్యాయవాదినంపుము

వారిచే ఆమోదింపబడిన

తీర్మానములు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 29:- నిన్న కూడిన రేపల్లె న్యాయవాదినంపుసభలో ఈక్రింది తీర్మానము లేకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను.

1. బారత న్యాయత్రయమునకై మహాత్మా గాంధీచే నడుపబడుచున్న ఈ సంరంభమున తమయానందమును నెలు వరచుచు, నిరాయుధ దౌర్జన్యరాహిత్య సత్యాగ్రహాలవీధి ప్రయోగింపబడుచున్న ఎటుకలేనట్టి, న్యాయముకొనట్టి బల ములతో పోలీసువారు గావించుచున్న పరికలలో ప్రకటించ బడుచున్న దుర్భాగములను క్రోధములను కొట్టుటను సత్యా గ్రహాలపై ప్రయోగింపబడుచున్న తీవ్రనిర్బంధములను ఈ రేపల్లె న్యాయవాదినంపుమువారు ఖండించుచున్నాము.

2. అన్ని మార్గములచేతను విదేశీవస్త్రు బహిష్కరణ మును, బ్రిటిషువస్త్రు బహిష్కరణమును కొనసాగింపగలంపుల కీ న్యాయవాదినంపుమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

3. ఈసంఘము నెలకు రూ. 60 లను సాంఘిక క్రింది కర్పించుటకును దనము వసూలుచేయుటకు కార్యదర్శి కచ్చికార మొనరుచును తీర్మానించబడెను.

పైతీర్మానము లేకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను

గుంటూరులో కల్లుదుకాణము మూయబడుట

గుంటూరు క్రొత్తపేటలోనున్న కల్లుదుకాణము నగ్గ పికెటింగు ఫలితము దానిని మూసివేయుటతో పరిపూర్తి అయిను. శ్రీనడింపల్లి నరసింహరావు పంతులుగారిచేటయగు దువారి వాక్యము నిజపదలించి ఆపేటలోని వాస్తవ్యు లందఱు సభచేసి నిన్న కల్లుదుకాణము చుకొనబడెను అంగీ కారముతో మూసివేయించిరి. తాళముకూడా నేయబడెను. పికెటింగు జరుగుటవలన అన్ని మద్యముకాణములలోను అమ్మ కము తగ్గిపోవుటయే కాక రహస్యముగ దొంగతనముగ ఊరి బయట అమ్మకము జరుగుచున్నది. ఎక్సైజువా రెమి చేయుచు న్నారో తెలియదు. వాలంటీరులు హెచ్చరించినను ఏపాటి చర్యకొనకపోగా మీకు సంబంధము లేదని తెలిపిరట. దివి జయము కాదా!

కొనుడు; ధరింపుడు; ఆనందిపుడు

వెదాపురం శ్రీ లక్ష్మి

శిల్పు ష్యాక్టరీలో

తయారగు శిల్పుబట్టలు, చీరలు, కోటింగులు, వర్తింపులు వగైరా అతిదౌత.

చాల మన్నిక

హిందూదేశములో ప్రతిమూర్తికట్టులోను మా శిల్పులు దొరకును. కొనునవ్వడుమాక్రము మా ప్రేమ మార్కులను సీల్లను చూచి కొనుడు. యితర ప్రేమమార్కులను చూచి తక్కువ నాణ్యమయిన సరకులను కొని మోసపోకుడు. శాంతిల్లు ఉచితము.

ముప్పన సోమరాజు షిర్టాబ్జు.

ప్రాప్రయిటర్లు, శ్రీలక్ష్మి శిల్పు ష్యాక్టరీ, వెదాపురం.

తండ్రినిలాసము }
“సిల్కుగుడ్సు” } (మార్పు గోరూపరి జిల్లా)
Silk Goods.

“వశీకరలేఖ్యము”

గంటకు వీర్యము గట్టిపరచును. సింహముతో పోల్చుట గల శక్తి నిచ్చును. సంసారశాఖ్యమును చక్కగ అనుభవించ జిలగును. రక్తము శుభ్రపరచును. గొడ్డాండ్రకు సంకాశముగలి గించును. శ్రీపురుషులకు ఆనందము కలుగజేయును. హిందూ లయపర్యత వనమూలికలతో, బంగారుతో చేయబడెను. గుర్ర ము లేదన్న వారికి డబ్బు వాపసు అంపెదము. దీనిచూచుచు త్రిమ చుటకు దొరతన మొప్పదు. వాడితీరుడు, బట్టా 80 రూ. రూ. 2, 60 రూ. 5-8. జర్మనుకాళ్ళు యెల్లంగనేరియాకు 80, రూ. 2/8 1930-వ సం. డ్రెస్కొలండ్. రి అకౌలు. డాక్టర్ A. S. మూర్తి, చికాగోలోనిటి.

త్వరితముగ నివారణ కాగలదు

Painkiller

(PERRY DAVIS)

పగుళ్లు, కోతగాయములు, నొప్పులు, జ్వరములు, తలనొప్పి, వాపులను తగ్గించి, మంటలను తగ్గించును. తియ్యని జలముతో పుచ్చుకొనిన కడుపునొప్పి, తిమ్మిరి, వాయపులు, అరిసారము మొదలైన వ్యాధులు నిమ్మ రించగలవు. ప్రతి సీసా వెంట వాడవలసిన పద్ధతులు తెలుపబడును. ప్రవేశించుంతకును 88 పం|| రమలనుండి అందజేయు యమ్మబడుచున్నది.

DAVIS & LAWRENCE CO., Proprietors New York.
Sole Agents - PURSHOTAMDAS HURJEE & SON 111 Nanyang Bazaar
Narc St, Madras - 437-139 Dadyguth Agari Lane, BY

AMRUTANJAN DEPOT

Price Annas 4/- only
MADRAS & BOMBAY

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరు పేట, బెజవాడ.

గవేరియా మిక్స్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు పెగ్గోగములను నివారించి మూత్రము నిడుచునప్పుడు గలగు పొటలు, మంటలు, చురుకును యింజక్షన్ లతోను పిచ్చికారలతోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక వుదార్చును. సీసా 1-కి రు 8-0-0.

మూర్చార్పిష్టము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్చలైనను యెన్నిసంఖ్య తీరములనుండియును మూర్చలైనను గ్యారంటీగా కుదురును. నెలకు సరిపావుమందు రు 8-0-0.

పాడలకు తెలము

(3) ఈ తెలము తెల్లపాడలనే గాక యితరవిధములైన పాడలను గూడ పొగట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాటి మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పొగట్టి చర్మము మామూలుస్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0.

* గుంటూరు జిల్లాకు యెంజెంట్లు:-

తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు.

5 జెంట్లు కావలెను.

181

జాం దూ. గారి అశోకారిక్షము

(బై పు జ్యోత త్న వ లి)

స్త్రీలకు కలిగే అన్ని విధదుర్బలములకు ముఖ్యమైనది గొప్ప టానిక్-నంటి దివ్యవర్షము. యుక్తిని స్త్రీల బహిష్కరణను నశింపజేసి నివారణచేయును. కడుపు నొప్పి యుతున్నావను, రక్తస్రావము, పోమరొగములు ఇహ నివర్తించును.

దీని నుపయోగించుటచేత గర్భహీనతను పొగట్టి గర్భము ధరింపజేయగలదు గాన శిశువులు వృష్టిగలనారై వ్యాధులనుండి నిర్మూలగుదురు. స్త్రీలకు ప్రసవము నకు వెనుక అద్భుతమైన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:-

THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,

Sold every where

Bombay 14

Sole Agents for Madras Presidency:-

డా. మోదర్ల ఆంధ్ర కంపెనీ,

78, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.

చప్ 1 జెంట్లు:- నెల్లూరు-జి. ఆరియన్ ఫార్మసీ.
రాజమండ్రి-జి. ఆరియన్ ఫార్మసీ. అండు కంపెనీ.
తెనాలి-జి. కృష్ణా ఫార్మసీ.
మదనపల్లి-జి. పట్టాభిరామయ్య ఆండు సన్స్
గుడివాడ-సీతారాం అండు కంపెనీ.
ఆదోని-జి. టి. పి. పి.

బెజవాడ-జి. చంద్రమూర్తిశ్వర అండు కంపెనీ.
కాకినాడ-జి. వేంకటాచార్య అండు కంపెనీ.
హిందుపూరు-జి. ఆర్. భామరాయ్ అండు బ్రదర్స్
విశాఖపట్టణం-నూకలమూలయ్య గారు
నరసరావుపేట-మరూతి ఆయుర్వేదకులశ్రీరంజన్
గుంటూరు-సి. హెచ్. మూర్తి అండు కంపెనీ.

రసాయన చాయశాల
మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్న రకములలోను పక్కారంగులు సరిగా చిక్కును. ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

130

శాంపిత్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

అభ్రకభస్మము
అమృతమువంటిది

శ్రీ ముక్త్యాలసంస్థానమున తయారుచేయబడిన బహు మూత్రమును, వేడిని, దుస్సను, తయను, పోగట్టును, వూత్ర మునండు చక్కెరను మాయముచేయును. శరీరమునకు మంచి వార్ధ్యమునిచ్చి, రక్తశుద్ధినిజేయును. అనుపానవిశేషములే నన్నివ్యాధుల గుదుర్చును అనేకమంది వాడి మెచ్చి యున్నారు. సంపూర్ణవివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు. 100 మొదలు 300 వరకు పుటములు వేయబడిన రకములగులు. 300 పుటములు తు 1-కి రు. 3 ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణా)

శ్రీమద్విద్యవేదాంతాంతరంగిణి రాజమండ్రే

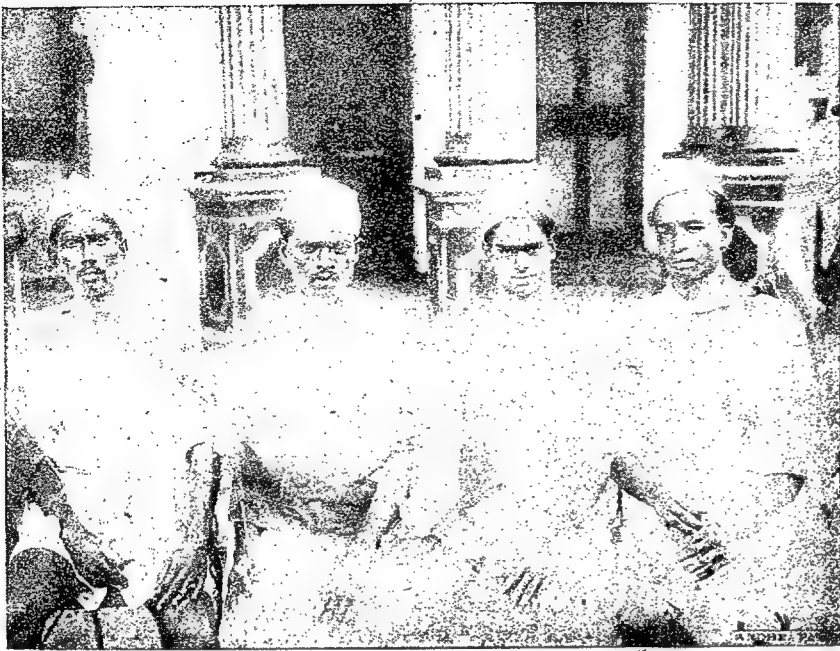
ఆంధ్ర పత్రికములకు అచ్చుపనులు, బైండుపనులు చేయబడును.

ఆంధ్రపత్రిక

ఆంధ్రము

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మే నెల 3-వ తేది శనివారము

బుచ్చిబాబు, బి. ఎన్. రాధాకృష్ణను, కె. రామసునాయకర, ఎం.వి. అప్పారావుగారు. 2 వ తేదీ మదరాసు సెంట్రల్ బీచ్ లో సత్కారము మొనర్చినారు. (ప్ర. ఫో. బి.)

రంగూను సత్కారములు—మదరాసు వచ్చి, వేదారణ్యమునకు గౌరవ సత్కారములు. (ప్ర. ఫో. బి.)

ఆంధ్రప్రదేశ్ గారు: — న్యూజిలండు వెన్నిసు యోధులు. డేవిస్ కపు పోటీలందు పాల్గొనినవారు. మును 30 వ తేదీన మదరాసులో ఫుట్ బాల్ పందెములందు విజయ మొందినవానికి బహుమతి నొసంగుట యందు గౌరవనగును. (ప్ర. ఫో. బి.)

సి. రాజగోపాలాచారిగారు. తమిళనాడు సత్కారము వాయిదము. 9 నెలలు కఠిన శిక్ష విధింపబడెను. (ఎ. రత్న)

ఇనస్పెక్టరు చల్లాదొరైగారు. మైసూరు జైలును పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు. 27 వ తేదీన తిరువల్లిక్కేణ్ లో జరిగిన జైలరీయందు వీరికి మోదయిన గాయములు కలెను. (ప్ర. ఫో. బి.)

శ్రీమతి తాయారమ్మగారు. శ్రీ గంపలగూడెం కుమార రాజాగారి బంధువు. మదరాసులో సత్కారహోద్యమమునందు పాల్గొన వచ్చెను. (ఎ. రత్న)

నవలలు

కావలి
(స్వకీయవిలేఖరి)

కో-ఆపరేటివ్ ఖద్దరుప్రోత్సాహము

కావలి, ఏప్రిల్ 30:—సత్యాగ్రహము ప్రారంభించిన దానిగా యాజ్ఞాల్లో ఖద్దరునిష్క్రమణకు గిరాకీ చాల పెచ్చయినది. ఈ నెలలో ప్రైవేట్ లో మూడు రూ 1200 ల ఖద్దరు నిష్క్రమణలు అమ్మబడినవి. గిరాకీకి తగినంత ఉత్పత్తి కానరాదు. అయినా యాప్రోత్సాహము సంబంధించిన కొన్ని సెంటరులనుండి 10 కోట్లలో యెక్కువగడ్డల ఖద్దరు నని తెలియుచున్నది.

ఉత్పాదకత్వాగ్రహము

మైసూరులో ఉత్పాదకత్వాగ్రహము సలిపిన వారింటిరు లో ముఖ్యులగు శ్రీయుత భాసా సుబ్బారావు లి. ఏ గాడును మరి పదిమందియు నిన్నటిదినము యిచ్చటికి విచ్చేసి యిచ్చటికి రి ప్రైవేట్ లో సముద్రతీరమున నున్న రామాయ పట్టణమునకు వెళ్లిరి. వారు అచ్చటి తీరమును పరికిరించగా సహజముగా ఏర్పడు వుప్పుగడ్డలు దొరకనందువల్ల సముద్రపు నీటిని కాచి ఉప్పు తయారుచేసిరి. అచ్చట రెండుకోట్ల ప్రచారము సలిపి క్రమముగా మాజిల్లాలో నుండు అన్ని సముద్ర తీరపు గ్రామములలో సత్యాగ్రహము సల్పి తీర్మానించినట్లు తెలియుచున్నది.

గ్రామశక్తి తిరునాళ్లు

యాజ్ఞాల్లో మిగల ప్రసిద్ధిగాంచిన గ్రామశక్తి కళ గూర్చి దేశము 10 సంవత్సరముల కొకసారి జరుగు తిరునాళ్లు మేనెల 9 తేది ఆరంభమై 18 తేదితో ముగియును. యీ శక్తి భక్తుల అభివృద్ధి తీర్పులలో మేటి యని ప్రసిద్ధి కలదు. నీటి విసతిలేని యీ కేసవికాలములో బహుజనము హక్కించు యాతిరునాళ్లు సాగుచేయుట అసమంజసమై యున్నది. అదిన్ని గాక యీ సందర్భమున జంతుబలి విశేషముగా జరుగుచున్నది గాన కాంగ్రెసువారు అహింసా ప్రచారమును చేయబూని యున్నారు.

గుంటూరులో సత్యాగ్రహము

బహిరంగ సభ

గుంటూరు, మే 1:—నిన్నరాత్రి శ్రీయుత నల్లపాటి హనుమంతరావుగారి ఆధిపత్యమున స్వరాజ్యమైదానములో గుంటూరు నాయకుల అరెస్టుల కభినందించుటకొకసభ గావించబడినది. సభకు రి వేలకు పైగా జనము వచ్చిరి. సభలో శ్రీయుత నల్లపాటి హనుమంతరావుగారి, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య) శ్రీమతి ఉన్నన లక్ష్మీదేవియమ్మ, సుసర్ల విశ్వనాథశాస్త్రి, మునగపాటి చినహనుమయ్య, నాగర్ల శ్రీరామస్వామిశర్మగారి తదితరులు ఉపన్యసించిరి. సారాంశము ది 1-5-30 న జరుగునట్లు ప్రకటించబడినది. సభలో ఈ క్రింది తీర్మానమే గ్రహీతముగా నామోదించబడినది. సభానంతరము విశేషప్రార్థనలు మొనరింపబడినవి.

తీర్మానము

“ఈ గుంటూరు పౌరసమాజ సభ వన దేశస్వాతంత్ర్యమునకై అరెస్టులు, శిక్షనందిన ఆంధ్రదేశ సత్యాగ్రహిణియంతయును శ్రీయుత దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యసంతులుగారిని హృదయపూర్వకముగ సభినందించుచు మతియు ఈస్వాతంత్ర్య సమరమున అరెస్టు అయి శిక్షనందిన శ్రీయుతులు గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి, గంపలగూడెం మమారరాజు, కాకుమాను లక్ష్మయ్య చౌదరి, వడ్డమాడి ముత్తేశ్వరప్రసాదరావు, గాన్ బేసనాపేట, కవుతా చలపతిరావు, మంత్రవాది వెంకటరత్నముగార్లు తదితరులను అభినందించుచు సోదర దేశభక్తుల ననుసరించగలందులకు వాలంటీరులుగ ఈ స్వాతంత్ర్య సమరమున జేరవలసినదిగ సోదరుల నందరను గూర్చుచున్నారు.”

వారతాళము

నిన్నటి సభలో ప్రచురింపబడినమేరకు నేడు గుంటూరులో అన్ని దుకాణములు మూయబడినవి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

Packed specially for hot climates. G. 4.

Made by —GOODWIN'S, MANCHESTER, ENG., Proprietors of the celebrated "IVY" (floating) Soap.

ఎం పైర్ హిందూ హోటల్

120

విక్టోరియా టెర్మినస్ కు ఎదుట

ఫోన్

బొంబాయి.

దివ్యమైనసలహా, ఆదర్శనియమైనటీయు, వసతియైనభవనము, వైరేడియో, ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు వీవనలు, గాలి భారాళముగా వచ్చునట్టి గదులు మొదలగునాటితో అమర్చబడినవి. విశ్వవైస ఫర్నిచర్ కూడ గలదు. తంజిలిసము, “ఫుడ్”.

టెలిఫోను నెం. 22789.

THE EMPIRE HINDU HOTEL, Facing Victoria Terminus, Fort, Bombay.

గంజాంలో సమష్టి

శాసనోల్లంఘనము

గోపాలపురంలో జరుగుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

బరంపురం, ఏప్రిల్ 28:—నిన్నటిదినము యిచ్చటకు రి మైక్లూరుములో నున్న గోపాల పురమున సముద్రతీరపు ఊరి యందు గంజాం ఆంధ్రసత్యాగ్రహదళమువారు సమష్టి శాసనోల్లంఘనమును గావించిరి. 26 వ తేదీని కరవత్రయముల మూలమున దండోరా మూలమున యీ పట్టణములో సేగాక యీ పరిసరమున నున్న అన్ని గ్రామములయందును సమష్టి శాసనోల్లంఘనము గోపాలపుర రేవునందు 27 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు జరుగునని తెలియజేయుటవల్ల ఆ సమయమునకు రేవు వద్ద వేలకొలిది జనము వచ్చియుండిరి. ఈపట్టణమునుండి అనేక కాల్సినడకనై తే నేమి, బండ్లమీదనై తే నేమి అచ్చటకు వచ్చియుండిరి. యువకులు, వృద్ధులు స్త్రీలు బాలురు వేలకొలిది అన్ని జాతులవారు ఆనాటికి గోపాలపురమునకు జేరిరి.

సత్యాగ్రహదళము అదివారం ప్రార్థన ఆంధ్రభాషా భివర్ధన సమాజమునుండి బయలుదేరెను. సుమారు 10 గంటలకు గోపాలపురం జేరెను. అచ్చట ముందుగా పోలీసు ఉద్యోగియులు సత్యాగ్రహులకు తాపీయవలదని వారికి కావలసిన సామగ్రి యాయవలదని ప్రబోధము చేసినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. సముద్ర ప్రాంతమున నున్న యొక కొబ్బరితోటలో సత్యాగ్రహులు మకాం చేసిరి. సాయంత్రం 4 గంటలకు సత్యాగ్రహులు బయలుదేరి సముద్రతీరమునకు పోయిరి. అచ్చట వెంటనే పాయిలు పెట్టిరి. శ్రీయుత నివ్వల సోమయాజులుగారు ఒక ఉపన్యాసము నిచ్చిరి. తరువాత ప్రేక్షకులలో వందలకొలిది పిల్లలు పెద్దలు స్త్రీలు, పాయిలువద్దకు వచ్చి నీళ్లు మరగి పెట్టుటకు తోడ్పడిరి. వారందరు నిర్భయముగా నుండిరి. సమష్టి శాసనోల్లంఘనము అంతటితో పూర్తియైనది. శ్రీమతి దినుమర్తి జానకిబాయిమ్మగారు కూడ అచటకువచ్చి శాసనో

ల్లంఘనములో పాల్గొనిరి. పోలీసు ఇన్ స్పెక్టర్లుబరంపురంసలు కళక్తురు సబుమేజిస్ట్రేటు మొదలైన ఉద్యోగములనువచ్చిచూచి వెళ్లిరి. వారేమియు జేయలేదు. అంతయు శాంతముగా జరిగినది. ఆంధ్రరాష్ట్రములో ప్రతివోట, అనగా శాసనోల్లంఘనము జరిగిన వోటనెల్ల పోలీసు దాడి జరుగుట, అరెస్టులు జరుగుట సామాన్యమైనను యాజ్ఞాల్లో మాత్రము ఏ మాత్రమరిజశి, అధికారలయందు కలగలేదు.

గత శనివారంనాడు, గంజాం ఆంధ్ర సత్యాగ్రహదళ కార్యదర్శియైన న్యాపతి నారాయణమూర్తిగారు “యద్ద సంఘము” తరపున జిల్లా కలెక్టరుగారికి ఒక నోటీసు పంపిరి. ఇందు వారు చేసిన శాసనోల్లంఘనముగూర్చియు, వారుచేయబోవు కార్యక్రమముగూర్చియు వ్రాసిరి.

శ్రీభారత తీర్థ సమాసానిక్ గ్రామపునర్నిర్మాణ సంస్థ

వైశిష్ట్య సమాసానిక్ తరపున మహారాజశ్రీ డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావు ఎస్. ఏ. పి. హెచ్. డి. గారి అధ్యక్షత క్రింద గ్రామపునర్నిర్మాణమునకై కొందరు యువకులు పని చేయుచున్నారు. వీరు తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాలో నున్న ప్రతిగ్రామమున గూడ ప్రచారముచేయుచు అచ్చటి పరిస్థితులను పరిశోధించి లోటుబాటలను గ్రామమున నున్న పెద్దలకు తెలియజేయుచు వారిచే ఆలోచన దీర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. అందు ముఖ్యులగు యడవల్లి రామమూర్తిగారు, ఇందుకూరి సత్యనారాయణరాజుగారు, గంటి లక్ష్మీనారాయణగారు మద్యపాననిషేధమును గూర్చియు ఆరోగ్యవిధులను గూర్చియు పుస్తకభాండాగారములను గూర్చియు ఖద్దరుద్యమమును గూర్చియు గంభీరపన్యాసములు నిచ్చుచున్నారు. ప్రజలలో కొంతైనను ప్రబోధము కలుగుచున్నదనటలో సందియ మేమియును లేదు. ఇప్పటికి పదిగ్రామములలో ప్రచారము సలిపిరి. ఇంకను రెండు నెలలవరకును యిట్లు చేయుదు మనుచున్నారు.

తాడేపల్లిగూడెం

గ్రామనివాసి

పటేలుగారి రాజీనామా

ఏలూరు పౌరుల అభినందనము

ఏలూరు, ఏప్రిల్ 29 :—నిన్న సాయంత్రము నగర కాంగ్రెసు సంఘ యజమాన్యమున గాంధీ జాతీయ విద్యాలయ మునుండి యొక పెద్ద యూరేగింపు బ్యాండువాయిద్యములతో బయలుదేరెను. మహాత్మాగాంధీ, పటేలు సోదరుల చిత్రపటములతో నీ యుత్సవము ముఖ్యవిధులగుండా బోయి పురిమం దిరమున చేరెను. అచ్చట గజవిల్లి రామచంద్రరావుగారి యధ్యక్షత క్రింద నొక పెద్ద బహిరంగసభ జరుపబడెను.

పటేలుగారు భారత కాపనసభాధ్యక్షత పదవికి రాజీనామా నొసగినందులకు వారి నభినందించుచు తదితర కాపన సభాధ్యక్షులును మ్రోదవసభ్యులును వెంటనే రాజీనామాల నొసగవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు. తీర్మానమును వంక నూరికాశ్రి గారు సభలో నుపపాదించిరి. పటేలు సోదరులు మహాత్ముని కీర్తనమును రెండు కన్నులవలె నున్నారని యు, పటేలు సోదరులు స్వార్థత్యాగము, దేశభక్తి ధైర్యోత్సాహములు, కార్యదీక్షయు నిత్యపరామర్శ లనియు అటువంటి మహానాయకులతోద్భాటుతో మహాత్ము డీయొద్దమున విజయప్రాప్తిగాంచునట్లు కాశ్రి గారు నుడివిరి.

వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి, టి. నువ్వారావు, జి. వీరమాణి క్వం కంభంపాటి కన్నయ్య, పాటిబు కామారావు బందా వియ్యన్న ఎం.పి. చంద్రశేఖరరావు కార్లు తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రస్తుతసత్యాగ్రహ సమరమును గురించియు దీర్ఘముగ నుపన్యసించిరి.

తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నామోదించబడినట్లు అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. అధ్యక్షుడు మాగంటి బాపినీడుగారు ఆదినము న నొకసత్యాగ్రహదళమునకు నాయకత్వమును వహించి ఏలూరు ఏలూరు పౌరులకొసంగిన సందేశమును సభలో చదివెను. సత్యాగ్రహసమరవిజయమునకు ప్రజలెల్లర క్రిందివనలేక తోడ్పడవలెనని అధ్యక్షుడు హెచ్చరించెను.

పిమ్మట సత్యాగ్రహ లవణము వేలము వేయబడెను. పలు పురుషములు ఉత్సాహముతోకొనిరి. మొత్తమురూ. 60లకు పైగా ఆముక్తములన లభించెను. పిమ్మట విదేశీవస్తుదహనము జరిగెను. జాతీయగీతములతో సభముగి నెను.

* * * కంభంపాటి కన్నయ్యగారిదిక్ష

కంభంపాటి కన్నయ్యగారు ఏలూరుపురమున వైశ్యకే వులలో నొకరు. మిగులదేశభక్తులు, వీరు క్రిందటిచారి అసహాయోద్యమ కాలమున గాంధీ జాతీయవిద్యాలయ లక్ష్యరూప్యముల మూలధనమును చేర్చునది స్వగృహమునకు చేరమని బయలుదేరి దీక్షతో ఆమె త్రమును ఎన్నాలు చేసినవారిలో నొకరు. నేడుకూడ కన్నయ్యకేపిగారు సత్యాగ్రహసమరమున ముందంజవేయుచున్నారు. వీరు ఇటీవలనే నల్లంటిగాచేరి తమ వియ్యపు ఫ్యాక్టరీలో ఉద్యోగులు, నొకరులు అందరను ఖద్దరునే ధరింపవలెనని ఉత్తరవొసంగిరి. వారందరను నాలుగు వందలరూపాయల విలువగల ఖద్దరును కొని ఆస్తులతో నిన్న నుండి ఫ్యాక్టరీలో పనికేసుచుండిరి. కన్నయ్యగారు గత నాలుగు దినములలో నుమారు వేయిరూప్యముల ఖద్దరును తమస్నేహితులచేతను బంధువులచేతను, కొనిపించిరట.

స్నేహితుగూస్తాల నిశ్చయము

మొన్న ఆదివారమున యీపురమునంగల స్నేహితు గుమస్తాలు సభచేపి తామందరను నిన్న సోమవారమునండి గాంధీ టో ప్లింగ్ కోర్టుల కేగవలయునని తీర్మానించిరి. నిన్న వారందరను తీర్మానానుసారముగ గాంధీటోపిలను ధరించియే కోర్టున కేగిరి.

స్త్రీల సత్యాగ్రహదళము

కేపురాత్రి రైలుబండిలో నిచ్చటినుండి సత్యాగ్రహ కేంద్రముగు మూలపరకు స్త్రీల సత్యాగ్రహదళము బయలుదేరును. ఇదియే స్త్రీల మొదటి దళము.

(న్వకీయవిలేఖరి)

కావలెను

చురుకై నట్టియు, మంచి పలుకుబడిగలవారు బాగుగా స్థిరపడినట్టియు, ప్రజలయొకడమును పొందినట్టి భిమా కంపెనీ తీరపున పనిచేయుటకు ఈ దిగువ తెలుపబడిన స్థలములందు కావలెను. మా కంపెనీ ఆర్గనైజింగు ఇన్ స్పెక్టరుగారు సదరు స్థలములందు సంచార మొనర్చి, దరఖాస్తుదారులు చురుకుగా పనిచేయుటకు సహాయపడునట్టి స్థలముల నిచ్చెదరు.

దరఖాస్తులను బాక్సు నెం. 99

C/o ఆంధ్రప్రదేశ్, అని. పంపుకొనవలెను.

ఆర్కాటు, రాజమండ్రి, చిత్తూరు, కాకినాడ, కాళహస్తి, తుని, కడప, విజయనగరం, ప్రొద్దుటూరు, పర్లాకెమిడి, త్రి, శ్రీకాకుళం, అనంతపురం, బరంపురం, నర్సారావు పేట, తెనాలి, గుడివాడ, బాపట్ల, నర్సాపురం, ఒంగోలు.

Mysore Branch. 152, Commercial St., Bangalore.
Madras Branch. Post Box No. 237 Madras

ఈ కాపనపై తమదేరును పూర్తి అడ్రెసును (వాసి మా ఏజెంట్లు మెసర్స్ ఆక్ ఫెడ్ యంగ్ అండ్ కో., Dept No. 2, పోస్టు బాక్సు నెం. 40, మద్రాసు విలాసమునకు పంపిన, ఒక తెలుగు గ్లాస్ చేతిపుస్తకము ఉచితముగ తమకు రాగలదు.

పేరు.....
అడ్రెసు.....

ఇండియాలో కెల్ల నవీన పద్ధతుల ననుసరించినది

ప్రజలకు ఎక్కువ అనుకూలమైనది

డివిడెండు గ్యారంటీగా యివ్వగలపద్ధతి—క్రొత్తవిశేషము

ప్రతి 5 వత్సరములకు నూటికి రు. 15 చొప్పున ప్రీమియములు తగ్గించబడెను

కామన్ వెల్లు అన్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్, పూనా సిటీ

అధ్యక్షుడు:—యస్. సి. కేల్కర్, బి.ఎ., ఎల్.ఎల్.బి., ఎమ్.ఎల్.ఏ., ఎడిటర్: "కేసరి."

ఆకర్షనీయాంశములు: (1) పూర్తిగా సామ్యు చెల్లింపలేనివారలకు కూడ లాభములు.

(2) అన్యూరెన్సేషన్ మొత్తమువరకు యిండ్లు కొనుక్కొనేనిమిత్తం అప్పులిచ్చుట.

దక్షిణ ఇండియా యందు దండెట్లు ఏజెంట్లు కావలెను.

ఎన్. ఆర్. రావు అందు కో,

మద్రాసుబ్బాజ్జానికి తిరువాన్కూరు, కొచ్చిన్ నకు, చీఫ్ ఏజెంట్లు, 27, 28 నెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

చెన్నై బజారు దరలు

1930 సం॥ మే 10 కి-వ 20 కి వారము

1. ధాన్యములు

బియ్యములు

మొదటి రేషన్	,,	వ 45 రేషన్	12 80	13 40
రేషన్	,,	డిబ్ 42	12 80	14 00
రేషన్	,,	డిబ్ 46	14 00	15 80
కామలా	కా. 164	అస్తా 1-8	80 00	8 12 0
మొదటి	,,	19 00	20 00	

2. ధాన్యము పన్నులు

రేషన్ అస్తా 1-8 కి 205	,,	12 12 0	14 00
రేషన్	,,	16 00	17 00
రేషన్	,,	14 00	16 00
రేషన్	,,	17 80	18 00
రేషన్	,,	7 40	8 00

3. మామనెనెలు

మొదటి రేషన్ కా 1-8	,,	115 00	110 00
రేషన్	,,	14 00	19 00
రేషన్	,,	88 00	41-0-0
రేషన్	,,	99	92
అస్తా	,,	98 00	95 00

4. చిల్లరపన్నులు

కామలా కా 1-8	95 00	97 00
రేషన్	84 00	56 00
రేషన్ కామలా (గుంటూరు) కా 1-8	98 00	105 00
రేషన్	28 00	85 40
రేషన్	38 00	49 00
అస్తా-చిల్లర కా 1-8	26 00	26 40
అస్తా	28 00	38 00

5. ఇసుకలు

కామలా కా 1-8	,,	30 00	31 00
రేషన్	,,	24 00	30 00
రేషన్	,,	24 00	30 00

6. నూలు

నెం 20 కెన్సింగ్ సింగింగ్	,,	6 50
నెం 6 ,, కెన్సింగ్	,,	8 10 0
నెం 24 ,, కెన్సింగ్	,,	8 40
నెం 40 కామలా 10 కా	,,	9 60
నెం 20 1/2 రేషన్	,,	8 10
నెం 40 కామలా	,,	8 40
నెం 4 రేషన్/కెన్సింగ్	,,	8 40
44 కామలా	,,	4 12 0
నెం 20 1/2 జమ్మర	,,	6 20
నెం 20 1/2 చీలిక	,,	6 8

7. రోహములు

నెం 100 రేషన్ 1-8	,,	57 12 0	59 60
రేషన్ రేషన్ 1-8	,,	21 18 0	22 00
రేషన్ 1-8	,,	18 11 8	
రేషన్ కా 1-8	,,	285 00	288-0-0
రేషన్ కా 1-8	,,	824-0-0	827-0-0

8. రోగులు

అస్తా రేషన్ రేషన్ రేషన్ రేషన్ రేషన్	,,	0 10 0
,,	,,	1 10 6
,,	,,	1 0 9
,,	,,	1 8 0
,,	,,	1 8 6
రేషన్ రేషన్ రేషన్ రేషన్ రేషన్	,,	8 40
రేషన్ రేషన్	,,	1 0 0
రేషన్	,,	1 2 0

శ్రీ కృష్ణ దేవరా యాంధ్ర భాషానిలయము

హైదరాబాద్, దక్కను

(ఒక విలేజర్)

ఈ ఏప్రిల్ నెలలో, శ్రీ కృష్ణ దేవరాయాంధ్ర భాషా నిలయమునందు పెక్కు ఉపన్యాసములు జరుపబడినవి. ప్రముఖుల పండితుల నాహ్వానించి మంచిగాంచి యుపన్యాసముల నిప్పించుట మూలముగా, వీ గ్రంథాలయము ప్రజలలో నాంధ్ర భాషాభివృద్ధిని గలిగించుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

మొదటి యుపన్యాసము

ఏప్రిల్ నెల 8 వేది సాయంత్రము గంటలకు నిలయముండి రమణ వివాక్ ఎన్. విశ్వనాథశాస్త్రి ఎం. ఏ గారు ఆంధ్ర నాట్యము విమర్శన చరిత్రము అను విషయముపై ఉపన్యాసించిరి. ఈ సభకు ముద్రాపాత్రకపుటల శ్రీయత రాయప్రోలు సుబ్బారావు గారు రధ్యక్షత వహించిరి.

శ్రీయత విశ్వనాథశాస్త్రిగారు ఈ ఉపన్యాసమున ఆంధ్ర భాషయందలి పురాణములు, కావ్యములు, ఇతివృత్తములు, నవలలు, నాటకములు ఆధునిక కవిత్వము మొదలగు విషయములను సాకల్యముగ విమర్శించి ఎన్నియో శ్రోతల హృదయములను సాకల్యముగ కలుపుకొనిరి. ఈ ఉపన్యాసము ఇచ్చివలసిన మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమున నొసంగిన యుపన్యాసములకు సారాంశరూపముగ నుండెను. వీరిపై ఇచ్చిన పత్రికలలో గొన్నియ ప్రస్తుత విమర్శనములు గావింపబడియుండెను వారి యుపన్యాసము వినినవారు, పత్రికలలో నాయనైన దానికెట్టి యాధారములేదని తెల్పుచున్నారు. నన్నయ భారతము సరిగ భాషాంతరీకరణము చేయలేదనిగాని, తిక్కనకు పాత్ర భాషాంతరీకరణము చేయలేదనిగాని, ఇత్యాది యభిప్రాయములకు మనయంద తీవ్రత వారును న్యూరికలే. ముఖ్యము చెప్పవచ్చున దేమన ఇదివరక నాట్యముగావారి కారోపింపబడిన యభిప్రాయములు వారిని కానివారి యుపన్యాసము వినినవారందరకును తెల్లముయ్యెను.

రెండవ యుపన్యాసము

మనకు చిరపరిచితులును, ముద్రాపాత్రకపుటలకు నకు శ్రీయత ఆదిత్యాది సోమనాథరావుగారు తమ స్వస్థిచిత్తులగు ఆంధ్ర భగవద్గీత యందలి కొన్ని యధ్యాయములను జదివి సభ్యుల నానందరసములను గావించిరి. ఈ సభకు శ్రీయత పింగళి కొండరామరెడ్డి గారు రధ్యక్షత వహించిరి.

శ్రీయత సోమనాథరావుగారిచే రచింపబడిన "ఆంధ్ర భగవద్గీత" మృదుమధురపద సంఘటితమై, మూలమునకు పరియైన భాషాంతరీకరణమై, పండితులను సభ్యులను సంతోషింపజేయుచున్నది. సభ్యుల మనములనాటెను. సోమనాథముల గీతపద్యములలో ఇట్టి ములభలేనివి, మూలమునకవిధముగ, ఇట్టి గ్రంథమిది వరకాంధ్రమున రచింపబడలేదు.

మూడవ యుపన్యాసము

మనవల్లి నుండి ఇక్కడికి వచ్చియున్న సాహిత్యపర స్వతి ఉపన్యాసకేసరి కవిత్వ ఇత్యాది విషయములకు శ్రీయత నరసింహశర్మగారు 27-4-30 వేది ఆదివారము సాయంత్రము 6 1/2 గంటలకు (లీలకళలు) అనువిషయముపై గంభీర వ్యాసముసంగిరి. ఇందువీరిసంగీతము సాహిత్యము చిత్రలేఖనము ననుసరించు విషయములపై సోమనాథరావు గంభీరముగ రసవంతముగ చర్చించిరి సంస్కృత ఆంధ్రఆంగ్లేయ గ్రంథముల నుండివినియో యుదాహరణములను వారుచూపించిరి.

ఈసభకు శ్రీయత ఆదిత్యాది సోమనాథరావుగారు రధ్యక్షత వహించిరి.

నాలుగవ యుపన్యాసము

28-4-30 వేది సోమనాథరావుగారు కవిత్వ శ్రీయత నరసింహశర్మగారి తిరిగి నాటక విజ్ఞానమును గురించి యుపన్యాసించిరి. వెనుకటిదానివలెనే యాయుపన్యాసమును విక్రమిల్లి బోధకరమైయుండెను. ఈసభకు శ్రీయత మూడవపాటి హనుమంతరావు (వకీలు హైకోర్టు) గారు రధ్యక్షత వహించిరి.

చంద్రా నర్సరీతోటలు - నేలం జంక్షన్ నేలం మామిడిపండ్లు పంపుటకు తయారు. ఆర్డరుతో అడ్రాస్సు, 3 సం॥ అంటుమామిడిచెట్లు, ఇతర ఫల అంటుచెట్లు దశజ్ రూ 7 1/2. సీమ, స్వదేశీ తర్రాగి ఫలవిత్తులు, 24 దినములు పెట్ రూ 2 1/2, 12 దినములు 1 1/2. క్యాటలాగు ఇవాం. Chandra Nursery. P. O. Salem Junction.

ప్రథమ స్త్రీలదళము

ఏలూరునుండి బయలుదేరుట

ఏలూరు, మే 1:-నిన్న సాయంత్రము గాంధీ జాతీయ విద్యాలయమునుండి పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ప్రథమ స్త్రీల సత్యాగ్రహదళము పయనమై ముఖ్యమైన వీధులగుండా గొప్ప ఉత్సవముతో జాతీయ గీతములను పాడుచు బ్యాండు మేళముతో పురముండిరమును చేరిరి. అచ్చట వీరిని వీడ్కొలుపుటకు ఏలూరుపాఠశాల బహిరంగ సభను జరిపిరి. సభకు శ్రీమతి తల్లా ప్రకాష్ విశ్వనందరమ్మగారు అధ్యక్షత వహించిరి. స్త్రీలు ఆ సేతులు సభ నలంకరించిరి.

ప్రప్రథమమున సత్తిరాజు శ్యామలాంబ గారు రసవంతముచు మహాత్ముని నాయత్వమున స్వరాజ్యమును బడయుట ప్రస్తుత సమయమున మహాదళము గలదనియు నేటి జాతీయోద్యమమున బాంబాయి రాజధానిలో ననేకులు స్త్రీలు ప్రశంసాపాత్రముగ పాల్గొనుచున్నారనియు ఆంధ్ర స్త్రీ రత్నములుగూడ జాతీయ స్వాతంత్ర్యమునకై కృషి సల్పవలెననియు గోరిరి.

పిమ్మట వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి గారు రసవంతమిచ్చిరి. ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులను గూర్చి దీర్ఘముగ సభనర్పించి ప్రస్తుత సకాలమును భారతీయులు గోల్పోవరాదని నడిపిరి.

అప్పుడు సభనర్పించుచు పరువులతోబాటు స్త్రీలను ప్రస్తుతజాతీయోద్యమమున పాల్గొననిచో సత్వర స్వరాజ్యము లభించుట దుర్లభమనియు, కల్లుదు కాణములవద్దకు, విదేశ వస్త్ర దుకాణములవద్దకు పికిటింగు చేయుటకు పురుషులకు తెచ్చివేసిన ఉపయోగకరముగ నుండురనియు నడిపిరి. స్త్రీలందరను తమగృహములందు మూలపడుకొనవలసినదనియు భిక్షువస్త్రములనే ధరించవలసినదనియు గోరిరి.

పిదప అధ్యక్షురాలికి వందనములతో సభముగిసెను.

స్త్రీవాలంటీర్ల నామములు

నిన్నరాత్రి ప్రథమ స్త్రీసత్యాగ్రహదళము ఏలూరునుండి రైలులో నర్సాపురమునకు బయలుదేరెను. అందుగల వారిపేర్లు యీక్రింద పొందుపరచబడినవి.

సత్తిరాజు శ్యామలాంబ, కలగర పిచ్చమ్మ, దామరాజు లక్ష్మమ్మ, తల్లా ప్రకాష్ విశ్వనందరమ్మ, మల్లవరపు కామేశ్వరమ్మ, సత్తిరాజుశ్రీమంగమ్మ, ముల్లూరి చక్కమ్మ, పాలకోడేటి నాగరత్నమ్మ, కొమ్మూరి వీరవెంకమ్మ, ముడులవి వెంకమ్మ, ముడులవి స్వరాజ్యలక్ష్మి, వీరు నర్సాపురమునుండి మూలపరవకేగి అచ్చట ఉప్పుసత్యాగ్రహము సత్పదకు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాఫీ పానీయ దురభ్యాసము

దేశీయ లాభములను గోరి స్వాధ్యత్వమునై విదేశీవస్తు బహిష్కారము స్వదేశీ వస్త్రధారణము ముస్లిమానీరసము మొదలగు ఘనకార్యములకు నుద్దించి యుపన్యాసించుచున్న స్వయముగ నాచరించుచున్న మహిమిహిమకార పారీణతను దేశమునకు చాలుచుండుటతోపాటు విదేశాచారసిద్ధమైనట్టియు సర్వవర్ణములలోను అనేకులను దురభ్యాసములలో దివి ఆరోగ్యమును ధనమును నశింపజేయుచు కుభాశీభ కార్యము లన్నిటిలోను సిగ్గులేకుండ ముందుగ ప్రవేశించి స్వీకృతమున వేరపురుగువలె మనుష్యులను ఆచారములను పీల్చివేసి చేయుచుండి నట్టియు మృతానము కంటె మహానరకరమును కాఫీ పానీయ భ్యాసమును గూడ మానియు మానిపించియు మొదలగు నిర్మాతలంప జేసినగాని దేశభ్యుదయము కలంకక పావులయేగాక మియుపన్యాసములు మిమగ్ధ శ్రమియ్యము మొదలగునదిగూడ ఎక్కువకొల్పింప జూలని నూచించుచున్నాడను.

కుమారదేవం. వంగల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

దోమతెరలు

ప్రత్యేక గట్టితనము గలిగిన తెల్లని ఇంగ్లీషు దారము తో చేయబడినవి. హిందూదేశము బర్మా, సిలీను దేశములందు వీని పని తనమునందును, నమ్మకముగ చాలకాలము పనిచేయుటలోను భ్యాసని గాంచియున్నవి. గుండని అల్లకములు నలుచదురుపు అల్లకములు కలిగియున్నవి.

నెజా: పొడుగు	వెడల్పు	ఎత్తు	రూ.	రూ.
6 అ. X	3 అ. X	4 1/2 అ.	8-2-0	5-4-0
6 " X	4 " X	4 1/2 "	6-14-0	6-4-0
7 " X	3 1/2 " X	5 "	8-2-0	7-6-0
7 " X	5 " X	5 "	9-4-0	8-0-0

ప్యాకింగు ఉచితము. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము ప్రత్యేకము అర్ధరూ లెచ్చిన తయారుచేయబడును. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయవలయును. THE POPULAR TRADING Co. 7, Gopal Bose Lane (E) CALCUTTA.

మీ ముఖవర్చస్సుకు అవసరమైనది.
“4711” వానిషింగ్ క్రీము
పగటియందు ఉపయోగించుటకు అమోఘమైనది.
“4711” అదర్శనీయమైన ముఖగుండ పరుండటక
మునుపు నూత్ని రంగ్రహలను పరిశుద్ధపరచి, “4711”
కోల్డ్ క్రీముతో రుద్ది, అది చక్కగా పనిచేయునట్లు
పురికొల్పుడు.

“ఫరు కొలోను నందలి అమూల్యము”

సౌందర్య దేవతలయందు నిరంతరము స్వీకరింప
బడు పూజాద్రవ్యములు లావణ్యము దివ్యగుణకృతమున
టకు వలయు సౌందర్య పరిమళములు, వీనికంటె నమూ
ల్యములగు నిధులను అభిరు గూడ “4711” ఎడికొ
లోను కంటెను పరిమళము, షేరు, ఖ్యాతిగలది.

“4711” ఎడికొలోన్, “4711” ఫ్రోజో
క్లోన్ “4711” లిక్విడ్ మాంపూ “4711”
టాల్ కమ్ గుండ, “4711” ఎడికొలోన్
క్రీము నబ్బు పెట్టె 1-3 రి బిల్లులు గలది. “4711”
ఎడికొలోన్ బాత్ సబ్బు పెట్టె 1-3 రి, 6 బిల్లు
లు గలది. “4711” బాత్ గుండ గలది.

మనోహరమైన ఈవస్తువు లన్నిటికి
రిజిస్ట్రేషన్ “4711” నీలు, బంగారు రంగు
తేబిల్ గలదు.

“4711” నెంబరు మార్కుగల ఊదా, బా
గారు వన్నెలు గల చీలు గలటివి నమ్మక
ముగయుండగలవు.

Eau de Cologne

పట్టాభిరాములు గుప్త చీరాల రంగయ్యగార్ల ఆరెస్టులు

పురమండంతటను బ్రహ్మాండమగు హఠాత్తాళము
చీరాల, మే 1:—ఈరోజు ఉదయము ఘనము 7
గంటలకు సబ్బయ్యకొమ్మేర్పరుగారు సార్వభౌమగారును పది
మంది పోలీసులతో పట్టాభిరాములుగల ప్రగాఢ దంతభావ మొ
నరించి అరుగుపై కూర్చుండగా శ్రీముఖమును అర్పించిరి. గుప్త
గారు చిరువగవతో పత్రమును స్వీకరించి కళ్ళకద్దుకొనిరి. అ
టనుడి గుప్తగారిని కాయలో నెక్కించుకొని చీరాల రంగయ్య
గారి యింటికి తీసికొని పోయి వారినికూడ తీసికొని మోటారు
బస్సులో అమృతవ్రోలులో దింపివచ్చిరి.

యీ వార్త నిమిషములో పురమంతయు వ్యాపించెను.
సంపూర్ణహఠాత్తాళము జరిగెను. (ఒక విలేఖరి)

విశ్వకర్మ యువజన సారస్వత సంఘము,
రాజమహేంద్రవరము

4-5-1930 సం॥ ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంట
లకు శ్రీవిశ్వకర్మ యువజన సారస్వతసంఘ తృతీయవార్షి
కోత్సవము మాక్సెట్టు సమావేశమున నున్న టిఫిన్ హాలునందు
జరుపబడును.

బ్రహ్మశ్రీ డాక్టరు ముగడ నున్నరాజుగారు అధ్యక్షత
వహించుదురు.

చిప్పాడ అప్పారావు.
ముఖ్యరాన చిన్మయాచార్యులు,
(సంయుక్తకార్యదర్శులు.)

అకాలమరణము

మద్రాసు ప్రాంతాకలపేట వాస్తవ్యులు బుద్ధి రామ
లింగం శెట్టిగారు అను దేవాంగయవకడు ఏప్రిల్ 27వ తేదీ
రాత్రి 10 గంటలకు తన స్వగృహమున విగతజీవులైరి. ఈతడు
తన బావగారగు దొంగంపెట్టి వాగ్దేవరావుగారు చేయు సాం
ఘిక సేవయందును దేవాంగ తృప్తిపత్రికా ప్రచారముందును
యొల్ల విధముల కత్తికొని సేవచేసెదనాడు. దాక్షిణాత్యులకును
ఉత్తరాదివాళికి సంబంధములు లేనప్పుడు తన సోదరిని
సంఘ సంస్కరణ వివాహపద్ధతిని వ్యతిరేకించి ఉత్తర దేశీ
యున కిచ్చిన పుత్రానుపూరితుడగు యువకుడు. ఉపరితీర్పుల
వ్యాధిచే బాల్యముననే బంధువులను మృత్యులను విడిచిపెట్టెను.
ఈత్యర్థము వీరీయాత్మకు కాంతి నొసగుగాక. (ఒక విలేఖరి.)

మద్రాసు అందు సదరక మరాటా
రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్
(ఇంగ్లాండులో స్థాపితబడినది.)

ప్రకటన

శ్రీ భావనారాయణస్వామి
రథోత్సవము నిడుబ్రోలు.

8-5-1930 మొదలు 14-5-1930 వరకు

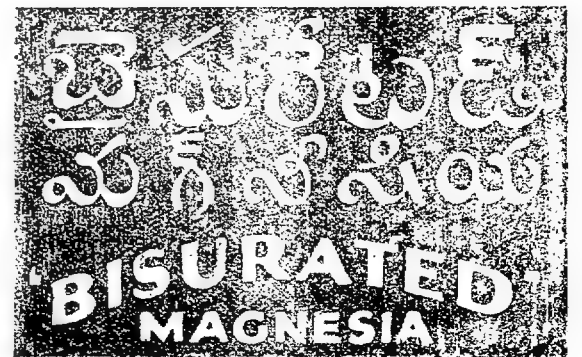
ప్రయాణీకుల సౌకర్యముకొరకు యవసరమైన ప్రశ్నలకు
రైలుబండ్లు నడుపబడును.

రెండు బుక్కింగ్ ఆఫీసులకూడా ప్రత్యేకముగ యీ
ఉత్సవకాలమందు తెరువబడును.

అజీర్తికి శ్రేష్ఠమైన యౌషధము

అజీర్ణము సాధారణముగ కడుపులోని పుల్లని పదార్థము
“హెమ్యుగ్లైమాన్”, ఆహారమును పురియ్యటలచేసి తువకు
కడుపులోనొప్పిని కలుగజేయును. ఇట్టి పనినే ‘Bisurated,
Magnesia’ వైసురేటెడ్ మెగ్ నీషియా నమ్మకముగను,
వ్యరితముగను చేయుగలదు. కాబట్టి మీకు త్వరితముగ, కాళ్ళత
మైన నివారణకావలసిన ‘Bisurated’ Magnesia వైసు
రేటెడ్ మెగ్ నీషియాను మీమందులమ్మవారి వద్దనుండికొనుడు.
కొనునపుడు అట్టపెట్టెపై యుండు ‘Bismag’ బిస్ మాగ్
గుర్తును గమనించుడు.

సబ్ రైల్వే మహర్షి మహాత్మా గాంధీ

గాంధీ ప్రతిష్ఠా సెల్లూలాయిడ్ తో చేయబడినది. కూర్చోనివ మాదిరి (8" X 4 1/2") వెల 1-12-0.

8 సరిమలా ఒకే పర్వాయము కొనుపానికి బల్లపై సులభముగా నెమిస్ట్ ఉచితము.

6 ఒకే పర్వాయము తెప్పించిన రోల్లగోల్లు చేతిగడియారము ఉచితము.

కె. ఆర్. మిల్లర్ అండు కో, వేకిరి, మద్రాసు.

"జిన్నింగు ఫ్యాక్టరీ పెట్టువారలకు మంచి తరుణము"

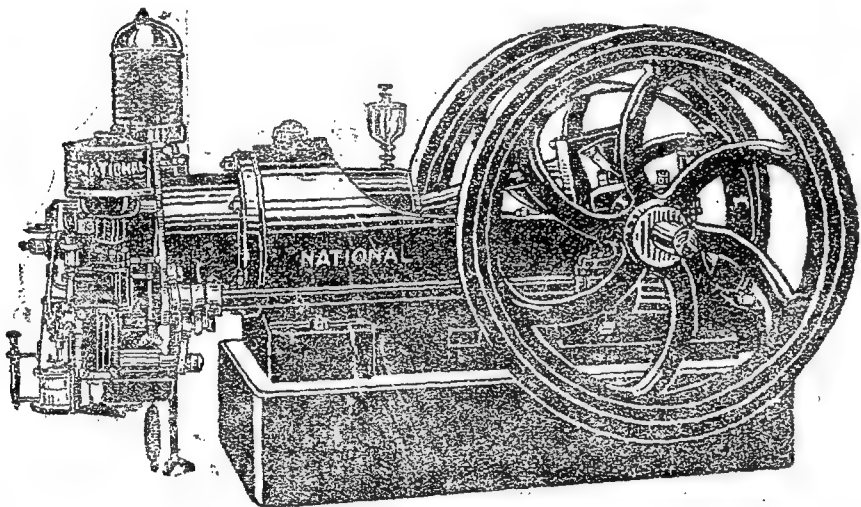
అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నది. కొద్దిమానములు మాత్రమే పనిచేసినవి. 25 బి. హెచ్. పి. ఫీల్డింగు తెమిడిశలు కూడా యింజను, 7 స్లాబు బ్రదర్స్ డబుల్ రోల్ జిన్ను, నదరు ఫ్యాక్టరీ కంప్లీటు పెట్టుకు అవసరముగు ఫుల్లీలు, పెల్లింగులు, సాప్టింగులు, బేరింగులు వగైరా యావత్తు సామానులతో మంచి వర్కింగు ఆర్డరులో నున్నది

ది యెంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగి చెట్టి వీధి, మద్రాసు.

కావలెను

పలుకుబడి, నమ్మకము, ఉదారస్వభావముగలవారు, "యూనివర్సల్ మ్యూచుయల్ ఎయిడ్ అండ్ ఫూర్ హాస్ అసోసియేషన్ లిమిటెడ్" తరపున ఏజెంట్లుగ నుండి ప్రతి పట్టణమందును బీద గృహములను, పింజరపోలలను ఏర్పాటుచేయుటకు కావలయును. వేతనము యోగ్యతలనుబట్టియు, చేయు పనినిబట్టియు ఏర్పాటుచేయబడును. వెనకటి యనుభవమును తెలుపుచు, యోగ్యతా పత్రములతో ప్రస్తుతము చేయుచున్న పని తెలుపుచు దరఖాస్తులను, మిస్టర్ ఎమ్. ఎల్. నాగన్న, చీఫ్ అర్గనైజర్, 289, తంబు చెట్టి వీధి, జార్జి టౌన్, మద్రాసు. కు పంపవలయును.

నేషనల్ గాస్ ఇంజిన్ కో., లిమిటెడ్., ఆప్టన్ - అండర్ లైక్, ఇంగ్లాండు
నేషనల్ ట్యూబ్ స్టాండింగు క్రూడ్ - ఆయిల్ ఇంజనులు

నమ్మకమైనవి
మితవ్యయమైనవి
సౌలభ్యమైనవి

చౌకరకపు చమురులు అతిక్కువగా ఖర్చుగును. పనిచేయు నట్టి భాగములు కొన్ని యేకలపు.

నిర్మాణమునందు మిక్కిలి విలువగల వస్తువులే ఉపయోగింపబడియున్నవి.

ఆల్ ఫ్రెడ్ హర్ బెర్ట్ (ఇండియా), లిమిటెడ్.,

ఏజెంట్లు:— పారి & కో., లిమిటెడ్.,

— ఫస్టు లైను బీచ్, మద్రాసు

Sub Agents: THE ANDHRA ENGINEERING Co., BEZWADA for Ganjam, Vizagapatam, Godavary, Kistna, Guntur District.

నందూరు

(బాపట్ల తాలూకా)

మా గ్రామములో నూతనముగా నిర్మింపబడిన కోదండరామ గ్రంథాలయ భవనము, సుత్రముయొక్క గృహప్రవేశ మహోత్సవము శ్రీశ్రీశ్రీ సచ్చిదానందేంద్ర సరస్వతీ స్వామిల వారి యాజమాన్యమున ఏకాదశి గురువారము (24-4-30)

10 గం 15 నిమిషములకు జనుప్రదముగా జరుపబడినది.

అభినందన సభ

ఈరోజుననే శ్రీ వెంకటాచలపతి రావుగారు ఆరెడ్డయిన వార్త తెలియగానే సరిగా సాయంత్రం 8 గంటలకు దేశీయ నాయకుల పట్టుమలతో గ్రామమంతయు భగవన్నామ సంకీర్తన లతోను జాతీయ గీతములతోను ఊరేగింపు జేరికొని సరిగా 5 గంటలకు సత్రావరణలో అన్నచురా వెంకట సుబ్బారావుగారి అధ్యక్షతక్రింద అభినందన సభ జరుపబడినది. తాడేపల్లి లక్ష్మయ్యగారు కాంగ్రెసు స్థాపించినప్పటినుంచియు యిప్పటి వరకు గడచిన రాజకీయ పరిస్థితులను కడువిశ్మలముగా దీర్ఘపన్యాసమును గావించిరి. తరువాత మల్లాది పార్వతీశ కామ్రెడ్లుగారు ఉప్పు సత్యాగ్రహమును గూర్చియు మహాత్ముని తత్వమునుగూర్చియు గడుగంభీరముగా ఉపన్యసించిరి. ఈ క్రిందితీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

మన గ్రామనాయకుడును, ధీశాలియు వాడకేపు కాంతి యుద్ధరంగమందు చేరెన్నికగా పోరాడి గవర్నమెంటునల్ల ఆరు మాసములు శిక్షను పొంది మనకందరకుసు మార్గదర్శకుడైన శ్రీయుత శ్రీ వెంకటాచలపతి గారిని ఈ సభవారు అభినందించుచున్నారు.

ఈ తీర్మానమును సభిగలందరును ఏకగ్రీవముగా హస్తగ్రస్థములు చేరిగ ఆమోదించిరి.

ఇతర నాయకులనుగూడ అభినందింపుచు తీర్మానింపబడినది. అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసముతో సభ జనుప్రదముగా ముగింపబడినది. (ఒక విలేఖరి)

ప|| గో|| జిల్లా సత్యాగ్రహ శిబిరము మోల్కపర్

సత్యాగ్రహులు కొమ్మారెడ్డి ఆంజనేయులుగారి ఆధిపత్యమున 8 ఉప్పు మళ్ళుకట్టి సిద్ధముచేసిరి. ఈరోజున నొక మడిలో పంట నీరు పెట్టుచున్నారు. ఈ నెలాఖరునకు 6 మళ్ళు పంటకు సిద్ధమగును. నిన్న సాయంత్రమునకు నరసాపురము రిజిస్ట్రేషనరీను వచ్చినదట. ఇచటకూడ పోలీసుసిబ్బంది హెచ్చుచేయబడినది. నిన్న శ్రీయుత మంగిపూడి పురుషోత్తమ శర్మగారు కొవ్వారి గోపాలరావుగారు వారిసతీమణి నరసాపురంవచ్చి ఈరోజున శిబిరము చేరినారు.

కాన్ఫరెన్సు ఏర్పాటులు మరుగుగా జరుగుచున్నవి. నుమారు 1000 వంది సత్యాగ్రహులు రావచ్చునని తెలపబడుచున్నది. జిల్లాలోని నాయకులు పురుషులు స్త్రీలు చాలమంది రానున్నారు. చుట్టుప్రక్కల గ్రామముల వారందర మితోత్సాహమును జూపుచున్నరు శిబిరమునకు జాలిన కూరలు నుడ్డిగ వడ్డెరాలు ఉచితముగ పంపుచున్నారు.

వే. రామకృష్ణరావు,
29-4-30

ఏజెంట్లు కావలయును—సుఖవైన ఏర్పాటులు, వివరములకు వ్రాయుడు.

దీనివలన రక్తస్రావము 3 వంతులు

మీ రక్తమును అనవసరముగ

ఇది తయారుచేయబడిన విధమును

పుచ్చుకొనిన వెంటనే యాగిపోగల

రక్తమూలముచే సప్తపరచుకొనక

పరిశీలించిన మీదటనే మార్కెట్టు

దు. ఇది ఔన్న సీసాలో 8 భాగ

వెల య 1-0-0.

స్తంభ క్

పోస్టేజి ప్రత్యేకం.

నందు యుంచబడినది. ఇది యీ

ములుగ విభజించబడియుండును.

నువయోగించుడు.

భయంకర వ్యాధిని కుదుర్చుటకు దివ్యౌషధము.

అడ్రెసు:—PRABHURAM ANANT PHARMACY, Bhuleswar, BOMBAY.

హనుమాన్ సబ్బు

యస్. రంగనాథం శెట్టి అండ్ బ్రదర్స్ నెం 12, బందరు వీధి, మద్రాసు.

లోకప్రసిద్ధమైనది. దీనిని సమానమైనది వేరులేదు. వర్మవ్యాధులకు సంజీవివం టిది. ఎచ్చటను దొరకు.

బాపాలా

యందు

వజ్రములకు, బంగారు

వెండినగలకు మీరు నమ్మక

ముంచవచ్చును

నెం. 216, చైనాబజారు రోడ్డు,

1

మదరాసు.

కాకినాడ

కాకినాడ, మే 1:—మొన్న సాయంత్రము, నిన్న సాయంత్రము బహిరంగసభలు జరిగినవి. మదరాసులో జరిగిన లల్లదలన గూర్చియు, పటేలుగారి రాజీనామాను గూర్చియు ఉక్కుటూరి గోపాలకృష్ణయ్యగారు మాట్లాడిరి. పోలీసువారి దౌర్జన్యమును తీవ్రముగా ఖండించిరి. బహిరంగసభలకు వచ్చు ప్రజలు ఆతిథాంతియంతముగా నుండవలెనని వారు ప్రజలను హెచ్చరించిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

తణుకు కుట్టుపనివారి సంఘము

పై సంఘమువారు 28-4-30 ఉదయము 7 గంటలకు సమావేశమై క్రియతులు నూలు మల్లయ్యగారు, కట్టమూరి సింహాచలంగారు, దేవపూజల వీరనాగయ్యగారు మాదిరి వారాయా దాసుగారు, బొమ్మన వారాయణ గార్లను కార్యసంఘ సభ్యులుగా నెన్నుకొని శ్రీ నూలు మల్లయ్యగారిని అధ్యక్షులుగా నియమించుకొని యీ క్రింది తీర్మానములను గావించుకొనిరి.

(1) గాంధీ మహాత్ముని యుద్ధముపట్ల నీ సంఘము వారు సంపూర్ణమోదమును వెల్లబెట్టుచున్నాడు. (2) ఆక్రమముగా బంధింపబడిన దేశనాయకుల నండిరి ఈ సభవారు ఆభివందించుచున్నారు. (3) 1-5-30 తేది లగాయతు విదేశీగడ్డలకు కట్టుటకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడిన పినాల్టీరేట్లు పట్టిప్రకారము మజూరీలు తగ్గించుటకు వసూలుచేయవలెను. (4) స్వదేశీ ఖద్దరుబట్టలకు నూములురేట్లు ప్రకారము పట్టిలో కనెప్పక ప్రకారము ఛార్జీచేయవలెను. (5) మనదేశపు మిల్లు నూలుతో యిచ్చుట మగ్గుములమీద తయారయినబట్ట స్వదేశీబట్టగానే పరిగణింపవలెను. (6) ఈ నిబంధనలను మార్చుకొనుటకు గాని సవరించుకొనుటకుగాని యీ సంఘమువారి కధికారము కలదు. (7) విదేశీబట్టలు కట్టుపనిరేట్లకు తగ్గింపి లోపాయికారిగా ననూలుచేసినట్లు రుజువుయినచోడల తగ్గించిన ప్రతి ఆదాకు ఒకరూపాయి పినాల్టీ వసూలుచేయుటకు యీ కార్యసంఘ సభ్యులకు అధికార మియ్యడమైనది. (ఒక ప్రత్యేక విలేఖరి.)

నరసాపురం

ఖద్దరుధారణ

ఏప్రిల్ 10:—నరసాపురం వారసాస్సియేషను వారు మొన్నటిదినమున కోర్టులో సమావేశమయి వేసంగి కెలవుల అనంతరము ఓటుకోర్టు తెచ్చిన తేదీనుండి పీడన యాచననుండి కద్దరుధరించియే కోర్టులకు రావలెననియు ఆలాధరించనివారికి యితర న్యాయవాదులు సహాయము చేయకూడదనియు తీర్మానించుకొనిరి.

పైలరోన్ల పాతకాల

నిన్నటిదినమున సముకల్తెర్లగారి బంగారాలో పైపాతకాలా పరిపాలకవర్గపు సాధారణసభ యొకటి జరిగినది. అందులో వచ్చే జూలై మొదటితేదీనుండి యదనముగా కనుబడిన కొండ రుపాధ్యాయులను యితర యుద్ధోగియులను శిక్షించినవ్యయము పూడ్చుటకుగాను కొన్ని తీర్మానము లంగీకరించబడినవి. ఈ తీర్మానములన తీసివేయవలసి వచ్చిన మేజర్లకు వారితకాలము పాతకాల కొనగ్గిన నేమకు కృతజ్ఞతాపదనములను సభవారు రికార్డుకేసిరి. ఈ పాతకాల విషయము ప్రస్తుతపు అధ్యక్షులకు శ్రీ జి. యస్. స్వామినాథన్ ఐ సి. యస్. గారు చాల శ్రద్ధతోనిగొనుచున్నారు.

పోలీసు

మాజిల్లా పోలీసుమూపరింటెండెంటుగారి ఆఫీసు వచ్చే 12 వ తేదీనుండి ఏలూరుకు మార్చబడుననియు ఆ తేదీనుండి యే జిల్లాలోనుండుపరింటెండెంటుగారి ఆఫీసు నరసాపురముకు వచ్చుననియు తెలియుచున్నది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

స్వల్పదర!

ఫలమధికము!!

పూర్తితృప్తి!!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

కిల్లలు మొదలు ముడతలవారి వరకు అందరి భంజము, మలబద్ధము, వడిసెమా, దగ్గు, నూరలు, కీలముచే కాళ్లు లాగట, కడ పుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయంగు నొప్పి, ఆహారవర్గ కాలముందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, క్షేమ, ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన నాడ, ప్లానమనాడు (కర్తూరికి బడలుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపొడులలో నమలి (నింగవలెను. సాంకా విక రోగంతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధాంగు లగుదురు. ఈమాత్రల సీసాతోగల ఆన పానపద్రును చూడడు. 100 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిదినా

క్రిశోకలను వారకను. పొట్టు మూలకముగా 6 సీసాలు రు 1-5-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:

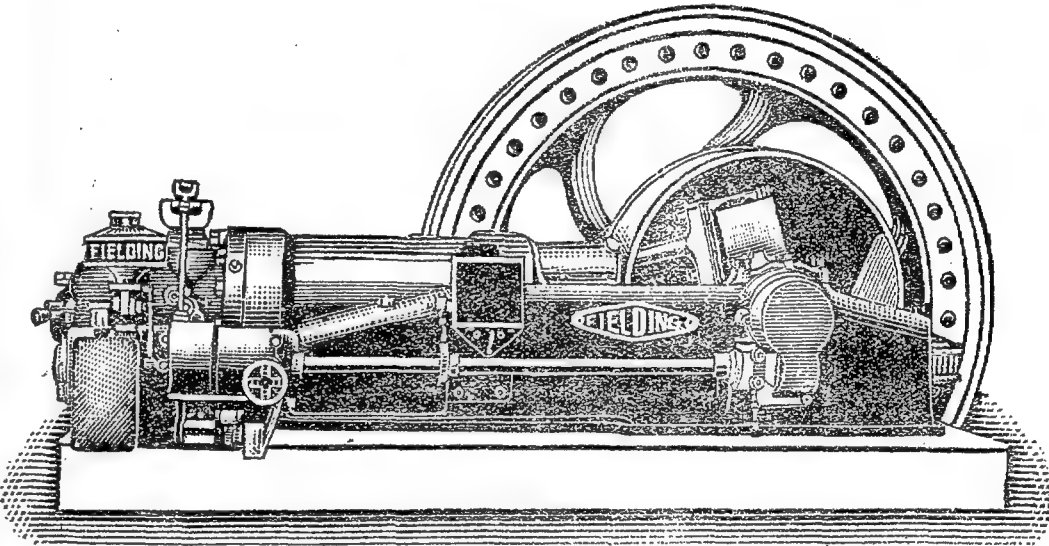
మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బలమువలన గలిగియుండు సమ ప్రవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచి తోగను. రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడవపొడవ ఉత్సాహమునింపును. అలసినవలెన స్త్రీలకు నెత్తినడుమ (నెత్తినోర చాల మెత్తగావుండుటవలన) మాట్లాడను నడుమనాని పిల్లలకు సంచించుటకీ, 6 బొమ్మల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పొట్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామ వవైద్యశాల, మైసూరు.

ఫీల్డింగు

వేటెంటు కోల్డు స్టారింగు క్రూడాయిలు యింజనులు

యింజనులన్నిటిలోను బహుశోమకరమైన యింజను

మెకానిజం బహుముఖము. యింజనులున్న వాటి పాళ్లున్న చాలా బలమైనవిన్ని, పెంపరుగలవిన్ని అయివున్నవి.

క్రూడాయిలు ఖర్చు బహు తక్కువ. 50 బి. హెచ్. పి. వరకున్న అన్నిసైజులలోను స్టాకులో వుంచబడును.

సోల్ యేజెంట్లు:—

డి. యచ్. శాస్త్రి అండు కో.,

12, తంబుచెట్టిపేటి మద్రాసు.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా శాంతిసైనికుల అరెస్టులు

- 1 పల్లభనేని రామబ్రహ్మచందరిగారు.
- 2 ఆరికపూడి కోటయ్యగారు
- 3 రాళ్ల బండి దుర్గానాథేశ్వరరావుగారు
- 4 కొమ్మ సత్యనారాయణగారు
- 5 మోటూరు వేంకటచలపతిరావుగారు
- 6 పల్లభనేని కృష్ణయ్యగారు

వీరు కొమరవోలు గ్రామమున రైతుల యనుజ్ఞను బొంది 70 గీత తాడిచెట్ల గెలలను కొట్టిరి. అందుపల్ల గుడివాడ సముయినపైకర్తగారిపల్ల అరెస్టుకాబడిరి. వారితోనున్న మహమ్మద్ కాలీషాయను మహమ్మదీయు 9 యేండ్ల కుర్రవాడుకూడ వుండి యుండెను. తానుకూడ కష్టపడి రెండుతాటిగెలలను సరికితిననియు తన్నుకూడ అరెస్టుచేయి కొరుచున్నానని తెల్పు కొనెను. అంతట యినపైకర్తగారు నీవు కుర్రవాడవు తెలియ నని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. నేను పెద్దవాళ్లవని నే గావించితిని రెండు తాటిగెలలను కొట్టితిని. అనెను. యినపైకర్తగారు నిరుత్తరులై అరెస్టుయిన వారిని గుడవాడ ఫోజాయిలుకు సాయం త్రం 6 గంటలకు తీసుకొని వెళ్లిరి. తర్వాత నాడగనాయకులను పల్లభనేనిరామబ్రహ్మచందరిగారు తనతల్లిగారిని చింతింపవలదనియు వీరమాతనైతివనియు సోదరీమణులకు తల్లిగారి-

వందనములు తెలుపుచు తమయింటియందుగల విదేశవస్త్రములను తగులబెట్టవలసినదనిన్ని రాటములుపెట్టి ఖద్దరుమాత్రమే ధరింపవలయుననియు తెల్పిరి. జమింగొల్వేపల్లి ఫిర్కావారి కందరికిని ప్రతియింటను రాటములుపెట్టి ఖద్దరువస్త్రమీక్ష పూనుడని కోరెను. మఖ్యముగా తమ పతిమణిని నీవించి సీతసాని క్రులబోలె తనపతి పేరు నిలవ వాలంటీరుగా జేరి నీ విధాయకమును గావించి కీర్తిని పొందుమని తెలియజేసిరి.

పామిరెడ్డి పెంకటసూర్యరావు.

మూలబిందు

మీర క్షమూలమును

పూర్తిగా తొలగించుకొనుము

ఒక్క-బుడ్డితోనే వ్యాధి పూర్తిగా తొలగిపోవును వ్యాధి యెంతకాలమునుండి యెంత ప్రభువుగా నుండుననుకూడ ఒక్క-బుడ్డితోనే నూలును. యె 2 రూపాయిలు పొట్టేటి పాకింగు ఎకప్ట్రా. మూలబిందు ఛాక్లెట్, వేంకటవిల్లా, ట్రిప్లి కేసు మదరాసు.

రాండుటేబులు కాన్పు రెన్ను

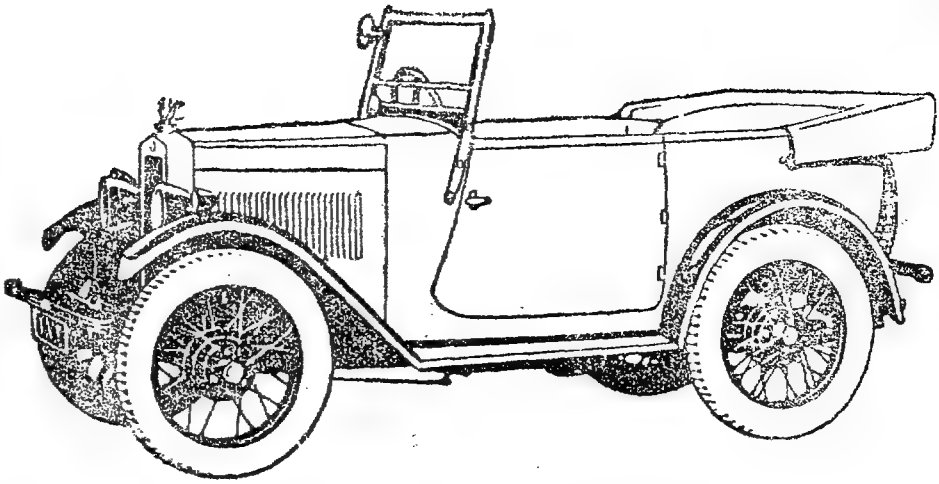
ప్రాశ్నను రంగనాయకులుగారు (ఆక్సుఫర్డు)

సర్వప్రతి నాయకులలో ప్రముఖులు, తమ ప్రతాపిక భారతదేశమునకు అధినివేశస్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటకై ప్రయత్నములు చేయుటకు సంసిద్ధులమని బ్రిటిషు ప్రభువు వాగ్దానమునర్పించినాని, తాము, రాండుటేబులు కాన్పును రాజాలమని స్పష్టముగా తెప్పిరి. లిబరలు కాన్పురెన్ను ల్నికై న శ్రీ సెత్తూగా రిటులనే తమముపన్యాసమందు నీ, పిచ్చుట దిద్దుకొనిరి. జస్టిసుపక్ష నాయకులగు శ్రీ మునిస్వమి నాయకుగారు రింతతీవ్రతగనే, భారతయుల యభిప్రాయమును వెల్లివిచ్చుచున్నారు. శ్రీ సత్రా, బిన్నా, ప్రభృతులు, అధినివేశస్వాతంత్ర్య సాహాయ్యమునిచ్చితిమే రాండుటేబులు కాన్పురెన్నుకు పోజూచు చున్నామనిరి. కాన దేశంధరి సర్వప్రతియులకు, అధినివేశస్వాతంత్ర్యము వెంటనే నడవేయునకు ప్రసాదించుట బ్రిటిషు ప్రభుత్వసర్వమునిచ్చిక.

పీరిట్టుండ, శ్రీ జెస్సుగారు, లార్డు యిర్వింగుగారు, లార్డు రస్సెలుగారు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వ రాజకీయపు టిటిప్రాయములు లేదని, పడేపడే, మొగమోటుమిలేక కొన్ని మారులు, మన్నితముగ మరికొన్ని మారులు చెప్పినారు. శ్రీ లాయడు గార్జి, రాల్ఫ్స్, లార్డు కోల్డరుమియరు, బీవరుబ్రూమ్ ప్రభృతుల యభిప్రాయముల విచారించినచో, మనదేశమునకు మరి కొన్ని యుగములవరకు స్వరాజ్యము ప్రసాదించుట కదమరాదని తెలుసు. ఒకపార్టీ, స్వరాజ్యము వెంటనే యిమ్మందురు. మరికొకపార్టీ, స్వరాజ్యముప్పటిలో యిచ్చుటకు పిలులేదందురు. ఇక పీరియట్లగల ఏకాభిప్రాయమేది? ఏకప్రయత్న నూచన లేవి? మనవారు, స్వరాజ్యముకోరి, కొంతకాలమువరకు, బ్రిటిషువారి కనపరమగు సౌకర్యముల సేర్పరచుట కిచ్చగించుచో, ఆదేశమువారు, మనకు స్వరాజ్యమునిచ్చు నొప్పుకొని తమకున్న యిట్లుందుల నివారణకై కొంతకాలమువరకు ప్రత్యేక సౌకర్యముల గోర్తునో, రాండుటేబులు కాన్పురెన్నుకు తావుండ గలదు.

రాండుటేబులు కాన్పురెన్ను యెప్పుడు జయప్రదముగు? మనదేశపు ప్రతినిధులు ప్రజలందరితరపున మాట్లాడకల్గినప్పడే, మనదేశముతరపున యితరులకు మాట నివ్వసాధ్యముగు, బ్రిటిషు లికప్పుడే, మనభారతమాతతరపున వాగ్దానములజేయ వీలుగు. అప్పుడే కాన్పురెన్ను జయప్రదముగును. ఈజిప్టుదేశము, ఇంగ్లాండు దేశములమధ్య రాజీయేర్పాటు ఈజిప్టుదేశమునందు క్రొత్తగా, జనరలు యెల్కెనులు జరిగి, క్రొత్తజాతీయ ప్రభుత్వ మేర్పడిన పిమ్మట, ఆ ప్రభుత్వప్రధాననాయకుడు, ఇంగ్లాండునకు వెళ్ల వలసివచ్చెను. వెనుక, ఐర్లండు, ఇంగ్లాండుమధ్య రాజీ జరుగ నలగినప్పడు, ఐరిషు యుద్ధనాయకులు యింగ్లాండు వెళ్ల వలసివచ్చెను. అంతియేకాని, ఈజిప్టుదేశమునందలి, ఐర్లండు నంకలి, బ్రిటిషు ప్రభుత్వ స్నేహితులు, బ్రిటిషువారి యుప్పు తినువారు, అవసరము లేకపోయిరి. అటులనే మనదేశముగూర్చి కూడ జరుగవలయునని తీర్మానించుటందు తప్పేమి కలదు. అట్లుకాక, బ్రిటిషువారితో యెటులైన స్నేహముగ నుండు వనువారిని పిల్చునొప్పునా? మనలిబరలు పార్టీవారు మాత్రమే తమ, సర్ దివాన్జూమా రిత్తాదిగా గల విరుదములతో కాన్పురెన్నుకు వ్యతిరేకమో, పీరు యింగ్లీషువారికి చేయు వాగ్దానము లక్ష్యపెట్టువా రెవరు? వారు చెప్పునట్లు బ్రిటిషువారి ననుసరించు పార్టీ ప్రజలేరి? ఇక యేరి బ్రిటిషువారు చేయగలరు? మనదక్షిణాదికి జస్టిసు పార్టీ తరువాత ప్రజాప్రాబల్యత బొంది యున్నది. కాని, ఈ పార్టీ నాయకులైన, మనదక్షిణాత్యుల తరపున కాన్పురెన్నునందు బ్రిటిషువారికి మాటయిచ్చి నెగించు కొన గలరా? జస్టిసుపక్షమువారికే ప్రజలందరితరపున మాట్లాడుటకు వీలులేనప్పుడు, మరియే యితరపక్షములవారికి వైర్య కలదు.

ఇతే, కాంగ్రెసు పార్టీవారైన దేశమునంతకు ప్రాతి యము వహించగలరా? నాలుగిరులు కావలెనన్న యు కొన్ని వేలమంది మాత్రమే మహాత్ముని కింకారీనముమని, బయలుదేరవచ్చు. కాన్పు, ఎనబ్బి, కొట్టులు, బోర్డు కడలండివన్న, కొలదియందిమాత్రమే, అటులజేయవచ్చు. అద్దవేయండి యనుకోరికకు తగుసమాధానము: లేకపోవచ్చు. కొంతమాత్రముచే మహాత్మునికి పలుకువడిలేదని తలంచుట గు. కాంతిసూర్యుడు చెరకల్లువారు కొద్దిమంది, దానియందు

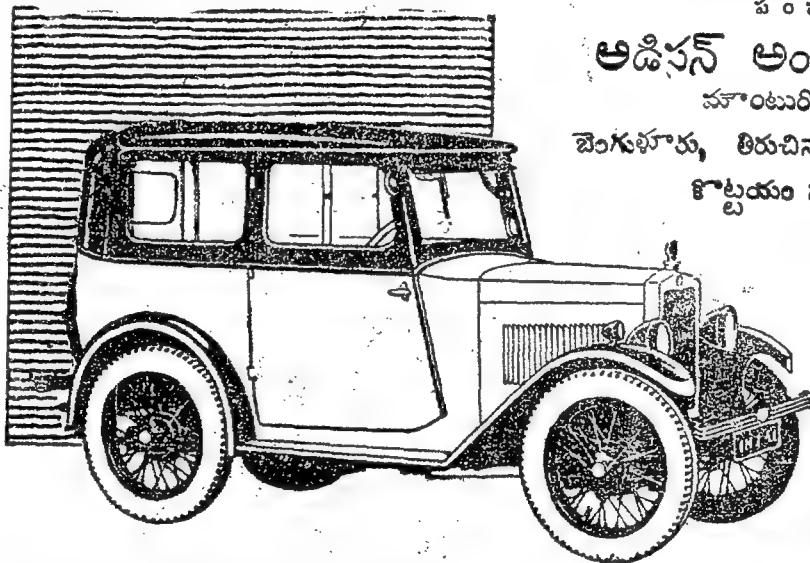
మోరిస్ మైనరు యుంచుకొనుటవలన మీకు సంతోషముగ నుండగలదు

మోరిస్ మైనరు చిన్నమోటారు యైనప్పటికిని బేలి మోటారు మాత్రము కాదు. దాని శక్తి, యంత్రములు ప్రయాణముచేయు నపుడు మితవ్యముగ నుండునటుల తయారుచేయబడియున్నది. హిందూదేశమునకు తగినట్లుగ విశాలముగనుడియున్నది. మోరిస్ మైనరునందు చిన్న సంసారము సౌకర్యముగ ప్రయాణముచేయ నగును; దీని దృఢమైన ఇంజను యెంతటి దూరప్రయాణమైనను సులభముగ చేయగలిగియున్నది.

MORRIS MINOR

పంపక దారులు

అడిసన్ అండ్ కో, లిమిటెడ్
మాంటురోడ్డు, మద్రాసు
బెంగళూరు, తిరుచినాపల్లి, మధుర, కల్లికోట,
కొట్టయం నందుగూడ గలవు.

MORRIS MOTORS, LTD., COWLEY, OXFORD, ENGLAND

L.A.S.

జేరగోరువారే నేకులకలరు. దానికి సుముఖులైనవారు కొట్ల కొలది ప్రజలుకలరు. కాంగ్రెసు తరపున మహాత్ముడగుమాట లకు, అజ్ఞలకు, ఉద్బోధనలకు తలయాయవారు మనదేశపు ప్రజలం దెక్కువమంది కలరని తెలుసుకొనుట, తదితరపక్ష నాయకులకు తేము. కనుక, కాంగ్రెసునాయకులు లేనిది, కాంగ్రెసు సహకారము లేనిది, మహాత్ముని యాశీర్వాదములేనిది, రాండుటేబులు కాన్పురెన్నుకు పిలుచుట కుద్ధ తత్వితక్కువ తనము. దానికి మనవారు కొంతమంది పోజూచుట దేశ ద్రోహము. దాని యందు, మనదేశము తరపున మాటయిచ్చి వత్తుమనుకొనుట స్వప్నములందు మోక్షము బొందజూపుటతో సమము.

ఇంగ్లీషువారి రిట్టిపరిస్థితులందుకూడ, కాన్పురెన్నుకు పిలుచురా? పిల్చిన పిలువవచ్చు. వారిదివరకు చేసిన తత్వితక్కువ పనులు, కనిపెట్టిన సంకుచిత రాజకీయ మార్గములు, అవలంబించిన, అశాస్త్రీయ పద్ధతుల జూచినప్పడు, ఈపరిస్థితు లందుమాత్రము, రాజనీతి భద్రతతో యుపయోగింపగల నచ్యుతమేది? కాన్పురెన్నుకు పిల్చునో, కల్లుపర్వతసానమేమి? కాన్పురెన్నుకు పోయినవారు శ్రీ నాయకు ప్రభృతులవలె నీరసముగ మాటలాడి, నీరసపు రిపోర్టుల వ్రాసి, నీరసపు టుపన్యాసములు జేసి వచ్చుటమాత్రమే. హిందూమహాసభ నాయకులగు శ్రీ మూలవ్యాసగారు భారతదేశనాయకులగు శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు లేని రాండుటేబులు కాన్పురెన్నుకు జరుపుట వ్యర్థము. దానికి పోవుట వ్యర్థము.

శౌర్యవద్ధతి

తే. గీ. మద్యపానంబె రుచి హీనమానసునకు
బానిసకుఁ బ్రీతి కలమాన్మధ్యమంబె
సరిగపాగయు పూదండ చందంబు
జేడుకలమీఁదె గను సోప వెడలనకును.

తే. గీ. వీరులకుఁ బరమాన్నము విందు గాదు
విమలహృదయోత్సుకత యెట్లు విందు గాన
మెఱపుడేగలె యింగ్లనుని మేలుపాగ
పిడుగువ్రాతలె యాతని పెండ్లి బాజ.

తే. గీ. మహిళబుద్ధికిఁ జెఱసాల మాన్యగృహము
ఉజ్వలాత్మున కరిత్రాడు జయ్యలె యగు
సూర్యుండలవర్తి యా జ్యోతిమహిమ
సాంద్రమేఘాఘనన నై న సమసిపోనె?

[ఇవర్సను విరచితము 'శౌర్యవద్ధతి' యనువ్యాసము నకు శీర్షికగనున్న యింగ్లీషు పద్యముల సారము, నామిత్రులకు దేశభక్త శ్రీ కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి రిట్లు అనువ దించిరి. ఆయన కారాగృహమునకు బోవుటకు ముందరిదియన అనగా ఏప్రిల్ 28 వ తేదిన ఈపద్యములను ఇంక గొన్నిటిని వారియొద్దనుండి నేను గైకొంటిని.

రా. వెంకటశివుడు,

మద్యపాన నిషేధ ప్రబోధము

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా నిషేధక సంఘమువారు జిల్లాలో తీవ్రమగు నిషేధప్రచారము గావించుచున్నారు. మాన్యుక్ట్ లాంటి ప్రదర్శన మాలమున, యువశక్తియుల ద్వారాను హరికథల మూలమునను యిజిల్లాలో అద్వితీయమగు ప్రబోధము జరుగుచున్నది. మద్యపానములను కలుగు అంగకములను ప్రజలకు తెలుపుటగాను యిజిల్లా సంఘము వారింత నిరక్షమ 82000 కరపత్రములం పెద్దపక్షములతో అచ్చు త్రించి జిల్లా యందంతటను విరివిగా పంచిపెట్టిరి. ఇదియును గాక ఒక ప్రత్యేక మోడల్ కాయు యేర్పాటు చేసికొని జిల్లా యంతట ప్రచారముచేసి అన్ని ప్రాంతముల పరిస్థితులను విచారించిరి.

మహాసభ

ఈజిల్లా సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధక మహాసభ వర్సాపురం తాలూకా పేటపాలెం గ్రామములో ఆది ఆంగ్రహ యుగం నరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగా అగ్రతంత్రీ వ ఏప్రిల్ నెల 28 వ తేదీని జరిగెను. సభకు అగ్ర్యక్షములవారును వాదాపు 2000 మంది హాజరైరి. మహాసభాత్రి సీలం వెంకయ్య, బతుగు నాథమని, పర్యవేక్షిని నారాయణ చౌదరి గార్లు మద్యపానములను గలుగు అంగకములను గురించి విపులముగా చెప్పిరి. ఆసభలో గొప్పప్రత్యేకము కలిగెను. మద్యపాన దురభ్యాసమునందు అలవాటుపడిన అనేక వ దలముది ప్రజలు దీనిని ముట్టమని ప్రమాణముచేసిరి.

మాన్యుక్ట్ లాంటరు ప్రదర్శనము

మద్యపానములను గలుగు అంగకములను, ఇది మాని నందులను దేశమునకు కలుగు మహాపకారమున, తెలుపుటగాను రాత్రి 8 గంటలకు పశ్చిమగోదావరిజిల్లా మద్యపాన నిషేధ సంఘ కార్యదర్శియును పర్యవేక్షిని నారాయణరావు చౌదరిగారు మాన్యుక్ట్ లాంటరు ప్రదర్శనమునుమాపి ప్రజలకు విపులముగా బోధించిరి. జిల్లాసంఘ ప్రచారకుల సీలం వెంకయ్యగారు "జయప్రద" యను హరికథ నుచెప్పుచు ప్రజలకు అనేక హిందోపదేశములు చేసిరి. జిల్లా సంపూర్ణక్షమల మహారాజశ్రీ నరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగారు మనదేశము, మనజాతి బాగుపడుటకును, మన సంఘములలో అతిక నైతికాభివృద్ధులు కలుగుటకును, మద్యపాన నిషేధమే మహాత్మ్యమును సాధనమని ప్రబోధించిరి.

సభ్య ప్రోతయ్య.

దేవరంపాడు శిబిరం

ఉదయమున జరిగిన విషయము

28-4-30

ఈ యుదయముననే సత్యాగ్రహులు దానరెడ్డిపాలెం, కనుపర్తిమిదుగూ వెల్లి ఉప్పునుతీయ ప్రారంభించిరి. వారిలో సుమారు ఒకవేయిమంది స్త్రీపురుషులు పాల్గొంటిరులతోచేరిరి. పీఠంపరను అధికారాధిపతితో ఉప్పును తీసిరి. కాని సాల్టు వారు, పోలీసువారు, వాలంటీరులను తప్ప అందరిని చూస్తూ ఊరుకొనిరి. ఈ రోజున పోలీసువారి చర్య బహువిధము గను, విపరీతముగను నున్నది. పదిహేను (15) మందివాలంటీరులు గల ఒకముతా ప్రైవేట్ దళమునకు కొందెము దూరములో నుండిరి. వారిని కొట్టి, పొడిచి, లాగి, పీకి, తన్ని, ఒకరిమీద నొకరిని పడవేసి, నీళ్లలోకి త్రోసి, కంచెలలోకి నీడ్చి, యింక ననేకవిధముల చెప్పనలవికాని బాధలు పెట్టిరి. ఈ క్రొంద సుదహించిన వారికి దెబ్బలు తగిలినవి.

1. తూములూరి శివరామయ్యగారు.
2. తూములూరి కోటేశ్వరశర్మగారు.
3. జొన్నలగడ్డ రామలింగయ్యగారు.
4. అధరాపురపు శేషగిరిరావుగారు.
5. జనసామి నారాయణగారు.
6. గొసుదేగు సాయియ్యగారు
7. సుంకర బాపయ్యగారు
8. మంత్రవాది వెంకటరత్నంగారు
9. ఆమంజర్ల గోపాలరావుగారు
10. టి. పీఠరాజుగారు

వీరి నందరిని సేను స్వయముగా చూచివచ్చినాను. రాజుగారికి కావరానిదెబ్బలు తగిలినవి. జ్వరముకూడ వచ్చినది. ఈరోజున వీరిని ఒంగోలు ఆస్పత్రికి తీసుకెళ్లెనున్నాము.

వాడపల్లి మురహారావు.

దినమును చక్కగా ప్రారంభింపుడు.

గొప్ప శక్తినిచ్చు క్వేకర్ ఓట్లును ప్రభువు భోజనముగ వాడుడు. ఇది సులభముగ తయారుచేయుటగలది, త్వరలో జీర్ణమగుటకు, సంపూర్ణ బలమునిచ్చుటకు తగిన పదార్థములు గలిగి, మంచిసువాసనను గలిగియున్నది. రోజులో నూటికి 70% వంతు పనిచేసియున్నను 5 గంటలలో దీనియందుండు పదార్థము బలమివ్వగలదు. పార్శ్వపునోప్పి, భోజనమునకు మధ్యఆకలి మొదలైన వాటిని పోగొట్టును. దీనిని ప్రతిదినము వాడుటవలన బలముకల్గి ఎక్కువపనిచేయుటకు శక్తి నిచ్చును.

Quaker Oats

చతులతో తాకబడనిది.

2672

ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్

నిర్మలమైన ముఖవర్చస్సుకు

ఆరోగ్యమునకు సహాయకారియైన ఈనోస్ "ఫ్రూట్ సాల్ట్" సౌందర్యమునకు తోడ్పడునట్టివాటన్నిటిలోను శ్రేష్ఠతరమైనది. ఏలననగా ఈనోస్ "ఫ్రూట్ సాల్ట్" ప్రారంభమున శాంతముగాను, స్వభావికముగాను ప్రారంభించి ముఖ్యవయవములను మంచి ఆరోగ్యకరమైనస్థితిలో నుంచును. మీ రెప్పుడును నిర్మలమైన చర్మమును గలిగియుండవలెననిన సదా ఉదయకాలమందు ఒక గ్లాసును ఈనోస్ "ఫ్రూట్ సాల్ట్"ను పుచ్చుకొనవలెను.

ENO'S "FRUIT SALT"

అమృతము ప్రతినిధి:—

టి. యస్. ఆర్. గిల్లెట్,

1-17 అర్మీనియన్ వీధి, మద్రాసు.

B తయారగునపుడు చేతులతో తాకబడదు

తెంతు నైజాల్లో ఎల్ల చోట్లను దొరకును

ఎలవట్టు

ఏప్రిల్ 29 తేదీన మా గ్రామమునకు గుంటూరునుండి శ్రీయుక్తలు గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు, మద్ది వేంకట రంగయ్యగారు, ఆలపర్తి శివబ్రహ్మయ్యగారు, ఉడుము 10 గంటలకు విచ్చేసిరి. ఆనంతరము భోజనముచేసి, తదుపరి శాంతిపైనుండి శివబ్రహ్మయ్యగారు విరాళమును వసూలుచేయుట ప్రారంభింపగా 1 గంటకాలములో రూ 521-0-0లు వసూలు చేయబడెను. ఈవిరాళమునకు నలుగురు పెద్దపనుషులచే దాతృత్వము చూపబడెను. మా గ్రామములో శాస్త్రిగారు సాయంసమయమునకు ఉన్నట్లుంటే చాలా విరాళములు వసూలయ్యెడిది. ఇంతలో ఆకస్మాత్తుగా పోలీసు సబ్ యిన్ స్పెక్టరు, యిరవేరు రక్షకబట్టలు ఒకరహస్యపరిశోధకుడు కలసివచ్చి సుమారు 2 గంటలపాటి శాస్త్రిగారిని ముట్టేసి, మహారాజశ్రీ మల్లంపాటి రంగయ్యచౌదరిగారి గృహమందు అరెస్టుచేయించెడి. అంతట పురమంత్రియూ, శ్రీ శాస్త్రిగారి సర్వంధము వివగానే పోరు బహుళికి విచ్చేసి జనుజయధ్వజముతో జాతీయగీతమును బాడుచు, శ్రీ శాస్త్రిగారికి వీడ్కోలు ఒనగారిరి. శ్రీ శాస్త్రిగారిని అయ్యన బ్రోలు తీసికొనివెళ్లిరి. తదుపరి సాయంత్రము 2 గంటలకు పురమందు పోరు పంచమసోదరులతో కలిసి అధికారస్వముతో జాతీయపతాకమును చేబూని నాయకుల పటమును చేబూని, జాతీయగీతమును సంకీర్తనచేయుచు, సుమారు ౪00-0-0లు విలువగల విదేశీవస్తువుల ప్రాసంగియందుండగ, మా పంచమసోదరుడగు లంకాదాతీయ తనవిదేశీసమస్తము విదేశీ నిస్తుగ్రహణముకు ఆహుతిగా నొసంగెను. పురపాలకులకు కలిసి గ్రామములో విదేశీవస్తువులను ఆరు గంటలకు పరీక్షింపాలయమువద్ద మా పంచమ సోదరులతో కలిసి సభచేసి అప్పటి అగ్నిహోత్రునకు విదేశీవస్తువులన్నియు ఆహుతిచేయబడెను. పిదప మహారాజశ్రీ మల్లంపాటి వెంకటాద్రిచౌదరిగారి ఆధ్యక్షతక్రింద గొప్ప జహీరంగసభ జరుపబడెను. ఆసభలో అపరగాంధీ యని ఆంధ్రరాష్ట్రమున పేరెన్నిక గాంచిన శ్రీయుత గొల్లపూడి సీతారామ శాస్త్రిగారిని దేశభక్త కొండవెంకటప్పయ్య పంతులుగారిని అభినందించుచు దేశభక్తులయిన నాయకుల కందరికి భగవంతుడు ఆయురారోగ్యముల నొసంగుగాల మని వేడుచున్నాము. సత్వరసంపూర్ణ స్వరాజ్యసిద్ధి చేపూరు గాత మని భగవంతుని ప్రార్థింపు ఆసభలో యీ తీర్మానము ఉపపాదించబడెను.

- 1. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు ఆవలించుచున్న నిర్బంధ విధానమును నిరసించుచు, మహారాజ శ్రీ యడ్లపాటి శ్రీరాములు గారు కదితరులు కొంతమందియు ప్రస్తుత కర్తవ్యమును గూర్చి విపులముగా చర్చించిరి.
- 2. రాజవైద్యుని లక్ష్యజ్ఞాచార్యులుగారు, 30-4-30 తారీఖు బుధవారమున పాతలందరు కలిసి సంపూర్ణసార్థాలు జరుపుటపాఠశాలలు మూయుట దుకాణములు మూయుట గ్రంథాలయము మూయుట పంచమసోదరులతో సహా బండ్లు ఏరియు కట్టకుండుట మొదలయిన తీర్మానము లుపపాదించగా, యీ సభ వారందరు యేక గ్రీనముగా అంగీకరించిరి.

హర్తాళము

30-4-30 బుధవారము సాయంత్రము ౫ం 4 లకు పాతలందరు జాతీయపతాకములు చేబూని, జాతీయగీతములు బాడుచు నగరసంకీర్తన గావించిరి. తదనంతరము, మహారాజ శ్రీ మల్లంపాటి వెంకటాద్రిచౌదరిగారి ఆధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరుపబడెను. ఆసభలో గుత్తికొండ నరసయ్యచౌదరిగారు పాతలందరు ఆవలించిన హర్తాళము గురించి పోరు లందరు వారివారి నిత్యకర్తవ్యము మాన్చి యీసభలో పాల్గొని నందులకు వారలను అభినందించుచు ప్రస్తుత కర్తవ్యమును గురించి ఉపన్యసించిరి. తదితరులు ప్రస్తుతవిధానమును గురించి విచిత్తించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

నెల్లూరుజిల్లాహిందూమహాసభ

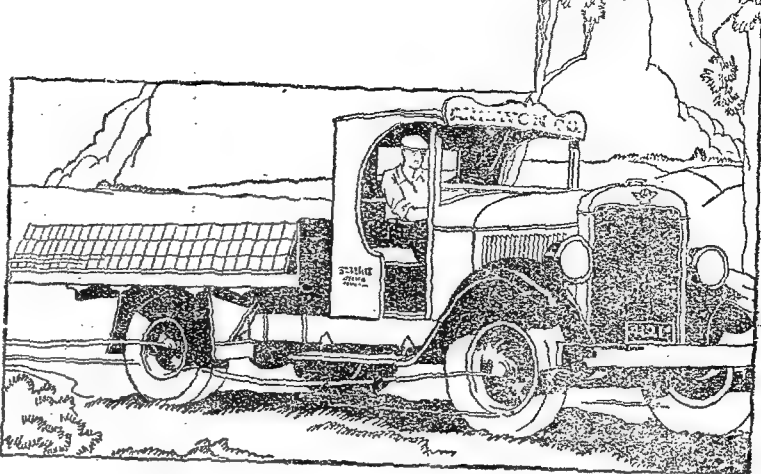
1930 సంవత్సరం మే నెల 11-12 తేదీలందు ఆసియా వారములందు నెల్లూరుజిల్లా రామారావులా కాపెండలనరసింహ కోసయందు న్యూనీహియంతిమహాత్మనకాలముందు జరుగవలసిన భోజనపనులు ఉచితముగా చిక్కిన. ప్రేక్షకులకు రూ 0-4-0 ప్రతి నిధులకు రూ 1-0-0 నందా దాదలకు 5-0-0 పోషకులకు రూ 25-0-0 చొప్పున రుసుము విధింపబడును. రాగోరులెల్లరు తమరాకను గూర్చి క్రింది విలాసమును వెంటనే తెలుపవలసిన. శ్రీమచ్చంకర పరంపరాచార్యులకు శ్రీ జగద్గురు శ్రీకృష్ణగోరి బిరుదాక్షు పితాధీశ్వరులకు శ్రీమత్కృష్ణాచార్యులకు భారతీయంథాచార్యులకు యివారు మున్నగు వారలధ్యక్షతీతముల నలంకరించుటకై ఆహ్వానంప బడుదురు.

గిద్దలూరు శేషరాజశర్మ,

వెనీడెంటు నెల్లూరుజిల్లా హిందూమహాసభ గిద్దలూరు, రామారావులా కాపెండలనరసింహ

REO

రియో స్పీడ్ వాగెనుల ధరలకంటె యనవసరముగ హెచ్చుధర పెట్టదగదు—ఇంతకంటె తక్కువ నెల పెట్టుట వివేకములేని పనియని రికార్డులు తెలుపుచున్నవి.

రియో స్పీడ్ వాగెనుల చిరకాలము చక్కగా పని చేయుగలుగుటకు కారణము యంత్రనిర్మాణమునందు గల నాయకత్వమే.

ఉపవారణధూమముగ రియో గోల్డ్ క్రాస్ ఇంజనుయందుగల పిష్టముల విషయమై యాలోచింపుడు. యంత్రనిర్మాణముందు నవీకరించిన పనిముట్లు కలిగి, యింపిష్టములు దగ్గరగ నున్నవి, చాలకాలము పనిచేయుగలిగియున్నవి. ఇవిన్నియు నూతనలో ఎక్స్ పాన్ షన్ ఆల్బానియన్ ఎల్బాయికి, రియోలోహములు చేర్చబడి తయారుచేయబడినవి.

ఇట్టి గొప్ప ఇంజనీరింగ్ మగుడులుగల రియో మోటార్ల మారప్రయోగము చేయుటయందు భ్యాతిగాంచియున్నవి.

బాగ్లత్తగ ఆలోచించి రియోట్రక్కులను కొను వారికి పిటి దూరప్రయాణమే నిదర్శనమైయున్నది.

రియో స్పీడ్ వాగెనుల ధరలకంటె, యనవసరముగ హెచ్చుధర పెట్టుటగాని లేక తక్కువధర పెట్టుట వివేకములేని పనియని మరొకపర్యాయము నొక్కి చెప్పుచున్నది.

* రియో అనునది మోటారు బండినిర్మాణమునందు ప్రధానమును కంటెనీని కనిపెట్టిన వారిలో నొకరును, బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లలో ఆధ్యక్షుడును అగు రాన్ సమ్ ఇ. ఓల్సన్ అని వారి యొక్క పొడి ఆక్షరములే.

వేగముగా పోవు నూతన రియో వాగెనులు తరగతి—చక్రముయొక్క వైజు ఎత్తు 18—దృఢముగా ఆకర్షబడినది. బరువును తీసికొనిపోవుటకు 100 కి 98 చొప్పున పలుపైజలలో ఏర్పాటు చేయబడినది. షిట్లన్ అంత తక్కువ బరువును గొనిపోగలవు.

మద్రాసు వేర్ హౌసు, 154 A మోంటూరోడ్డు, మద్రాసు. REO MOTOR CAR COMPANY—LANSING

చెన్నపురి ఆంధ్ర నాయకుల నిర్బంధము

పూనిమాంగాడు గ్రామవాసులు ప్రశంసించుట 31-4-30 తే. బుధవారము రాత్రి 7 గంటలకు గ్రామ భజన మందిరమువద్ద గ్రామస్తులందరు సభచేరిరి. దీనిని నిర్వహించుటకు వారు గావించిరి.

శ్రీయుక్తలు ఆంధ్రకేసరి లంకాదాత ప్రకాశంపంతులు దేశోద్ధారక కా. నాగేశ్వరరావుయ్యలు గద్దె రంగయ్య నాయుడు, పి. యస్. భావ్యం చెట్టిగార్లు ఉప్పపట్టి సత్యాగ్రహము, చెన్న నగరమున అతిశాంతియుతముగ, పక్షము దినములు నిర్వహించి, ప్రజలలో ఆక్రమ్యుత ప్రబోధము కలిగించి ప్రభుత్వమువారిచే నిర్బంధింపబడి చెరసాల కేసనందులకు విరగ్ స్వార్థ త్యాగమును, వైశిష్టిత్యాహములను యీ గ్రామ వాసులు ప్రశంసించుచున్నాగు.

చెన్న నగరమున సత్యాగ్రహములో పాల్గొనిన కాంతి వైదికులు బలముగా గాయములు పొంది, దేశస్వాతంత్ర్యమునకై పలుబాధలకు లోనైనందులకు మా సామర్థ్యాన్ని తెలుపుచు వారు శివ్రముగా ఆరోగ్యము బడయగలందులకు దేవుని ప్రార్థింపుచున్నారము.

27-4-30 తే ఆదివారమునాడు తిలకు ఘాటులో జరిగిన పోలీసు దౌర్జన్య నిరసన సభ కరుదించినవారు కొందరు పోలీసువారి తుపాకి నుండను నరికియు తమ ప్రాణము లర్పించి నందులకు వారి కుటుంబములకు మా విచారమును తెలుపుచున్నారము.

మీ గౌరవార్థమయి “ఆంధ్ర కేసరి ఖడ్గం స్టూ” అను పేరుతో ఒక కద్దరు స్టూరును స్థాపించవలెనని తీర్మానించడ మయినది. ఒక విలేఖరి.

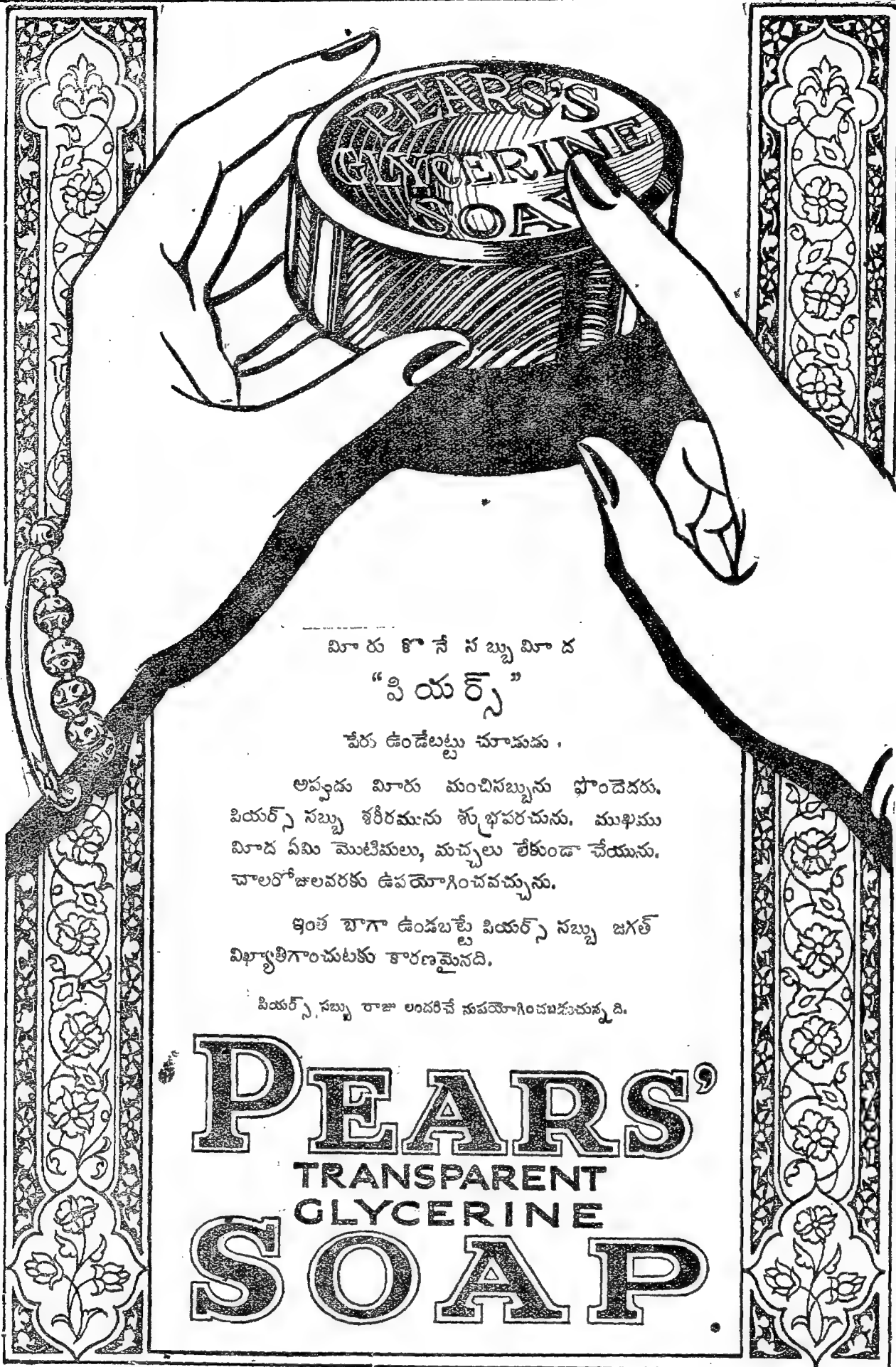
వెదపులివర్తు

ది 28-4-30 న ఈ గ్రామమునందు వాలంటీరుగా వెళ్లిన శ్రీయుత విద్యార్థులు పీకేళింగంగాడు కొంతమంది యువకుల సహాయముతో గ్రామమునందు మంగళవాద్యములతో జాతీయ గీతములు పాడుచు, దహనముగొరకు ఇవ్వబడిన విదేశీవస్తువులను గాడిదమీద వేసుకొని గ్రంథాలయం వద్దకు సాయంత్రం 6 గంటలకు బహుజనలతో చేరి శ్రీయుత కనగాల సుబ్బారావుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద సభ సమావేశపర్చబడెను. శ్రీ కాంచూరి శీతారామయ్యగారిచే పూర్వము మనదేశములో మనచేతయారు కాబడిన వస్తువులు యెంత అగ్రస్థానము వహించినవి, క్రమేణ నశించుటకు కారణములు, ఇప్పుడు స్వదేశీ గుడ్డయొక్క ఆవశ్యకతను బహు భువనగా ముచ్చటించిన తరువాత ఈ క్రింది తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను.

- 1. విశ్వవ్యాప్తదేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, నహర్ని బలంపు సాంబమూర్తి, దాల్ పట్టాభి, నడింపల్లి నరసింహారావుగార్లు మొదలైన ఆంధ్రనాయకులయొక్క త్యాగమునకు ఈ సభసారు మనస్ఫూర్తిగా అభినందించుచున్నారు.
- 2. మద్రాసు సత్యాగ్రహాలను పెట్టిన హింసలకు పోలీసువారి చర్యను ఈ సభసారు నిరసించుచు బాటి దెబ్బలకు గురియైయుంటుంటే సత్యాగ్రహాలను ఈ సభసారు మనస్ఫూర్తిగా అభినందించుచున్నారు.

తదుపరి పీకేళింగంగాడిచే గుంటూరునుంచి తేబడిన స్వరాజ్య ఉప్పుపొట్టును వారి భార్యలయిన బాబులంబ, తండ్రిగారి సమక్షమున 9 పొట్టులు 16 రూ విక్రయించెను. తదుపరి సభాధ్యక్షులు, పీకేళింగంగాడి భార్యయొక్క అగ్ని సంతకము జరిపిరి. తరువాత రాత్రి 8 గంటలకు ఆధ్యక్షులకు సభికులకు వందనములతో సభ ముగింపుచేయబడెను. (ఒక విలేఖరి.)

మీరు కొనే సబ్బు మీద
“పియర్స్”
పేరు ఉండేటట్టు చూడండి.

అప్పుడు మీరు మంచినబ్బును పొందెదరు.
పియర్స్ సబ్బు శరీరమును శుభ్రపరచును. ముఖము
మీద ఏమి మొటిమలు, మచ్చలు లేకుండా చేయును.
చాలరోజులవరకు ఉపయోగించవచ్చును.

ఇంత బాగా ఉండబట్టే పియర్స్ సబ్బు జగత్
విఖ్యాతిగాంచుటకు కారణమైనది.

పియర్స్ సబ్బు రాజు లందరిచే నుపయోగించబడుచున్నది.

PEARS' TRANSPARENT GLYCERINE SOAP.

విశాఖపట్టణమండల

సత్యాగ్రహము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏప్రిలు 30:—నాయకుల నిర్బంధనానంతరము ఇచ్చట సత్యాగ్రహదళము ఐదుగురు మూడుదినములు సముద్రతీరమున కాసనోల్లంఘనముచేసి సాగరమున నిత్యమును ఉప్పుపాట్లముల విక్రయించుచుండిరి. సుండ్లలకుంతటను కొంతదళము సంచారముచేసి సత్యాగ్రహప్రచారము చేయుటకు నిశ్చయించిరి. కల్లు ఆంగళ్లపద్ద, పికెటింగు చేయుచున్నారు.

మాడుగులలో సత్యాగ్రహము

విశాఖపట్టణమునుండి ప్రచారమునకు బయలుదేరిన సత్యాగ్రహులు శ్రీ మత్స్యవంశము గోపాలభూపతిదేవు వర్మ గారును ప్రయాగ సత్యాగ్రహారాయణగారును మరొకరినను మూడుగుల వెళ్లిరి. 28 ది సాయంకాలము జాతీయగీతముల పాడుచు వీధులలో తిరిగిరి. స్వరాజ్యధ్వజముక్రింద గొప్పసభ జరిగెను. అప్పుట సత్యాగ్రహులు ఉప్పు తయారుచేసిరి ఉప్పు తయారగుచున్నంతసేపును శ్రీయుతులు పుట్టా అమరయ్య పెట్టి, ప్రయాగ సత్యాగ్రహారాయణ, గోపాలభూపతి దేవవర్మ గార్లు ఉపన్యసించిరి.

దిమిలగ్రామ సత్యాగ్రహము

నిత్యమును శ్రీ మిస్సల పీఠవెంకటసత్యనారాయణ

గారి నాయకత్వముక్రింద సత్యాగ్రహము జయప్రదముగ జరుగుచున్నది. 29 దిని మధ్యాహ్నము గ్రామవాసులు ఏబదిమందియు, పరిసరప్రాంతవాసులు ఏబదిమందియు కలిసి సమీపమున గల ఉప్పుపర్రకు వెళ్లి రెండుబస్తాల ఉప్పునున్నను గ్రామము లోనికి తీసుకొనివచ్చిరి. వారి అందరిపేర్లను పోలీసులు వ్రాసి కొనుచున్నారు. ఈదినము విశాఖపట్టణమునుండి దళనాయకులు శ్రీ బుచ్చి సీతారామచంద్రరాజుగారును మరొకరు సత్యాగ్రహులు దిమిల చేరిరి.

అనకాపల్లి

నిన్నటిదినము అనకాపల్లిలో నొక పెద్దసభ జరిగెను. విశాఖపట్టణమునుండి ప్రచారమునకు వెడలిన శ్రీ ప్రయాగ సత్యాగ్రహారాయణగారు ఉప్పుసత్యాగ్రహోద్యమమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి.

సాలూరు

విశాఖపట్టణమునుండి సంచారము చేయుచు శ్రీ గాంధీ దాసు కృష్ణమూర్తిగారును శ్రీ పేజుమళ్ల వెంకటరసేంద్రరామ గారును సాలూరు చేరి సత్యాగ్రహాలమును విక్రయించిరి. విరాళముల వసూలుచేసిరి. నూటపదునారు రూపాయలు వసూలయ్యెను. వీరు పార్వతీపురము, పాలకొండ మొదలగు స్థలములు కూడ సంచారము చేసిరి. ఆయాచోట్ల ఉప్పువిక్రయములన నూరురూపాయలు లభించెను. పార్వతీపురమున నొక రొక బంగారు ఉంగరము నొసగిరి.

విశాఖపట్టణమున స్థాయిదళము నిత్యమును ఉప్పుశిబిరమున చేసి విక్రయించుచున్నారు.

తణుకు తాలూకాలో ప్రచారము

శ్రీయుత మాగంటి బాపినీడు ఛాదరిగారు యెనమండుగురు సత్యాగ్రహులతో వచ్చి 28, 19 తేదీలందు తణుకు, ఉండ్రాజవరం, వేల్పూరు, మండపాక మొదలగు గ్రామములలో ప్రబోధమును గావించిరి. ఈ గ్రామములలోనున్న కమ్మవారిలో నిదివరకు కదలికలేకుండ. అసలే లేదని చెప్పవచ్చును. బాపినీడుగారు వారివిడేక వాసములన కలయనభవమును, అచ్చటి ప్రజల స్వాతంత్ర్యసిపాసను జన నీ జన్మ భూమిశ్చ స్మరణ దసి గరియనీ, యనునార్యోక్తిని ప్రజలకు నాటునట్లుగా గొట్టి రోపవ్యాసముల నిచ్చి వారి హృదయములను కరగించిరి. చాలమంది ఖద్దరు ధరించుచును ప్రమాణములను గావించిరి. విరివిగ సనసహాయములను గావించుట కేర్పాటులను చేయ వాదనామొనగ్గిరి. గ్రామములలో గాంధీ చండు వచ్చుచున్నదను వార్తవిన బతుటతోడనే స్త్రీలు, పురుషులు, వృద్ధులు, పిల్లలు చివరకు జుతువులు కూడ బిలబిల లాడుచు తమతమ పనులను కట్టిపెట్టి గృహములను వీడి బయటకు వచ్చి ‘గాంధీ కీ జై’ అను ధ్యానములతో భూమ్యాకాశములను నింపుచున్నారు.

ము! జగన్న శాస్త్రి

దంత చూర్ణము

డబ్బీ 1-3 పెల 0-2-0; 12-3 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లతోముటుచు చిగుడుగట్టి కడును. చిగుళ్లనుండి రక్తముకావకుండును. నోటదుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనం డిపో 7, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

మదరాసు ధాన్యముల ధరలు

(కి 5-30)

పచ్చిబియ్యము (బస్తా 1-కి పా 164)	ర. అ. పై.
నెల్లూరుపచ్చిబియ్యము పే తది	164 13 8 9
,, (కొత్తది)	164 12 14 9
తెనాలి (కొత్తది)	164 12 8 9
,, (పాతది)	164 18 4 9

జిల్లాదుబియ్యము

నగర (కొత్తది)	12 0 9
,, (పాతది)	12 12 9
వి.న.క	10 10 9

నూకలు

రంగూన్ అక్కిను రకము:—

ఎ 1 (బి 1-కి పా 210)	14 0 9
ఎ 2	12 12 9
ఎ 8	11 2 9
బి 1	12 12 9
బి 2	11 8 9
బి 3	10 0 9
బి 4	8 12 9
సి 1	12 4 9
సి 2	10 4 9
సి 3	9 2 9

బజారు రకము నెం. 1, 2, 3, 4.

(బి 1-కి పా 202) 12 8 9 మెల్లి 9 4 9 ముఖ

నైగాన్ నెం. 1 (బి 1-కి పా 218) 18 0 9

పుట్టుబియ్యము

తెలుపు (42 పళ్లు గలది)	12 8 9
నలుపు	17 0 9

గోధుమలు

కంద్యా (205 పానలు)	16 8 9

రాగులు

చాంతాయి (70 పళ్లు గలది)	7 12 9
దవనగిరి (65 ")	8 6 9

కాయధాన్యములు

కెనగపప్పు:—

రంగూన్ (బి 1-కి పా 190)	14 4 9
కరాచి (" 205)	స్టాకులేదు
కలకత్తా (" 190)	15 8 9

తెంగాలు కెనగలు:—

పంజాబు (" 205)	15 8 9
బియా (" ")	స్టాకులేదు
రంగూన్ (" 190)	12 8 9

కెనలు:—

రంగూన్ (" 195)	18 4 9
కంభం మెట్టు (" 205)	
సింగపూరు (" 200)	
బటాణి గింజలు (ఆర " 205)	16 10 9
,, (కలకత్తా 205)	16 14 9

జిలవలు:—

బిరుపత్తూరు (52 పళ్లు గలది)	7 0 9
కట్టక్ (45 ")	6 12 9

కంది పప్పు:—

కాన్పూరు (బి 1-కి పా 205)	17 8 9
కలకత్తా (" 195)	16 12 9

మినుములు:—

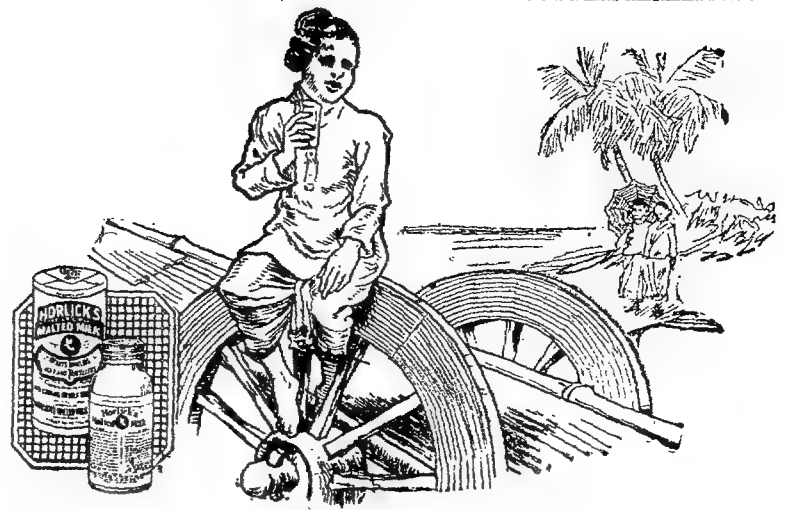
బండరు (" 215)	14 8 9
రాజవంగా (")	14 4 9
మంతియా (" 225)	15 12 9

కేసరి పప్పు:—

(వివర్ణ) నెం. 1 (" 205)	18 8 9
,, 2 (")	12 8 9

అలచందలు (కావా):—

(పెద్దపైతా) (" 190)	14 0 9
రెడ్ బిన్దు (" 190)	10 12 9

జిల్లాకంతటిలోను మా పిల్ల వాడు శృంగారపురుషుడూ

మట్టుప్రక్కల నుండవారు ముగలిగి తండ్రికి చేయవలసిన విద్యక్తధర్మమును నెరవేర్చకలుగుటకు హార్లిక్కు దారుధ్యమును చూచి గర్విం చగలడు. మూలైడ్ మిల్కు—అద్భుత మైనది. ఇది ఆంగ్లేయగోషీ రమునుండి తయారుగాబడిన బలము నిచ్చు ఆ హార్ మై యన్నది.

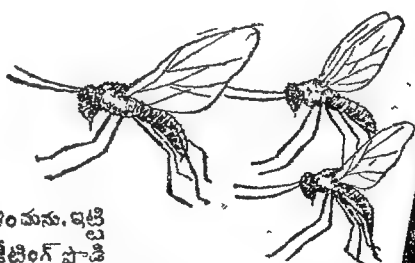
కాని యదార్థముగ ఎంత మంది జిల్లాలోనుండు మగ పిల్లలు యందముగ నున్నారో యోచించగలరా? మీ కుమారుని బలవంతు నిగ చేయుటలో నాలసింప కుడు.—నే జే హార్లిక్కును యిచ్చినందులకు మిమ్ముల మీరే యభినందించుకొని, మీ కొమారులనుకూడ అభి నందించుడు. హార్లిక్కు తయారైనపుడు గూడ చేతితో అంటబడియుండలేదు.

మందులమ్ము నుందరివద్దను దుకాణములందును హార్లిక్కు స్టాక్లో యుంచబడును.

మీరు ఈగలు, దోమలవలన బాధపడు సమయమున

కీటింగ్స్ పాడిని నిప్పు లపైపెట్టి గడిచుంతయు హాగబారునట్లు చేయు డు. అప్పుడు వెంటనే యీశ్వరులన్నియు నశించును. ఇట్టి కీటకముల జంతువులలో కీటింగ్ పాడి యద్భుతముగ పనిచేయుగలదు. కాబట్టి సర్వకాలములందు యిట్టిదానిని యింటియందుంచుకొనవలెను.

KEATING'S

పాడి డబ్బాల లో అమ్ముబడు ను. నల్లులను, దోమలను, ఈ గలు మొదలైన వాటిని తొలగించును.

ఇంగ్లీషు ఏజెంట్:—
T. S. R. GILLET
Stronach House,
Graham Road,
Bombay.

ప్రాధికారము

(29-4-1930)

మొదటి భాగము - వివాహము

ఇండియన్ క్రైస్తవుల వివాహము 1872 ననుసరించి ఇండియన్ క్రైస్తవుల వివాహము పరిశీలనకు నోసగుటకు యాక్రింది వారు ప్రభుత్వమువారిచే అనుమతి నొసగుటకు యున్నారు.

సెంట్రల్ మిషన్ సంబంధించిన ఆంగ్లము సామూహిక గాని కోయబతురు జిల్లా థారాపురం తాలూకా వెల్లూరులో వాస్తవ్యులు.

ఆంగ్లము మిషన్ సంబంధించిన రెవరెండు హెన్రీ జాన్స్టన్ పుండ్రుగారు చిత్తూరు జిల్లా పుంగనూరు తాలూకా పుంగనూరు వాస్తవ్యులు.

ఇండియన్ క్రైస్తవుల వివాహము 1872 ననుసరించి యాక్రింది వారు ఇండియన్ క్రైస్తవుల వివాహముల జరుగుటకు అధికారము ప్రభుత్వమువారిచే నొసగుటచేరి.

బహియో ఇవాంజిల్ లూథరన్ మిషన్ సంబంధించిన డి. దానియల్ గారు వెల్లూరు జిల్లా గూడూరు తాలూకా నాయుడుపేట వాస్తవ్యులు.

ఆంగ్లము మిషన్ సంబంధించిన రెవరెండు హెన్రీ జాన్స్టన్ పుండ్రుగారు చిత్తూరు జిల్లా పుంగనూరు తాలూకా పుంగనూరు వాస్తవ్యులు.

లాకాళి

1898 సం. క్రిమిల్ ప్రాసీజరుకోడు సెక్షను 14 ననుసరించి మద్రాసు గవర్నరుగారు శ్రీ వాల్మీకి వెంకటేశ్వర శాస్త్రిగారు గారిని తిరువత్తియూరు జూరిక్టు డిస్ట్రిక్టు సెషన్సులు మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి.

రివిన్యూ కాళి

జి. శేషమూర్తి పశ్చిమ గోదావరి తహసిల్దార్ గుంటూరు నంబు జనరలు ద్వారా డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

డి. ఆర్. కుబ్జాబ్బా అయ్యగారు సెలవు ముగిసినమీదట మద్రాసు ప్రేషన్ ఆఫీసునందు స్పెషలు డ్యూటీకి మార్చబడిరి.

అభివృద్ధి కాళి

ఆర్. దేశికాచార్యగారు యన్. రంగవధాచార్యగారి స్థానే విజయవాడ సహకార సంఘముల డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ గానే వేరుపుత్రపు జూరి చేయబడువరకు పని జూరునటుల ఉత్తర వాసగబడిరి.

హెచ్. సి. సంపత్ అయ్యగారు వేలూరు జిల్లా వెలర్నరీ ఆఫీసరు, మద్రాసుకు జిల్లా వెలర్నరీ ఆఫీసరుగై టి. కే. హల్లిగారి బదులుగా నియమింపబడిరి.

కే. యస్. నరేంద్ర అయ్యగారు మద్రాసునందు వెలర్నరీ ఆఫీసరుగా పదవీ విరమణ జరిపి వెలర్నరీ ఆఫీసరుగై తాత్కాలికముగ ఆర్. నరసింహారావుగారి స్థానే పనిజూరుటకు నియమింపబడిరి.

పశ్చిమ మద్య కాళి

యస్. ఏ. డేవిస్ గారు తిరుచినాపల్లి సర్కిలు బాయిల్స్ ఇన్ స్పెక్టరు బర్మింగ్ సర్కిలుకు మార్చబడిరి.

సానిక ప్రభుత్వ పాలనాకాళి

లోకలుబ్ధుల్ని ఎన్నికనిబంధము ననుసరించి డా॥ రాబర్టు సాహు వి. యం. డి. గారు గంజాముజిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడినటుల ప్రకటించ బడుచున్నది.

రిజిస్ట్రేషన్ కాళి

పంచాయితీరిజిస్ట్రార్ జవరలుగారు సానిక ప్రభుత్వమువారి అనుమతిపై యాక్రిందివారి పంచాయితీ గౌరవసంస్థాపకులుగా 2 వత్సరముల కాలము నందునటుల నియమించిరి.

యం. కేశవరెడ్డిగారు గౌరవ బెంచి మేజిస్ట్రేటు, తొండవాడ చంద్రగిరి తాలూకా, చిత్తూరు జిల్లా.

అల్లూరి. వి. మార్కనారాయణ రాజుగారు గోదావరి యిట్టిగవను సలహాసంఘసభ్యులు, చింతలపల్లి, రాజోలు తాలూకా, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

జ్యోతిషియలు కాళి

ఎం. వెంకటరామయ్యగారు గుడివాడ జిల్లా మునసబుగా కే. కుబ్జారావుగారి స్థానే మార్చబడిరి. సి. ఆర్. కృష్ణారావుగారు గురుజాలా జిల్లా కోర్టు మునసబుగా యం. యల్. నారాయణరావుగారి స్థానే మార్చబడిరి.

లుగా నియమింపబడిరి. డి. శేషగిరిరావుగారు రామచంద్రపూరు జిల్లా మునసబుగా మార్చబడిరి.

మిర్జా హసేనాలీ ఇసపనాలీ సాహేబ్ బహదూర్ గారు రామచంద్రపూరు నుండి కాకినాడకు మార్చబడిరి.

యం. వెంకటహయగ్రీవారావుగారు బోడవరం జిల్లా మునసబుగా మార్చబడిరి.

వై. భారతిశాస్త్రిగారు బోడవరం నుండి అనంతపూరుకు జిల్లా మునసబుగా మార్చబడిరి.

పి. వ్యాసరావుగారు అనంతపూరు నుండి నందలూరుకు జిల్లా మునసబుగా మార్చబడిరి.

కే. గోపాలయ్యగారు నందలూరు నుండి వెల్లూరుకు జిల్లా మునసబుగా మార్చబడిరి.

పి. పార్థసారథి అయ్యగారు వెల్లూరు నుండి విశాఖ పట్నమునకు జిల్లా మునసబుగా మార్చబడిరి. యం. వాసున్ నాయక్ గారు ఉడిపి నుండి కర్నూలుకు మార్చబడిరి.

ఏలూరు నాగభూషణంగారు కర్నూలు నుండి ప్రొద్దుటూరుకు జిల్లా మునసబుగా మార్చబడిరి.

యస్. నీలకంఠ శాస్త్రిగారు ప్రొద్దుటూరు నుండి తిరుపతి జిల్లా మునసబుగా మార్చబడిరి.

యం. బి. ల. రామచంద్రగారు తిరుపతి నుండి బెజవాడకు జిల్లా మునసబుగా మార్చబడిరి.

నారాయణ పంతులుగారికి బదులుగా మార్చబడిరి. యం. రామానుజాచార్యగారు కేపల్లి జిల్లా మునసబుగా మార్చబడిరి.

వై. కుబ్జారావుగారు కేపల్లి నుండి యెలమంచిలికి జిల్లా మునసబుగా మార్చబడిరి.

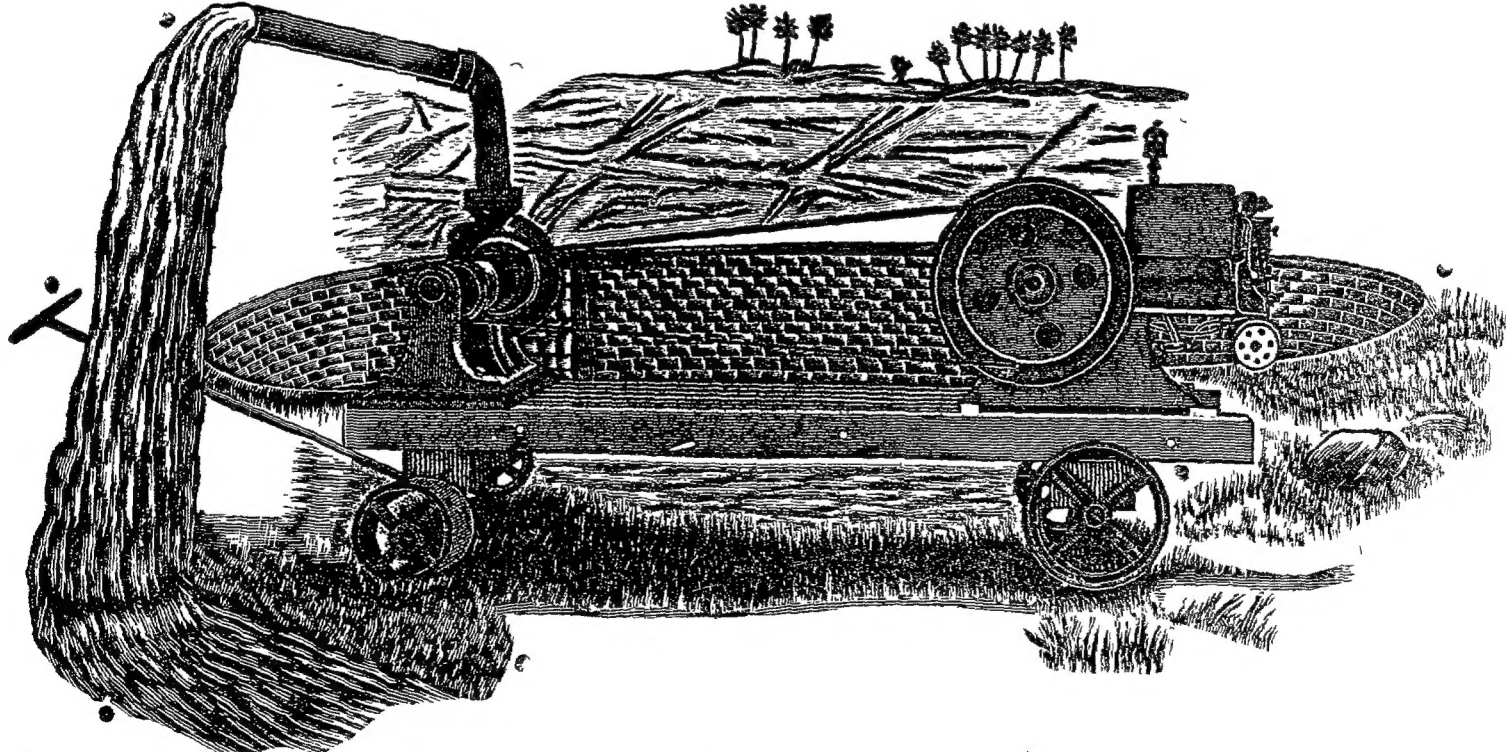
బి. అప్పారావు నాయుడుగారు ఎలమంచిలి నుండి బరహంపురమునకు మార్చబడిరి.

యక. బాలమూర్తి పంతులుగారు బరహంపురము నుండి శ్రీకాకుళం నకు జిల్లా మునసబుగా మార్చబడిరి.

యం. కల్లూరుగారు శ్రీకాకుళం నుండి భీమవరమునకు జిల్లా మునసబుగా యస్. వరదరాజ అయ్యగారి స్థానము లుగా మార్చబడిరి.

ఆంధ్ర పంపింగు శెట్టు

వ్యవసాయ దారులకు బంగారు పంట.

బావులలోనుంచి, కాలువలలోనుంచి వాగులలోనుంచి, మీ తోటలకు నారుమళ్లకు అతిసులభముగా నీరు పారుదల చేయుటకు మా ఆంధ్ర పంపింగు శెట్టు చాలాయుపయోగకరమైనది. ధర చాలా సరసము. నడుపుటకు పూర్వానుభవము అక్కరలేదు. ఖర్చులు తక్కువ. ఎంతకాలమైనను రిపేరు లేకనే పనిచేయును. ఇంజనుల అన్నిటికి మకుటము అగుటాడేని మా నార్కు యింజను అని పిలువబడును. కంపెనీ గ్యారంటీపైన కంపెనీ యింజనీర్లు యింజనును బిగించి, నడుపుట ఆసామికినేర్చి తృప్తికరమైన వర్కింగు ఆర్డరులో శెట్టు డెలివరి యివ్వగలము. 2 నుండి 2 1/2 మోటలసీరువరకు తోడగల 3 గుట్టుముల పవరుగల యింజను, 2 అంగుళముల పంపు దానికి కావలసిన గొట్టములు వగైరాలు కంప్లీటు సామానులు ఫిటింగుచార్జ్ తోసహా బెజవాడ డెలివరికి.....రు. 500-0-0.

3 నుంచి 4 మోటలసీరు తోడగల 4 గుట్టుముల పవరుగలిగిన యింజను 2 1/2 లేక 3 అంగుళముల పంపు దానికి కావలసిన గొట్టములు వగైరా యావత్తు సామానులు కంప్లీటు శెట్టు ఫిటింగుచార్జ్ తోసహా రు. 650-0-0. బెజవాడ ప్లాకునుండి ఎన్ని శెట్టు అయినను రెడీగా యివ్వగలము. సోపానములు:—ఆంధ్ర యింజనీరింగు కంపెనీ, ఇంజనీర్లు—బెజవాడ. బ్రాంచీలు:—తెనాలి, గుడివాడ, పాలకొల్లు, మార్చేరు, రాజమండ్రి.

బెజవాడ స్త్రీల యుత్సాహము

రాటపు గౌరీపూజ

చైత్ర శుక్ల ౧ మంగళవారం సాయంత్రము బ్రాహ్మణ విధియందున్న, చనంత మల్లికార్జున స్వామివారి ఆలయములో సుమారు వెయ్యి (1000) మంది స్త్రీలు సమావేశమై, ఆలయముయొక్క కాళీప్రదేశ మంతయు స్త్రీలచే క్రిక్కిరిసిపోయెను. ఒత్తిడిగానుండ, సత్యాగ్రహ వాలంటీర్లు శాంతిని కాపాడిరి. సరిగా 6 గంటలకు శ్రీమతి కాకరపర్తి జ్ఞానప్రసాదాంబ గారు గౌరీపూజ వారంభించిరి. ఎత్తయిన వేదికమీదను హరిదాసులనుముతో నలంకరింపబడిన నొక రాట మంచ బడినది. ఎదురుగా దర్బారునముపై జ్ఞానప్రసాదాంబ గారు ఆసీనయై, శ్రీమాతనిధానమున పోషకోపచారపూజ గావించిరి. స్త్రీలందరూ భక్తికైకలతో ఆరాధనయందు పాల్గొనిరి. చంద్రవల్లభుల పక్షములో దక్షిణ నుంచుటకు స్త్రీలు పెక్కురు కరములను జూచిరి. కాని జనసమృద్ధునచే దక్షిణ లకు నడకలవలయుటకు వీలు లేకపోయెను. అచ్చట సమీప ములో నున్న వార తీచ్చినవి మాత్రము గ్రహింపబడినవి. 4-12-11 ల వరకు లయ్యెను.

మిమ్ముల తూనునట్లు రామస్వామి గుప్తగారును, అద్దే పల్లి వెంకటరెడ్డిగారును సమావేశమయ్యి గారును కద్దరు దీక్షను బూతు డని స్త్రీలను హెచ్చరించిరి. అందరూ విదేశేష్ట్రము లకు బహిష్కరించి కద్దరునే ధరించెద మని చెప్పిరి. కాని బాహిష్ట్యములోను, కద్దరు ఆంగళ్లలోను సరకు కాళీయైన దని యు నుడలను సప్తయి చేయించినచో తప్పక ధరించెద మని స్త్రీ లిరి. ప్రతియింటును రాటములను బెట్టి యెవరి యింటికి కావలసిన గుడ్డలను వారె తయారుచేసికొనవలసిన స్థితి వచ్చినది. కాన అట్లుచేయుడని గుప్తగారు చెప్పిరి.

పూజానంతరము, స్త్రీలు మేళవాద్యములతోను, జయ జయధ్వజములతోను రాటపు గౌరీచేవిని, పురపీఠంబు నుంచేగింది గాంధీపార్కులోనికి వెళ్లిరి. మార్గమధ్యమందు కొందరు గృహిణులు చేకి కర్పూరహారతు లొసంగిరి. పార్కులో నొకచోట స్త్రీ లందరు సమావేశముకాగా శ్రీ గంపలగూడెం కుమారరాజుగారు, ప్రస్తుత విదేశేష్ట్రములను గూర్చియు, మద్రాసులో పోలీసు దౌర్జన్యములను గురించియు ఉపన్యసించిరి. తిరిగి శుక్రవారం గవర్నరుపేటలో శ్రీఆయ్య దేవర కాళేశ్వరరావు పంతులగారి భవనమున స్త్రీల సమావేశ మును, రాటపు గౌరీపూజయును జరుగున స్థైర్యాటు చేసి సభను ముగించిరి. (ఒక విలేజర్)

వెదకల్లేవల్లి

ది 25-4-30 తేదీని పగలు 5 గంటలకు సత్యాగ్రహ వాలంటీర్లు దళము 14 మంది మాగ్రామమునకు దయచేసినంత గ్రామములోని కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకులగు బ్రహ్మశ్రీ కున ర్న కృష్ణమూర్తిగారును యడవల్లి వెంకటేశ్వర్లు గారును తెంజ ర్ల సూర్యనారాయణ గారును యింక మఱికొందరును గౌరవ పూర్వకముగ మేళతాళములతో గ్రామమంతయు నుంచేగిం చి సుమారు 7 గంటలకు శ్రీ మదనగోపాల స్వామి వారి ఆల యము ముందు బహిరంగ సభ జరిపించిరి. నాడు విదేశే ష్ట్ర దహనమును గూర్చియు, సుదీర్ఘపాన నిర్మాణమును గూర్చియు, ప్రస్తుత పు సత్యాగ్రహోద్యమమునుగూర్చియు, పరస్పరముల నిచ్చిరి. తిరిగి 26-4-30 సాయంకాలం సదరుస్థలమునందే సభ జరిపిరి ఉప్పు వేలం వేయ గా నుమారు పదునైదు రూపాయలు వసూలు కాబడినవి. 27-4-30 తేదీ ఉదయమునుండి కల్లు పారా దుకాణములవద్దకు వెళ్లి త్రాగుడును గూర్చి యుపన్యసించుచు జనులకు బోధించి రి. వచ్చిన వారిలో కర్రా వేంకటేశ్వర్లు గోనుకుట్ల సుబ్రహ్మ ణ్యం శ్రేష్ఠిగారు తప్ప మిగతవారు మధ్యాహ్నం 3 గంటలనుండి మంగళాపురమునకు వెళ్లిరి త్రాగుటకు సచ్చినవారు వీరి ప్రబో ధమును విని గుకాణములలోనికి బ్రవేశింపవలెచి మఱిపోగా దుకాణదారులు రహస్యముగ కల్లును, యితర స్థలములకు బంపి వారికందజేసిరి. తిరిగి సుమారు 7 గంటలకు రథంబిబ్బను మధ్య పాన నిషేధమును గూర్చి విశేష ప్రబోధము కలుగజేసిరి. ఏవైపునా రావైపున మద్యపాన నిషేధమునుగూర్చి తగిన వీర్యా టులక గావించుకొనవలసి యొప్పుకొనిరి. విదేశేష్ట్ర దహన ము చాల జయప్రదముగా నెరవేరినది. 28 వ తేదీ ఉదయం యీ యిరువురు వాలంటీర్లుకూడ భోగిరెడ్డిపల్లి మార్గమునందా బందరునకు వెళ్లిరి.

(పురవాసి)

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0 (రూ. వ్రాయు ాకమున తెలుపవలెను. ఏ పి. 0-4-0 ఎవును గాంధీ శ్లోతిమనియం, దిగు లి. P. O

మచిలీపట్టణము

గత 27 తేదీ ఆదివారము నాడు బందరు చౌకుమధ్యనున్న యెత్తుపంథముపై ప్రజామహోత్సవముతో స్థాపింపబడిన స్వరాజ్య! జెండాను రాత్రి రెండుగంటలు దాటిన తరువాత ఎవరు లేని సమయమున ఎవరో తీసివేసిరి. అట్లే చౌకు చుట్టు పట్టుల దుకాణములపై దుకాణదారుల వ్యయముగ పెట్టుకొనిన జెండాలుకూడ రాత్రివేళ యెవరో దొంగతనముగ తీసివేసిరి. దుకాణదారులు పోలీసు ఉద్యోగులు అనేకరీతులుగ బెదిరించు చున్నారు. కాని దుకాణదారు లెవరును జంకక, ధైర్యముగ జబాబు చెప్పుటకు భయపడకము.

విదేశేష్ట్ర పి కెటింగు

27 తేదీ నుండియు విదేశేష్ట్ర దుకాణములవద్ద పి కె టింగు జరుగుచున్నది చాలిదుకాణములలో అమ్మకము చాల తగ్గిపోయినది. దీక్షాన రి, 4 వందల రూపాయల అమ్మకము గల ఒక పెద్దపాపకారు కొట్టులో రు 25 ల అమ్మకము మాత్రమే అయినది.

ఇంటింటికి వాలంటీర్లు వెళ్లి ఖద్దరు దీక్షపెనను విదేశేష్ట్ర బహిష్కరణ దీక్షపై సమసంతకములు చేయించుచున్నారు. గ్రామానుల వెంటకూడ వాలంటీర్లు వెళ్లి దస్కతులు చేయించు చున్నారు.

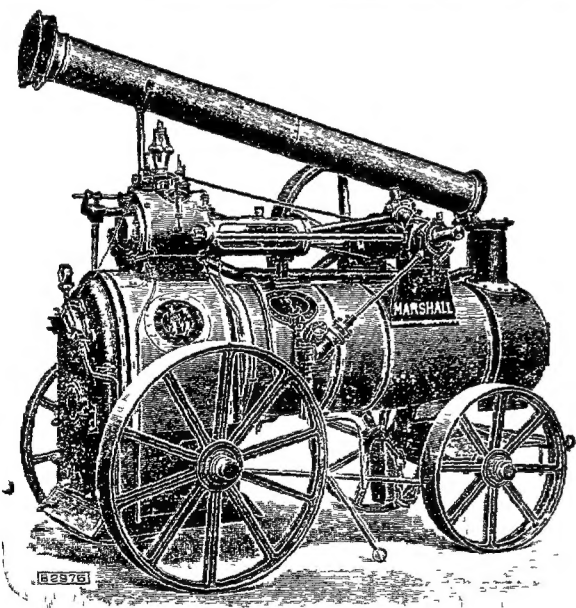
కల్లుదుకాణముల పి కెటింగు

ముక్కొల్లు, దుంపల్లె, గండ్రం గ్రామముల మాలవల్లె వాస్తవ్యులు ముక్కొల్లు వాస్తవ్యుల బోధచే త్రాగుడు మాను కొనుటకు కులకట్టుల నేర్పరుచుకొనిరి.

ఉప్పు సత్యాగ్రహము

28 తేదీని వాలంటీర్లు 5 గరుసు, వాలంటీర్లుకాని యితర గ్రామస్థులు మరికొందరును సముద్రతీరమునకు వెళ్లి ఉప్పును సమృద్ధిగ కావళ్లలో తీసికొని వచ్చిరి. బానిసినదరు గ్రామముల వాడుకొనుచున్నారు. ఉప్పు గ్రామములో పంచి పెట్టుచున్నారు.

(ఒకవిలేజర్)

“మార్షల్”

“యన్” తరగతి పోర్ట్‌బుల్ స్టీమ్ ఇంజను

నవీన పద్ధతులమీద తయారై,

దృఢముగానుండుటకు, చిరకాలము మన్నుటకు

వీలగునట్లు విశేషాంశములన్నిటిని పొందియున్నది

ఈ ఇంజన్లు రైసుమిల్లులకు, పిండి విసురుడు యంత్రములకు, రాళ్లు తయారొనర్చు యంత్రములకు గానుగ యంత్రములకు తారుపోసి గట్టియొనర్చు యంత్రములకు సెంట్రీఫ్యూగల్ లేక యితర పంపుల, కొయ్యపనియొనర్చు యంత్రములు, ప్రత్తియంత్రములు, యిండ్ల కట్టడ మునకు తదితరములైన పనులకు తగుమైనవి.

M 27 ధరల జాబితాకు వ్రాయుడు

మార్షల్ సన్స్ అండు కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్.

ఇంజనీర్లు :-

9. సెకండ్ లైసు బీచ్, మద్రాసు.

ప్రాంచి - బెజవాడ.

గోగులపల్లి ప్రస్థానము

పోలీసులు ఉపన్యాయులను పాడుచేయుట.

26-4-30 తేదీ:—ఈ దినము సాయంత్రం జిల్లాపోలీసుల పరింటెంట్లకు, సాల్పు కమిషనరుగార్లు యితర పెద్ద పుద్యోగములు ఘనము 50 మంది పోలీసు సిబ్బందితోను, 40 మంది సాల్పుజవానులతోను గోగులపల్లిలో పుష్కలయ్యుచేసిన పలమునకు ప్రారంభమైన రహస్యముగా షోయిరి. ఈ సంగతి తెలిసి 20 మంది సత్యాగ్రహులును, ఘనము 2000 మంది గాను స్థులును అచ్చటికి వెళ్లిరి. పోలీసువారు, గడ్డపాళ్లతోను, పారలతోను పుష్కలయ్యలను త్రవ్వకేముటవచ్చిరి. నాయకులు ప్రక్క గ్రామములకు వెళ్లి యుండినందున, అటుండిని సత్యాగ్రహులు చేతులుకట్టుకొని కయ్యలదట్టు నిలువబడిరి. ప్రజలు వీరికి సహాయముగా పోలీసులు తుపాకులు చూపి భయపెట్టిరి. అప్పుడు స్థానిక నాయకు డగు ధర్మారెడ్డిగారును, మఱియుద్దరును వారింట్లోకు సహాయపడిరి. గూపరింటెంట్లకుగారు మోకు నాయకు లెవ్వరి అనుగగా ప్రస్తుతము అచ్చటనుండిన నూరి ఆదివారాయణయ్యగారు, తానేననిరి. పోలీసువారు దౌర్జన్యముగా సత్యాగ్రహుల త్రోసికొని పోయి కయ్యలను త్రవ్వసాగిరి. కొందరు వారింట్లో పుష్కలయ్యలమీద పండుకొని అడ్డుపడగా పోలీసులు వారలను దొరలించి కయ్యలను త్రవ్వజేసిరి. ధర్మారెడ్డిగారిని, మఱి యిద్దరిని అధికారులు నోటీసులు లేకనే అరెస్టుచేసితిమనిరి. వారింట్లో వెంటనే ముచ్చులకు కూడ అరెస్టుచేయుటని, గాంధీమహాత్ముని నామ స్మరణపాటలు పాడసాగిరి. అరెస్టులు నిలచిపోయినవి. తరువాత పోలీసులును, ప్రజలును, నడివసారి అల్లారు సమీపించు సరికి, శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు యెగురైరి. వీరిని చూచిన తక్షణమే అరెస్టు కావలసినవారిని వెదలిజేసిరి. వారింట్లోకిగా కేయబడిన పందిళ్లను పోలీసువారు సన్నీలతో నిలుగిత్రోసిజేసిరి. పారలు అమితోత్సాహవంతలై యున్నారు. తిరుగ కయ్యలుచేయుటకు దృఢసంకల్పలై యున్నారు.

బామ్మా శేషురెడ్డి,
జిల్లా కార్యకర్త అధ్యక్షుడు

వెంట్రెగడ

పతాక వందనోత్సవం శ్రీ విశ్వదాత దేశోద్ధారక కాశీవాధుని వాగ్దేవరావు పంతులుగారి గౌరవార్థమే నేటి సాయంత్రం 4 గంటలకు శ్రీ నామేశ్వరాలయము ముందు సమావేశము గావించబడినది. ముందుగా తత్వభాసదులెల్లరు నిలువబడి బాతీయపతాకమునకు వందనముల్పించిన మీదట శ్రీ బో. వెంకట కృష్ణారావు చౌదరిగారు బాతీయపతాకము-అద్దాని అవశ్యకతను చూపుయ్యును, శ్రీ చంద్రశేఖరరావు చౌదరిగారు వందనోత్సవము-నాయకులు అను విషయమును గురించియును శ్రీ. చ. వేంకట్రామా రావు చౌదరిగారు దేశీయ పరిస్థితులను గూర్చియును పుష్కలయ్యలమీద నీ క్రిందితీర్మానములు సభలో నేకగ్రీవముగా సంగీకరించడమైనది.

(1) సత్యాగ్రహమున పాల్గొని శ్రీ కృష్ణజన్మస్థాన మలంకరించిన భారతనాయకులను, ఆంధ్రనాయకులను శ్రీ పట్టాభి సీతారామయ్య పంతులు, శ్రీ విశ్వదాత దేశోద్ధారక వాగ్దేవరావు పంతులు, శ్రీ గడ్డ రంగయ్యనాయుడు, శ్రీబులుగు సాంబమూర్తి శ్రీ టం ప్రకాశం పంతులుగార్లును తదితర నాయకులను యీసభవారి రిభవందించుచు వారికుటుంబములకు కృతజ్ఞతాపూర్వకమున సానుభూతి తెలియజేయుచున్నాడు.

(2) ప్రస్తుతం ఒకటిరెండు దినములనుంచి జూపుచున్న ప్రభుత్వ దౌర్జన్య విధానమును యీసభవారు తీవ్రముగా ఖండించుచున్నారు.

(3) అమూల్య పుష్యమున భారత సామ్రాజ్యకావన సభాధ్యక్షతీతపవరి త్యాగప్రాయముగా త్యజించి వీరశిఖావణి యై వెలసిన వి. కె. పటేలుగారి నీ సభవారు పదేపదేగా నభినందించుచున్నారు.

(4) ఈసభవారు శ్రీచతుర గోసేని రంగనాయకులు గారు ప్రకాశంపంతులుగారిచే ఖాళీచేయబడిన ఎస్టేట్ స్థానమునకు నిలువలనుకొన్నారని విషయము చింతిల్లుచు, మరియు వారు తమఅధ్యర్థిత్యము నుపసంహరించు కొనవలసినదిగా కోరుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

గుడివాడ

పతాకోత్సవము

27-4-30 తేదీని శ్రీయుత కాశీవాధుని వాగ్దేవరావుగారు తపశ్చర్యాదీక్షను ఆరంభించిన దిన మను అదివారము యొక్క జ్ఞాపకార్థము గుడివాడబోర్డు హైస్కూలు విద్యార్థులు దుస్సెరాల ప్రసాదరావు ప్రభృతులు నేటిఉదయము 8 గంటలకు బాతీయపతాకోత్సవమును అత్యుత్సాహముగాను, జయప్రదముగాను నెరవేర్చిరి. దేశభక్తివిపురిగొల్పు బాతీయగీతములను గానమునయును వీధులలో నూరేగిరి. అచ్చముగా ఖద్దరు వస్త్రధారలగు స్వదేశప్రభావమువారి కర్ణరసాయనమును వాద్యములతో నాటియురేగింపు కోలాహలముగానుండెను. చాల మందిప్రజలకు ఈ ఉత్సవమును చూచినతోడనే దేశభక్తియు ఆవేశమును ప్రజ్వరిల్లెను. విద్యార్థులయందు పాడనూపిన ఉట్టి సంచలనము దేశముయొక్క భావ్యభ్యుదయమును నూచించుచున్న దనకతీరదు. మరల సాయంకాలము విద్యార్థులయొక్క కోరికమీద శ్రీయుత ముట్నూరి కృష్ణారావుగారు, తిత్వానందస్వామి మొదలైన పెద్దలు విచ్చేసిరి. గాంధీచౌనునందు తిత్వానందస్వామిలవారు ఈపతాకోత్సవమును గూర్చియు, బాతీయ తనుగూర్చియు మృదుమధురముగా నుపన్యసించిరి.

పోలవరపు సూర్యప్రకాశరావుచౌదరి.

అఖిలరాత పద్మశాలి యువజన సంఘాధ్యక్షుడు

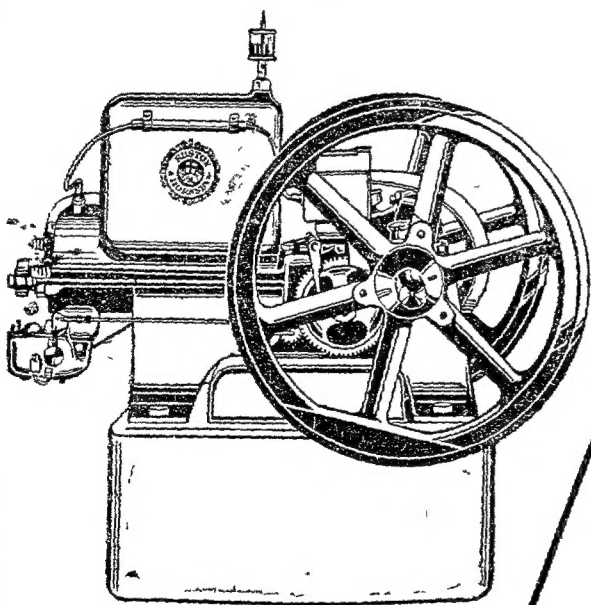
శాంతిపైనికుడుగా చేరుట

అఖిలభారత పద్మశాలి యువజనసంఘాధ్యక్షుడును 11 రాల పురవాసియునగు పెండె వేంకట్రాములుగారు శాంతిపై నిలులుగా చేరిరి. కాని 30-4-30 పత్రికలో ఒకవిలేఖరి అను మానపడి ప్రచురించునట్లుగా పద్మశాలి సంఘాధ్యక్షుడును కాశీ నాడ మునిశిపల్ వైర్ మేకగారును అగు చామోదగ కృష్ణమూర్తి బి. యే. బి. యల్. గారు కారు. వీరు ప్రస్తుతము కాశీనాడలో జరుగుచున్న వ్యతిరేకప్రచారములు.

శ్రీ కృష్ణయ్య,
కార్యదర్శి.

రస్త్వన్ క్రూడ్ ఆయిల్ బీ ఆయిల్ ఇంజిన్లు

ప్రతి ఒక్కరికి టియూ పాటి జాతులలో శ్రేష్టమైనవి

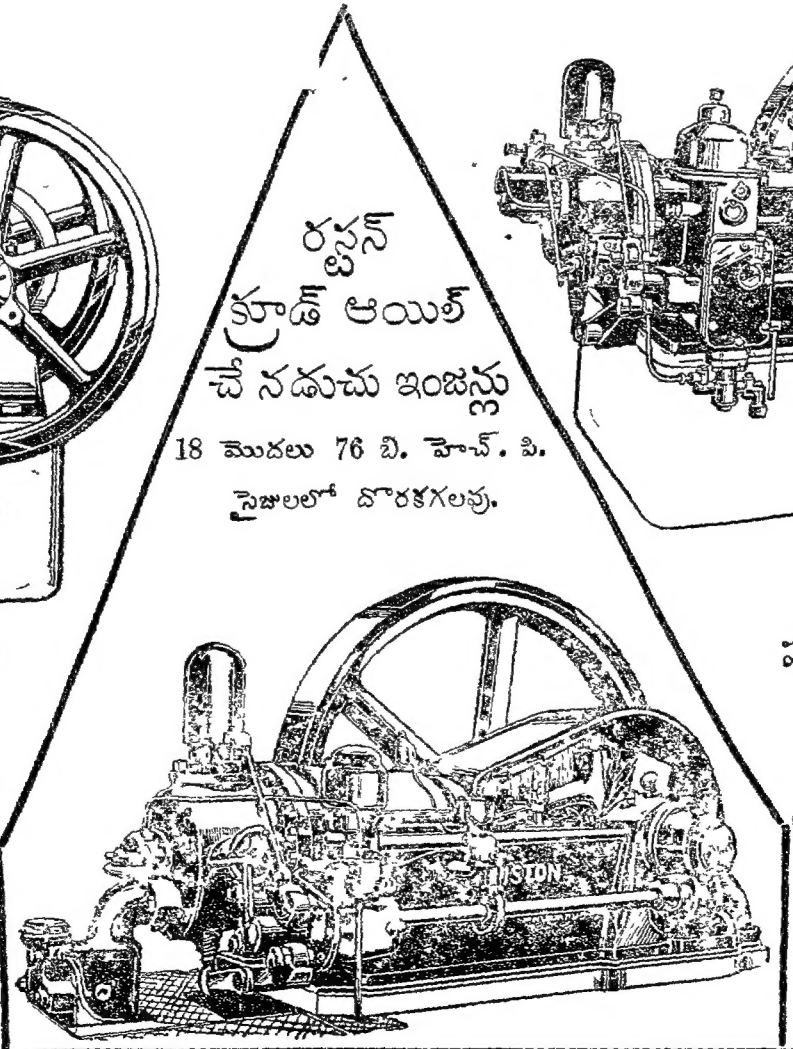
పి. ఆర్. టైప్ ఇంజిన్లు

పెట్రోలువల్ల ఆరంభించి
కిరసనాయిల్ వల్ల

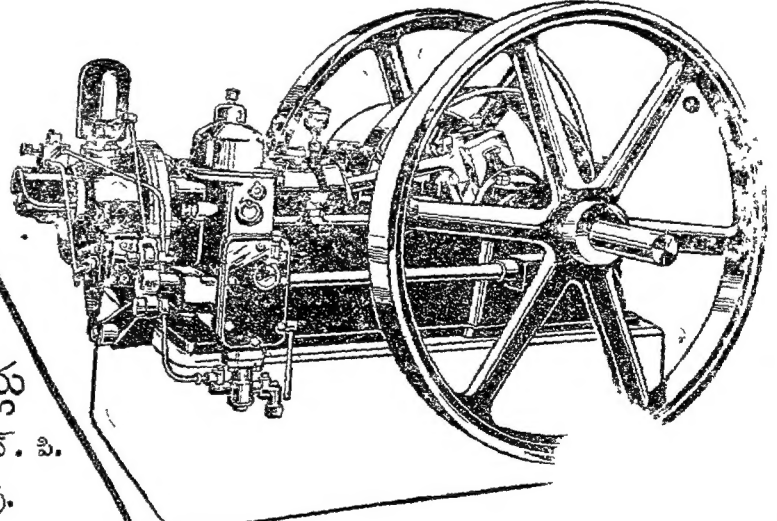
నడపబడును

సైజులు

6½ మొదలు 36 బి. హెచ్. పి.

రస్త్వన్
క్రూడ్ ఆయిల్
చే నడుచు ఇంజిన్లు
18 మొదలు 76 బి. హెచ్. పి.
సైజులలో దొరకగలవు.

క్లాసు "యమ్"

హాట్ బల్బ్ ష్టార్ట్

క్రూడ్ ఆయిల్ వల్ల నడచును

సైజులు

3½ మొదలు 36 బి. హెచ్. పి.

ప్లాక్ మద్రాసునందు కలదు.

మద్రాసు రాజధాని ఏజెంట్లు:—మాస్సీ ఆండు కో., లిమిటెడ్., రాయపురం—మదరాసు.

పెద్దరోగమునకు చికిత్స

మా డి ప శు పు లు

యే జెల్ల శ్రీరాములు చౌదరి

ఈ వ్యాధి ప్రతిజిల్లాలోను వ్యాపించి పశుసంతతిని నష్టము చేసింది. ఇంకను చేయుచున్నది. ఈ వ్యాధి పశువుగోదాపరి జిల్లాలో ఎక్కువగా నున్నది. కాని రైతులు అనేకములైన విద్యుత్ ప్రేమనకులు చేయుచున్నారు. ఈ ప్రాంతములందు వ్యాధి నివారణ అనువార్త మీదనే ఆహారపడియున్నట్లు తెలియుచున్నది. సరియైన చికిత్సలు చేయవలెనను కన్నట్లులేదు. ఏ గ్రామములో చూచినను ఘటపునంద లూరేగొలు, రథమలమిద ప్రభుగడ్డి యూరేగొలు వేపాకతోరణముగా ప్రతిబాధలోను కట్టి అమ్మవారిని కొలుచుట సారాయి, కల్లు త్రాగి గజాచారుల అమ్మయికావలెను, అబ్బాయి కావలెను, దున్నపాక్ష, పేకపాక్ష కావలెనని పూనుట, కొందరు రహస్యముగా గుసగుసలాడి వెట్టికేలువేసి కొబ్బరికాయలు, సాంక్రాంతిపాగలు కావలెనని పిచ్చినక్కలవలె గంతులువేయుట, పశువును అనేకవిధములైన విచిత్రములైన పనులుచేయుచున్నట్లుగ నేను ప్రచారముచేసిన గ్రామాదులలో అమ్మవారికి జాతరలిచ్చినకొలది శకువులు చంపుచున్నవనియు, మరికొన్ని గ్రామాదులలో దున్నపాక్షును నరకలేదు. అందుచేత మరలనీవ్యాధి ప్రారంభమైనదనియు, కొన్ని గ్రామాదులలో మాకు సూర్యున మందులు తెలియక పూర్వులు చెప్పినమాటలనే విశ్వసించుచున్నామనియు చెప్పిరి. ఒక గ్రామములో పెద్దరోగముతోగలి నాలుగు వందల పశువులు మృతి కౌం దిన వి. నూరు పశువులు వ్యాధిచే నెడింపబడుచున్నవి. ఈ ప్రాంతములందు ఈ వ్యాధిలోగలిసిన పశువులను ప్రత్యేకస్థలమునందుంచి ఒక పశువుల కాపరిని ప్రత్యేకముగా నుంచుదురట. ఆ కాపరి ఈ వ్యాధి నెమ్మదియవరకు నెలగాని రెండునెలలుగాని జరిగినను తన బుర్రును విడువడట. ప్రతి అదివారము లక్షివారము ఉదయమున భోజనముచేసి నందిన వేడి అన్నమును యెవరును ఎంగిలించేయకుండ పసివానిలో ఆర్ద్ర చేరు కల్లకలిపి దాచి యెవరికి తెలియ

కుండ నుంచి అర్ధరాత్రివేళ తీసికొనివెళ్లి ఆ కాపరి వ్యాధిచే పీడింపబడుచున్న పశువులమీద జల్లునట. మాంసాదులు పిండి పంట్లు మొదలగునవి భుజించరట. ఆ కాపరి తువరము చేయుచు కొనడట. యెన్న మాంసములయినను వ్యాధి నెమ్మదియవరకు మానిన బట్టలతోనే యుండవలెనట. ఈ మాదిరిగా మన ఆంధ్రదేశములో నీటునంటి అమాత్యకపు మూఢత్వం రైతులున్నారని తెలిసినందులకు మిగుల విచారకరము. కాని ఈ ప్రాంతములందు పనికివచ్చు వనమూలికలు తదితర ప్రదేశములందుం దెక్కడను లేవనియే చెప్పవచ్చును. కాని వారికి ఈ మూలికల విషయమై అంతగా తెలియవు నేను వాటిలో తెలివిగలవారిని రప్పించి కొండలకు తిప్పలకు తీసుకొని వెళ్ళి నాకు తెలిసినంతవరకు వన మూలికలు చూపించి యేయే రోగములకు యేయే చికిత్సలు చేయవలెనో చెప్పితిని.

చూడవలసిన చికిత్స

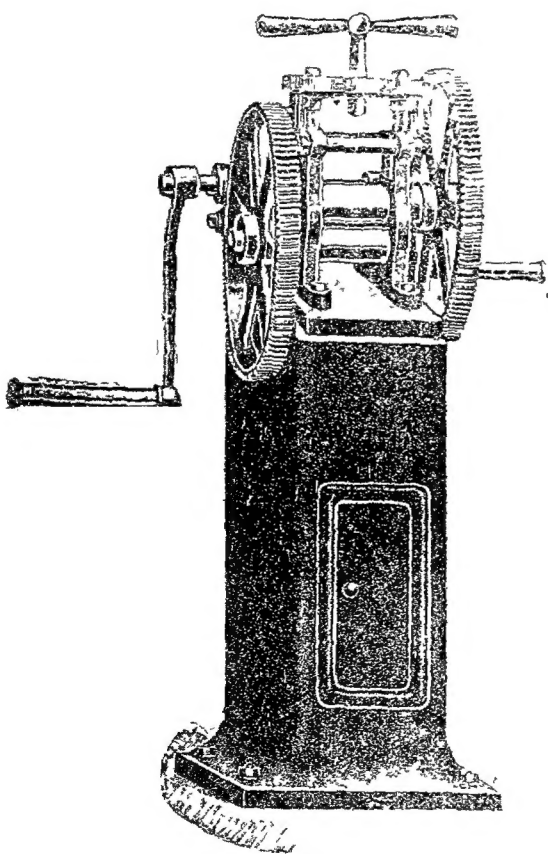
ఈ వ్యాధి మారంభమైన వెంటనే చింతపండువులును ఒక గొట్టము కలిసిర ఆర్ద్ర నేరుకలిపి త్రాగించవలెను. విషవస్తువులేమియు పెట్టరాదు. సామాన్యముగా చూడవలసిన కేవ్విమైన మందులు పోయరాదు. ఈ వ్యాధి తగిలినపశువులు బ్రతుకుట దుర్లభము. కాని కొన్ని చికిత్సలుచేసిన లోపలి పిండముపోయి, పెద్ద పశువునను బ్రతుకుట అక్కడక్కడ చూచుచున్నాను. పశువు లోపలి పిండము పోయినయెడల వెంటనే అనుభవముగల పశువైద్యునిచే చికిత్స చేయించవలెను. పశువు లోపలిపిండము బాధపడుచున్నయెడల ఆర్ద్ర నేరు వేడినీరు త్రాగించి నెమ్మదిగా లోపలి పిండము తీయవలెను. తరువాత దానికి శీతవాతము క్రమ్ముకొనకుండ ఆర్ద్ర నేరు ఆవుపాలలో రి కులముల ముల్లన్ యిండునకలిపి దానిలో ఎర్రగా కాలిన కొండపాలరాయిగాని, కంకరరాయిగాని వేసి తీసి ఆ వేడిపాలు త్రాగించవలెను. నూకలబాన పెట్టవలెను. మచ్చపడుచున్నయెడల పెసర గగ్గిళ్లు వేసిన నెయ్యి కలిపి తగినంత పెట్టవలెను. శరీరము పుండుపడి ఎత్తిగానుండ ఈగలు మునుగుకొన్నయెడల శీత్రైలు నీటిలోకలిపి కొట్టవలెను. వేడినీరు త్రాగించవలెను. చచ్చి పట్టరాదు. అనేక శాస్త్రములు చదివి యింగ్లీషు శాస్త్రములందు తీర్చులైన నెటరినరీ

డాక్టర్లకంటే ఈ పశు వైద్యులలో మిక్కిలి తెలివిగలవారు న్నారనుటలో అతిశయోక్తిలేదు. ఒకానొక గ్రామములో ఈ వ్యాధితగిలి లోపలి పిండము మృతినొంది గర్భకోశమున కడ్డము తిరిగి చావునకు సిద్ధముగానున్న గేదెకు చికిత్సచేయుటకు నెటరినరీ డాక్టరుగారిని రప్పించి చేయమనగా ఆయనకాపిండము తీయుటకు శక్తిలేకపోయెను. నెటరినే ఆ గ్రామాధికారి ఆ గ్రామ మాదిగవానిని రప్పించి ఆ పశువును చూపించగా ఆతా ఒక పేనాక తిరి తీసికొని గర్భమునుదాపొనిచ్చి యొక్క డెక్క డేయేపనులు చేయవలెనో చేసి నెటరినే పిండమును బయటకు లాగివేసెను. మాకందరకు ఆశ్చర్యమైనది. నేను ప్రత్యేకముగా వానికి 5 రూపాయలు బహుమానమిచ్చితిని. ఇటు పంటి వైద్యుని పోషించు దాతలులేక వైద్యవృత్తిని విసర్జించి యితరవృత్తులలో ప్రవేశించుటలైన పశుఆయుర్వేద వైద్యము అనుభవములో క్రమక్రమముగా అంతర్ధానమగుచున్నదిగాన విద్యాపోషకులగు జ్ఞానదారులు, కృషివిలులగు పెద్ద ధాన్యాములు, వడ్డీ వ్యాపారులు, తమతమ ప్రదేశములలోగల ఆయుర్వేద పశువైద్యులను పోషించుచు పూర్వముకప్పుడు ప్రఖ్యాతిగాంచిన మన పశువైద్య శాస్త్రములు పోషించి ఉద్ధరించుదురని నేను నమ్ముచున్నాను. వైద్యముచ యితరులకు చెప్పినచో దానిశక్తి తగ్గిపోవునని చాలమంది విద్యాపీనులైనపూర్వచార పరాయణులగు పశువైద్యులు అభిప్రాయపడుచుందురు. ఇది చాల పొరబాటు. విద్యాభిమానులు ప్రతికా పరనాభ్యాసములేని స్థానిక పశుఆయుర్వేద వైద్యులచేత ఆ ప్రాంతములందు వాడుచున్న చికిత్సాపద్ధతులను, రోగనివానములను పత్రికాముఖమున వెల్లడిజేసి రైతులోకము నుద్ధరించుదురుగాక యని నే ప్రార్థన.

WANTED.

Candidates desiring to serve in Government, Railway and Canal Departments. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamps: Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE, Nai Sarak Delhi.

నగలవర్తకులు, బంగారపు పనిచేయువారలు

“సన్. బ్రాండ్”

రోలింగ్ మిల్లును తీగలు తీయుటకు, వల్లెముల చేయుటకును కొనుడు.

ఎక్కువ పదనుచేయగలిగి గుండ్రముగ తిరుగుచు ప్రకాశమైనకాంతి నివ్వగలవు.

స్వీయింగ్ ఫ్లై స్క్రాప్రెస్సులు,

చేతి బ్లవర్లవలన

మీ మజూరీ ధరలు తగ్గగలవు.

సోల్ ఏజెంట్లు:—

బాట్లీ బాయి ఆండ్ కో.,

4/153, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.